

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నీవేదిక

OFFICIAL REPORT

బుధవారము, ఫిబ్రవరి 20, 2002

11శా. స. **VII** స. వాల్యూం -- | సంబరు -- 3

శకసంవత్సరము - 1923, ఫాల్గుణ - 1

THURSDAY, THE 20th FEBRUARY, 2002

11 L.A. VII S. VOL-- I No. - 3
1 - PHALGUN , 1923 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ కె. హరీష్వరరెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల వట్టిక	:	శ్రీ ఎం.వి. కృష్ణారావు శ్రీమతి బి. శోభానాగిరెడ్డి శ్రీ కె. జయరాం శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్ శ్రీ కె. హరిబాబు
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుల్జసంద్ సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. వి. రామిరెడ్డి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి వి. జయకుమారి శ్రీ పి.కాళిరాజు శ్రీ కె. హరినారాయణ రావు శ్రీ పి. వెంకటరామారావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం.ఎ.సిద్ధిఫ్థీ శ్రీ ఎస్.ఆర్.సి. సర్పరాజు శ్రీ బి. పద్మారెడ్డి శ్రీ మహమ్మద్ దావూద్ అలీ శ్రీ జి. ఎస్. గోపాలకృష్ణ శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ డి. సరసింహులు శ్రీ జి. నారాయణరెడ్డి కుమారి బి.కె.ఆర్.లక్ష్మి
చిఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ యం. పొండురంగాచార్య

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(ఏడవ సమావేశము : మూడవ రోజు)

బుధవారము, ఫిబ్రవరి 20, 2002

సభ ట. 8 గం.30 ని. లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్షసాహినములో పున్మారు)

విషయ సూచిక

1. సక్షతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు
(ప్రభుత్వ తీర్మానము -----బాసరలో ఐ.ఐ.టి ఏర్పాటుకు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ)
2. స్వల్పమ్యవధి ప్రశ్నలు

3. జీరో అవర్
  4. అర్థిల సమర్పణ
  5. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు
  6. ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చిన అత్యవసర ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయములు
    1. గ్రామసేవకుల వేతనముల పెంపుదల మరియు ఉద్యోగాల క్రమబద్ధికరణ గురించి
    2. రాష్ట్రంలో రైతుల ఆత్మపూర్తులకు సంబంధించి
  7. ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన
ప్రతిపక్ష సభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి
  8. గవర్నరుగారి ప్రసగంపై ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ
(కొనసాగింపు)
-

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

బుధవారం, 20వ తేది, ఫిబ్రవరి, 2002

(సభ ఉదయం 8 గం .30 ని.లకు ప్రారంభమయింది. అధ్యక్ష స్థానంలో గౌసభాపతి ఉన్నారు)

వక్షిత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు

MADAM SPEAKER: Question No. 25 (3852) is postponed at the request of the Member.

డా.వై. ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి (పులివెందుల):- మెంబర్కు ఏమైందమ్మ ?

MADAM SPEAKER: Nothing is happened. At his request, the question is postponed.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మహాభా వికాసము మరియు శిశు సంక్షేపు మండలీ అవకతవకలు

ప్రశ్న నం. 26 (3812 -ఇ)

సర్వశ్రీ ఎన్. ఇంద్రోనారెడ్డి(మర్కోట), కె. హరిబాబు (విశాఖపట్నం), టి.వెంకట రమణారెడ్డి (మెట్టల్లి) -
గౌ. మహిళా, శిశు సంక్షేపు శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మహిళా అభ్యర్థులుం, శిశు సంక్షేపు మండలి ఛైర్ -పర్సన్ నియామకాలతోపాటు అనేక అవకతవకలకు పాల్చడిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) రాష్ట్రమండలిని తిరిగి ఏర్పాటు చేయాలని కొత్త ఫిల్మీలోని కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేపు మండలి ఆదేశించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ) 1999లోనే ఆమె పదవి కాలం ముగిసినప్పటికే నియమావళికి విరుద్ధంగా ఛైర్-పర్సన్సు కొనసాగిస్తున్న విషయం కూడ వాస్తవమేనా?
- ఈ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం లీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

మహిళా , శిశు సంక్షేపు శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి ఎన్.సరస్వతి):-

- అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మహిళా అభ్యర్థులుం, శిశు సంక్షేపు మండలి ఛైర్-పర్సన్సై ఆరోపణలపై విచారణ జరుగుతున్నది.
- ఆ) అన్నపండి.
- ఇ) లేదండి. ఛైర్-పర్సన్ పదవి కాలం 1999 అక్టోబరుతో ముగిసింది. తదుపరి ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యింత పరకు ప్రభుత్వం 13-10-1999 తేదీ గల మహిళా అభ్యర్థులుం శిశు సంక్షేపుం, వికలాంగుల సంక్షేపు (పసిడిఎన్) శా ఖ ఎం .ఎన్ నంబరు 400 జి.బిలో ప్రస్తుత ఛైర్ - పర్సన్ పదవి కాలాన్ని పొడిగించింది.
- ఈ) రాష్ట్రసంక్షేపు మండలి తిరిగి ఏర్పాటుకు సంబంధించిన విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రోనారెడ్డి :- కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేపు శాఖ, స్వా ఫిల్మీ వారి ఉత్తర్వులను ఖాతరు చేయకుండా, 1999లో బోర్డును కంపెనీల చట్టం క్రింద మార్పినటువంటి విషయం వాస్తవమేనా? ఆ రకంగా మార్పుడం కరెక్టు కాదని, ఒకవేళ మార్పినట్లయితే దానిని మార్పిపడ్డని కేంద్ర మంత్రి ఉమాభారతి గారు లెటర్ వ్రాసిన విషయం వాస్తవమేనా? అదే విధంగా ఈ బోర్డును రీకానిస్టిట్యూట్ చేయమని చెప్పి 28-9-2001వ తేదీన సెంట్రల్ సోసెటీ వెల్ఫేర్ బోర్డు లేఖ వ్రాసిన మాట వాస్తవమేనా? ఇని చెపితే, మిగతాని మళ్ళీ అడుగుతాను.

శ్రీమతి ఎన్. సరస్వతి :- అధ్యక్షు, గౌరవ సభ్యులు ఇంద్రోనారెడ్డిగారు మాటల్డడుతూ, కంపెనీల చట్టం క్రింద రిజిస్టర్ చేసిన విషయం వాస్తవమేనా, బోర్డును రీకానిస్టిట్యూట్ చేయమని చెప్పి ఆదేశించిన విషయం కూడ వాస్తవమేనా అని అడిగారు. అధ్యక్షు, అనాటి కేంద్ర మంత్రి ఎన్.అర్.బోమాయ్గారు 23-12-1997వ తేదీన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్రాసిన లేఖ ప్రకారం స్టేట్ సోసెటీ వెల్ఫేర్ బోర్డు అడ్వయిజర్ బోర్డుగా గాని, Independent Entitled Society Registration Act క్రింద గాని లేదా, కంపెనీల యాస్ట్ క్రింద గాని రిజిస్టర్ చేయమని సిఫారసు చేశారు. తరువాత, కేంద్ర మంత్రి మురళీ మనోహర్ జోపిగారు 11-6-98వ తేదీన ఒక లేఖతోపాటు కొన్ని మోడల్ బైలాన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపుతూ, దాని ప్రకారం స్టేట్ బోర్డును రిజిస్టర్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది. 4-11-1998వ తేదీన అప్పటి నుమెన్ డెవలప్మెంట్ అండ్ ఛైల్డ్ వెల్ఫేర్ సెక్టటరీ, స్టేట్ బోర్డు ఛై

పర్వత్కు ఒక లేఖ వ్రాశారు. అందులో మొడల్ బైలాన్ ప్రకారం బోర్డును రిజిస్టర్ చేయవలసిందిగా , స్టేట్ బోర్డు పీరును మార్పవలసిందిగా , డ్రాష్ట్ రూల్స్‌ను బోర్డులో పెట్టి ఆమోదం తీసుకోవలసిందిగా తెలిపారు. ఆ ప్రకారం సెక్షన్ 25 అఫ్ కంపెనీ యాఫ్ క్రింద స్టేట్ బోర్డును ఆంధ్రప్రదేశ్ నుమెన్ డెవలమెంట్ అండ్ షైల్డ్ వెల్స్‌ర్ బోర్డుగా 26-3-1999వ తేదీన రిజిస్టర్ చేయబడిందని తెలియచేస్తున్నాను. ఆ విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ తన డి.బి లెటర్ సంబంధిత నం 7282, తేది 3-5-1999 ద్వారా ఎగ్గికూచీవ్ డైరక్టర్, సంట్రల్ సోపల్ వెల్స్‌ర్ డిపార్ట్మెంట్‌కు తెలియచేయడం జరిగింది. తరువాత ఉమాభారతిగారి గురించి అడిగారు. శ్రీమతి ఉమాభారతిగారు కేంద్రమంత్రిగా 5-8-1999న స్టేట్ బోర్డు రిజిస్ట్రేషన్‌ను రెప్యూ చేయవలసిందిగా కోరారు. ఉమాభారతిగారి లెటర్‌ను జతపరుస్తా, స్టేట్ బోర్డును కంపెనీల చట్టం క్రింద రిజిస్టర్ చేయబడిందని తెలుపుతూ, స్టేట్ బోర్డు క్రేం పర్వత్గారు సంట్రల్ గపర్వమెంట్‌కు తెలియచేశారు.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనారెడ్డి :- 28-9-2001 నాటి లెటర్ ద్వారా కంపెనీల చట్టం క్రింద బోర్డును రిజిస్టర్ చేయవద్దని, ఆ విధంగా మార్పవద్దని కోరడం జరిగింది. దానిని ఆచరణలో పెట్టవద్దని, స్టేట్ చేయమని చెప్పారు. తరువాత సంట్రల్ బైలాన్ నురియు స్టేట్ బైలాన్లో థిపరెస్పెన్ ఉన్నాయి, వాటిని లేకుండా చేయాలని చెప్పి, దేశమంతటా ఒకటే నార్మ్ ఉండాలని చెప్పారు. ఆ విధంగా సంట్రల్ గపర్వమెంట్ చెప్పినపుటికీ, మనం ఇంకోక పద్ధతిలో పోతున్నాం . ఈ రకంగా చేయడం కఠిన్ కాదు. ఇప్పటికేనూ సంట్రల్ గపర్వమెంట్ మనతో జరిపిన కరస్టాండ్స్ అంతటిని ఒకసారి రెప్యూ చేసి, జరిగిన పొరపాటును సరిదిద్దుకొంటారా?

శ్రీమతి ఎన్.సరస్వతి :- అధ్యక్షా, అంతకు ముందు ఆలర్ట్ చేయడం జరిగింది కాబట్టి చేశామని వారికి తెలియచేయడం జరిగింది. అయితే ముఖ్యంగా, సంట్రల్ గపర్వమెంట్‌కు చెందిన బోర్డు యొక్క అనుమతితోనూ, వారితో సంప్రదించిన తరువాతనే అన్ని పనులు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, కంపెనీల చట్టం క్రింద రిజిస్టర్ అయినపుటికీ, దానిని వెంటనే స్టేట్ చేయమని ఇంకోక లెటర్ వ్రాశారు. ఆ లెటర్‌ను బట్టి అయినా మీరు ఆపు చేసి ఉండవలసింది. దానిని కనీసం ఆచరణలోకి తీసుకోని రాకుండా ఇప్పటికి అయినా టోటల్గా రెప్యూ చేసే ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య(జనగామ) :- అధ్యక్షా, బోర్డు చేసిన అవినీతి కార్బ్రూక్మాల వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఈ శాఖకు రావలసిన నాలుగు కోట్ల రూపాయాలు రాకుండా అగిపోయిన మాట వాస్తవమేనా? అట్లాగే, ఇంత విస్తృతమైన అవినీతి కార్బ్రూక్మాలకు పాల్పడిన ఛైర్ పర్వత్ ను తోలిగించడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనకౌడుతున్నదో అర్థం కావడం లేదు. ఎప్పటిలోగా ఆమెను తోలిగిస్తారు? మూడవది, కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్లో పెట్టిన నాలుగు కోట్ల రూపాయలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పటిలోగా తెప్పించే ప్రయత్నం చేస్తుంది?

.8.40

శ్రీ జె.రత్నాకర రావు (బుగ్గారం): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ‘శ్రీమతి ఉమాభారతి’ అని అన్నారు, అది వాస్తవమేనా? మరి మాకేమీ తెలియదు, ఈ మధ్యన వారికి ఏమైనా తెలిసిందా?

శ్రీమతి ఎన్.సరస్వతి : అధ్యక్షా, నేను ‘ఉమా భారతి గారు’ అని మాత్రమే అన్నాను.

మేడమ్ స్పీకర్ : స్టేట్ కరెక్ట్ యువర్సిటీ.

శ్రీమతి ఎస్.సరస్వతి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రు.4.00 కోట్ల స.డి.పి. కార్యక్రమాల గురించి అడిగారు. మామూలుగా బోర్డు నేపణలైజ్ బ్యాంకులలోనే ఆ మొత్తాన్ని డిపాజిట్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. కానీ ల్యూ కోపరేటివ్ బ్యాంక్ అనే ప్రైవేట్ కోపరేటివ్ బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయడం జరిగింది. అయితే సెంట్రల్ బోర్డు వారు 1993 నుంచి 2000 వరకు ఆడిట్ చేస్తూ కొన్ని అరోపణ లను చేయడం జరిగింది. అయితే ఆ అరోపణాలపై విచారణకు ఆదేశించడం జరిగింది, ఆ అధికారి ఎంక్షెర్ట్ చేస్తున్నారు, ఎంక్షెర్ట్ రిపోర్టు అందవలసి పుంది.

ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.పి. లో ప్రత్యేకింపు నియమం అమలు

ప్రశ్న నెం.27(3811 ॥)

శ్రీ రమేష్ రాథోడ్(భానాపూర్) - గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింద సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) పదోన్నతుల విషయంలో అంధ ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్స్ రవాణా సంస్థలో పెద్దాల్లు తెగల అభ్యర్థులకు రిజర్వేషన్ నియమాన్ని పాటించడం లేదనే విషయం వాస్తవమేనా?
- అ) గత 14 సంవత్సరాల నుండి అసిస్టెంట్ మోటారు వెహికల్ ఇన్స్పెక్టర్ క్యాడరుకు పదోన్నతులు కల్పించలేదన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ) అయితే రవాణా సంస్థలో అన్ని కేటగిరిల ఉద్యోగుల పదోన్నతుల కోసం రిజర్వేషన్ నియమాన్ని పాటించకపోవడానికి గల కారణాలేమిటి?
- ఈ) రిజర్వేషన్ నియమం ప్రకారం పెద్దాల్లు తెగల కేటగిరీ ఉద్యోగులకు పదోన్నతి గానించడానికి రోడ్స్ రవాణా సంస్థ తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ బి.వి. మోహన్ రెడ్డి)

- అ) అవునండి. అయితే పెద్దాల్లు తెగల అభ్యర్థులకు పదోన్నతుల విషయంలో కొన్ని రాయితీలను విస్తరింపజేయడం జరిగింది.
- అ) లేదండి
- ఇ) ఆంధ ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్స్ రవాణా సంస్థలో పదోన్నతి పోస్టుల కోసం రిజర్వేషన్ నియమం ఏదీ లేనందున ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తును కాదు.
- ఈ) ఆంధ ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్స్ రవాణా సంస్థ ఉద్యోగుల (సర్వీసు) రెగ్యులేషన్లోని 4వ రెగ్యులేషన్సు అనుసరించి పెద్దాల్లు కులాలు/పెద్దాల్లు తెగల అభ్యర్థులకు కొన్ని రాయితీలను విస్తరింపజేయడం జరిగింది. రాయితీల ప్రకారం, పెద్దాల్లు కులాలు/పెద్దాల్లు తెగల అభ్యర్థులు ఇతరులతో పోటీపడనవనరం లేదు.

శ్రీ రమేష్ రాథోడ్ : అధ్యక్షా, పెద్దాల్లు తెగల అభ్యర్థులకు పదోన్నతి విషయంలో కొన్ని రాయితీలు ఇచ్చామని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. ఆ రకంగా ఎంతమందికి ఇప్పటి వరకు ప్రమోప్స్థితి ఇచ్చారు? అధ్యక్షా, ఆంధ ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్స్

రవాణా సంఘలో రోఫ్టర్ పద్ధతిలో ప్రమోషన్ ఇస్తున్నారా? అంధ ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్జు రవాణా సంఘలో బ్యాక్లాగ్ వేకెస్టీలను పూర్తి స్థాయిలో ఫిలప్ చేశారా లేకపోతే ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు? అంతే కాక, ఇంతకు ముందు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి.బి. నె.0.3 ను ఏజెస్ ఏరియాలలో ఇంపీమెంట్ చేస్తారా?

శ్రీ గద్ది బాబురావు(చీపురుపట్లి) : అధ్యక్షా, గత 14 సంవత్సరాలుగా అసిస్టెంట్ మోటార్ వెహికిల్ ఇన్సైక్టర్ క్యాడర్లో ప్రమోషన్ లేవని అడిగారు. మొదట వారు జాయిన్ అయ్యేది అసిస్టెంట్ మోటార్ వెహికిల్ ఇన్సైక్టర్గా. కొన్ని రోజుల తరువాత మోటార్ వెహికిల్ ఇన్సైక్టర్గా ప్రమోట్ అవుతారు, అక్కడ నుంచి ఆర్.టి.బి.లుగా ప్రమోట్ అయిన వారు ఇంతకు ముందు చాలా మంది పున్నారు. ఇప్పుడు దాని మీద నిబంధనలేమైనా వున్నాయా, లేకపోతే పాత పద్ధతులే కొనసాగిస్తారా? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్జు రవాణా సంఘలో పెద్ద స్థాయి పోస్టులలో ప్రమోషన్ చాలా తప్పరగా పస్తున్నాయి, పోస్టులు ఎక్కువ అపుతున్నాయి. నిజానికి అంత అవసరం లేదు. ఎ.టి.సి./డి.టి.సి., డెప్యూటీ ఇస్ట్రిబ్యూటర్ కమీషనర్ వంటి పోస్టులు ఎక్కువ అపుతున్నాయి. కాని క్లరికల్ పోస్టులు, క్రింది స్థాయిలో పుండె పోస్టులు తక్కువగా పుండె, ఆర్.టి.బి. ఆఫీసులో పని వెనుకబడిపోతోంది. పెద్ద పోస్టులను తగ్గించి, లేక అలాగే పుంచి అయినా చిన్న పోస్టులను అవసరమైనంత స్థాయికి పెంచుతారా?

శ్రీ సున్నం రాజయ్(భద్రాచలం) : గిరిజనులకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్జు రవాణా సంఘలో ఎంతమందికి ప్రమోషన్ ఇచ్చారు? క్లరికల్ పోస్టులు ఆర్.టి.సి.లో చాలా తక్కువ నంఖ్యలో వున్నాయి, క్రింది స్థాయిలో పనిచేసే గిరిజనులకు పై స్థాయి క్యాడర్లలోకి ఎంతమందికి ప్రమోషన్లు ఇచ్చారు? రిజర్వేషన్ అన్ని జిల్లాలలో అమలు జరుగుతోందా లేదా?

శ్రీ బి.వి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రిజర్వేషన్ పద్ధతిని ఉద్యోగాలలో రిక్రూట్ చేసుకునేటప్పఁడే అమలు చేయడం జరుగుతోంది. ప్రమోషన్లో ఇది అమలు జరగదు. గౌరవ సభ్యులు రమేష్ రాథోడ్ గారు అడిగినట్లుగా డి.ఎం.స్థాయి నుంచి ఆర్.ఎం. స్థాయికి కె.వెంకటేశ్వరరావు అనే ఉద్యోగిని ప్రోద్ధరాబాదు నుంచి, ఎ.పురుషోత్తమ రావు అనే ఉద్యోగిని నల్గొండ నుంచి - ఈ విధంగా ఇప్పడం జరిగింది. డి.ఎం.స్థాయిలో దాదాపు 10 మందిని రిక్రూట్ చేశాము, ముగ్గురికి సూపర్వైజర్ క్యాడర్ నుంచి డి.ఎం. క్యాడర్కు ప్రమోషన్ ఇప్పడం జరిగింది. ప్రమోషన్ విధానాన్ని చాలా చక్కగా అమలు చేస్తున్నాము. అదే విధంగా ఇప్పటికి వచ్చేసరికి రోఫ్టర్ పద్ధతిని పాటిస్తున్నాము. గద్ది బాబురావు గారు ఆర్.టి.బి. ఆఫీసులలో ప్రమోషన్లు ఇస్తున్నారా అని అడిగారు, మేము ఒక పద్ధతిగా ప్రమోషప్పను ఇస్తున్నాము, అందులో అనుమతం లేదు. క్రింది స్థాయిలో ఏ పద్ధతి పుందో, పై స్థాయిలో కూడా అదే పద్ధతిని పాటిస్తున్నాము.

ప్రాధికిత ఆరోగ్య కేంద్రాలను సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల స్థాయికి పెంచుట

ప్రశ్న నెం.28(3808-డబ్ల్యూ)

శ్రీ పి. సాంబశ్వరాజు(సత్తివాడ) - గౌరవనీయులైన ఆరోగ్య, వైద్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) రాష్ట్రంలోని ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను సిహాచీసి (కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాలు) గా స్థాయిని పెంచాలనే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద పున్నదా?
- అ) అయితే విజయనగరం జిల్లాలోని స్థాయిని పెంచిన నెల్లిమర్ల పి.పొచ్.సి. ని సి.పొచ్.సి.గా మార్పడం జరిగిందా?
- ఇ) లేనట్లయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి?

ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేప శాఖా మంత్రి (డా.ఎన్.జనార్థన రెడ్డి)

- అ) ఒక్కొక్క చాసన సభ నియోజక వర్గంలో రిఫరల్ ఆసుపత్రులు లేనిచోట ఒక ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని రిఫరల్ ఆసుపత్రిగా (40) స్థాయిని పెంచడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.
- అ) అప్పసండి
- ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ పెద్దింటి జగన్నాహన రావు(బోబ్లి) : అధ్యక్షా, తమద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. పి.పొచ్.సి.లను రిఫరల్ హస్పిటల్సగా అవ్గేర్డ చేస్తున్నారా? రిఫరల్ హస్పిటల్ అంటే ఏ స్థాయి హస్పిటల్గా చేస్తున్నారు. ఎర్స్ట్ వైల్ తాలూకు హస్పిటల్ అన్నిటిని కమ్యూనిటీ హాల్ట్ సంటర్సగా చేయడం జరిగింది.

వీటి స్థాయి ఏ స్థాయికి పుంటుంది? ఏ తేది సుంచి పి.పొచ్.సి.లను సి.పొచ్.సిలుగా అంటే రిఫరల్ హస్పిటల్గా చేశారు? కమ్యూనిటీ హాల్ట్ సంటర్ కొన్ని పున్నాయి, కమీషనరీట్ హస్పిటల్ కొన్ని పున్నాయి. సి.పొచ్.సి.లు డి.ఎం. అండ్ పాచ్.బ. కంట్రోలర్లో కొన్ని పున్నాయి, కమీషనరీట్ కంట్రోలర్లో కొన్ని పున్నాయి. పార్వతీపురంలో పున్ హస్పిటల్ కమీషనరీట్ క్రింద పుంటే, బోబ్లిలోని హస్పిటల్ డి.ఎం. అండ్ పాచ్.బ. కంట్రోలర్లో పుంది. అదేమో 100 పడకల ఆసుపత్రి అయితే ఇదేమో 30, 40 పడకల ఆసుపత్రి. మంత్రిగారు రిఫరల్ ఆసుపత్రి అంటున్నారు, అది ఏ స్థాయిలో పుంటుంది?

శ్రీ కె.అచ్చన్నాయిడు (హారిశ్చంద్రాపురం): శ్రీకాకుళం జిల్లాలో రణస్థలి, కోటబొమ్మల్ ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను రిఫరల్ హస్పిటల్సగా మార్పు చేస్తూ, గత రెండుస్వర సంవత్సరాల ముందే జి.బి. ఇచ్చారు. డైరక్టరీట్ నుంచి కమీషనరీట్కు అప్పజెప్పారు. కానీ స్టోను, మెడిసిన్సు రిఫరల్ హస్పిటల్కు ఇచ్చే విధంగా ఇప్పుడం లేదు. ఇప్పుడు రెండింటీకీ చెడిపోయిన పరిస్థితులలో ఆ హస్పిటల్ పున్నాయి. మంత్రిగారు వీటిపై ప్రత్యేకమైన దృష్టి పెట్టాలి.

ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రంగా పున్పుడే ఎ.ఎన్.ఎం.టి, సిబ్బంది, పూర్తి స్థాయిలో పుండేవారు. ఇప్పుడు ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని రిఫరల్ హస్పిటల్గా మార్పడంవల్ల పి.పొచ్.సి. స్థాయి కూడా లేని పరిస్థితి పుంది కాబట్టి రణస్థలి, కోటబొమ్మలి ఆసుపత్రుల మీద ప్రత్యేక త్రిధ్వంశీ పెట్టి పెంటనే స్టోను, మెడిసిన్సు పూర్తి స్థాయిలో మంజూరు చేయవలసిందిగా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావుః నా నియోజకవర్గంలో కోరుట్లు అనే మండలం ఉంది. అక్కడ ప్రైమరి హాల్ సెంటర్ ఒకటి శాంక్ష్మీ చేశారు. ఒక సంవత్సరం అయ్యంది. ఇప్పటివరకూ స్టోఫ్ లేదు. దాని అతీ, గతి లేదు. దయచేసి ఇప్పటికయినా మంత్రిగారు స్టోఫ్ను పంచిస్తారని కోరుతున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డిః సాంబశివరాజుగారు అడిగినది 30 పడకల ఆసుపత్రి కొరకు రు.50,62,000లు ఖర్చు పెట్టి బిల్లింగ్ కడుతున్నారు. గతంలో 40 నియోజకవర్గాల్లోనే పిఎసిలు ఉండినవి. రెఫరల్ హస్పిటల్ లేకుండ. దీనిని 30 పడకల ఆసుపత్రిగా మార్చి డాక్టర్లను నియమించి, ఇక్విమెంట్ ఇచ్చి రెఫరల్ హస్పిటల్గా చేయాలని 1.4.2002 నాటికి దీనిని ప్రారంభించాలని ఏపివిపికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అదే విధంగా అచ్చన్నాయిడుగారు చెబుతూ అక్కడ స్టోఫ్ ఇప్పలేదన్నారు. గతంలో ఏపివిపికి రెండుస్వర సంవత్సరాల క్రింద ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశాము. దానిని తిరిగి పిఎసి క్రింద కన్వర్ట్ చేయడం జరిగింది. గౌరవ శాసనసభ్యులతో మాట్లాడి దానిని ఏ విధంగా చేయాలో ఆ విధంగా అవసరమయిన మార్చులు చేసి దానికి కావలసిన స్టోఫ్ను ఇస్తాము. కొన్ని పిఎచ్ఎసిలలో కొత్తగా శాంక్ష్మీ చేసాము. వాటికి స్టోఫ్ను ఇప్పడం జరిగింది. అక్కడంతా కూడా ఫంక్షన్ చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. జగన్‌మాహాన్ రావుః ఇప్పుడు రెఫరల్ హస్పిటల్ 30 పడకలది 2002కి తెస్తామన్నారు. ఇది వైద్యవిధాన పరిషత్తుకి బదిలీ చేస్తామన్నారు. స్టోఫ్ను ఇస్తామన్నారు. మందులు ఇస్తామన్నారు. 24 గంటలూ పని చేసే విధానాన్ని అవలంభించాలి. అటువంటప్పుడు 24 గంటలూ పని చేసే డాక్టర్స్‌ని ఇస్తారా? ఆ యార్డ్‌స్టిక్ ప్రకారంగా చేస్తారా?

డా.ఎన్. జనార్థనరెడ్డిః 24 గంటలూ పని చేసే ఆసుపత్రిగా మార్చుమని కోరుతున్నారు. అన్న పరిశీలించి ఈ రాష్ట్రంలో 400 అటువంటి ఆసుపత్రులను మనం ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. అందులో ఇది వచ్చేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాము.

జంటనగరాలలోని మురికివాడల అభివృద్ధి

ప్రశ్న నెం :29 (3948)

సర్వాంగీ డా. డి. శివరామ్(కందుకూరు), కొండబాల కోటీశ్వరరావు (మధిర) - గౌరవసీయులైన మునిసిపలు పరిపాలన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

- పైదరాబాదు మునిసిపలు కార్బోపసు రూ.10 కోట్ల వ్యయంతో పైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట సగరాలలోని మురికివాడలలో పారశాల భవనాలను నిర్మించడానికి ప్రణాళిక రూపొందిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- రూ.13 కోట్ల ఖర్చుతో మంచినీటి, మురుగునీటి పారుదల పైవ్వలైస్టను ఏర్పాటు చేస్తూ 100కు మించి రోడ్లను వేయడంతోసహా 426 మురికివాడలలో అనేక అభివృద్ధి పనులను చేపట్టడానికి కూడా పైదరాబాదు మునిసిపలు కార్బోపసు ప్రణాళికను రూపొందస్తున్నదా?
- ఆలుతే, దానిని ఎప్పుడు అమలు చేస్తారు?
- ఈ) రాష్ట్రంలోని ఇతర మునిసిపలు ప్రాంతాలలో ఇదే విధమయిన అభివృద్ధి పనులను చేపట్టడం జరుగుతుందా?

మునిసిపలు పరిపాలన, హట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్.ఎమ్.ఎస్. ఫరూక్)

- అ) అపునండి
- అ) అపునండి
- ఇ) ఈప్రాజెక్టును హైదరాబాదు మహానగర నీటి సరఫరా, మురుగుపారుదల మండలి, హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్బోరేషను ఇప్పటికి అమలు చేస్తున్నాయి.
- ఈ) అపునండి

డా. ఎస్. శివరామ్: చాలా సంతోషం హైదరాబాదు సిటినీ కీన్ సిటిగా మార్పడానికి ప్రభుత్వం చేపడుతున్న కార్బోక్సిమాలను ప్రపంచం అంతా చూస్తోంది. ఇక్కడ రెండు విషయాలు. స్లమ్ ఏరియాస్‌ని డెవలప్ చేస్తున్నామన్నారు. అందరికి తెలుసు. రమారమి 811 స్లమ్‌ని గుర్తించడం జరిగింది. దానిలో 350 మాత్రమే డెవలప్ చేస్తున్నామన్నారు. అయితే మిగతాని ఇంతకుపముందే డెవలప్ అయినవా? లేకుంటే తరువాతి సేబీలో తీసుకుంటారా? మామూలుగా మనం పోతూ ఉంటే, బ్రిహ్యండమయిన రోడ్సు వేస్తూ ఉంటే చూస్తుంటాము. అయితే దానిని తరువాత ఇంకొక డిపార్ట్మెంట్‌నారు దానిని పగులగొడుతూ ఉంటారు. కోట్లాది రూపాయలు వ్యధా అపుతుంది. వేరే డిపార్ట్మెంట్‌తో కోఆర్డినేషన్ ఎందుకు పెట్టుకోవడం లేదు. ఎలక్ట్రిసిటి, వాటర్, రోడ్సు మొదలయిన డిపార్ట్మెంట్‌లో కోఆర్డినేషన్ చేసుకుంటే కోట్లాది రూపాయలు వ్యధా కాకుండా చూసే అవకాశం ఉంటుంది. ఇక మరొక విషయం, ఏనాడూ, ఏ ముఖ్యమంత్రి చేయని విధంగా, ఈ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు నగరాన్ని విజిట్ చేస్తూ చాలా వాగ్ధానాలు చేశారు. రమారమి రు.30 కోట్లు అన్దిస్తూ అనోన్సు చేశారు. రు.30 కోట్లలో ప్రభుత్వం ఎంత ఇష్టుంది, డిపార్ట్మెంట్ ఎంత ఇష్టుంది అనేది తెలియచేయండి. ఇక్కడ ఒక్కసారి పోవి రైన్ వచ్చినపుడు, హిమాయత్ నగర్, కొన్ని ప్రాంతాలు స్థడ్స్‌పచ్చి ఇక్కడున్న లోలయింగ్ ఏరియాలన్నీ మునిగిపోయి ఇబ్బంది జరిగింది. డ్రైసేట్ సిష్టం దెబ్బతింది. లోస్టామ్ వాటర్ డ్రైసేట్ సిష్టం, సివరేట్ డ్రైసేట్ సిష్టం వీటిలో ఏది టీక్స్ చేస్తున్నారు. రెండూ టీక్స్ చేస్తారా? ఎప్పుడు చేస్తారు. ఎందుకంటే మరల మునిగిపోయే విధంగా కాకుండా ముందుజాగ్రత్త ఉండాలి. ఇక నాలుగపది ఏమిటంటే, హుడా ఉంది. మన సిటిలో ఈ పరిధిలో ఏమయినా కట్టాలన్నా ప్లాన్ ఇవ్వాలి. ఎన్నో రెట్రిక్స్ ఉన్నాయి. ఎంత డబ్బు కలెక్ట చేస్తున్నారు. పచ్చే ఇన్కమ్‌ని సిటి డెవలప్‌మెంట్‌కి వాడుతున్నారా? ఈ స్లమ్‌లో డెవలప్‌కాని రోడ్లు వేయడంలో ఎంత డబ్బు హుడాది వాడడం జరిగింది. ప్రభుత్వం డబ్బు ఎంత, యంసిపోచ్ డబ్బు ఎంత? హైదరాబాదు నగరం అందంగా ఉండాలనేది మాకందరికి ఉంది. ఇది గ్రేడ్.1, మనందరి కోరిక. ఇది మాకు ఒక ఎగ్గాంపుల్ సిటి. మిగతా మునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి. 4వ గ్రేడ్, 3వ గ్రేడ్, 2వ గ్రేడ్ ఉన్నాయి. వాటి బగోగులు ఏదో మేము అడిగినపుడు తమ లాంటి పెద్దలు చెప్పినపుడు రు.30 లక్షలు ఇష్టున్నారు. ఒక సమగ్రమయిన ప్రణాళికతో డెవలప్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చెబుతున్న కార్బోక్సిమాలు కనిపించడం లేదు. ఏది ఎలా చేస్తారు, ఏ విధంగా చేస్తారు అనేది చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎన్.ఎండి. ఫరూక్: హైదరాబాదు నగరంలో దాదాపు 811 స్లమ్ ఏరియాన్ ఉన్నాయి. దానికిగాను కేవలం 352 స్లమ్ ఏరియాలో పని టీక్స్ చేయడం జరిగింది. మిగతా ఏరియా గురించి వారు అడగడం జరిగింది. యంసిపోచ్, ప్రభుత్వం గురించి అడిగారు. హుడావారికి కూడా చాలా ఆదాయం వస్తుంది. వారు ఏదయినా పర్స్‌ని టీక్స్ చేస్తారానని అడిగారు. హైదరాబాదు నగరాన్ని నుండరంగా తీర్చిదిద్దడంలో మన ముఖ్యమంత్రి కృష్ణ ఎంతో ఉంది. మాడు సార్లు కీన్ అండ్ గ్రేడ్ సిటిగా అవార్డ్ కూడా తీసుకోవడం జరిగింది. గౌరవశాసనసభ్యులు, స్టోనిక శాసనసభ్యులందరికి తెలుసు. ప్రభుత్వం మొత్తం రు.54.63 కోట్లు శాంక్షేపించి చేయడం జరిగింది. అందులో మొదటి విడుతగా రు.27 కోట్లు రిలీజ్ చేశారు. అందులో దాదాపు రు.25 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. అందులో ముఖ్యంగా శాసనసభ్యులు చెప్పినవి, జన్మభూమిలో వచ్చిన రిప్రజెంట్‌ప్రెస్ పర్స్‌ని చేయడం

జరిగింది. ఇప్పుడు దాదాపు 35 స్లమ్ ఏరియాస్‌లో రోడ్లు, వాటర్‌సఫ్ట్‌యు, సివరేజ్ పమలు చేయడం జరుగుతుంది. రాష్ట్రంలో ఉండే మున్సిపాలిటీస్‌ని డెవలప్ చేయడానికి డిఎఫ్‌ఐడి ద్వారా కార్బ్రూక్మాలను తీసుకురావడానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు కృష్ణ చేస్తున్నారు. డిఎఫ్‌ఐడి ద్వారా స్లమ్ ఏరియాస్‌లో మంచి కార్బ్రూక్మాలను చేయడం జరుగుతుంది. 32 పట్టణాల్లో ఉండే డిఎఫ్‌ఐడి కార్బ్రూక్మాన్ని ఇంకా 10 మున్సిపాలిటీస్‌కి తీసుకురావాలనే ముఖ్యమంత్రి అదనంగా నీటికి కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు కోరడం జరిగింది. వాటిని త్వరలో చేయడం జరుగుతుందని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : ఈప్రభుత్వం శాంక్ష్మ చేసిన రు.54కోట్లలో, రు.27కోట్లు మాత్రమే రిలీజు చేశారు. మిగతా రు.27 కోట్లు ఎప్పుడు రిలీజు చేస్తారు? ఈ రోజు మున్సిపాలిటీలో రోడ్‌సెన్ ఈట్యూక్స్ ప్రభుత్వం నుండి రావలసినవి ఇంతవరకూ సంవత్సరం పూర్తి అయినా రాలేదు. గత సంవత్సరంల్ని పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. ఎప్పటిలోపల నీటిని ఇస్తారు?

శ్రీ ఎన్.ఎమ్డి. ఘరూక్ : నేను ఇంద్రాకే చెప్పడం జరిగింది. రు.2 కోట్లు రిలీజు చేసిన మాట వాస్తవం. మార్చి 31 లోపల ఆ రెండు కోట్లు గౌరవసభ్యులు ఏదయితే జన్మభూమిలో రిప్రజెంటేసన్స్ పెట్టారో అని టెక్స్ చేయడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వం ట్యూక్స్ రాలేదని అన్నారు. రు.27 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇస్తుందని గౌరవసభ్యులకు మనవిజేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : రు.54కోట్లలో రు.27 కోట్లు రిలీజు చేశారు. మిగతా రు.27 కోట్లు ఎప్పుడు రిలీజు చేస్తారు. మున్సిపాలిటీలో రావలసిన, ప్రభుత్వం తరఫున రిలీజు చేయవలసిన రోడ్ సెన్ ఇంతవరకూ రిలీజు చేయలేదు. గత సంవత్సరం రావలసిన బకాయిలు మా మున్సిపాలిటీకు ఇంకా రాలేదు. అని ఎప్పుడు రిలీజు చేస్తారు. అది రిలీజ్ చేస్తేతప్ప దారి లేదు. నీకుగా ఉన్న మున్సిపాలిటీన్ నీకుగానే ఉంటాయి. రావలసినవి త్వరగా రిలీజు చేస్తారా, ఎప్పటివరకు రిలీజు చేస్తారు?

ఉ.9.00

శ్రీ ఎన్.ఎమ్డి. ఘరూక్ : -అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు రూ.54 కోట్లలో కేవలం రూ.27 కోట్లు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. అది వాస్తవం. నేను ఇంద్రాకే చెప్పాను. రూ. 2 కోట్లను మార్చి 31 లోపు ఇస్తాము. ఇది రెండు సంవత్సరాల కార్బ్రూక్మము. వచ్చే సంవత్సరం నుంచి రూ.27 కోట్లు ఏదైతే సూచించారో, ఆ కార్బ్రూక్మాన్ని టెక్స్ చేస్తామని తెలియజ్ఞీస్తున్నాము.

రాష్ట్రంలో ఐ.ఐ.టి.ని స్థాపించుట

ప్రశ్న నెం.30(3808-ఓ)

సర్వత్రీ ఎన్. సరసింహాయ్(సక్రికల్), సున్నం రాజయ్ (భద్రాచలం)- గౌరవనీయులైన సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) రాష్ట్రానికి ఐ.ఐ.టి.ని మంజారు చేయించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో తీసుకొన్న చర్యలు, తీసుకోడానికి ప్రతిపాదించిన చర్యలు ఏమిటి ?
- అ) ఈ విషయంలో రాష్ట్ర అభిలాష ఎప్పుడు తీరుతుంది ?

సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. దామోదరరెడ్డి)

ಅ) ಬಾಸರ ಪದ್ದ ಸ.ಪ.ಟಿ.ನಿ ಏರ್ವಾಟು ಚೇಯುವಲಸಿಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಂ, 2001, ಮೇ, ಅಕ್ಷೋಬರು, ನವಂಬರುಲ್ಲೋ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಾನ್ನಿಗೆ ರಿಂದಿ. ಈ ಸಂಘನು ನೆಲಕೊಲ್ಲಿಡಾನಿಕಿ ಕಾವಲಸಿನ ಸಹಯೋನ್ಯಂತಳಿನಿ ಸಮಕೂರ್ಜದಂ ಜರುಗುತುಂದನಿ ಕೂಡಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಹೀಗೆ ಇವ್ಯಂದಿ.

ಆ) ಕೊತ್ತ ಸ.ಪ.ಟಿ.ಲನು ಏರ್ವಾಟು ಚೇಯಾಲನಿ ನಿರ್ದಿಯಂಚಿನವುದು, ಅಂಥ್ರಪದೇಶ್ಲೋ ಬಾಸರ ಪದ್ದ ಒಕ ಸ.ಪ.ಟಿ.ನಿ ಏರ್ವಾಟು ಚೇಯಾಲನು ಸೂಚನನು ತಪ್ಪಕ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಂ ಜರುಗುತುಂದನಿ ಕೇಂದ್ರಪ್ರಭುತ್ವಂ ಹೀಗೆ ಇವ್ಯಂದಿ.

ಶ್ರೀ ನೋಮುಲ ನರ್ಸಿಂಹಯ್ಯ : - ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ, ಗೌರವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ಸುಂದಿಂಚಿ ಚೆಪ್ಪಾಲ್ಪಿನ ಸಮಾಧಾನಂ ಇದಿ. ಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ಚೆಪ್ಪಿನ ಸಮಾಧಾನಾನ್ನಿ ಮೌಸ್ತಿ, ಒಕ ಸೌಮೇತ ಗುರುತು ಪನ್ತಿಂದಿ. ಮಾ ಪ್ರಾಂತಮುಲ್ಲೋ ಒಕ ವೈಶಿಂದು ದಗ್ಗರ ಎದ್ದು ಉಂಟೆ ಅದಿ ಪೋಯಿಂದಿ. ಆ ಎದ್ದು ದೊರಿಕಿತೆ, ಪೌರುಕಾರು ಎದ್ದು ಕೊಸಡಾನಿಕಿ ಅಪ್ಪು ಇಸ್ತಿ, ಅತ್ತಗಾರು ಇಸ್ತೆಸನ್ನ ಎದ್ದುನಿ ಪಂಪಿಸ್ತಿ, ಆ ರೆಂಡು ಎದ್ದುಲನು ಕಲಿಸಿ ನಾಗಲಿತೋ ಪೊಲಂ ದುಸ್ಸುಕುಂಟಾಸನ್ನ ಚಂದಂಗ್ ಉಂದಿ. ಪ್ರಯಿನೇಟು ಸ.ಪ.ಟಿ.ಲ ವಿಷಯಂಲ್ಲೋ ಮನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಾನಿಕಿ ಸಂಬಂಧಿಂಚಿ ಲಿಷ್ಟ್‌ಲೋ ಲೇಕಪೋಯಿನಾ ವಸ್ತುನ್ನಾಯಿ. 1970ವ ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ಲೋ ಸ.ಪ.ಟಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಕು 15ವೇಲ ಮಂದಿ ಹೋಜ್‌ನಾರು. 2000 ಸಂವತ್ಸರಂಲ್ಲೋ 1ಲಕ್ಷ80ವೇಲ ಮಂದಿ ಹೋಜ್‌ನಾರು. ಮನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸುಂಡಿ 25 ಲಕ್ಷಲ ಮಂದಿ ನಿರ್ದಾರ್ತುಲು ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಕು ಹೋಜ್‌ರೊತುನ್ನಾರು. ಸುಮಾರುಗಾ ಆರೇಡು ವಂದಲ ಮಂದಿ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸೆಲಕ್ಟ್ ಅಪುತುನ್ನಾರು. ಗೌರಾತಿ, ಚೆನ್ನೆ ರಾಷ್ಟ್ರೋಲಕು ವೆಳ್ಳಿ ಚದಿವೆ ವಾರಿಲ್ಲೋ 50ಶಾತಂ ಮನ ವಾರೆ ಉನ್ನಾರು. ಆ ಚುಪು ಚದುವುಕೋಡಾನಿಕಿ ಉನ್ನ ಕುಟುಂಬಾಲ ವಾರೆ ಕಾಕ, ಪೇದ ಕುಟುಂಬಾಲ ವಾರು ಕೂಡಾ ವೆಜುತುನ್ನಾರು. ವಾರಿಪೈ ಆರ್ಥಿಕ ಭಾರಂ ಪಡುತೋಂದಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ನಿ ಸಾಂಕೇತಿಕಂಗಾ, ಪಾರಿಶ್ರಾಮಿಕಂಗಾ ಮುಂದುಕು ತೀಸುಕುವೆಳ್ಳಾಲನ್ನ ಉಂಧೇಶ್ಯಮುತ್ತೋ, ಬಿಜಿನೆಸ್ ಸ್ಯಾಲ್ನಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಪ್ರೋಫೆಸ್‌ಲ್ ವಾರಿ ಗುರಿಂಚಿ ಪೆಟ್ಟಾಮು. ಈ ಸ.ಪ.ಟಿ. ಏರ್ವಾಟು ಚೇಯು ವಿಷಯಮೈ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾತಿಪದಿಕನ ಈ ಶಾಸನಸಭ ಸುಂಡಿ ಒಕ ರಿಜೊಲ್ಯೂಷನ್‌ನಿ ತೀಸುಕುವವ್ಯಾಪ್ತಿ ಚೇಯಡಂಲ್ಲೋ ಅಭ್ಯಂತರಂ ಏನಿ ಉಂದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ದಾಮೋದರ್‌ಡೆ : - ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ, ಅದಿಲಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಬಾಸರಕಿ ಉನ್ನ ಚಾರಿತ್ರಾತ್ಮಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತನಿ ದೃಷ್ಟಿಲ್ಲೋ ಪೆಟ್ಟುಕೊನಿ ಬಾಸರಲ್ಲೋ ಸ.ಪ.ಟಿ.ನಿ ನೆಲಕೊಲ್ಲಾಲನಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ನಿರ್ದಿಯಂ ತೀಸುಕೊವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಗತ ಸಂವತ್ಸರಂ ಮೇ ನೆಲಲ್ಲೋ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತನ ಒಕ ಕಮಿಟಿ ಏರ್ವಾಟು ಚೇಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಅಂದುಲ್ಲೋ ಗೌರವ ಮಂತ್ರುಲು, ಅಧಿಕಾರುಲು ಸಭ್ಯರುಗಾ ಉನ್ನಾರು. ಆ ನೆಲಲ್ಲೋನೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗಾರ್ತಿ ಒಕ ಲೇಖ ವ್ರಾಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ದಾನಿಕಿ ಸುಂದಿಂಚಿ ವಾರು ಹಾರ್ಯಾಮನ್ ರಿಸ್ರೋನ್ ಡೆಪಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಿನಿಟ್‌ಪಿಕಿ ರಾಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ವಾರಿ ಸುಂಡಿ ಮನಕು ಲೇಖ ರಾವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಸೂತನ ಸ.ಪ.ಟಿ. ಲನು ಸ್ಥಾಪಿಂಚಡಂ ಲೇದನಿ, ಒಕ ವೇಳ ಸ್ಥಾಪಿಸ್ತಿ ಅಂಥ್ರ ಪದೇಶ್ಲೋ ರ್ಯಾಷ್ಟಿಲ್ಲೋ ಪೆಟ್ಟುಕೊಂಟಾಮನಿ ಚೆಪ್ಪಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಅಕ್ಷೋಬರು, ನವಂಬರು ಮಾಸಾಲ್ಲೋ, ದಾದಾಪು ರೆಂಡು ಮೂಡು ಪರ್ಯಾಯಾಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ಹಾರ್ಯಾಮನ್ ರಿಸ್ರೋನ್ ಡೆಪಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಿನಿಟ್‌ಪಿಕಿ ಲೇಖಲು ರಾಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ವಾರು ವಾಟಿ ವಿಷಯಮೈ ಸುಂದಿಸ್ತೂ, ಸೂತನಂಗಾ ಭಾರತದೇಶಂಲ್ಲೋ ಎಕ್ಸ್‌ಸ.ಪ.ಟಿ.ನಿ ಇವ್ಯಾಲನ್‌ನ್ನಾನ್ನಿ, ಅಂಥ್ರಪದೇಶ್ಲೋ ಮೆಂದಬಿ ಮೊದಲೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತ ಇಸ್ತುಮನಿ ವಾರು ತೆಲಿಪಾರು. ತಪ್ಪಕುಂಡ ಸ.ಪ.ಟಿ. ವಸ್ತುಂದನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸಾನ್ನಿ ತೆಲಿಯಜ್ಞಪ್ರಸ್ತುನ್ನಾನು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅವುಲ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ(ಶ್ರೀಕುಂಚಂ) : - ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಪ್ರೈಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಿಲಜೆಸ್‌ಕಿ ಈನಾಡು ಭಾರತದೇಶಂಲ್ಲೋನೇ ಕಾಕುಂಡಾ ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತಮುಗಾ ಮಂದಿ ರೆಸ್ವೆನ್ಟ್ ಉಂದಿ. ಅಂಥ್ರ ಪದೇಶ್ಲೋನಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮುಗಾ ಅಭಿಪೃಷ್ಠಿ ಚೇಯಾಲನಿ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್‌ಗಾ ಅಭಿಪೃಷ್ಠಿ ಚೇಯಾಲನಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ಅನೇಕ ಇಂಜನೀರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜೆಲಕು ಪರ್ಕ್‌ಪ್ರಾವ್ ಇಸ್ತುನ್ನಾರು. ರ್ಯಾಷ್ಟಿಜಾ ಭಾರತ ದೇಶಂಲ್ಲೋ ಸ.ಪ.ಟಿ.ಲು ಏನ್ನಿ ಉನ್ನಾಯಿ? ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತಮುಗಾ ಉನ್ನ ರೆಪ್ಯೂಲೆಟನ್‌ನಿ ದೃಷ್ಟಿಲ್ಲೋ ಪೆಟ್ಟುಕೊನಿ ಅಮೆರಿಕಾಲ್ಲೋ ಎಕ್ಸ್‌ಸ.ಪ.ಟಿ.ನಿ ಚೂಸಿನಾ ಸ.ಪ.ಟಿ.ಕಿ ಚೆಪ್ಪುಕೋಲೇನಂತ ರೆಸ್ವೆನ್ಟ್ ಉಂದಿ. ಕಾಬಟ್ಟೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಾರು ವಾರಿ ಯೊಕ್ಕ ಗುಡ್ ಅಫ್ಸೆನೆನ್ ಉಪಯೋಗಿಂಚಿ ಎಲ್ಲಾನ್ನಾ ಸರೇ ಅಂಥ್ರಪದೇಶ್ಲೋ ಸ.ಪ.ಟಿ.ನಿ ಏರ್ವಾಟು ಚೇಸೇ ವಿಧಂಗಾ ಚರ್ಯಲು ಗೈಕೊಂಳಿನಿ ಕೇರುತುನ್ನಾಮು. ಅವಸರವೈಲ್ ಒಕ ರಿಜಲ್ಯೂಷನ್‌ನಿ ತೀಸುಕುವವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿಂದಿಲ್ಲ ಉನ್ನ ಈ ಸ.ಪ.ಟಿ. ಲೋಕರತನು ಅಧಿಗಮಿಂಚಾಲನಿ ಕೇರುತುನ್ನಾನು.

ಶ್ರೀ ಸುಸ್ಯಂ ರಾಜಯ್ಯ : - ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ, ಇದಿ ವಾಲಾ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತ ಕಲ ಅಂಶಂ. ರ್ಯಾಷ್ಟಿಜಾ ಭಾರತದೇಶಂಲ್ಲೋ ಚೆನ್ನೆಲ್ ತಪ್ಪ ವೇರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಸ.ಪ.ಟಿ.ಲು ಲೇವು. ಸುದೂರ ಪ್ರಾಂತಾಲಕು ಪೇದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥುಲು ವೆಳ್ಳಿ ಚದುವುಕೋವಾಲಂಟೆ ಇಬ್ಬಂದಿ ಕಲ್ಲುತೋಂದಿ. ಸಾಂಕೇತಿಕಂಗಾ ಅಭಿಪೃಷ್ಠಿ

చెందాలంటే మన రాష్ట్రములో తప్పక దీన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉన్నారు కాబట్టి దీని విషయంలో ఒక తీర్మానాన్ని చేసి పేద, మధ్యతరగతి విద్యార్థులకు సాంకేతిక విద్యను అందించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీఎమ్. దామోదర్రెడ్డి :- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులందరూ, ఐ.ఐ.టి మన రాష్ట్రంలో రావడానికి తీర్మానం చేస్తే అభ్యతరం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పటికే తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఆయన పర్సనల్గా ప్రధానమంత్రిగారితో కూడా మాటల్లాడడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు నాలుగు పర్యాయాలు లేఖలు వ్రాయడం జరిగింది. ఆ లేఖలకు సమాధానముగా వారు ఐ.ఐ.టి.ని ఇస్తామని చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఐ.ఐ.టి.లను ట్రోత్తగా ప్రారంభించే ముందు, ఉన్న ఆర్.ఇ.సి.లను ఐ.ఐ.టి. లుగా కన్వర్ట్ చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం రెండు ఐ.ఐ.టి.లుగా వేరే రాష్ట్రాల్లో ఉన్న ఆర్.ఇ.సి.లను కన్వర్ట్ చేసినట్లు పేపర్లోచూశాను. ముందుగా మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆర్.ఇ.సి.ని ఐ.ఐ.టి క్రింద కన్వర్ట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ ఎమ్. దామోదర్రెడ్డి :- వరంగల్ లో ఉన్న ఆర్.ఇ.సి.ని ఐ.ఐ.టి. స్టోయికి తీసుకురావడానికి కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు హెచ్.ఆర్.డి. మంత్రి గారితో మాటల్లాడడం జరిగింది. ఆర్.ఇ.సి.ని ఐ.ఐ.టి. స్టోయికి ఆమోదించడం జరిగిందని చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :- వరంగల్ ఆర్.ఇ.సి. గురించి నేను మురళి మనోహర్ జోష్ గారితో మాటల్లాడడం జరిగింది. మొదటి ఫీజ్లో ఆర్.ఇ.సి. లను ప్రైంథెన్ చేసేందుకు రెడీమేండ్గా ఇన్ఫ్రాఫ్రాక్చర్ ఉండని చెప్పారు. వరంగల్ లో ఉన్న ఆర్.ఇ.సి.లను ప్రైంథెన్ చేసేందుకు డెసిప్స్ తీసుకొన్నామని వారు చెప్పాడం జరిగింది. తప్పకుండా చేస్తారు. బాసర అదిలాబాద్ జిల్లాలో ఉంది. అక్కడ సరస్వతీ దేవి ఆలయం ఉంది. కాళీరు తరువాత మంచి బిలీఫ్ బాసర దేవాలయానికి ఉంది. ఐ.ఐ.టి. ఎంట్రైన్స్ కోచింగ్ ఇచ్చే రామయ్య గారు, ఆయన దగ్గర కోచింగ్ తీసుకొనే విద్యార్థులను తీలుత బాసర తీసుకువెళ్లి ఒక రాత్రి బస చేయించి, ఉదయస్నేస్సానం చేయించి, సరస్వతీ దేవికి పూజలు నిర్వహించి, అక్కడ నుండి వారిని తీసుకు వచ్చి కోచింగ్ ఇప్పాడం జరుగుతుంటుంది. ఆల్ ఇండియా లెవల్లో రామయ్య గారి ఇన్స్టిట్యూట్కే ఎక్కువ ర్యాంకులు వస్తాయి. అంత మహిమ అక్కడ ఉంది. పిల్లల్ని తీసుకు వెళ్లి అక్కడ అక్కరాభ్యాసం చేస్తే బాగుంటుందనే నమ్మకం చాలా మందికి ఉంది. పి.వి.సర్కింహాసు గారి అక్కరాభ్యాసం కూడా అక్కడే జరిగిందని చెప్పారు. నేను ఐ.ఐ.టి.ని బాసరలో పెట్టాల్సినదిగా కేంద్ర మంత్రిని కోరాను. రాజశేఖరరెడ్డిగారు సమ్మతున్నారు. వారికి ఈ సబ్జెక్టుపై నమ్మకం లేదనుకుంటాను. వాస్తవాలను ఎప్పుడూ జీర్ణించుకోలేకపోతున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఎప్పుడూ వాస్తవాలను జీర్ణించుకొనే పరిస్థితిలో ఉండరు. మంచిని ప్రోత్సహించే పరిస్థితిలో ఉండరు. అందుకే సమ్మతున్నారు. ఇతరులందరూ సీరియస్గా వింటుంటే రాజశేఖరరెడ్డి గార్చి అంతా జోక్గా కనిపిస్తోంది. ఆయన్ని ఏవిధంగా మార్పులో ఆర్థం కావడం లేదు. ఒక్క రాజశేఖరరెడ్డి గార్చి నా జీవితంలో మార్పే ఆంధ్ర రాష్ట్రం మొత్తాన్ని మార్చినట్లే బెతుంది. ఆయన్ని మాత్రం మార్పులేదు. రాష్ట్రాన్ని మార్పగల్లుతాము. తప్పకుండా ఐ.ఐ.టి మన రాష్ట్రంలో రావాలని మిత్రులందరూ చెప్పారు. ఐ.ఐ.టి., ఐ.ఐ.ఎమ్. వంటి ఇన్స్టిట్యూట్స్ ని పెట్టడం వల్ల ఇక్కడ చదువుకొన్న విద్యార్థులు టెక్నాలజీలో ప్రోటోంగా తయారోతారు. ప్రపంచం మొత్తం ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ నుండి వచ్చిన విద్యార్థుల తోనే పనిచేయించుకోగల్లతున్నారు. కాబట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఐ.ఐ.టి. రావాలి. రావడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ సభలో తీర్మానం చేద్దాము. ఐ.ఐ.టి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రావాలని, కేంద్రం తప్పకుండా ఐ.ఐ.టి. ఏర్పాటుకు పర్మిషన్ ఇవ్వాలని, ఆ విధంగా అన్ని చర్యలు తీసుకోడానికి సభ యునానిపుస్గా తీర్మానం చేపే, ఆ తీర్మానాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపిస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించాల్సినదిగా మంత్రి గార్చి కోరుతున్నాను.

డ.9.10

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి (తాడిపల్లి) :- అధ్యక్షా, తీర్మానం ప్రతిపాదించడం ఎందుకు ? దానికి ఒక హంగామా.

శ్రీ ఎన్. చంద్ర బాబు నాయుడు :- ఇది హంగామా కాదు. దామోదర రెడ్డి గారు తీర్మానం మూవ్ చేస్తే అంతా యాక్షన్ చేస్తున్నారు అంటున్నారు. మేము ఎప్పుడయినా మంచి కార్బూక్యూమాలు చేసి మీ సహాయ్ అడుగు తున్నాము. మీరు యాక్షన్సులో ఉన్నారు. ఇంకా మీకు రియాలిటీ కసపడటం లేదు. అది పెద్ద సమస్య కాదు.

శ్రీ ఎమ్ . దామోదర రెడ్డి :- అధ్యక్షా, సాంకేతిక విద్యా రంగంలో ఈ రోజు భారత దేశంలో ఎంతో ప్రథమ స్థానంలో పున్న మన రాష్ట్రంలోనే ఐపటి ఏర్పాటు చేయాలని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొదటి నుంచి కోరుతున్నది. గౌరవ ముఖ్య మంత్రి గారు ప్రత్యేకమైన శక్తి కూడా తీసుకుంటున్నారు. ఈ రోజు నేను శాసన సభ్యులను ఐపటి ఏర్పాటు చేయడానికి ఏకగ్రీవంగా ఆమోదం తెలపాలని, తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నాను.

"This House unanimously resolves to request the Government of India to establish an I.T.I. in Adilabad District."

డా . వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి :- ఎక్కడండీ?

శ్రీ ఎమ్. దామోదర రెడ్డి :- బాసరలో .

SRI N.CHANDRABABU NAIDU: This House unanimously resolves to request the Government of India to start an I.I.T. at Basara in Andhra Pradesh.

డా . వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి :- అధ్యక్షా, మంత్రి గారేమో "ఐపటి ఎట్ బాసర " అన్నారు. ఐపటి కాదు ఐపటి ఎట్ ..

(ట్రైజరీ బెంచీల నుంచి అంతరాయం)

(అంతరాయం కలిగిస్తున్న సభ్యుల నుండిశించి) నేను ఏమన్నాను? ఏమన్నా లూజా? నిజంగా మిమ్ములను బాసరకు పంచించాలి. ముఖ్యమంత్రి గారిని మిమ్ములనందరినీ ఒకసారి బాసర తీసుకు వెళ్లి, పూజలు చేయించాలి. ముఖ్య మంత్రి గారితో సహ మీ అందరి మైండ్ సెట్ మారుతుంది. అలా మారితే ఈ రాష్ట్రం యొక్క పరిస్థితి కూడా మారుతుందని నాకు సమ్మకం వుంది.

మాకు రిజల్యూషన్ విషయంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ముఖ్య మంత్రి గారు రాజకీయమైన క్లోట్ ఉపయోగించి వరంగల్లో పున్న రీజిస్టర్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజ్ని ఐపటిగా చేద్దాము అంటున్నారు. ఆదిలాబాదులో బాసరలో పెడతాము అంటున్నారు. మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. ఉత్తర ప్రదేశ్లో ఇప్పటికే నాలుగు ఐపటిలు వున్నాయి.

(ట్రైజరీ బెంచీల నుంచి అంతరాయం)

ఉత్తర ప్రదేశ్లో నాలుగు ఐపటిలు ఉన్నాయి. ఒక వేళ ఉత్తర ప్రదేశ్లో నాలుగు లేకపోయినా కనీసం ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో నాలుగు తెప్పించే పరిస్థితి ముఖ్య మంత్రి గారి క్లోట్ ఉపయోగించి ఒకటి కాదు, రెండు కాదు నాలుగు ఐపటి లను తెప్పించినట్లయితే యింకా బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్ర బాబు నాయుడు : - అధ్యక్షా, రాజశేఖర రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ఐషటిలు నాలుగు లేవు . మొత్తం అన్ని కలిపి 7 ఉన్నాయి. ఇందులో ఐషటి - భరగ్సుర్ (వెష్ట్ బెంగాలీ) , ఐషటి - స్వా ఫిల్టీ (ఫిల్టీ), ఐషటి- ముంబై (మహారాష్ట్ర), ఐషటి- కాస్తూర్ (ఉత్తర ప్రదేశ్), ఐషటి చెష్టె (తమిళ నాడు) , ఐషటి- గొహతి (అస్సాం), ఐషటి - రూర్జీ(ఉత్తరాంచల్) లలో పున్నాయి. మా మినిష్టరు గారు ఐషటి అనడంలో కొంచెం తత్తురపడి ఐషటిలు అంటే దానిని తప్పుపట్టే వాళ్ళు ఈ రోజు ఉత్తర ప్రదేశ్ లో నాలుగు ఐషటిలు పున్నాయి అంటే నేనేమనాలి?

డా . వై. ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డి :- అధ్యక్షా, Let us not make a joke of things.

ఉత్తర ప్రదేశ్ లో నాలుగు అని మేము అన్నాము. యు.పి మరియు ఉత్తరాంచల్ కలసి మూడున్నాయి అని ఒప్పుకున్నారు. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో రెండు, ఉత్తరాంచల్ లో ఒకటి కలసి మూడున్నాయి. మీరు ఒప్పుకున్నారు. మీరు చెప్పింది లక్ష్మీ లో పుంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : - రాజశేఖర రెడ్డి గారూ మీకు నినే ఓపిక లేదు. ఒక సారి చెప్పిది నింటే ఒక ఐడియా వస్తుంది. ఎప్పటికయినా రిఫరెన్స్గా పుంటుంది. మొత్తం 7 ఉన్నాయి.-�షటి, భరగ్సుర్ (వెష్ట్ బెంగాలీ) , ఐషటి - స్వా ఫిల్టీ (ఫిల్టీ), ఐషటి- ముంబై (మహారాష్ట్ర), ఐషటి- కాస్తూర్ (ఉత్తర ప్రదేశ్), ఐషటి చెష్టె (తమిళ నాడు) , ఐషటి- గొహతి (అస్సాం), ఐషటి - రూర్జీ(ఉత్తరాంచల్) లలో పున్నాయి. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో మూడు లేవు. ఇప్పుడు డివైడ్ అయిన స్టేట్లో కలసి రెండు పున్నాయి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :- అధ్యక్షా , That is also wrong. ఏ స్టేట్లో కూడా ఇంతవరకూ 2 ఐషటిలు శాంక్షేపించి చేయ లేదు.

(అంతరాయం)

నీనే ఓపిక లేదు. ఓపిక లేక పోతే ఎలా? ఉత్తరాంచల్ ఫార్క్స్ అయిన తరువాత ఇండిపెండెంట్గా అటాసమ్స్గా పుస్తుటువంటి ఆ రూర్జీ ఇన్స్ట్రిచ్యూట్స్ నే ఐషటి స్థాయికి ఈ మధ్య , లాస్ట్ ఇయర్ ప్రమోట్ చేశారు. ఆ రకంగా ట్రీపుల్ ఐషటి అని నేను చెబుతూ పుంటే ఏనరు. ఎక్కుడా కూడా ఏ స్టేట్లో కూడా రెండు ఐషటిలు లేవు.

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డి :- అధ్యక్షా, మాకు చిన్న క్లారిటీ కావాలి. ఇప్పుడు వరంగల్ లో పున్న రీజనల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీని ఐషటి స్థాయికి తెస్తారుని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకుండని ముఖ్య మంత్రి గారు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : - అంటే దానిని ఐషటి గా డిక్టేర్ చేస్తామని కాదు. దాని స్టోండర్డ్స్ ని పెంచి ఐషటి స్థాయికి తెస్తారుని అన్నారు. కానీ ఐషటిగా కాదు. డీస్ట్రిక్ట్ యూనివర్సిటీగా పెట్టి అటాసమ్స్ బాడీ క్రింద డిక్టేర్ చేస్తామన్నారు.

డా.వై. ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డి :- అధ్యక్షా, వరంగల్ లో ఉన్న రీజనల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ ఐషటి కావడం లేదు. లెపల్ ఇంకా కొంచెం పెంచుతారు బాగానే పుంది ఇప్పుడు అడుగుతున్నది బాసరలో ఐషటి ని, ఐషటి ని కాదు. మా రికెప్ట్ ఒకటే. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దీనికి సంబంధించిన ఇన్స్ట్రాప్ట్స్క్స్ అంతా మనం ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నాము. ఏ మేరకు ఎంత ఫాస్ట్గా కావాలంటే అంత ఫాస్ట్గా, ఆ మేరకు ఏర్పాటు చేయించగలము. If need be, 6 నెలల్లో గానీ, సంవత్సరంలోగానీ పూర్తి

చేయగలిగే వీలు పుంటే ఈ ఎకడమిక్ ఇయర్లో, అంటే 2002 జూలై లోగా బాసరలో వచ్చేట్లు చేయాలని చిన్న సవరణ కూడా ప్రతిపాదిస్తున్నాము.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : - అధ్యక్షా, నేను లేవనెత్తిన అంశం మీద గౌరవ సభ్యులు, ముఖ్య మంత్రి గారు ఒక తీర్మానం ప్రవేశ పెట్టారు. దానితో యునానిమస్గా మేమందరం ఏకీభవిస్తున్నాము. ప్రత్యేకించి తమరి ద్వారా కోరీదేమంటే డిలే లేకుండా కొంచెం పర్సనల్ ఎటెన్స్ న్ పెట్టి దీనిని తీసుకు రావలసిందిగా మరొకసారి మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి : - అధ్యక్షా, ఆ అమెండ్మెంట్సు ఒప్పుకుంటున్నారా లేదా? రిజల్యాప్స్ మూవ్ చేశారు. మేము దానికి అవసరమయిన మేరకు ఇన్ఫోఫ్టోక్సర్ ప్రోవైడ్ చేయడానికి సిద్ధంగా పున్నామన్నారు. ఈ జూలై అంటే, 2002 జూలైలోగా, ఈ ఎకడమిక్ ఇయర్ లోగా ఏర్పాటు చేయమని ఒక చిన్న అమెండ్మెంట్ ప్రపాచేజ్ చేశాము. దానిని మీరు ఒప్పుకున్నారా? లేక పోతే మన పని అయిపోయింది, మనం రిజల్యాప్స్ పాస్ చేసేశామని కాకుండా ఈ సవరణ చేయడమే కాకుండా, ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారికి కేంద్రంలో పున్న క్లోబ్ పూర్తిగా ఉపయోగించి అవసరమయిన మేరకు ప్రెపర్రెజ్ చేసి తప్పని సరిగా జూలై లోగా స్ట్రోట్ అయ్యేట్లు చూస్తారా? రిజల్యాప్స్ చేశాము అయిపోయింది అనుకోకుండా జూలైలోగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాము.

డి.9.20

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, ఇంతకుమునుపు అయితే రిజల్యాప్స్కు వారు సిద్ధంగా లేరు కాని ఇప్పుడు రిజల్యాప్స్ అయితే యాక్సెస్ చేస్తున్నారు

(అపోజిషన్ బెంచెస్ మంచి ఒప్పుకున్నాము అని అన్నారు)

యాక్సెస్ చేశారా, ఒ.కె. సంతోషం, ధన్యవాదాలు, అందుకనే ధన్యవాదాలు చెప్పే. ఒక్కొక ఐఐపి పెట్టాలంటే ఇటీవల కాలంలో 600,700 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చాలా సార్లు మాట్లాడినాము. చాలా పెండింగ్ ఇస్ట్యూలలో ఇది ఒకటి తీసుకున్నాము. కాబట్టి ఇప్పుడు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీస్ ను ప్రైంథ్రన్ చేస్తామన్నారు. నేను కావాలంటే ఆల్ పార్టీ డెలిగేప్స్ ఈ పని మీదనే డిలీకి వెళచాము. ఈ కార్యక్రమం అయ్యేవరకు సహకరించండి తప్పకుండా ప్రయత్నం చేధాము. వారు ఇన్ఫోఫ్టోక్సర్ అడిగినా ఇప్పుడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. (ల్యాండ్, వాటర్, కరింటు) ఇక్కడ మనం ఇండియన్ బిజినెస్ స్కూలుకు ఇచ్చాము. వారి టర్మ్సులో ఏమి కావాలన్నా మనం ఇప్పుడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించగల్గితే చాలా సంతోషం . నేను తప్పకుండా నా ఇన్ఫోఫ్టోక్సర్ ఉపయోగిస్తాము. నేనే కాకుండా కాంగ్రెస్ పార్టీ మిగిలిన అన్నీ పార్టీలు కూడా ఈ పని మీద ఉండి, 4,5 సార్లు డిలీకి వెళ్లి తప్పకుండా దినిని తీసుకురాగల్గితే చాలా సంతోషం అని చెప్పి మరొకసారి తెలియచేసుకుంటున్నాము. రేపు జూన్, జూలైకి ముందే ఒకసారి రాజశేఖరరెడ్డిగారి అధ్యర్థులో ఆల్ పార్టీ లీడర్సును డిలీకి పంచిద్దాము, నేను కూడా పస్తాను, తప్పకుండా మాట్లాడదామని నేను మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాము.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు రిజల్యాప్స్ పాస్ అయినట్టా? మేము చెప్పిన ఎమెండుమెంటులో రిజల్యాప్స్ పాస్ అయినట్టా లేకపోతే వాళ్లు పెట్టిన రిజల్యాప్స్నా? క్లోరిపై చేయండి.

డా. ఎం .వి. మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది ప్రశ్నాత్తరాల నమయం, I would like to refer to Page 650 of Kaul and Shakdher.

GOVERNMENT RESOLUTION : No period of notice has been prescribed for Government resolution. In actual practice, Ministers give notice of their Resolution 10 days in advance of the date on which the item is proposed to be included in the list of the Business. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎప్పుడు బుద్ధి పుడిచే అప్పుడు, ఎప్పుడు ఆలోచన వస్తే అప్పుడు, నిన్న స్టేట్‌మెంటు ముఖ్యమంత్రిగారు మధ్యలో ఇచ్చారు. ఈ దినం రిజల్యూషన్ అంటున్నారు, నేను రూలింగ్ అడుగుతున్నాను. ఇది సభా సాంప్రదాయలకు విరుద్ధంగా పోతూవుంటే ఎలా? మీరు రూలింగ్ ఇష్టాండీ.

మేడమ్ స్పీకర్: నేను చెబుతాను కూర్చొండి, కొన్ని, కొన్ని సందర్భాలలో మనం అనుకొనేటప్పుడు మనం చేస్తాము, సరసింహాయ్యగారు రిక్వెస్ట్ చేశారు.

శ్రీ వై. రామకృష్ణడు: అధ్యక్షా, ఒక సభ్యుడు డిస్కషన్ జరుగుతున్నప్పుడు వెరీ ఇంప్రోట్టు ఇష్టాండీ ఇప్పుడు ఇంటరెస్టుకు సంబంధించినటువంటిది డిస్కషన్ జరుగుతున్నప్పుడు ఇన్సిడెంటల్గా ఈ ఇష్టాండ్ రావడం జరిగింది. ముందు అనుకున్నది అయితే రూల్సు ప్రకారంగా నోటీసు ఇష్టాండం, నోటీసు మీద ఎజండాలోకి తీసుకురావడం అప్పుడు రిజల్యూషన్ ముఖ్యమై అనేది అయితే సాంప్రదాయం . ఎప్పుడైనా ఇన్సిడెంటల్గా వచ్చినప్పుడు ఇంతకు ముందు ట్రైడిషన్ ప్రకారం చేయడం జరిగింది. అదే కాదు రెసిడ్యూల్ పవర్సు స్పీకర్గారికి ఉన్నాయి. అందుచేత హాస్ మూడ్సు బట్టి హాస్లో అందరు కూడా అనుకొంటే హాస్లో ఏ మెంబరు అయిన ఏదైనా మూవ్ చేసేటప్పుడు అది పర్మిట్ చేయాల వద్దా అనేది స్పీకర్ గారి ఇష్టాండ్ మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. I would like to quote Rule 319 of the Rules.

Rule 319 Residuary Powers

All matters not specifically provided for in these rules and all questions relating to the detailed working of these rules shall be regulated in such manner as the Speaker may, from time to time direct. అందుచేత ఏదైనా రూల్సు లేసటువంటి సందర్భాలలో అయినా కూడా హాస్ మూడ్సు బట్టి వచ్చినప్పుడు దానికి పర్మిషన్ ఇచ్చే పవర్సు స్పీకర్గారికి పుంది. ఈ ఇష్టాండ్ స్పీకర్గారు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు రిజల్యూషన్ మువ్ చేశారు. హాస్ యునానిమున్గా యాక్షెస్ చేసింది అనుకుంటా. అందుచేత దీంట్లో ఏ విధమైన డీవియెషన్ లేదు.

డా. ఎం .వి. మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్షా, 319 కోడ్ చేశారు బాగానే పుంది. అది రూల్సు లేసటప్పుడు. రూల్సు క్లియర్గా ఉన్నాయి. ఈ రోజు చేసిన దానికి కాదు నేను అనేది అత్యపనర సమయాలు రావని కాదు రావచ్చు కాని ప్రతి రోజు సభా సాంప్రదాయానికి విరుద్ధంగా అదే కార్యక్రమంగా తీసుకొని ఉన్న ఎజండాను పూర్తి చేయకపోతే ఎట్లాగండీ?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్(విజామాటాద్): అధ్యక్షా, ఈ ఇష్టాండ్ రూల్సు ఉన్నాయి, రూల్సు లేసటప్పుడం లేదు. ఒక కీలకమైన అంశం ఒకటి వచ్చింది. ఒక చక్కని రిజల్యూషన్ తీసుకున్నాము. మా యాంగైటీ అల్లా ఈ రిజల్యూషన్ వచ్చే ఎకడమిక్ ఇయర్ నుంచి ఇంప్లిమెంటు కావాలిని తప్పి వేరే ఏమి లేదు. అద్యపపశాత్తు ఒక ప్రధానమైన ఇన్సిడెంటల్ ప్రైవెట్ టెక్నికల్ ప్రైవెట్ లో పెడతామని ప్రభుత్వం నిర్దియం తీసుకొన్నది. దానికి అందరం మద్దతు ఇస్తున్నాము. మేము జూలై అని ఎందుకు ఇన్సిడ్స్ చేస్తున్నాము అంటే మా తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించిన ఎన్నో రిజల్యూషన్సు మీద అసంబీలో మాట్లాడడం ,కమిటీమెంటు జరిగి అని

ప్రక్కదోవ వట్టాయి. ఈ ఇష్టులో అట్లా కాకుండా ఉండడానికి జూలైలో స్టోర్సు కావాలని మా ఉద్దేశ్యం . తప్పకుండా జూలైలో స్టోర్సు కావడానికి రిజల్యాప్స్లో ఇన్క్లూడ్ చేసుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు చర్యలు తీసుకోవాలని దానికి మా సంపూర్ణ సహకారం ఉంటుందని విషయాన్ని నేను మీతో మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేస్‌నారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఐపటి అనేటటువంటిది ఎట్రివేషన్ వ్యాల్యూ ఒకటి. చాలా మంది ఈ ఎట్రివేషన్ రకరకాలుగా పేర్లు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినా ప్రయవేటు ఇన్స్ట్రోయుస్సు ఎక్కడా రాలేదు . మన దగ్గర ఇంతకుముందు ఉండేటటువంటి ల్రిబుల్ ఐపటి పీటి విషయంలో వచ్చిన కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎట్రివేషన్ మళ్ళీ మిస్సియాజ్ అవుతుందని ఇది చేశారు. కాబట్టి ఎట్రివేషన్ కొరకు ఇది ఈ రోజు ఆర్థికిస్ మనం అప్ప్రైజ్ చేసినా దీనికి వచ్చినటువంటి ఇంపార్ట్స్‌న్ను మిగతా వాటికి రాదు. ఇంతకంటే బాగా ఉన్న కాని దాని యొక్క ప్రయారిటి ఆ రకంగా వుంది. ప్రభుత్వం తరుపు న మూవు చేసిన రిజల్యాప్స్ మా పోర్టీ తరుపున సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాము. అదే సమయంలో అర్థానిని వేరే ప్లేసెన్ట్లో అప్ప్రైజ్ చేస్తున్నారు. మన దగ్గర ఉండేటటువంటి దానిని అదే రకంగా అప్ప్రైజ్ చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు బాసరలో సరస్వతి దేవాలయం ఉంది అక్కడ ఇదే విధంగా చేయాలని చెబుతున్నారు. దానికి పూర్తిగా నేను నుద్దతు తెలుపుతున్నాను.

ప్రభుత్వ తీర్మానము బాసరలో ఐ.ఐ.ఎఫి. ఏర్పాటుకు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ

Sri N.Chandra Babu Naidu, : Madam Speaker, I beg to move:

"that this House unanimously resolves to request the Government of India to sanction an Indian Institute of Technology at Basara immediately as the State Government agrees to provide the necessary infrastructure of land, roads and power."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that this House unanimously resolves to request the Government of India to sanction an Indian Institute of Technology at Basara immediately as the State Government agrees to provide the necessary infrastructure of land, roads and power."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Resolution was passed.

(కాంగ్రెస్ నభ్యల నుంచి రిజల్యాప్స్లో ట్రైము కూడా పెట్టండి)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, దీనిపైన మనం ట్రైము డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయలేము కదా, డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయమంటే చేస్తాము కాని అది కూడా పెడదాము, కావాలంటే రాజశేరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో కమిటి థిల్సీకి వెళుతుందని పెడదాము.

MADAM SPEAKER: Now it is 9.30 a.m. From now onwards, single supplementaries.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్య(జనగామ):అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి మీద నమ్మకం పుంది . కానీ ప్రధానమైన అంశాలు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రావలసినవి ఎన్నో ఉన్నాయి. ఈ తీర్మానం చేసినదుకు వ్యతిరేకం కాదు. ఈ తీర్మానం చేసినదుకు చాలా సంతోషం . కానీ నీటిపారుదల, పవర్, గ్యాస్ మొదలైన అనేక విషయాలలో కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రావలసినవి ఉన్నాయి కాబట్టి అని కూడా తీర్మానాలు చేయడం బాగుంటుందని నేను అంటున్నాము.

రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘ నివేదిక

ప్రశ్న నెం .31(4017)

సర్వశ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి(పనపర్తి), కె.వెంకటరెడ్డి (సల్లోండ), యూనిస్ సుల్తాన్ (ఖమ్మం) - గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) శ్రీ లక్ష్మణస్వామి అధ్యక్షతన అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆర్థిక కమిషన్‌ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన విషయం నిజమేనా?
- ఆ) ఆ సంఘం నివేదికను సమర్పించిందా?
- ఇ) అయితే, సంఘం కనుగోన్న అంశాల ప్రతిని సభా సమక్షంలో ఉంచుతారా?

పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ పోచారం శ్రీనివాసరెడ్డి)

- అ) అప్పుండీ.
- ఆ) అప్పుండీ.
- ఇ) ప్రతిని సభా సమక్షంలో వుంచడమయింది.(అనుబంధము-1)

ఉ.9.30

డా. జి. చిన్నారెడ్డి: అధ్యక్షా, దీశవ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి పంచాయతీరాజ్, మునిసిపాలిటీల్లో యూనిఫామ్ చట్టం తీసుకురావాలని ఆనాడు రాజీవ్‌గాంధీగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పార్లమెంట్‌లో కాన్స్టిట్యూషన్ ఎమండ్‌మెంట్ 73, 74 తీసుకురావటం జరిగింది. దాని తరువాత మన రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో పంచాయతీరాజ్ యూక్ మసం పాస్ చేసుకున్నాము. ఈ పంచాయతీరాజ్ యూక్‌లో అంతర్భాగమైన స్టేట్ ఎలక్షన్ కమిషన్, స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్‌లను కూడా ఏర్పాటుచేసుకోవాలని నిర్దయించుకుని ఆమేరకు ఈ చట్టంలో పొందువరచటం జరిగింది. ఆ ప్రకారంగా స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్‌ను విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 1994లో ఏర్పాటుచేసుకోవటం జరిగింది. లక్ష్మణస్వామిగారి అధ్యక్షతన స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్ మే 30, 1997 నాడు ఈరాష్ట్ర గవర్నర్‌కు రిపోర్ట్ సమర్పించారు. రాష్ట్ర గవర్నర్‌కు సమర్పించిన ఈ రిపోర్ట్‌ను కేబినెట్ సబకమిటీకి అందచేశారు. ఈ రిపోర్ట్‌లోని రికమండేషన్ కొన్నింటిని స్ట్రీన్ చేసి గవర్నర్‌మెంట్‌కు రికమండ్ చేయటం జరిగింది. పంచాయతీరాజ్, మునిపాలిటీలకు మసం ఎన్నికలు జరుపుకుంటున్నాము. స్థానికసంస్థలకు 29 సబ్జెక్ట్‌ను బదిలీ చేయమని ఈ కమిషన్ రిపోర్ట్‌లో చాలా క్లియర్‌గా ఉన్నది. కానీ నేటికి కూడా కేవలం 16 సబ్జెక్ట్‌గా మాత్రమే

బదలాయించటం జరిగింది. ఇంకా ముఖ్యమైనటువంటి 13 సబ్టెక్షన్ స్థానికసంస్థలకు బదిలీచేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. నీటిపారుదల, ఎడ్యూకేషన్, ఐ.సి.డి.ఎస్. మొదలైన కొన్ని సబ్టెక్షన్లు ఇంకా మిగిలిఉన్నాయి. ప్రతి ఒక్కదానికి లోకల్గా ఏదో ఒక కమిటీ వేసి స్థానికసంస్థలను నిర్విర్యం చేయటం జరుగుతోంది. తలసరి ఆదాయం, పర్క్యూమీటా గ్రాంట్ గ్రామపంచాయితీలకు రూ.1 నుండి రూ.4కు, జిల్లాపరిషత్తులలో రూ.2 నుండి రూ.4కు, మండల పరిషత్తులలో రూ.5 నుండి రూ.8కు, మునిసిపల్ బాడీస్‌లో రూ.4 నుండి రూ.8కు పెంచమని రికమండేషన్లు చేయటం జరిగింది. ఈవిధంగా వారు ఇచ్చిన రిపోర్ట్‌లో సుమారు రూ.979 కోట్లు స్థానిక సంస్థలకు విడుదలచేయమని రికమండ్ చేశారు. అయితే మొన్న బడ్జెట్ చూస్తే కేవలం రూ.363 కోట్లు ఇప్పటానికి నిర్ణయించి ఆభరకు ఇచ్చింది మాత్రం రూ.200 కోట్లు మాత్రమే. స్థానిక సంస్థలు పరిపుష్టం కావాలన్నా, స్వయంసమ్మి ద్వి సాధించాలన్నా లక్ష్మణస్వామిగారి రిపోర్ట్ తూచ తప్పకుండా ఇంప్లిమెంట్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. గ్రామపంచాయితీ పరిధిలో ప్రతి ఒక్క పనికి గ్రామపంచాయితీకి పూర్తి అధికారం ఇచ్చి వారే చేసుకునే విధంగా చేసినపుడే ఎన్నికకాబడిన ప్రజాప్రతినిధులకు గౌరవం ఉంటుంది. ఈనాడు జరుగుతున్న పనికి అహారం పదకం లేదా మరేదైనా పదకమైనా.....

మేడమ్ స్పీకర్: ప్రశ్న అడగండి.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి: మేడమ్ ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. ఇది ప్రతి గ్రామంలో ఉండే సమస్య. ముఖ్యంగా నేను కోరేదేమంట్ ఆ 29 సటుమ్మను మీరు స్థానికసంస్థలకు బదిలీ చేస్తారా? తలసరి ఆదాయాన్ని పెంచాలనే రికమండేషన్లను ఎప్పుడు ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారు? రూ.979 కోట్లు ఇవ్వాలని రిపోర్ట్‌లో పేర్కొనటం జరిగింది. ఆ డబ్బు స్థానికసంస్థలకు ఎప్పుడు ఇప్పటానికి ప్రయత్నం చేస్తారు? స్థానికసంస్థల్లో జరిగే పనులు, ముఖ్యంగా గ్రామపంచాయితీల్లో జరిగే పనులు వారే చేసుకునే అధికారం ఇవ్వాలని తమరిద్వారా మనవిచేస్తూ ఈ విషయాలకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీనివాసరెడ్డి: మొదటి స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్ యొక్క సిఫారసులమేరకు రాష్ట్ర స్థాయిలో వాటిని పరిశీలించటానికి ఒక సెక్రటేరియట్ కమిటీ చేయటం జరిగింది. దాని తరువాత కేబినెట్ సబ్ కమిటీ పరిశీలించినది. కేబినెట్ సబ్ కమిటీ సిఫారసులను రాష్ట్ర కేబినెట్ అమోదించి శాసనసభలో కూడా అమోదం పొందటం జరిగింది. లక్ష్మణస్వామి అధ్యక్షతన పనిచేసిన మొదటి స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్ మొత్తం 84 రికమండేషన్లు చేయటం జరిగింది. ఈ 84 రికమండేషన్లో 70 గ్రామపంచాయితీలకు సంబంధించిని. మిగిలిన 14 మునిసిపాలిటీలకు సంబంధించిని. గ్రామపంచాయితీలకు సంబంధించిన 70 రికమండేషన్లో 51 రికమండేషన్ ఆమోదించటం జరిగింది. అందులో నాల్గింటికి పొర్చుయల్గా ఆమోదం తెల్పటం జరిగింది. 15 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్ రికమండ్ చేసినదాంట్లో, చివరగా కేబినెట్ సబ్ కమిటీ రూ.363.95 కోట్లు నిధులు స్థానికసంస్థలకు ఇవ్వాలని సిఫారసు చేసింది. ఈ మొత్తాన్ని విడుదలచేయటంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని విధాలైన చర్యలను తీసుకుంటుంది. వారు చెప్పినట్లుగా పర్ క్యూమీటా గ్రాంటు కూడా గ్రామపంచాయితీలో రూ.4 వరకు పెంచాలని, మండల పరిషత్తులలో రూ.8 వరకు, జిల్లాపరిషత్తులలో రూ.5 వరకు పెంచాలని పేర్కొన్నారు. స్టేట్ పైనాన్ కమిషన్ చెప్పిన ప్రకారమే చేయటం జరుగుతోంది. దానికిగాను ప్రతి సంవత్సరం రూ.41.51 కోట్లు ఇచ్చితంగా రిలీజ్ చేస్తున్నాము. సిఫారసు చేసిన రూ.353.95 కోట్లో 1998-99 సంవత్సరంలో రూ.242 కోట్లు, తరువాతి సంవత్సరంలో రూ.330 కోట్లు రిలీజ్ చేశాము. ఈ సంవత్సరం వారు చూపించిన అన్ని సట్టమ్మ కలుపుకుని రూ.504 కోట్లు విడుదల చేయటం జరిగింది. అదేవిధంగా 29 అంశాలలో, 13వ పెద్దుయల్లో ఉన్న దాంట్లో 17 అంశాలకు పైగా బదిలీచేశాము. ఇంకా 12 అంశాలు వివిధ చాఫుల పరిశీలనలో ఉన్నాయి. అని కూడా త్వరలోనే పరిశీలించి త్వరలో వాటిని కూడా బదిలీ చేస్తామని మీద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు రూ.979 కోట్లు ఇవ్వాలని పైనాన్స్ కమిషన్ రికమండ్ చేస్తే ఇప్పటివరకు రూ.504 కోట్లు విడుదలచేయటం జరిగిందని చెప్పారు. మిగిలిన డబ్బు ఎప్పటిలోగా విడుదల చేస్తారు? అదేమాదిరిగా మిగిలిపోయిన సుమారు 12 అంశాలను ఎప్పటిలోగా లోకల్బాడీస్కు బదిలీ చేయటం జరుగుతుంది?

శ్రీ పి. త్రేనివాసరెడ్డి: అధ్యక్షా, రూ.504 కోట్లు 2001-02 సంవత్సరానికి మాత్రమే సంబంధించినది. ఇది మూడు సంవత్సరాల కేటాయింపు కాదు. బదిలీ చేయకుండా మిగిలిన 12 అంశాలు వివిధ శాఖల పరిశీలనలో ఉన్నాయి. వాటిని కూడా ఆమోదించి స్థానికసంస్థలకు బదిలీచేయటం జరుగుతుంది.

MADAM SPEAKER: Question No. 32(4082) is postponed at the request of the member.

మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని ప్రతి నియోజకవర్గంలోనూ స్టేడియంపు నిర్మించుట

ప్రశ్న సంఖ్య.33 (3825)

శ్రీ జి. జైపాల్యాదవ్ (కల్వకుర్తి) - గౌరవనీయులైన క్రీడలు, యువజన సర్విసులశాఖా మంత్రిగారు, దయచేసి ఈక్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాకు చెందిన ప్రతి నియోజకవర్గంలో ఒక స్టేడియం నిర్మించాలనే ప్రతిపాదనలు ఏమైనా ఉన్నాయా?
ఆ) అయితే, వాటిని ఎప్పటిలోగా చేపట్టి పూర్తిచేస్తారు?

క్రీడలు, యువజన సర్విసులశాఖా మంత్రి (శ్రీ పి. రాములు):

- అ) జిల్లాలనుండి ఇప్పటివరకు ప్రతిపాదనలేపి అందలేదు.
ఆ) ప్రతిపాదనలు అందగానే నీర్ణిత కాలంలోపల మంజూరుచేసి పూర్తిచేసేందుకు చర్చ తీసుకోవటం జరుగుతుంది.

ఉ.9.40

శ్రీ జి. జైపాల్యాదవ్: అధ్యక్షా, మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా నుండిచాలామంది రాష్ట్రస్థాయి, జిల్లాస్థాయి క్రీడాకారులుగా ఎంపిక కావడం జరిగింది. ఆ జిల్లాలో విద్యాపురంగాను, క్రీడాపురంగాను ప్రతిభ గల యువతీయువకులున్నారు. అయినప్పటికీ ఆ జిల్లా కేంద్రంలోని స్టేడియం అనంపూర్తిగానే ఉంది.అదేవిధంగా జిల్లాలో ప్రతి నియోజకవర్గంలోనూ స్టేడియంలు ఇంకా మంజూరుకాలేదు. ముఖ్యంగా మా కల్వకుర్తి నియోజకవర్గంలో స్టేడియం నిర్మాణం కొరకు స్థలాన్ని కూడా సేకరించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజెంటేవన్ ఇప్పటం జరిగింది. జిల్లాలోని 13 నియోజకవర్గాలే కాకుండా 64 మండలాల్లో కూడా మినీ

స్టడియంలను ఏర్పాటుచేయటానికి ప్రభుత్వం నిధులు మంజూరుచేసినట్లుయుతే మా జిల్లాలో క్రీడలపట్ల అన్తకి పెరిగింది కాబట్టి క్రీడాకారులు ఎక్కువమంది తయారుకావటానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. రాములు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా ప్రభుత్వం క్రీడలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నది. రాష్ట్ర స్థాయిలోని క్రీడా ప్రాజెక్టులను 2002 సంవత్సరంనాటికి పూర్తిచేయాలనే ఆలోచనతో ఉన్నది. ఆ తరువాత జిల్లా స్థాయిలో 2005 సంవత్సరంనాటికి పూర్తిచేయాలనే ఆలోచనతో ఉన్నాము. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాకు సంబంధించి ప్రతిపాదనలు జిల్లాకలెక్టర్ నుండి వచ్చిన తరువాత వాటిని పరిశీలించి తప్పనిసరిగా అన్ని క్రీడాప్రాంగణాలను నిర్మించటానికి చర్యలు తీసుకోవటం జరుగుతుంది.

సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నీటి నిల్వ సామర్థ్యం తగ్గట

ప్రశ్న నం. 34(3890)

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి (కోయిలకుంట్ల)- గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖామంత్రిగారూ, దయచేసి ఈక్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) రాయలీస్ మకు ప్రధాన నీటి వనరులైన సాగునీటి ప్రాజెక్టులు అంటే శ్రీలం, తుంగభద్ర ద్వార్మవంటి సాగునీటి ప్రాజెక్టులలో నీటి నిల్వ సామర్థ్యం ఒండ్రు పేరుకుపోవటంవల్ల సంవత్సరం, సంవత్సరానికి తగ్గిపోతున్న మాట వాస్తవమేనా?
- అ) కడవ, అనంతపురం, నెల్లూరు, కర్నూలు, చిత్తురు జిల్లలోని అనేక రిజర్వ్యాయర్ లలోనికి ప్రపాంచే వర్షపు నీటిని నిల్వచేసేందుకు పీలు లేనట్లుగా డిజైన్ చేయటం మూలంగా రిజర్వ్యాయర్ లనుండి వరద నీరంతా వృథాగా పొంగిపోయి రైతులకు ఇబ్బందులను కలుగజేస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఇ) రిజర్వ్యాయర్ లలో పేరుకుపోయిన ఒండ్రును తొలగించటానికి సాగునీటిశాఖ తీసుకుంటున్న చర్యలేనీటి?

భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటిశాఖామంత్రి (శ్రీ కడియం శ్రీహరి):

- అ) అవునండీ.
- అ) లేదండీ.
- ఇ) ప్రధాన రిజర్వ్యాయర్ లలో పేరుకుపోయిన ఒండ్రును తొలగించటం సాంకేతిక, ఆర్థికపరంగా సాధ్యపడదు.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి: మేడమ్ స్పీకర్, ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ ప్రశ్న మరియు చాలా పెద్ద ప్రశ్న. దీని కోసం నాకు అయిదు నిమిషాల ఎక్కువ సమయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. కావాలంటే నా తదుపరి ప్రశ్నల సమయాన్ని తగ్గించండి. మేడమ్, మొదటి ప్రశ్నకు మంత్రిగారు ‘అవునండీ’ అని సమాధానమిచ్చారు. అంటే అది వాస్తవమని అంగీకరించారు, చాలా ధాంక్స్. కానీ ఇవి రైతులపాలిట్ శాపంగా పరిణామించటంవలన వాటిని తొలగించటానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటో చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాము. రెండవ ప్రశ్నకు ‘లేదండీ’ అని సమాధానమిచ్చారు. నాకు మంత్రిగారి సమర్థత మీద చాలా సమ్కం ఉంది. వారు నిద్యాశాఖనుండి నీటిపారుదలశాఖకు ఇటీవలనే వచ్చారు కాబట్టి ఈవిషయాలపై వారికి స్పష్టమైన అవగాహన ఉండకపోవచ్చు. దానిని నేను తప్పుపడ్డటంలేదు. శ్రీలం ప్రాజెక్టు 1983లో పూర్తి అయినది. అంటే గడచిన 18 సంవత్సరాల కాలంలో దానికి ఏర్పడిన లోపాలను తొలగించటానికి చర్యలు తీసుకోకపోవటం శోచనీయం. ఈ 18 సంవత్సరాల

కాలంలో 20% మేరకు పూడిక ఏర్పడిందని సర్వేలలో తేలింది. ఆ పూడిక 4,43,638 క్యాబిన్ మీటర్ల మేరకు ఉండనే విషయం మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా? ఈ పూడికవల్ల శైలేం ప్రాజెక్ట్లో 1983లో నీటినిల్వ సామర్థ్యం 308 టి.ఎం.సి.లు ఉండగా ప్రస్తుతం అది 266 టి.ఎం.సి.లుగా ఉండని అంగీకరిస్తారా? అంటే దరిద్రాగా 42 టి.ఎం.సి.ల నీటినిల్వ సామర్థ్యం కోల్పోయిందన్న మాట. దానివలన రమారమి 4,20,000 ఎకరాలకు నీటి పారుదల సౌకర్యం తగ్గిపోయిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది సహజసిద్ధంగా ఏర్పడిన పూడిక కాబట్టి దానిని మనం ఏమీ చేయలేదునే విషయాన్ని సేను అంగీకరిస్తాను. కానీ 4,000 ఎకరాల్లోని రైతులు తమ పంటను పండించుకునే అవకాశం కోల్పోవటంవల్ల ఆ భారం పెరిగిపోయిందనే విషయాన్ని మీరు అంగీకరించితే దానిని నివారించటానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. కృష్ణ సదిలో సాలీన 0.4% నుండి 0.6% పరకు ఈ పూడిక ఏర్పడుతుందని గమనించారా? ఇక రెండవ ప్రశ్నకు సంబంధించి రాయలసీమలోని నాలుగు జిల్లాలతోపాటు నెల్లారు జిల్లాకూడా ఉంది. నెల్లారు జిల్లాలోని సోమశిల ప్రాజెక్ట్ 78.39 టి.ఎం.సి.ల నీటినిల్వ సామర్థ్యంతో డిజైన్ చేయబడింది. అయితే అక్కడ పసులు సత్తుసడక నడవటం పలన కేవలం 44.37% నీటిని మాత్రమే నిల్వ చేస్తున్నారన్న మాట వాస్తవమేనా? అదేవిధంగా మిడిపెన్స్యూర్ డ్యూమ్ అనంతపురం జిల్లాలో ఉంది. దానిని 5.5 టి.ఎం.సి. కొరకు డిజైన్ చేస్తే ఈరోజు 4 టి.ఎం.సి.ల నిల్వకే పాంగిపార్లుతున్నదన్న విషయం మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా? ఈనిధంగా రాయలసీమలోని 4 జిల్లల్లో రైతుల పరిస్థితి చాలా విషాదకరంగా ఉంది. ఇక చిత్రావతి రిజర్వ్యాయర్ అనంతపురం జిల్లాలో 10 టి.ఎం.సి.ల కొరకు డిజైన్ చేస్తే దాని పైశాల్యం, లోతురీత్యా వరద నీటిని నిల్వచేసుకునే అవకాశం లేకుండాపోయింది. తర్వాత పెన్నా-అహోబిలం రిజర్వ్యాయర్ 11 టి.ఎం.సి.ల నీటి కొరకు డిజైన్ చేస్తే కేవలం ఒకటిన్నర టి.ఎం.సి.లకే నీరు పాంగిపార్లుతున్నది. ఇక మా కర్మాలు జిల్లాలోని వెలుగోడు రిజర్వ్యాయర్గురించి అందరికీ తెలిసిందే. అక్కడ ప్రజలు కథలు కథలుగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఇటీవలనే మంత్రిగారు కూడా దానిని చూశారు. మా సి.ఎల్.పి. లీడర్ కూడా సందర్శించారు. దానిని 16 టి.ఎం.సి.లకు డిజైన్ చేస్తే కేవలం 9 టి.ఎం.సి.ల నీటికి కట్టుకు గండిపడిపోయింది. ఇక చిత్రురు జిల్లాలోని కండలేరు రిజర్వ్యాయర్ 68 టి.ఎం.సి.లకు డిజైన్ చేస్తే అందులో సగం కూడా నీటినిల్వ సామర్థ్యం లేదు.

మేడమ్ స్పీకర్: త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణరెడ్డి: మేడమ్ ఇవన్నీ భయంకరమైన యథార్థాలు. నేను దీనిగురించి ఎవరినీ తప్పుపట్టటం లేదు. నీటివల్ల రైతులకు కలుగుతున్న ఇఖ్యందులను తోలగిస్తారా, లేదా చెప్పుమనండి.

ఉ 9.50

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః అధ్యక్షా, ప్రధానమైన ప్రశ్న ఏమంటే రాష్ట్రంలో ఏవైతే భారీ జలాశయాలు, రిజర్వ్యాయర్లు పున్నాయో, వాటిలో సంవత్సర సంవత్సరానికి పూడుక రావడం వల్ల వాటి స్టోరేజీ కెపాసిటీ తగ్గిపోతున్నది నిజమా? కాదా? అన్న దానికి సంబంధించి మాత్రమే నేను సమాధానం చెబుతాను. కానీ కట్టుని రిజర్వ్యాయర్ల గురించి ప్రస్తుతం చెప్పుదలుచుకోలేదు. చిత్రావతి రిజర్వ్యాయర్ అనంతపూర్ జిల్లాలో పుందని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. అది అనంతపూర్ జిల్లాలో కాదు, కడవ జిల్లా రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి పులివెందుల నియోజకవర్గంలో పుంది. మీ తెలివి తేటలు మెచ్చుకోవాలో లేదో తెలియడం లేదు.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి(తాడిపత్రి): నో, అదేమి కాదు. ఇది అనంతపూర్ మరియు కడవ జిల్లాల మధ్య పున్నది. అనంతపూర్ జిల్లాలో కూడా కొంత పార్ట్ పుంది. మంత్రిగారు ఆవిధంగా మాట్లాడడం సబబుగా లేదు.

శ్రీ కడియం శ్రీహరిః అధ్యక్షా, ప్రధానంగా గౌరవ సభ్యులు చల్లా రామకృష్ణరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, మన రాష్ట్రంలో నిర్మాణమైన రిజర్వ్యాయర్లో ప్రతి సంవత్సరం పూడుక చేరడం వల్ల వాటి స్టోరేజీ కెపాసిటీ తగ్గిపోతోందన్నారు. అది వాస్తవమని

నేను కూడా ఒప్పుకోవడం జరిగింది. వారి ప్రశ్నల్లోనే పరోక్షంగా నమాధానాలు కూడా దొర్లాయి .వారు పరోక్షంగా మాటల్లాడుతూనే సమాధానం కూడా చెప్పుకుంటూ పోయారు. శ్రీశైలం రిజర్వ్యాయర్ 308 టిఎంసి లకు డిజైన్ చేయబడిన మాట వాస్తవమే. అయితే దాని స్టోరేజ్ కెపాసిటీ 308 టిఎంసిల నుంచి 263 టిఎంసిలకు పడిపోయిందని అంచనా వేయడం జరిగింది. అంటే దాచాపు 44.4 టిఎంసిల కెపాసిటీ తగ్గిపోయిందని నిర్ధారణ చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా వెలుగోడు, పిఎబిఆర్ రిజర్వ్యాయర్ గురించి మాటల్లాడారు. అని ఇంకా ఇన్కపిల్స్టగ్ పున్నాయి. వాటికి సంబంధించి ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేసినట్లయితే వాటి కన్స్ట్రక్షన్ గురించి, నాళ్యత గురించి, జరిగిన లోపాల గురించి డీటెయిల్స్గ్ మాటల్లాడానికి అవకాశం పునంటుంది. అక్కడ డిజైన్ కెపాసిటీ ఎంత పుండో అంత పరకు వాటర్ స్టోరేజ్ చేయడం లేదు, దానికి పూడుక కారణం కాదు, వేరే కారణాలు పున్నాయి. వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెబుతాను.

గౌరవ సభ్యులు మాటల్లాడుతూ, కమ్మలు, అనంతపురం, కడవ జిల్లాల్లోని రిజర్వ్యాయర్ గురించి అడిగారు. అనంతపుర్ జిల్లాలో పున్న పిఎబిఆర్ ఇంకా కంపీట్ కాలేచు, అందులో లోపాలున్నాయి. వాటిని సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం . మిడ్ పెన్స్సుర్ రిజర్వ్యాయర్ కెపాసిటీ 5 టిఎంసి లుంటే, 4.5 టిఎంసి ల పరకు వాటర్ స్టోరేజ్ చేయడం జరుగుతోంది. చిత్రావతి డ్యూమ్యూను కంపీట్ ఏయాలి, అక్కడ కూడా లోపాలు వచ్చాయి . అధ్యక్షు, ఈరోజు వారు చెప్పిన వెలుగోడు , చిత్రావతి, మిడ్ పెన్స్సుర్, పిఎబిఆర్ తదితర రిజర్వ్యాయర్ న్నింటినీ నేను తిరిగి చూశాను. వాటి స్టోరేజ్ కెపాసిటీ తగ్గిపోవడానికి పూడుక కారణం కాదు, ప్రత్యేకమైన కారణాలున్నాయి. వస్తున్న పూడికను ప్రతి సంవత్సరం తీసేని స్టోరేజ్ కెపాసిటీ పెంచడానికి టెక్నో ఎక్సామిన్ పరిస్థితి అనుకూలంగా లేదని శాస్త్రజ్ఞుల అలోచన. రిజర్వ్యాయర్ స్టోరేజ్ కెపాసిటీ పెంచడానికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా డీసిల్ఫేషన్ ఎక్కడా చేపట్టడం లేదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. అయినా ఘర్డర్స్గా సిల్ఫేషన్ ను అరికట్టడానికి ఎక్కడ అయితే అవకాశాలున్నాయో, అక్కడ అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం అన్ని జాగ్రత్తలతో చర్చలు తీసుకుంటుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

సింగరేణి కార్బికుల నుండి హిన్టర్‌రెంటును వసూలు చేయుట

ప్రశ్న నెం .35(3810-ఎం)

సర్వశ్రీ మాతంగి నర్సయ్ (మైదారం), బి. రాజయ్(పర్మ్యు), శ్రీరామ్ భద్రయ్(మహబూబాబాద్), జె.బాబాజీ రాపు(గోపాలపురం), యూనిస్ సుల్తాన్ - గౌరవసీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- 40 సంవత్సరాల నుండి వని చేస్తున్న సింగరేణి పర్కర్ల నుండి అపరాద అధ్యేతు వసూలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- గోదావరిభనిలోని ప్రైవేటు పాతశాలలకు అపరాధ అధ్యేతు సంబంధించిన నోటీసులను జారీ చేసిన విషయం వాస్తవమేనా?
- స్వచ్ఛంధ పదవీ విరమణకు అభిమతం తెలిపినట్టి పర్కర్ల వారి పిల్లలకు ఉద్యోగాలను ఇవ్వనందున నిరాపోర దీక్ష చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?

ఇంధన శాఖా మంత్రి(శ్రీ కె. సుబ్రాయుడు)

- లేదండీ. అయితే, కంపెనీ క్వార్టర్లలో అక్రమంగా పుంటున్న వారిపై అపరాధ అధ్యేతు విధించడమవుతున్నది.
- అన్నపండీ. ఎందుకంటే అని అసథికారికంగా ఆక్రమించుకున్న కంపెనీ భూమిలో పున్నాయి.
- అపునండీ.

శ్రీ మాతంగి నర్వయ్యా అధ్యక్షు, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ లేదండీ, కంపెనీ క్వార్టర్లో అక్రమంగా పుంటున్న వారిపై అపరాధ అడ్డెను వసూలు చేస్తున్నామని అనడం చాలా శేచ్చీయం . గోదావరిభానిలో బొగ్గు బాపులలో దాదాపు 35వేల వంది కార్బీకులు పని చేస్తున్నారు. అయితే కంపెనీ వాళ్లు సమకూర్చిన క్వార్టర్లు అయిదు వేలు మాత్రమే అక్కడ వున్నాయి. సూపర్వైజరీ స్టోఫ్సుకు మాత్రం చక్కగా, పెద్దపెద్ద క్వార్టర్స్ ప్రోవైడ్ చేశారు. కానీ ఏ కార్బీకులైతే భూగర్భంలోకి వెళ్లి, బొగ్గును బయటకు తీసుకొచ్చి ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటు పడుతున్నారో వాళ్లకు మాత్రం క్వార్టర్స్ ప్రోవైడ్ చేయలేదు. ఈవిధంగా క్వార్ట్స్ లేకపోవడం వల్ల అక్కడకు రాని భూముల్లో సాంత డబ్బులు ఖర్చు పెట్టుకుని, సాంతగా ఇళ్లు నిర్మాణం చేసుకున్న వారి దగ్గరి నుంచి ఈ రెండు సంపత్తురాల మధ్య కాలంలో వచ్చిన కొత్త మేనేజ్మెంటు వారు అడ్డెలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంతకు ముందున్న పాత మేనేజ్మెంటు వారు ఆ కార్బీకులకు రోడ్సు, ఎలక్ట్రిసిటీ, మంచినీరు వంటి సదుపాయాలు కల్పించారు. క్వార్టర్స్ ఇవ్వకపోగా తమ డబ్బులు ఖర్చు పెట్టుకుని సాంతగా ఇళ్లు నిర్మాణం చేసుకుంటే కొత్త మేనేజ్మెంటు వారు ఆ కార్బీకుల నుంచి అడ్డె వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. ఎవరికైతే చిన్నచిన్న క్వార్టర్స్ ఇచ్చారో, వాళ్లకు అది సరిపోకపోతే సాంత డబ్బులు పెట్టుకుని దానికి అదనంగా పెడ్డు వేసుకుంటే దానికి కూడా అడ్డె వసూలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవం .

అక్కడ పని చేస్తున్న 35వేల మంది కార్బీకుల పిల్లలకు కేవలం మూడు పాతశాలలు మాత్రమే ఏర్పాటు చేశారు. అందులో సూపర్వైజరీ స్టోఫ్, మేనేజర్స్, ఇంజనీర్లు, అండర్ మేనేజర్ల పిల్లలకే అడ్డిషన్స్ జరుగుతున్నాయి. దాదాపు 40వేల మంది పిల్లలు రోడ్సు మీద పడే పరిస్థితి వుంటే, అక్కడ పున్న చదువుకున్న నిరుద్యోగ యువకులు ప్రైవేటుగా పాతశాలలు పెట్టి ఆ పిల్లలకు నిద్యా బోధన చేస్తున్నారు. అక్కడ పున్న బీడు భూములు, కొండలను చదును చేసి ఈ పాతశాలలను నిర్మిస్తే అప్పుడున్న మేనేజ్మెంటు పీరికి మంచినీరు, రోడ్సు, ఎలక్ట్రిసిటీ తదితర సదుపాయాలు కల్పించి వారికి పూర్తిగా సహకరించింది. వాళ్ల సూర్యులకు పరిగ్రంగ డేస్ లో వెళ్లి ప్రశంసించింది. ముప్పై సంపత్తురాల నుంచి నలభై వేల మంది పిల్లలకు నిద్యాభ్యాసం చేస్తున్న ఆ సూర్యులకు సంబంధించి, ఈ సూర్యు కంపెనీ భూముల్లో కట్టారు, కాబట్టి సీటుకు రెండు రూపాయలు చౌపున రెంట్ కట్టాలని ఇప్పుడున్న మేనేజ్మెంటు వారు అడుగుతున్నారు. దీని వల్ల పాతశాల నిర్వాహకులు ఎంతో మనోవేదన చెందుతున్నారు, అందోళనకు గుర్తుపుతున్నారు. ఇది అక్కడ జరుగుతున్న విషయం . ప్రతి ఒక్కరు పాతశాలకు వెళ్లాలి, మూలన పున్న ముసలమ్మ దగ్గర నుంచి అందరూ చదువుకోవాలి, నిద్య లేకపోతే ఈ రాష్ట్రం స్వర్ణాంధ్ర కాదని ఒకవైపు మన ప్రభుత్వం చెబుతోంది. కానీ సింగరేణీ కార్బీకుల పిల్లలకు నిద్యసు అందించడానికి ఏర్పాటు చేసిన సూర్యు కరస్పొండెంట్లను ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. వాళ్లను ఎంతో మనోవేదనకు గురి చేస్తున్నారు. వీళందరూ సూర్యు విడివిపెట్టి, మీరే సడిపించుకోండని చేపు పరిస్థితి వచ్చింది. ఇది దారుణమైన విషయం . కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే జోక్యం చేసుకుని ఈ పాతశాలల విషయం, సాంతగా ఇళ్లు నిర్మించుకుని గత 35 సంపత్తురాల నుంచి నివాసం పుంటున్న కార్బీకుల నుంచి అడ్డె వసూలు చేస్తున్న విషయం పై తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నామని.

ఇంతకు ముందు ఇదే సభలో ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి లీజుకు తీసుకున్న భూముల మీద మళ్లీ ట్యూన్సులు వేయడం లేదని ఒక ప్రశ్నకు సమాధానంగా చెప్పుడం జరిగింది. అలాంటపుడు మళ్లీ ఇప్పుడు వీళ్ల ఈవిధమైన ట్యూన్సులు వేయడం చాలా దారుణం . కార్బీకులు అందోళన చెందుతున్నారు. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా విఆర్ఎస్ తీసుకున్న వాళ్లు తమ పిల్లలకు రెండు వందల రోజుల నుంచి సింగరేణి కాలరీస్ వాళ్ల ఉద్యోగాలు ఇవ్వకపోవడం వల్ల రిలే హంగర్ ప్రైస్ చేస్తున్నారు. ఈర్గారు ఎండి. గా పున్నపుడు ప్రాడక్షన్ సరిగా రావడం లేదు, పుద్ధర్యం వచ్చిన వాళ్ల విఆర్ఎస్ తీసుకుంటే వారి పిల్లలకు ఉద్యోగాలు ఇస్తామని చెప్పారు.

₹.10.00

ఆ ఉద్యోగాలు ఇస్తామంటే ఆరోగ్యం బాగలేని వారు కొంతమంది విఅర్ఎస్ పెట్టుకున్నారు. ఆ పిల్లల దగ్గర నుండి స్ఫీసర్లికెట్టు తీసుకున్నారు. మెడికల్ బెస్ట్ కూడా పూర్తి అయింది. శర్గారు వచ్చిన తరువాత వారికి ఉద్యోగాలు లేవని అనడం చాలా దారుణం . విఅర్ఎస్ గురించి వారు హంగర్ ప్రైక్ చేస్తున్న మాట వాస్తవమేనా అంటే అనుసంధీ అని అంటే ప్రైక్ చేయమని అర్థమా? నాకు మాత్రం అర్థం కావడం లేదు. హంగర్ ప్రైక్ చేసే వారి విషయం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తేల్చాలని కోరుతున్నాను. ప్రజలు మమ్ములను ప్రతి రోజు చాలా ఈ సమస్య గురించి నిలదీస్తున్నారు. అక్కడ ఉండే ప్రయివేటు స్కూల్స్ పైన, కార్బుకుల ఇళ్ల పైన కాని ఎలాంటి పైనలు వసూలు చేయకుండా ఉండాలని, విఅర్ఎస్ తీసుకుంటున్న వారి విషయం ఏని చేస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రాపు(లక్ష్మీపేట):- అధ్యక్షా,.....

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్: స్టీజ్ కూర్చోండి. దయచేసి కూర్చోండి. నమ్మ చెప్పవిన్నండి. మీకు ఏదైనా ఆందోళన ఉన్నట్లయితే ఇటువంటి సింగిల్ సఫిమెంటరీన్కు ఆస్టర్ సఫిపియంబ్గా ఇష్టులానికి టైమ్ లేకపోతే ఇంకొక ఫామ్లో వచ్చినట్లయితే నేను అవకాశం ఇస్తాను.

(అంతరాయం)

మీరు కూర్చోండి. సీటులో కూర్చుంటే కదా. స్పీకర్ చెప్పింది విసకపోతే ఎలా?

శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రాపు: ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు సరిగా పని చేయడం లేదు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించాలి.

మేడమ్ స్పీకర్: సమస్య తీవ్రంగా ఉన్నప్పుడు సమాధానం శాబిష్టై కాకపోతే ఇంకొక శార్క్లో వస్తే ... I will give you opportunity.

శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రాపు: అధ్యక్షా ఇది అన్ని పార్టీలకు సంబంధించింది.

శ్రీ వనమా వెంకటేశ్వర రాపు(కొత్తగూడెం): మా కాన్స్టిట్యూయిన్స్ అండి. టీచర్సు పదిహాను రోజుల నుండి ప్రైక్ చేస్తున్నారు. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ సబ్క్ష.

శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రాపు: అది ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ కాదు, ప్రయివేటు సంస్థగా పని చేస్తుంది. మీరొకసారి ఆలోచించండి. మార్పులో ఎగ్గమ్సు ఉన్నాయి. ప్రైక్ సదుస్తుంది. పిల్లలు సష్టాతారు. పదిహాడు స్కూల్సుకు సంబంధించింది.

శ్రీ వనమా వెంకటేశ్వరరాపు: టీచర్సు ప్రైక్ చేయడం వల్ల పిల్లలకు డిప్ట్రోబ్ అపుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారిని సమాధానం చెప్పమనండి

(శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబు, శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రాపు, శ్రీ వనమా వెంకటేశ్వరరాపు, శ్రీ యునిస్ సుల్తాన్ వారి స్థానాల నుండి ముందుకు వచ్చి ముఖ్యమంత్రిగారు సరైన చర్య తీసుకోవాలని అడగసాగారు.)

(శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబు, శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రాపు, శ్రీ వనమా వెంకటేశ్వరరాపు, శ్రీ యునిస్ సుల్తాన్ వారి స్థానాలకు పెళ్ళి కూర్చున్నారు.)

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి: అధ్యక్షా, వారి సమస్యలు అర్థం చేసుకోమని కోరుతున్నాను. ఇది ఇంపోర్టేంట్ సబ్జక్ట్ . వారు పదిహేను రోజుల నుండి ఎన్నో రకాల ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. టీచర్సు, విద్యార్థులు, కార్మికులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఒక అఫ్ యాన్ అపర్ డిస్కాప్ట్ పెట్టించండి. టీచర్సు ప్రైం చేస్తున్నారు, కార్మికుల సమస్యలున్నాయి, టాక్సులు అడ్డగోలుగా పెంచుతున్నారు, విఆర్ఎస్ ఇంప్లిమెంటేషన్ గురించి అర్థ గంట చర్చ పెట్టించండి. వారికి అక్కడ అనేకమైన ఇబ్బందులున్నాయి.

శ్రీ వై.రామకృష్ణడు: పోర్ట్ డిస్కాప్ట్ కష్టం . క్వాశ్చర్ పోర్ట్స్ పోన్ చేస్తే పుల్ అస్పర్ ఇప్పడానికి ప్రభుత్వం రెడీగా ఉంది.

శ్రీ జి.రామకృష్ణ రెడ్డి: అధ్యక్షా, అందరూ ప్రైంకులు చేస్తున్నారు. వారి నుండి డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. గపర్మెంట్ ఐదు వేల మందికి మాత్రమే కావ్రార్స్ ఇచ్చారు. ముప్పు వేల మంది ప్రయివేటుగా రేకులతో పెడ్డు వేసుకుని ఉంటున్నారు. వారి దగ్గర నుండి డబ్బులు వసూలు చేయడం చాలా ఇబ్బందికరమైన విసరయం . దీనిపై డిస్కాప్ట్ పెట్టి సమగ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి. ఇది చాలా రోజుల నుండి సమస్యగా ఉంది.

శ్రీ ఎస్.సర్పింహాయ్యః అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రధానమైనది. మా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే మొట్టమొదటి రోజున క్వాశ్చర్ వాయిదా పడింది. ఈ రోజు దీని గురించి అర్థ గంట చర్చ పెట్టి, ప్రభుత్వం తగిన విధంగా స్పందించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటే మంచిది.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర రాపు(సిద్ధిపేట): టీచర్సు సమై జరుగుతుంది. చాలామంది సమై చేస్తున్నారు. దానిపై సమగ్ర చర్చ జరగాలి. మొదటి రోజున పోర్ట్స్ పోన్ చేశారు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా కాకుండా అర్థగంట చర్చ పెట్టి అందరికి అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుంది.

MADAM SPEAKER : If that is the case, shall I postpone the question ?

శ్రీ మాతంగి సర్పయ్యః దయచేసి దీని మీద చర్య తీసుకోవాలి. ఇంతకు ముందు ఉన్న మేనేజ్మెంట్ చాలా సహకారం ఇచ్చింది. ఇక్కడ ప్రశ్నకు జవాబు అనధికారికంగా అన్నారు. అనధికారికంగా అయితే.....

MADAM SPEAKER : I am suggesting you the same thing. Now, I will postpone the question and later I will call all the Floor Leaders, discuss with them and would fix up the date. Is it agreeable to you ?

శ్రీ మాతంగి సర్పయ్యః ఈ ప్రశ్నను పోర్ట్స్ పోన్ చేసి నాకు ఈ ప్రాణిమ్ పూర్తిగా సాల్వ్ చేస్తే చాలా మంచిది.

కం .

ఉ. 10.10

జిల్లా పరిషత్తుల సాధారణ నిధుల బదిలీ

ప్రశ్న నెం. 36(3919)

శ్రీ డి. ప్రసాద రావు (నర్సంపేట) - గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

- ಅ) ಪದವಿ ವಿರಮಣ ಚೇಸಿನ ಉದ್ದೇಶ್ಯಗಳು ಹಿಂಘನು ವಂಟಿ ಪದವಿ ವಿರಮಣ ಪ್ರಯೋಜನಾಲನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಪತ್ತುಲು, ಮಂಡಳ ಪರಿಪತ್ತುಲ ಸಾಧಾರಣ ನಿಧುಲ ನುಂಡಿ ಸುಮಾರು ರು. 100 ಕೋಟ್ಟನು ಬದಿಲೀ ಚೇಸಿನ ಮಾಟ ವಾಸ್ತವಮೇನಾ?

ಆ) ಬದಿಲೀ ಚೇಸಿನ ಮೊತ್ತಂ ಎಂತ?

ಇ) ಅಟ್ಟಿ ಮೊತ್ತಾನ್ನಿ ವಿಡುದಲ ಚೆಯ್ಯಾಡಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ತೀಸುಕುನ್ನ ಚರ್ಚೆಗಿಬಿ?

ಈ) ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತಮ ನಿಧುಲನು ಬದಿಲೀ ಚೇಸಿನಂದು ನಿಧುಲ ಕೌರತ ಕಾರಣಂಗಾ ಅವಿ ಅಭಿಪೃಷ್ಠಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಲನು ಚೇಪಟ್ಟಲೇಕಪೋತುನ್ನ ನಿರ್ವಹಣಂ ಕೂಡಾ ವಾಸ್ತವಮೇನಾ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರೆಡ್ಡಿ:

- ಅ) ಅಪುಸಂದೀ
 ಆ) ಬದಿಲೀ ಚೇಸಿನ ಮೊತ್ತಂ ರು. 79,29,58,721
 ಇ) ಪೂರ್ವಂ ಪಿಂಘನು, ಫಿಂಚನು ಪ್ರಯೋಜನಾಲ ಚೆಲ್ಲಿಂಪು ಕೋಸಂ ಸೌಧಾರಣಾ ನಿಧುಲ ನುಂಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿವಹ್ತು ಕೋಸಂ 31.3.97 ವರಕೂ ಖರ್ಚು ಚೇಸಿನ ರು. 59.24 ಕೋಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತಾನ್ನಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹಂದಿದ್ದು ಅಡಿಟ್ ಶಾಖೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಧೃಮೀಕರಿಂಚಾರು.

ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించి, రు. 59.24 కోట్ల మొత్తాన్ని జిల్లా పరిషత్తుకు తిరిగి చెల్లించడానికి నిర్దయించింది. రు. 35.00 కోట్లను ఇప్పటికే జిల్లా పరిషత్తుకు తిరిగి చెల్లించడమయింది.

ఆడిట్ శాఖ పరిశీలించిన తరువాత ఫించను చెల్లింపు కోసం ఉపయోగించిన సాధారణ నిధులను తరిగి చెల్లింపు చేసే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

శ్రీ డి. ప్రసాద రావుః అధ్యక్ష జిల్లా పరిషత్తులు ఇప్పటికే ఆర్థికంగా చాలా బల్హినంగా ఉన్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటిని అప్పులిచ్చే సంఘలుగా వాడుకుంటున్న పరిస్థితి ఉంది. దాని వల్ల జిల్లా పరిషత్తులకు చాలా భారంగా ఉంది. రు. 79.29 కోట్లు అంటే రు. 80 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాడుకుంది. స్థానిక సంఘలకు ఇప్పటికే వారికి ఉన్నటువంటి నమస్కల పరిషైరం కోసం అవసరమైన నిధులు లేక చాలా ఇబ్బంది కరమైన పరిస్థితి ఉంది. ఈ ఉద్యోగులకు సంబంధించిన పెష్టను, వారి ఇతర ప్రయోజనాలను కాపోడడానికి అవసరమైన నిధులు జిల్లా పరిషత్తుల సుండి కాకుండా నేరుగా ఏదయిన ఆల్ఫర్నేటివ్ అరేంజ్మెంట్స్కు అవకాశం ఉందా? దానిని చూడాలి. జిల్లా పరిషత్తులకు సంబంధించి పరిపాలనా నిభాగాలకు చెందిన వ్యక్తులు సెక్రెటియేట్ చుట్టూ తిరిగినా, వారి నిధులను వారు రాబట్టుకోవడం క్షప్పంగా ఉంది. ఆల్ఫర్నేటివ్ ఎరేంజ్మెంట్స్ చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా? చెయ్యాలని కోరుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులను బ్రాతికించుకునేందుకు అవకాశం కల్పించాలి. అంతే కానీ రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని దివాలా తీయించకండి, జిల్లా పరిషత్తులను పని చెయ్యకుండా చెయ్యకండి. ఉద్యోగులకు చెల్లింపులు నేరుగా చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డిః అధ్యక్షా, దీనిని క్షణ్ణంగా పరిశీలించిన తరువాత రిటైర్డ్ ఎంప్లౌయ్‌స్కు పెస్సన్ ఇచ్చే విధానాన్ని త్రయోదశి నుంచి చెల్లింపు జరిగేలా ఇప్పటికే 9 జిల్లాలలో చేశాము. మొదట విడత క్రింద చిత్రూరు, మహబూబ్‌సగర్, రంగారెడ్డి జిల్లాలో పైతెల్ ప్రాజెక్టును పెట్టాము. 1 జనవరి, 2001 నుంచి అమలు జరుగుతోంది. రెండవ విడత క్రింద సెల్లూరు, అనంతపురాం,

నిజమాబాద్ లలో ప్రవేశపెడుతున్నాము. మూడవ విడత క్రింద కడవ, ఖమ్మం, మెదక్లలో ట్రైజర్ నుంచి ఇచ్చే కార్బూక్సుం చేశాము. నాలుగవ విడత క్రింద విజయనగరం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణ, సల్గొండ జిల్లాలలో పెట్టడానికి కొంత ఇభ్యంది వచ్చింది. 22 జిల్లాలలోను ట్రైజర్ల నుంచి ఇచ్చే కార్బూక్సుం చేస్తాము. రిటైర్డ్ ఎంప్లాయిస్కు ట్రైజర్ ద్వారా ఇవ్వాలనే ఇప్పటికే 9 జిల్లాలలో పని చేశాము. మిగతా చేట్ల కూడా చేస్తాము.

శ్రీ డి. ప్రసాద రావుః స్పస్తిఫిక్స్ గా చెప్పండి.

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డిః రేపు ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీ, హైన్స్ తో మా సెక్రెటరీకి మీటింగ్ ఉంది. మిగతా జిల్లాలు కూడా దీని క్రింద చేస్తాము.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడుః నాలుగయిదు జిల్లాలలో ప్రాభువ్ వచ్చింది. మా సెక్రెటరీతో ఆరోదీ మీటింగ్ పెట్టాము. సమస్య పరిప్యారానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

రాష్ట్రంలో ఫాస్ట్‌ట్రాక్ కోర్టులను ఏర్పాటు చేయుట

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న నెం.36- ఎ(4537-వి)

సర్వశ్రీ కొండబాల కోటీశ్వర రావు, రెడ్డి సత్యనారాయణ(మాథుగుల), డి. ఉమామేశ్వర రావు(సందిగామ), బండారు సత్యనారాయణ మూర్తి (పరవాడ) - గౌరవనీయులైన న్యాయ, కోర్టుల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) కేంద్ర ప్రభుత్వం కోర్టులలో దీర్ఘకాలంగా పెండింగ్లో పున్న కేసులను పరిష్కరించేందుకు 86 ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులను మంజూరు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) అయిదు సంవత్సరాల పాటు పుండి గత సంవత్సరం అక్షోబరు నాటికి ఏర్పాటు చేయాల్సి పున్న అట్టి కోర్టులను ఇప్పటికి కూడా ఏర్పాటు చెయ్యాలి మాట వాస్తవమేనా?
- ఇ) అయితే సదరు 86 కోర్టులను ఎప్పటికి ఏర్పాటు చేస్తారు?

న్యాయ, కోర్టుల శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్)

- అ) అవునండీ
- అ) అవునండీ
- ఇ) 7-2-2002 తేదీ గల హోం (కోర్టులు-సి) శాఖ ఎంఎస్. నెం. 25 జి.వోతో పాటు 27-3-2001 తేదీ గల హోం (కోర్టులు-సి) శాఖ జి.వో ఎంఎస్ నెం.38 జి.వో ద్వారా (86) ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులకు గాను 44 ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులను ఏర్పాటు చెయ్యడమయింది. హైకోర్టు నుండి ప్రతిపాదనలు అందిన వెంటనే మిగిలిన (42) ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులను ఏర్పాటు చెయ్యడమయింది. ముగ్గురు సబార్డీనేట్ జడ్జిలతో కోర్టులు వని చేస్తున్నాయి.

శ్రీ కొండబాల కోటీశ్వర రావుః రెండవ ప్రశ్నకు మంత్రిగారు అవును అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన కోర్టులు అక్షోబరుకు ప్రారంభం కావలసి ఉంది. కానీ 44 మాత్రమే ప్రారంభించారు. జస్టిస్ డిలీ కాకూడదనే మాట ఉంది. ఆ నిధంగా అలోచిస్తే కూడా మిగతా 42 ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులను కూడా ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను.11 లక్షల కేసులు పెండింగ్లో ఉన్నాయి. కనుక మిగతా 42 కోర్టులను కూడా త్వరగా ప్రారంభించి, జస్టిస్ త్వరగా అందేలా చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్: గతంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం గైడ్లైన్స్ ప్రకారం ఇవ్వాలని చెప్పారు. రిటైర్డ్ జడ్జిలకి మాత్రమే ఇచ్చారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దినిలో ఉండే ఇబ్బందులను గుర్తించి, జి.వోసు మాడిపై చేశారు. ప్రస్తుతం వని చేసే వారికి జడ్జిలుగా ప్రమోట్ చేసి, కోర్టులను ఏర్పాటు చెయ్యాలని హైకోర్టును రిక్వెస్ట్ చేశాము. వారు పేసల్ పంపగానే మొత్తం కోర్టులను మంజూరు చేసే ప్రయత్నం చేస్తాము.

అంధ అభ్యర్థుల కొరకు ఉద్దేశించిన బ్యాక్ - లాగ్ పదవులను భర్తీ చేయుట

స్వలు వ్యవధి ప్రశ్న నెం.36-బి(4537-బి)

సర్వశ్రీ పి. శంకర రావు(ప్రాదీసగర్), ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి(వాయల్వాడు), ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి - గౌరవనీయులైన గిరిజన సంక్షేమ, వికలాంగుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) 1997 సంవత్సరం నుండి నిరుద్యోగ అంధ అభ్యర్థుల బ్యాక్ లాగ్ పదవులను భర్తీ చెయ్యాని మాట వాస్తవమేనా?
- అ) అయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి?

గిరిజన సంక్షేమ, వికలాంగుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి ఎం. మణికుమారి)

- అ) లేదండీ

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు.

డా. పి. శంకర రాఘవాసు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి సరైన సమాచారం లేదు. అవగాహన లేదు. ముఖ్యంగా 1997 నుంచి అని సెప్సిఫిక్స్‌గా క్వాశ్న్ వేశాము. ఆ పీఎర్ కటింగ్స్ మీకు పంపుతాను. 1998 అగస్టులో వారు “ సానుభూతి అక్కర లేదు, సహకారం ఇప్పండి” అని 7వ రోజుకు చేరిన అంధుల ఆందోళన అంటూ వార్త దినపత్రికలో వచ్చింది. అదే విధంగా 20.8.98న వచ్చింది. “వికలాంగులకు అందని చేయాత, భర్త కానీ 525 పోస్టులు” అని వచ్చింది. మామూలు మనుషులకు అన్యాయం జరిగితే ఫరవాలేదు కానీ అంధులకు కూడా అన్యాయం చేస్తే, డౌరుకుంటే ఎట్లా? ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు. వారు తప్పకుండా రెస్యూకే రావాలి. “టైమ్స్” లో వచ్చింది. ” No end to the woes of the handicapped employees. “ మ్యాన్ట్యూలో వచ్చింది. “ No recruitment drive for visually handicapped “ . ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి. 1997 తరువాత అంధుల ఆందోళన జరిగితే, 1997 మే మాసంలో కాలేజీ సర్వీస్ కమిషన్ నోటిఫై చేయాలనే విషయం వచ్చింది. 1997 నుంచి ఇప్పటి పరకూ అంధులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజంలేప్స్ ఇచ్చారు. ష్టోర్ లీడర్స్ అందరికి ఇచ్చారు. మంత్రిగారు ఈ విధంగా చెప్పడం మంచిది కాదు. వారికి సరిగ్గా అవగాహన ఉందో, లేదో? పీఎర్ కటింగ్స్ ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపుతున్నాము. పరిశీలించి రెస్యూకే రావాలి. నేను ఒక సజిషన్ ఇస్తున్నాము. ఎన్సటిలకు స్పెషలైజ్ చేయకపోయినా వారికి కొన్ని పోస్టులలో అవకాశం ఇవ్వాలని ఆందోళన చేశారని చెబుతున్నారు. దానిని కూడా వీరికి కన్నిడర్ చేయాలి. బ్యాక్లాగ్ పోస్టులు - ప్రైవేట్ సెక్షారులో కానీ గపర్చమెంటులో కానీ రిజర్వేషన్ పాటించడం లేదని చెబుతున్నారు. ఆందోళన చేస్తున్నారు. కన్నిడర్ చేస్తారా, లేదా? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి. స్పుందించి, సహకరించవలసిన విషయం. ఈ అంధుల విషయంలో మంత్రిగారు ఈ రకంగా చెప్పడం మంచిది కాదు. 1997 నుంచి ఆందోళన చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు స్పుందించాలి.

(పీఎర్ కటింగ్స్ ను స్పీకర్ గారికి పంపడం జరిగింది.)

ఉ.10.20

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి:- 1997 కి బైండ్ లో ఎన్ని బ్యాక్లాగ్ పోస్టులున్నాయి? 1997 నుంచి ఇప్పటి పరకు ఎన్ని బ్యాక్లాగ్ పోస్టులు ఫిలప్ చేశారు? బైండ్ ఎన్సి, ఎన్సటి లో ఉంటే వారికి అదనంగా రిజర్వేషన్ ఏమైనా ఉందా? బైండ్ రిజర్వేషన్ పర్సింటేజ్ ఎంత?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:- ప్రభుత్వం 1997 నవంబర్ 1వ తేదీన జీటి ఎమ్సెన్ నెం.99 విడుదల చేస్తా మార్చి 98 లోపల ఈ ఖాళీలు భర్త చేస్తాము అన్న విషయం వాస్తవమా? అదే రకంగా 400 పోస్టులు ఉంటే 200 మందే అర్పులు ఉన్నప్పుడు ఈ 200 మందికి కూడా టెస్టులు, ఇంటర్వ్యూలు అని చెప్పి కాలయాపన చేస్తున్న మాట వాస్తవమా? ఒక శాతం రిజర్వేషన్ ఉన్నప్పుడు ఒక శాతమూ ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నారా? వీరికి సెల్పు పైనాస్ చేసుకోవడానికి కష్టం కాబట్టి, స్వంతగా వ్యాపారం చేసుకోవడం కష్టం కాబట్టి వారిని ఈ ఉద్యోగాలలో నియమించవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి ఎప్పటి లోపల ప్రభుత్వం వీరిని నియమిస్తున్నది? ఉందా, లేదా? చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇటీవల అయితే ఇప్పటికి టోటల్గా 2098 వేకెన్సీన్ ఉన్నాయి. పైల్ కూడా నేను క్లియర్ చేశాను. పైనాస్ కి వెళ్లింది. టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకుని 6 నెలల లోపల ఫిలప్ చేస్తామని చెప్పి మనమి చేస్తున్నాము.

మేడమ్ స్పీకర్:- నో క్వాశ్న నవర్ ఈజ్ ఓవర్.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 2000 ల పోస్టులు ఉన్నాయి అన్నారు. అర్థాలు తక్కువగా ఉన్నప్పుడు మళ్ళీ కాల్ లేటర్స్, టెస్టులు లేకుండా డైరెక్టగా ఇస్తే సరిపోతుందని నా రికెప్ట్.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- సబ్టైక్ టు రిక్రూట్‌మెంట్ ప్రోసెసర్. అర్థాలు చాలామంది ఉన్నాయి. దాని ప్రకారం చేస్తారు.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి:- 1997 కి ఎన్ని పోస్టులు ఉన్నాయి? ఇప్పుడు ఎన్ని ఉన్నాయి. చెప్పమన్నాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. 2098 పోస్టులు ఇప్పటికి ఉన్నాయి. లేటెస్ట్ ఫిగర్ చెప్పినప్పుడు మళ్ళీ 1997 ది ఎందుకు? 1997 కి 500 లు ఉన్నాయి. ఇప్పటికి 2098 ఉన్నాయి. కావాలంబే ఎప్పటికి ఎన్ని ఉన్నాయి అన్న డీటెయిల్స్ పంపిస్తాము.

SRI N. KIRAN KUMAR REDDY: Then the Minister's answer is wrong.

మేడమ్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రి గారు క్లారిఫై చేశారు కదా.

డా. పి. శంకర్ రావు:- మినిస్టర్స్ ఆస్టర్ స్పెసిఫిక్ గా ఇచ్చే విధంగా చూడండి.

SRI N. KIRAN KUMAR REDDY: We are thankful to the Chief Minister for announcing this. But the Minister's answer should not mislead the House.

మేడమ్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంటర్వియర్ అయి చెప్పారు కదా, ఆస్టర్.

(అంతరాయం)

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి గారు అస్వార్ది కేవలం బైండ్ పీపుల్కి 2098 పోస్టులు వేకెంటగా ఉన్నాయి అని అన్నారా? ఒకవేళ ముఖ్యమంత్రి గారు అస్వార్ది నిజమే అయితే మంత్రి గారు ఇచ్చిన జవాబు చూడండి. Whether it is a fact that backlog posts for unemployed blind candidates are not been filled up since 1997. The answer for it was " No, Sir ". The second question was " If so, the reasons thereof ". వారు ఇచ్చిన జవాబు నో సర్ అని. మాకు అర్థం కావడం లేదు. 1997 లో 500 ఉంటే ఇప్పుడు 2098 ఉంటే అసలు ఎన్ని వేకెస్ట్ ఉన్నాయి? 1997 లో ఎన్ని ఉన్నాయి? మొత్తం మీద ఎన్ని ఉన్నాయి? ఎప్పటి లోగా ఫిలప్ చేస్తారు? మామూలుగా ఫిజికల్ హోండ్ క్యాప్స్ వారికి ఒక ప్రత్యేకమైన మేలు చూపించవలసిన అవసరం ఉంది. కళ్ళ లేని వారికి ఇంకా ఎక్కువ త్రథ్మ చూపించ వలసిన అవసరం ఉంది.

శ్రీమతి ఎమ్. మణి కుమారి:- 1997 లో చేయలేదు. 1998 లో 1751 పోస్టులు భారీ ఉన్నాయి. వాటిలో 1251 పోస్టులు ఫిలప్ చేయడం జరిగింది.

మేడమ్ స్పీకర్:- నో జిరో అవర్.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- చాలా స్పష్టంగా చెప్పినా కూడా ఇంకా అడగడం కరక్క కాదు. 1998 లో రిక్రూట్‌మెంట్ జరిగింది. 1998 కి 500 వేకెస్పీలు ఉన్నాయి అని చెప్పాము. ఈ రోజుకు 2098 ఉన్నాయి. నేను క్లియరెస్ ఇచ్చాను. పైనాస్ డిపార్ట్మెంట్‌కు వెళ్లింది. ఆ తరువాత డిఎస్‌ఎల్ కూడా రిక్రూట్‌మెంట్ జరిగాయి. ఇప్పన్ని కూడా పోను ఇప్పటికి 2098 ఉన్నాయని చెప్పాము. మీరు సబ్జెక్ట్ స్టడీ చేయకుండా ఏదైనా అడగడం కరక్క కాదు. చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఇంకా ఫర్డర్‌గా ఢిపోయిల్స్ కావాలంటే ఇన్ఫర్మేషన్ పంపిస్తాను.

డా. పి. శంకర రావు:- మేడమ్, ...

మేడమ్ స్పీకర్:- శంకర రావు గారూ, చాలా క్లియర్‌గా ఉంది. 1997 లో భర్త చేయలేదు అన్నారు. 1998 లో ఫిల్ప్ చేశామని మినిస్టర్ గారు చెప్పారు.

డా. పి. శంకర రావు:- మేడమ్, కేవలం 1997 అనలేదు. ఇప్పటి పరకు ఎన్ని వేకెస్పీలు ఉన్నాయి అన్నాము.

శ్రీమతి ఎమ్. మణి కుమారి:- 1998 లో చేయడం జరిగింది అని చెప్పాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- శంకర రావు గారు అడిగిన దానికి స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. 1997 కాదు, 1998 లో రిక్రూట్‌మెంట్ జరిగింది. 1751 పోస్టులకు గాను 1251 పోస్టులు ఫిల్ప్ చేశారు. 500 బ్యాక్టోలాగ్ ఉన్నాయి. ఇప్పటికి 2098 ఉన్నాయి. ఈ మధ్యలో డిఎస్‌ఎల్ జరిగింది. అప్పుడు కూడా రిక్రూట్ చేశారు. ఈ రోజు 2098 శాంక్ల్స్ చేయమని నేను క్లియర్ చేశాను. బైండ్ కాబట్టి, ఫిజికల్ హ్యాండ్‌క్యాప్ట్ కాబట్టి మానవతా దృక్పథంతో చేయాలని చెప్పాము. 6 నెలల లోపల ఫిల్ప్ చేస్తామని చెప్పి చాలా స్పష్టంగా అన్నర్ చెప్పాము. అదే మాదిరిగా ఎస్‌ఎస్, ఎస్‌టి లో ఉన్నాయి. అందులో కూడా రిజర్వేషన్స్ ఉన్నాయి. అందులో కూడా ఇప్పన్ని పోను 2098 ఉన్నాయి. అని కూడా ఫిల్ప్ చేస్తామని ఇంత స్పష్టంగా చెప్పిన తరువాత ఇంకా ఏమిటి? అయినా కూడా డోట్ ఏమిటి? 1977 లో బ్యాక్టోలాగ్ ఎంత ఉందీ అంటే డజన్స్ అరైజ్ అన్నారు. మంత్రి గారు వారి సఘమెంటరీలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. 1998 లో రిక్రూట్‌మెంట్ జరిగింది.

డా. పి. శంకర రావు:- మేడమ్, మేము 1997 నుంచి అన్నాము.

(అంతరాయం)

జీరో అవర్

ల్రి కె. సత్యనారాయణగాడ్ (చొపుదండి):- అధ్యక్షా, ఇది గీత కార్బైకులకు సంబంధించిన సమస్య. ప్రమాదవశాత్తు గీత కార్బైకులు చని పోత ఎక్స్‌గ్రేసియా చెల్లించే ఏర్పాటు వున్నది. దీనిని ప్రభుత్వం ఆపద్ధందు స్నీముతో ముడి పెట్టింది. కార్బైకులంతా చాలా సంతోషపడ్డారు. ఎందుకంటే ఆపద్ధందు ద్వారా లక్ష రూపాయల అదనంగా లాభం జరుగుతుందని ఆశ పడితే ఈ రోజు కార్బైకుల పరిస్థితి ఏ విధంగా వున్నదంటే ఆపద్ధందు నుంచి ఏమీ రావడం లేదు. ఎక్స్‌జెట్ డిపార్ట్మెంట్ నుంచి కూడా గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఒక్క రూపాయలు కూడా చెల్లించడం లేదు. భర్తలు చని పోయిన కుటుంబాలు ఈ రోజున వీధిన పడి అడుక్కునే దుస్థితి వున్నది. మా కరీంగర్ జిల్లాలోనే 60 లక్షల రూపాయల పెండింగ్ ఎక్స్‌గ్రేసియా రావడం లేదు. గత బడ్జెట్ సమావేశాలలో కుడా నేను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెడితే క్యాబినెట్ మీటింగ్లో ఆమోదం తెలుపుతున్నాము, త్వరలో రిలీజ్ చేస్తానీ చెప్పారు. కానీ ఇప్పటికి కూడా డబ్బు రిలీజ్ చేయలేదు. చాలా కుటుంబాలు వీధిన పడి ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. తొందరంగా ఎక్స్‌గ్రేసియా రిలీజ్ చేయాలని కోరుతున్నాము.

వెనుకబడ్డ తరగతులకు చెందిన నిరుద్యోగ యువకులకు నేపఫల్ బ్యాక్ట్ వర్డ్ డెవలమెంట్ కార్బోరేషన్ ద్వారా లాభం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోటి 5 కోట్ల రూపాయలు రిలీజ్ చేశారు. అందులో 85 శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటు. అందులో 10 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొంటర్ గ్యారెంట్ ఇప్పపలసిన అవసరం వున్నది. 5 శాతం బెనిఫిచరీ చెల్లించాలి. ఇప్పటికి కూడా ప్రభుత్వం కొంటర్ గ్యారెంట్ ఇవ్వడం లేదు. మంజూరైన డబ్బులు కూడా వాపస్ పోయే పరిస్థితి వున్నది. దానికి సపరిణా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోటి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక ఇబ్బందులు వున్నాయనే ఉద్దేశ్యంతోటి లభ్యదారులు ఆ 10 శాతం కుడా మేము భరిస్తామని ముందుకు వచ్చినా కూడా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్పందించడం లేదు. అదే విధంగా హరిహర కళాభవనలో హోమ్ శాఖా మాత్రులు, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా వున్నారు. సమగ్ర గీత పారిశ్రామిక చట్టం తీసుకువస్తామని చెప్పారు. గీత కార్బైకుల అభివృద్ధి కోసం 10 శాతం భర్తు పెడతామని చెప్పారు. చెట్లు వేసుకునేందుకు అభివృద్ధి చేసే కార్బూక్షమాలలో డబ్బులు చెల్లిస్తామని చెప్పారు. ఏ ఒక్క కార్బూక్షమం కూడా ఇంప్లిమెంట్ కావడం లేదు. ఇప్పన్నీ కాకపోయినా ఇదే వృత్తిపైన బితుకుతున్న వాళ్ళను చిన్నబుచ్చే అలోచనలు మానండి. ఉద్యోగాలు ఇచ్చే అవకాశం మీకు లేదు. వృత్తి మీద ఆధారపడి బతుకుతున్న వారికి ఇతోధికంగా సహాయం చేయవలసింది పోయి వాళ్ళ అదాయం నుంచి పది శాతం అభివృద్ధికి భర్తు పెట్టమని చెప్పి వాళ్ళ రోడ్ల మీద పడే దుస్థితికి ఈ ప్రభుత్వం పూసుకోవడం శోచనీయం. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం స్పందించి ఈ ఎక్స్‌గ్రేసియా చెల్లించాలని కోరుతున్నాము. నేపఫల్ డెవలమెంటు కార్బోరేషన్ ఈ బ్యాక్ట్ వర్డ్ క్లోన్లకు ఇచ్చిన నిధులకు కొంటర్ గ్యారంట్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. మూడు, నాలుగు సార్లు లెటర్లు వ్రాశాను. ఈ అయిదు కోట్ల రూపాయలు వాపసు తీసుకోతామని చెబుతున్నారు, ఇది అన్యాయం. గౌరవ మంత్రిగారు సభలో వున్నారు కాబట్టి ఈ నిపయంలో స్పందించాలని కోరుతున్నాము. ఎక్స్‌గ్రేసియా రిలీజ్ చేయమని గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి అఫీసర్ల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. గౌరవ మంత్రివర్యులు మాజిల్లాకు వచ్చినపుడు జరిగిన సమావేశంలో బడ్జెట్లో వున్న దాన్ని చూసి, ఈ నలభై వేల కోట్లు, యాభై వేల కోట్లు అప్పు తీసుకువస్తామని చెబుతున్నారు. గీత కార్బైకులకు చెల్లించవలసిన ఎక్స్‌గ్రేసియా నిపయంలో నిపరమైన ప్రకటన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ టి. సీతారామ్: అధ్యక్షా, సభ్యుల మనోభావాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. తక్షణమే అన్ని చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనారెడ్డిః అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో పున్న హాయత్సనగర్ మండలం, అనాజినురం గ్రామంలో రెండు రోజుల నుంచి వాటర్ పొల్యూప్స్ ద్వారా అక్కడ పుండే గ్రామస్తులు లీప్ అస్వస్థతకు గురయ్యారు. నలభై జాండీస్ కేసులు గుర్తించబడ్డాయి. క్యాంప్స్ పెట్టారు కాని వాళ్ళ దగ్గర సరిపోయేంత ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్స్ లేవు. జాండీస్ నిషయంలో రోబ్సా కొత్తకొత్త కేసులు ఐసెంబిపై అయ్యే ప్రాభుం పుంది. ముందుగా ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్స్ చాలా అవసరం పుంది. అక్కడ పుండే వాటర్ ట్యాంకును అనేక సంపత్తురాల నుంచి క్లీనింగ్ చేయలేదు. ఇప్పుడు క్లీనింగ్ చేయాలంటే రెండున్నర ల క్షలు కావాలని అంటున్నారు. అంత డబ్బు అక్కడ లేదు. ప్రక్కన ప్లాటిండ్ కంటెంట్ ఏరియాలో ఇంతకు ముందు కోటి రూపాయలతోటి అక్కడ పుండే గ్రామాలన్నిటిలో కూడా మిషన్ పెట్టారు. అని పని చేయలేదు. మంజీరా వాటర్ సప్లై ప్రక్క గ్రామానికి తీసుకువచ్చారు. అక్కడకు ఒక కిలో మీటరు దూరం పుస్పది. కాబట్టి అక్కడకు మంజీరా వాటర్ వస్తే తప్ప ఆ గ్రామాన్ని మనం ఆదుకోలేదు కాబట్టి మంత్రివర్యులు చర్య తీసుకోవాలి. కంట్లిబ్యాప్స్ కావాలంటే స్టానికంగా ఇప్పిస్తాము. మంజీరా వాటర్ ఒక్కటే దానికి సదైన మార్గమని వెంటనే మంజీరా వాటర్ సప్లై చేయడానికి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. మంత్రిగారు ఇక్కడనే పుస్పది. కనీసం చూసి కూడా రాలేదు. కాబట్టి వారు వెంటనే విజిట్ చేసి ఈ గ్రామ ప్రజలను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాము. పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారు రియట్ అవుతాని ఆశిష్టున్నాము.

శ్రీ పి. శ్రీనివాసరెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన నిషయాన్ని నోటు చేసుకుని తగు చర్య తీసుకుంటాను.

جنا محظوظ احمد خال - محترمہ ایک کر صاحبہ میرے علاقہ یا قوت پورہ میں سال کے بارہ مہینے پانی کا مسئلہ رہتا ہے۔ موسم گھاش روئے ہو جاتے ہیں پانی کی بہت تلت ہے۔ میرے علاقہ میں صرف ایک reservoir جو سنتو ش گر میں ہے اس کا پانی سنتو ش گر کے طراف و آنکاف علاقوں میں سپاٹائی کیا جاتا ہے۔ میرے علاقہ میں دو reservoir ہاتھ کیلئے سیور سچ بورڈ میں نمائی گردگی کیا تھیں اسی تک بھی اس پر کوئی کارروائی نہیں کی گئی۔ میرے اسکی علاقہ میں پانی کی سر برہی نہیں کے بر ارہ ہے۔ مادا ہبھیت کی جو فیڈر لائن ہے وہ ہبھی کی طرح باریک ہے اسکی میں مقامات پر leakages ہے۔ جس کی وجہ سے اکورہ پانی سر برہ ہو رہا ہے۔ میرے میلسل نایمہ گی کے باوجود فیڈر لائن کو تجدیل نہیں کیا جا رہا ہے۔ Ward 23 میں کوئی Ward Main Feeder line نہیں ہے۔ اسی طریقے سے Ward 22 un served area ہے۔ سیور سچ بورڈ میں چھوٹے چھوٹے کام کیلئے کوئی پیسہ نہیں ہے۔ میڈیم ایک کر صاحبہ میں اپ کے ذریعہ متعلق شفیر صاحب سے مطالبہ کرتا ہوں کہ میرے علاقہ میں ایک علیحدہ feeder line ڈالی جائے۔ سنتو ش گر پر زردا کو جو جہاں نہ میں پانی آتا ہے کی مقامات پر پانی کے connection ویسے گئے ہیں اس لئے سال کے ہارہ مہینہ سنتو ش گر ریزرو اری میں level problem رہتا ہے۔ یا قوت پورہ ایک dry area ہتا ہوا ہے۔ میں شفیر صاحب سے خوش کرتا ہوں کہ وہ میرے ساتھ چل کر یا قوت پورہ کا دورہ کریں تو خود معلوم ہو جائیگا کہ پانی کی کتنی تلت ہے۔ یہاں پر لوگ پانی کے ایک ایک نظرہ کیلئے ترس رہے ہیں۔ یا قوت پورہ کیلئے سال کے بارہ مہینے پانی پیکر س کے ذریعہ سر برہ کیا جائے۔

ఁ.10.40

శ్రీ యన్.యం డి. ఫరూఖ్: మేడం స్పీకర్, గౌరవసభ్యులు ముంతాజ్బాన్గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము. సంతోషవగర్లో ఒకటే రిజర్వాయర్ పుందని, వారి నియోజకవర్గంలోని మాదన్సీట మొదలగు ప్రాంతాలలో సక్కమంగా నీరు రావడం లేదని వారు చెప్పారు. ఇమ్మడియేట్గా యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. నీరు రాని ప్రాంతాలకు ట్యాంకర్ పంపుతాము.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య: అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గ కేంద్రమైన భద్రాచలం పట్టణంలో , మునుపెన్నడు లేని విధంగా అత్యధికంగా నీటిపన్న విధించారు. 1992లో నీటిపన్న రు. 20 వుండగా, దాన్ని రు. 40 చేసి, మొన్న జనపరి నుండి రు. 100కి పెంచారు. దీనివల్ల బడుగు, బలహీన వర్గాల ప్రజలు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ప్రజలు ఎంతో ఆందోళనతో ప్రభుత్వానికి, అధికారులకు తాము అంత ఎక్కువ మొత్తంలో పన్న కట్టలేమని వ్రాతపూర్వకంగా తెలియజేసినా పెడచెవిన పెడుతున్నారు. పెంచిన నీటిపన్నను వెంటనే తగ్గించవలసిందిగా ఆందోళన కూడా జరుగుతోంది. ప్రజాసంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, పట్టణంలోని అన్ని వర్గాల ప్రజలు తీవ్ర ఆందోళనకు గురియగుచున్నారు. పెంచిన నీటి పన్నను తగ్గించవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. భద్రాచలం పుణ్యక్షేత్రమైనందున రాష్ట్రం నలుమూలల నుండి గాక దేశం నలుమూలల నుండి కూడా ప్రజాసాధనా కంటున్నారు. వారు నీరు కొనుక్కొని త్రాగే దుర్భర పరిస్థితి పుంది. ఈ రకంగా నీటిపన్న పెంచాలనేది ప్రపంచ బ్యాంక్ కండిషనా, లేక వేరే సంస్థల కండిషనా అనేది నాకు అర్థం కావడం లేదు. పెంచిన నీటిపన్నను ఉపసంహరించవలసిందిగా కోరుచున్నాను. లేనట్లయితే ఈ ప్రభుత్వం తీవ్రపరిణామాలను ఎదుర్కొనలసి పుంటుంది.

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి: నోట్ చేసుకున్నాను. సరిశీలించి చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీమతి పి. సాయి కల్పన(గిర్దలూరు): అధ్యక్షా, గిర్దలూరు మండలంలోని వెన్నలేరు నదిపై గుండ్లమోడు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కొరకు 1995లో నిధులు మంజూరు చేయడం జరిగింది. నిధుల వినియోగంలో అవకతవకలు జరిగినట్లుగా రిపోర్ట్ చేయడం వల్ల యిస్టేషన్స్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగింది. కానీ యిస్టేషన్స్ రిపోర్ట్ యింకా రాలేదు. ఈ సంవత్సరం అయినా సస్లయ్ ఛానల్ రిపియర్ చేసినట్లయితే అక్కడి ప్రజాసాధనానికి, రైతులకు ఉపయోగంగా పుంటుంది. ఇరిగేషన్స్ కు వీలుపడుతుంది. సస్లయ్ ఛానల్ రిపియర్ కు ఈ సంవత్సరం అయినా నిధులు మంజూరు చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ఇ. ప్రభాకర్: గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. తగుచర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి జి. మరియకుమారి(నిడుమోలు): అధ్యక్షా, ఇది మెడికల్ అండ్ హెల్ప్ మినిష్టర్ గారికి సంబంధించిన అంశం . నిడుమోలు నియోజకవర్గంలోని చల్లవల్లి మండలంలో యార్లగడ్డ అనేగ్రామం పుంది. అక్కడ గుర్తుమొంట్ హోమీయో డిస్ట్రిబ్యూటర్ పుంది. చుట్టూపక్కల పున్న 20 గ్రామాల ప్రజలు అక్కడికి వచ్చి వైద్యం చేయించుకుంటున్నారు. ఆ డిస్ట్రిబ్యూటర్ ని 10 పడకల ఆసుపత్రిగా మార్చాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కావలసిన స్థలం, ఫర్మిచర్, బిల్డింగ్, మెడిసిన్స్ ప్రోఫైల్ చేయడానికి గ్రామస్థులు సిద్ధంగా పున్నారు. దయచేసి 10 పడకల ఆసుపత్రిగా అప్పగేడ్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామసుబ్బారెడ్డి: నోట్ చేసుకున్నాను. గౌరవ మంత్రిగారికి అందజేస్తాను.

శ్రీ గుమ్మడి నర్సయ్(ఎల్లందు): అధ్యక్షా, ఇది హోంశాఖా మంత్రిగారికి సంబంధించిన అంశం . జస్టిష్ పున్నయ్ కమిషన్ రిపోర్ట్లో యస్సి, యస్సటిలకు రక్షణ కల్పించే విషయం యిమిడి పున్నది. అయినప్పటికే యిప్పటికే మన రాష్ట్రంలో వీరిపై 60 నుండి 70 దాకా ఎట్రాసిటీన్ జరిగాయి. వశిష్ఠుగోదావరి జిల్లాలోని కొవ్వారు పట్టణం యస్సపికి సంబంధించిన అంశం యిది. యస్సపి గారు గిరిజన యువతిని రివాల్యూర్ టో బెదిరించి రేప్ చేశారు. ఈ విషయం యస్సపి గారికి, కలెక్టర్ గారికి ఫిర్యాదు చేయగా వారు విచారణ జరిపించి కొవ్వారు పోలీస్ స్టేషన్లో కేసు నమోదు చేశారు. క్రైమ్ సంబందం 45, ఇండియన్ పీస్ల్ కోడ్ లోని 376 సెక్షన్, 109 మరియు 34, యస్సి, యస్సటి అత్యాచార నిరోధక చట్టం లోని సెక్షన్ 3 క్రీంద యఫ్.బి.ఆర్. నమోదు చేయడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి యస్సపి, కలెక్టర్, డియస్టి, ఎయస్టి విచారణ జరుపడం జరిగింది. అంతేకాకుండా సెక్షన్ 16 ప్రకారం మెజిస్ట్రేట్ దగ్గర బాధితురాలి వాగ్స్టాలం కూడా రికార్డు చేయడం జరిగింది. ఇది జరుగుతున్న సమయంలో, యస్సపి తన

అనుచరుతతో ఆమెను కిడ్నీప్ చేయించడానికి కూడా ప్రయత్నం చేశారు. కొందరు రాజకీయనాయకులు, మాజీ డిజిటిస్ మొదలైనవారు ఈ కేసును సిబిసిపాడికి అప్పగించేవిధంగా ప్రయత్నం చేశారు. కేసును సిబిసిపాడికి అప్పగించవలసిందిగా బాధితురాలు కానీ, ఆమె బంధువులు కానీ కోరలేదు. ఇందులో విచారణ చేపట్టివలసిన అధికారులు యస్స కులానికి చెందిన వారు. అందువల్ల యస్సపని రక్షించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఆమె గిరిజన యువతి కాదని చేపే ప్రయత్నాలు కూడా జరుగుతున్నాయి. ఇందులో కాంగ్రెస్ నాయకుడు రాంబాబు అనే వ్యక్తి కూడా పున్నాడు. వీరంతా ఈ అమ్మాయికి అన్యాయం చేయాలని చూస్తున్నారు. యస్సపని కాపాడాలని చూస్తున్నారు. అందువల్ల తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ: అధ్యక్షా, కేసు మా నోటీస్‌లో పుంది. ఎవరికీ అన్యాయం జరుగుకుండా తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఆర్. పాపారావు(సిరిసిల్ల): అధ్యక్షా, వ్యవసాయం తరువాత అతి ప్రధానమైన వృత్తి చేసేత. పవర్లూం కార్బీకుల సమయాలను తను దృష్టికి తీసుకువచ్చున్నాను. సిరిసిల్లలోని అనేకమంది పవర్లూం కార్బీకులు ఆత్మహాత్యలు చేసుకుంటూ పుంటే, నివారించడం కోసం ప్రభుత్వం చేపట్టిస చర్యలలో ఒకటి రెండు తప్ప , ఏవీ శాశ్వత చర్యలు తీసుకోకపోవడం వల్ల వారికి చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా రోజ్గార్ యోజన క్రింద కోటి రూపాయలు మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ విడుదల అయింది. ఈమధ్య మంత్రిగారు టెక్స్ట్రైల్ అపెరల్ పార్క్ స్థాపిస్తున్నట్లుగా చెప్పడం జరిగింది. చేసేత కార్బీకులు ఆత్మహాత్యలు ఎక్కువగా చేసుకుంటున్న సిరిసిల్లలో ఆ యొక్క అపెరల్ పార్క్‌ను స్థాపించకుండా కుప్పంలోనో, విశాఖపట్టంలోనో పెడతామంటున్నారు. సిరిసిల్ల ప్రాంత చేసేత కార్బీకులు తీఱ ఉద్యమం చేపట్టే పరిస్థితి పుంది. ఇందువల్ల తెలంగాణా వారి భావాలను వ్యతిరేకించిన వారు అపుతారు. ఆ పార్క్‌ను సిరిసిల్లలో పెడితే 30 వేలమంది కార్బీకులకు జీవనోపాధి కలుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు మా ప్రాంతానికి వచ్చినప్పుడు రిప్రజెంట్షన్ యిచ్చాము. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకోలేదు. అందువల్ల దీనికి సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు హాస్టల్ స్టేట్‌మెంట్ యివ్వాలని, తమ ద్వారా కోరుతున్నాము.

శ్రీ పడాల భూమస్సు: పవర్లూం పర్స్ట్రీను ఆదుకోవడం కోసం ప్రభుత్వం చర్యలను చేపట్టింది. సిరిసిల్లలో కూడా టెక్స్ట్రైల్ అపెరల్ పార్క్ బిపెన్ చేసే విషయం కన్నిడరేసన్‌లో పుంది. ప్రభుత్వం దాని గురించి ఆలోచించి నిర్లయం తీసుకుంటుంది.

డాక్టర్ వై.యన్. రాజశేఖరరాణ్డి: అధ్యక్షా, ఇది ప్రాటోకాల్ వయులేఫ్స్‌కు సంబంధించిన అంశం . చిత్తూరు స్థానిక శాసనసభ్యుడు శ్రీ జయచంద్రారెణ్డి గారి ప్రమేయం లేకుండా ఆచార్య యస్.జి. రంగా ఎగ్రికల్చర్ యూనివరిటీ వారు ప్రోగ్రామ్ ఏర్పాటు చేశారు. ఇంతకుముందు కూడా చిత్తూరులో ఇదే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందుకని తమ ద్వారా ప్రత్యేకంగా తెలియజీస్టున్నాను.

అర్థీల సమర్పణ

డాక్టర్ జి. చిన్నారెణ్డి: అధ్యక్షా, శ్రీశైలం ముంపు గ్రామాలు 65 దాకా పున్నాయి. వారికి ఉద్యోగాలు కల్పిస్తామన్నారు కానీ కల్పించలేదు.

(గౌరవ సభాపతికి అర్థీని సమర్పించారు)

డాక్టర్ యం . తీప్పేస్టాప్మీ(పలమనేరు): అధ్యక్షా, కడవ జిల్లాలోని సెంట్రల్ జైలులోని భైదీలకు సరియగు వసతులు లేవు. తగిన వసతులు కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

(గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ గౌడ్: అధ్యక్షు, మండల కేంద్రమైన చోప్పదండీలో 12 వేల జనా�ా పుంది. డిగ్రీ కళాశాల ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు.

(గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

శ్రీ యం . హనుమంతరావు(మంగళగిరి): అధ్యక్షు, పిటిషన్ సమర్పిస్తున్నాను.

(గౌరవ సభాపతికి అర్జీని సమర్పించారు)

వేదమ్ స్పీకర్: టీ బైక్ కొరకు సభను పది నిముఖాలు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సభ ఉధయం గం .11. 48 ని.లకు టీ ఏరామం కొరకు వాయిదా పడింది.)

₹.11.00

సభ తిరిగి ఉ. గం .11.07 ని.లకు సమావేశమైనది
(గా. ఉపసభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

ప్రకటన

MR. DEPUTY SPEAKER: I am to announce to the House that a working lunch has been arranged to the Members at 1.00 p.m. in the corridors of First Floor of New Assembly Buildings. The Press is also invited for the lunch.

MR. DEPUTY SPEAKER: All the papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రము

"A copy of the 38th Annual Report of the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Limited for the year 1998-99 in compliance with the Section 619-A(2) of the Companies Act, 1956".

ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చిన అత్యవసర ప్రజాప్రాముఖ్యం గల విషయములు
1. గ్రామీణవకుల వేతనముల పెంపుదల మరియు ఉద్యోగాల క్రమబద్ధికరణ

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి : అధ్యక్ష, స్థానిక సంస్థలను పట్టిపుటర్ చర్చలో భాగంగా, ప్రభుత్వం 12.12.2001 తేదీ, పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభీపుర్ణి (మండలాలు - II) శాఖ ఎంఎస్ నెం 369 జివో ద్వారా గ్రామ పంచాయతీలలో పంచాయతీ కార్యదర్శి పదవులను ఏర్పాటు చేసింది .

పైన తెలియజేసిన పరిపాలనా సంస్కరణలలో భాగంగా ప్రస్తుతం పనిచేసున్న ప్రదేశాలలో వారికి చెల్లిస్తున్న గౌరవ వేతనంపై గ్రామపంచాయతీలు / మునిసిపాలిటీలు / మునిసిపలు కార్బోరేషనల్లో వారి సేవలను వినియోగించుకోడానికి రెవిన్యూ శాఖ గ్రామ సేవకుల సర్వీసులను పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణాభిపృథ్వి / మునిసిపలు పరిపాలన శాఖల పరిపాలన నియంత్రణ క్రిందకు బదిలీ చేసింది . వారి జీతాలను పెంచే ప్రతిపాదన ప్రస్తుతానికి ఏదీ లేదు .

రెగ్యులరైజేషన్ విషయంలో, వారు పంచాయతీరాజ్ శాఖకు బదిలీ అవడానికి ముందు పున్న సర్వీసు నిబంధనలు కొనసాగ గలవని నిర్ణయించడమయింది . తదనుసారంగా, చర్యను తీసుకోవడం జరుగుతున్నది .

ఉ.11.10

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ :- అధ్యక్ష, గౌరవ మంత్రి గారు కొంత వివరంగా చెప్పినపుటికీ గ్రామ సచివాలయం గురించి ఒకటి రెండు క్లారిఫీషన్సు తప్పకుండా తెలియజేయాలి. సచివాలయం అంటే సచివులు లేనిది, ఒక్కడే సచివుడు ఉన్నదీను. ఘలితాలు చూద్దాం. గ్రామాలలో రెవెన్యూ వ్యవస్థ పుట్టినపుటి సుంచి తోడర్మర్లు, బాబర్ల కాలం నుంచి అస్ట్రోంట్సుగా ఉన్నవాళ్లు గ్రామ సేవకులు. వీరికి సంబంధించినంత వరకూ కలిన వైఫారి ఎందుకున్నది? గ్రామ సేవకులు సుమారు 50 వేల మంది వరకూ ఉన్నారు. ఇందులో 90 శాతం ఎన్సి, ఎన్సటి, బిసిలకు సంబంధించిన వాళ్లు. విఎంలంటే వాళ్లు అగ్రకుల పెద్దలు. వీరికి అన్నిరకాల వేతనాలూ పెంచి, సర్వీసు నిబంధనలు పచ్చేట్లు చేశారు. మేమేం పొపం చేసుకున్నాం? విఎంలకు ఇచ్చినట్టే 20 శాతం ప్రమోపస్థు ఇష్టపచ్చుకూడా? అది జరగలేదు. గ్రామ సేవకుడు అన్నిటికి ఒకి అపుతున్నాడు. వివక్షతకు గురవుతున్నాడు. 20 శాతం ప్రమోపస్థు ఇచ్చే చర్యలు తీసుకోండి. విఎంలకు ఒక రకంగానూ, వీరికి ఒక రకంగానూ ఇచ్చి వివక్షత చూపుతున్నట్లు స్ఫ్ట్రంగా కనిపిస్తోంది. ఇది ఎప్పటిలోగా చేస్తారు?

వాళ్లు ఎంత పోరాటం చేసినా, ఆందోళనలు చేసినా పట్టించుకోవడం లేదు. ఎమ్ముక్కో ఆఫీసుల వద్ద ధర్మాలు చేసున్నారు. రోడ్ల మీదున్నారు. రెవెన్యూ మంత్రి గారి నియోజకవర్గంలో దెబ్బులు కొట్టారు. గ్రామ సేవకులు ఇద్దరు ముగ్గురు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. నేను కోరేది, ఎంతో కొంత వేతనం వీరికి పెంచండి. దేవేందర్ గడ్ గారు అప్పట్లో రెవెన్యూ మంత్రిగా ఉన్నారు. సబ్కమిటీకి ఛైర్మన్సుగా ఉన్నారు. బడుగు బలహీన వర్గాలకు సంబంధించి బాగా చేస్తారని ప్రజలలో ఒక ఆలోచన ఉంది. కానీ జరగలేదు. పదిసార్లు మంత్రి గారిని కిలిచాము. నాకు ఒక్కటే అనుమానం. టిప్పిలో పంచాయతీరాజ్ మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ కొన్ని సమస్యల వల్ల గ్రామ సేవకుల ప్రమోపస్థు ఆగిపోయాయన్నారు. ఆ సమస్య లేమీటో ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాలో చెప్పలేకపోయారు. కనీసం ఈ హాసులో చెప్పండి. గ్రామ సేవకుల్లో సూటికి 90 మంది బడుగు బలహీన వర్గాలకు చెందిన నిరుపీదలు. వారికి ఇంకో పని లేదు. మీరు జాబ్ చార్ట్ ఇచ్చారు. పార్ట్ట్రైమ్ సర్వంచి సెక్షటరీ కింద ఉండాలట. వారు ఉంరుకోరు. గ్రామ సేవకులు నోరు మెదపలేని శక్తి హిసులు. వారి వేతనం కనీసం కొంచెమైనా పెంచండి. రూ.200 అయినా పెంచండి. విఎంలకు పెంచారు. కానీ గ్రామ సేవకులు ఎటువంటి అస్త్రిపొస్తులూ లేనివారు. విఎంలు పటేల్ పట్టారీ పంటి జలగల వ్యవస్థ సుంచి వచ్చారు. మరి మా మీద ఎందుకంత కలిన వైఫారి? కాబట్టి దీని స్ఫ్ట్రం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీనివాసరెడ్డి :- అధ్యక్ష, నరసింహాయ్ గారు గ్రామ సేవకుల గురించి చెప్పారు. మేము కూడా క్యాబినెట్ సబ్కమిటీ మరియు వాళ్ల యూనియన్‌లోను కూడా చర్ప చేశాము. వాళ్ల రెండు కోరికలు కోరారు.

ఒకటి, రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటులో పనిచేసున్నపుడు ఎలాంటి జాబ్ చార్ట్ ఉందో అలాంటిదీ ఉంచండి అని. మార్పులు చేయవద్దని కోరారు. వాళ్ల డిమాండు అంగీకరించాము. ఆ విధంగా జీచి కూడా ఇష్టా చేశాము.

రెండవది, ఏ గ్రామంలో పని చేస్తున్నారో ఆ గ్రామంలో పని చెప్పాలని, వేరే గ్రామాలకు గానీ, మునిసిపాలిటీలకు గానీ పంపించవద్దని అన్నారు. ఆ విధంగానే అదే గ్రామంలో ఉంచాము.

మూడవది, ట్రైబరీ పేమెంటు అన్నారు. గతంలో రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటులో ఉన్నపుడు ట్రైబరీ పేమెంటు ఉంది, ఆ విధంగానే పేమెంటు చేయాలని కోరితే, ఆ విధంగా జీంబు ఇప్పుడు చేశాము.

నాలుగవది, రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటులో స్ట్రీలు, ఎస్ట్రీ ల్యాండ్ మరియు ఇతర సౌకర్యాలు ఇచ్చేవారని అన్నారు. ఆ ఫసిలిటీస్ కంటిన్యూ చేస్తామని ఒప్పుకున్నాం. జీంబు ఇప్పుడు చేశాం.

ఇకపోతే 20 శాతం క్వాలిపై అయిన గ్రామ సేవకులను కార్యదర్శులుగా చేయాలని కోరారు. ఇది వరకు నిషిం వేకెన్సీలు 20 శాతం ప్రైవేట్ క్వాలిపై అయిన గ్రామ సేవకులను నియమించారు. నిషింలు గ్రామ కార్యదర్శులుగా నియమించబడ్డాడు ఆ వేకెన్సీలు ఏర్పడినపుడు ఆ 20 శాతం విషయంలో లా డిపార్ట్మెంటుకు రాశాము. త్వరలో అది పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

గౌరవ శాసనసభ్యులకు మనవి చేసేది, గ్రామ సేవకుల విషయంలో మాకు ఎటువంటి కళ్ళ సాధింపులూ లేపు. వారి పట్ల మాకు సానుభూతి ఉంది. ఇదివరకు రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటులో ఎలా చేస్తున్నారో అదే విధంగా ఇప్పుడు కూడా కొనసాగుతుంది. ఇందులో మార్పులు చేర్చులూ లేపు.

శ్రీ టి. జివన్‌రెడ్డి (జగిత్యాల):- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో కనీస వేతనాల చట్టం ఉంది. రోజుకి 8 గంటలు పని చేస్తే, కనీస వేతనాల చట్టానికి అనుగుణంగా రోజుకి రూ.60 కనీసంగా ఫిక్చువ్ అయింది. గంటకు రూ.8 చోపున ఇవ్వాలి. సుంకర్లు, గ్రామ సేవకులు 4 గంటలు పని చేస్తున్నప్పటికీ ఆ లెక్కన సెలకు రూ.900 కనీసం చెల్లించాలి. చట్టాన్ని రూపొందించిన మనమే చట్టాన్ని ఉల్లంఘించకూడదు.

ఇంకో విషయం, గ్రామ కార్యదర్శులు 10వ క్లాసు పాసయితే వాళ్ళని పంచ మెకానిక్సు, బోర్డేల్ మెకానిక్సుగా బదిలీ చేస్తున్నారు. పర్సు ఇస్ట్రీపెక్షర్సుగా కూడా. గ్రామ సేవకులు 10వ తరగతి పాస్ అయిన వాళ్ళను గ్రామ కార్యదర్శులుగా అవకాశం కల్పిస్తే, ఆ విధంగా అందరికీ ప్రమోపసు రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అలాగే అంగన్‌వాడీ పర్సుర్సున్నారు. 10వ తరగతి పాసైన వాళ్ళ వాళ్లలో చాలామంది ఉన్నారు.

డా. నై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : - అధ్యక్షా, మీరు మా మైపు చూడటమే మీకు కష్టంగా ఉంటోంది. మాకు మైకు రావడం ఇంకో కష్టం.

గ్రామ సేవకులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లా గోకవరం మండలం అమ్మతాపురానికి చెందిన వాకపల్లి వెంకటేశ్వర్లు అనే గ్రామ సేవకుడు ఆత్మహత్యకు పాల్గొందడు. ఎంతకాలం ఇలా ఆత్మహత్యల పరంపర కొనసాగుతుంది?

రైతులు, చేసేత కార్బికులు, గ్రామ సేవకులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. వీరికిచ్చే కనీస వేతనాలు కూడా తక్కువగా ఉంటున్నాయి. నర్సింహాయ్ గారు చెప్పినట్లు కనీసం వీరికి రూ.200 అయినా పెంచే ఏర్పాటు చేయండి. వాళ్లు బుతకడానికి వీలుండాలి. వీరికిస్తున్న రూ.900 కాకుండా మరో రెండు మూడు వందలు పెంచండి. రూ.1500 అయినా చేయండి.

శ్రీ సున్మం రాజయ్ : - అధ్యక్షు, గ్రామసేవకులు 55 పేల మంది పరకూ పని చేస్తున్నారు. సమాజంలో అట్టడుగు వర్గాలైన ఎన్సి, ఎస్టి,బిసి, బడుగు బలహీన వర్గాల సుంచి వచ్చినవారు పీరు. వీరికి కనీస వేతనం కూడా అమలు జరిపే పరిస్థితి లేదు ఈ ప్రభుత్వానికి.

ఁ 11 . 20

ఎందుకంటే ఎన్ ఎం ఆర్ లుగా పున్న వారికి రు 1800, రు 1900 ఇస్తున్నా రు. పీళ్లకు మినిమం వేజ్ ఇచ్చేదానికి పరిశీలిస్తుమని అంటున్నారు. విజయవగరం జిల్లాలో వారు వారి సమస్యల కోసం అందోళన చేస్తుంటే 135 మందిటై లారీచార్లి చేసి, పెట్టిప కేసులు ఎత్తినేస్తారా లేదా ? సబ్ కమిటీ యథాతథంగా ఉంటుందని అన్నారు. దానికి ఉత్తర్వులు తరువాత ఇస్తారా లేదా ? పార్ట్ టైం జాబ్ పర్కర్లు అంటున్నారు. వారు 24 గంటలు పనిచేస్తున్నారు. వారికి జీతం పెంచుతున్నారా లేదా ? మినిమం రు 200 పెంచేదానికి చర్యలు తీసుకోండి. 48 రోజుల సుండి రాష్ట్ర రాజధానీలోనూ, జిల్లా కేంద్రాలల్లో, మండలాల్లో వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఈ జివో నెం 774 ఇచ్చారు. ఇప్పటి వరకు గుంటూరు, కృష్ణా, ఖమ్మం, పరంగల్ జిల్లాల్లో 8 మంది గ్రామసేవకులు మనోవేదనతో ఆత్మహత్యలు చేసుకుని చనిపోయిన పరిస్థితి ఉంది. వారికి న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. వారు చేస్తున్న రాస్తారోకో ధర్మాను, ఆందోళనను విరమింపచేయడానికి పూసుకోవాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి రెండుచేతులత్తి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డా ఎం వి మైసూరూ రెడ్డి : అధ్యక్షు, గ్రామసేవకులకు సంబంధించి మంత్రివర్గ ఉపసంఘం వారి అసోసియేషన్లో చర్చించామని అన్నారు. వారు చేసిన డిమాండ్లు అంగీకరించామని అన్నారు. దానికి జి వో ఇస్మ్యా చేశామని కూడా చెబుతున్నారు. అయినా, ఇప్పటివరకు ఆందోళన, ధర్మాలు జరగడానికి కారణం కూడా మంత్రిగారు సెలవిస్తే బాగుంటుంది. రీసింట్గా ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి వో నెం. 774 ను రద్దు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి : గ్రామసేవకుల విషయంలో వారు అడిగిన ప్రధానమైన డిమాండు 20 శాతం ఎవరు ఎలిజిబుల్ గ్రామ సేవకులు ఉన్నారో వారిని గ్రామ కార్బూడర్యలుగా నియమించాలనే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది. త్వరలో నిర్ణయం తీసుకుంటాము. మిగతా విషయాలు గౌరవసభ్యులు రాజయ్యగారు జి వో గురించి కూడా అడిగారు. యూనియన్ నాయకులు, క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ చర్చించిన విషయాలన్నీ ఇస్మ్యా చేసిన జివోలో పున్నాయి. ఒక్కటే పెండింగ్లో పుంది. వారు ఏ గ్రామంలో పున్నారో అక్కడే పనిచేస్తున్నారు. బ్రెజర్ పీమెంట్ అన్నారు. 20 శాతానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం యూక్సీఎంగా పరిశీలించి త్వరలో నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. ఇది పార్ట్ టైం జాబ్ కాబట్టి నెలకు రు 900 గౌరవ వేతనం ఇస్తున్నాము. అదేవిధంగా జీవ్ నరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఎలిజిబుల్ క్యాండిడేట్స్ 20 శాతానికి సంబంధించి గ్రామ కార్బూడర్యల పోస్టులు ఖాళీ అయినవాలిలో గ్రామ సేవకులను భర్త చేయడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

శ్రీ టి జీవ్ నరెడ్డి : గ్రామ కార్బూడర్యల పోస్టులలో తగిన అభ్యర్థులు లేక ప్రస్తుతం పంచాయతీరాజ్ శాఖలో పనిచేసే వర్క్సు ఇన్సెప్షన్లను, పంపు మెకానిక్సు, బోర్డ్ పెల్ రిపెల్ చేసే వారిని తీసుకుంటున్నారు. గ్రామ సేవకులుగా పనిచేయడానికి వారు అర్పులా ? 10వ తరగతి పొష్టువారిని 20 శాతం అండ్ల లేకుండా ఎంతమంది ఎలిజిబుల్ ఉంటే అంతమందిని

తీసుకుంటే నరిపోతుంది . రాష్ట్రంలో ఇప్పటికి 60 శాతం గ్రామసేవకుల పోస్టులు భర్తీ చేశారు . ఇంకా 40 శాతం, అభ్యర్థులు లేక భర్తీ చేయలేదు .

శ్రీ పి శ్రీనివాస రెడ్డి : అధ్యక్షా, గ్రామ కార్యదర్శుల నియామకం జరిగినప్పుడు మిగిలిన సర్పస్వ పోస్టులలో మ్యాన్‌పవర్ తీసుకోవాలని రాష్ట్రప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది . జిల్లాల వారీ సర్పస్వ మ్యాన్‌పవర్ జిల్లా కలక్కర్లు ఎగ్గామిన్ చేస్తున్నారు . సర్పస్వ మ్యాన్‌పవర్తో మిగిలిన వేకస్తీలు భర్తీ చేస్తామని మీద్వారా తెలియజేస్తూ, యూనియన్ గ్రామ కార్యదర్శులు, ఏపీలు, గ్రామ సేవకులుగా పనిచేస్తున్న 20 శాతం ఎలిజిబుల్ వారికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నారు . దీనిని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను . గ్రామ సేవకులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను . వారి కోర్చులను రాష్ట్రప్రభుత్వం సానుభూతితో పరిశీలిస్తుంది . మేము ప్రస్తుతికి పోపడంలేదు . వారికి ఉన్న సమస్యను పరిశీలిస్తామని అంగీకరించాము, ఇప్పుడయినా ధర్మా, యాజిటేషన్ విరమించే ప్రయత్నం చేయాలని మీద్వారా కోరుకుంటూ, ఈ ఆర్ద్రర్ ప్రకారం జిల్లాలో గ్రామ కార్యదర్శులుగా పనిచేస్తున్నట్లు రిపోర్టు రాలేదు . పనిచేస్తున్నట్లు రిపోర్టు వస్తే వేతనాలు చెల్లించడానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను .

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : మంత్రిగారు అనేక విషయాలు చెప్పారు . వాటితో నేను విభేదించడంలేదు . 20 పర్సంట జివో మన దగ్గర పెండింగ్లో ఉంది . దానిని మార్చేట్లు చూడండి . పొట్టకూటి కోసం బ్రతికే వారిలో గ్రామసేవకులు ఒకరు . త్వరగా అయ్యేట్లు చూడండి . కనీసం రు 200 లు పెంచడం పెద్ద బద్దైన కాదు . ఏపీలకు ఎక్కువ వచ్చింది . కనీసం వీరికి కూడా రు 200 పెంచుతామని ఎస్యాపెన్స్ ఇప్పండి .

శ్రీ పి శ్రీనివాస రెడ్డి : గౌరవసభ్యులు నర్సింహాయ్గారు అడిగిన 20 శాతం గురించి త్వరలో న్యాయం తీసుకుంచాము .

2. రైతుల ఆత్మహత్యలకు సంబంధించి

శ్రీ వడ్డే శోభనాద్రిశ్వర రావు : అధ్యక్షా, ఇటీవలి కాలంలో, రాష్ట్రంలోని అనేక ప్రాంతాలలో రైతుల ఆత్మహత్యల విషయంలో ప్రభుత్వం తీవ్ర అందోళన చెందుతున్నది . రుణాగ్రస్తత, ఆర్థిక ఇబ్బందులు, వ్యక్తిగత సమస్యలు, పంటల వైఫల్యం వంటి పెక్క అంశాల ఫలితంగా, రైతులు ఆత్మహత్యలకు పొల్పడడం ఎంతో దురదృష్టకరం . నేలలు సారవంతమైనవి గాను, తేమను నిలిపిపుంచుకో గలిగేనిగా లేనట్టి మెట్టబూమి ప్రాంతాలలో ప్రత్తి, వేరుశెనగ పంటలను సాగుచేస్తున్న రైతులు ఎక్కువగా ఈఅత్మహత్యలకు పొల్పడుతున్నట్లు గమనించడమపుతున్నది .

వ్యవసాయ రంగం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను దృష్టిలో ఉంచుకొని, ప్రభుత్వం, రైతులకు సహాయపడడాన్నికి అనేకచర్యలు తీసుకుంది . ప్రభుత్వం తీసుకున్న కొన్ని ముఖ్యమైన చర్యలు ఈ క్రిందివిధంగా ఉన్నాయి :

1. గిట్టుబాటు ధరలకు తమ ఫలసాయాన్ని విక్రయించుకునేందుకు రైతులకు, సహాయపడడానికి ముమ్మర సేకరణ, మార్కెటు జోక్యం కార్యకలాపాలను చేపట్టడమయింది . ఈ సంవత్సరం, పొరసరఫరాల సంస్థ, భారత ఆహార సంస్థ, ధాన్యాన్ని

భియ్యాన్ని సేకరించాయి . మార్కుఫెడ్, మొక్కజోన్సు, కందివప్పు, కె . పి ఉల్లిపాయలు, ప్రత్తిని సేకరించింది . ఎ .పి ఆయ్ల్ ఫెడ్, వేరుశనగసు సేకరించింది . భారత ప్రత్తి సంస్థ ప్రత్తిని సేకరిస్తున్నది .

ఉ.11.30

2. శిక్షణ, అవగాహన కోసం వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీ స్థాయిలోను, రైతుల క్షేత్ర పారశాలలోను రెగ్యులర్ కార్బ్రూక్మాలను చేపట్టడమయింది. దిగుబడిని మెరుగుపరిచి, సేద్యపు ఖర్చును తగ్గించడానికి క్రమిసంహారకాల వాడకాన్ని తగ్గించడం, ఏకీకృత చీడల యాజమాన్యాన్ని చేపట్టడం, రసాయనిక ఎరువులను సమతుల్యంగా వాడడం, పంటల విధానం వైవిధ్యకరణ గురించి రైతులకు తెలియచెప్పడానికి రైతుమిత్ర వంటి టి.వి. కార్బ్రూక్మాలు, క్షేత్రప్రదర్శనలను చేపట్టడమైంది. ఇందు నిమిత్తం ప్రభుత్వం విత్తనాలు, క్షేత్రయంత్రాలు వంటి వ్యవసాయ అవసరాలకు సబ్సిడీని కూడా ఇచ్చింది.

3. పంటల వైఫల్యానికి సష్టపరిహంగా ఇప్పటి వరకు పంటల బీమా పథకం క్రింద రు.244.00 కోట్ల మొత్తాన్ని చెల్లించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం, పంట బీమా పథకాన్ని మరింత సమగ్రమైనదిగా, విస్తృత పరిధి కలదిగా చేయవలసిందిగా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. క్షేత్ర రంగానికి బ్యాంకుల ద్వారా రుణ సహాయాన్ని కల్పించడాన్ని అధికం చేయడమయింది.

4. రైతులకు నాణ్యమైన వస్తువులు లభ్యమయ్యేలా చూడటానికి ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలను కూడా తీసుకున్నది. ఈ సందర్భంగా విత్తనాలను నాటిన తరువాత అని నాసిరకమైనవిగా తెలియవచ్చిన సందర్భంలో రైతులకు సష్టపరిహంగా ఇచ్చేందుకు విత్తనాల కంపెనీలతో ఒక ఎం.బి.యు. విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా క్రమి సంహారకాలు, ఎరువులు నాణ్యమైనవిగా పుండెలా చూడటానికి, క్రమబద్ధంగా మమ్మలను తీసుకోవడానికి నాసిరకం క్రమిసంహారకాల తయారీదారులు/పంపిణీదారులపై చర్య తీసుకోవడం జరిగింది.

5. వ్యవసాయ రంగంపై సమగ్రమైన సమీక్ష జరపడానికి, రాష్ట్రం లోని రైతుల బహుళ ప్రయోజనం నిమిత్తం వ్యవసాయాన్ని స్వయంభరణ శక్తి గలదిగా ప్రతిఫలదాయకంగా చేసేందుకు దీర్ఘకాలిక, స్వల్పకాలిక ప్రణాళికలను రూపొందించడానికి ప్రభుత్వం ఒక మంత్రి మండలి ఉపసంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు రెండు సేచీల వివరణ ఇచ్చారు. ఈ వివరణ అంతా ఎట్లా పుందంటే, పంట పండితే ఆ పండిన దానికి ఉపయోగకరంగా పుంది. మా బాధ అది కాదు, అనలు పంట పండడం లేదు, పెట్టిన పెట్టుబడులు రావడం లేదు. దానిపట్ల రైతులు చనిపోతున్నారు. వారి పరిస్థితి ఏమిటి? వారిని ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఆదుకుంటుంది అని అడిగితే ఆయన చెప్పిన వివరణ పంట పండిన తరువాత దానిని ఏ విధంగా అముకోవాలి అనే పరిస్థితిని చెబుతున్నారు.

ఈ రాష్ట్ర చరిత్రలోనే కాకుండా, ఈ దేశ చరిత్రలోనే ఎప్పుడూ లేని విధంగా, మరీ ముఖ్యంగా అనంతపురంలో రైతులు ఈ ఒక్క సంవత్సరం 74 మంది కనీసం వారు వేసిన విత్తనాలు కూడా చేతికి రాని పరిస్థితులలో, పిల్లలకు పూటకు ఇంత అన్నం పెట్టలేక, భార్య పిల్లలను పోపించుకోలేక, ఆ అవమాన భార్యాన్ని భరించలేక, ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న సంఘటన ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా? ఒకవేళ ప్రభుత్వం దృష్టికి వారికి వారికి రాకపోయినా, గత అసెంబ్లీలో, ఇక్కడే మేము ప్రభుత్వానికి తెలియజెప్పాము. ఈనాటి వరకు రైతులను ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వం ఏ ప్రయత్నమూ చేయలేదనేటటువంటిదే మా బాధ.

ఈ 40 రోజులలో – అంటే జనవరి 1 నుంచి ఈనాటి వరకు మొత్తం రాష్ట్రంలో 40 మంది చనిపోతే, ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలోనే 13 మంది చనిపోయారంటే, రైతుల పరిస్థితి ఏ విధంగా పుందో ఒకసారి ఆలోచించండి. మాది సంక్షేమ ప్రభుత్వమని చెప్పుకునే ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి వారిని బుతికించవలసి పుండగా, వారికి రక్షణ ఇవ్వవలసి పుండగా, మీకు మేము పున్నామని వారికి ధైర్యం చెప్పి హామీ ఇవ్వవలసి పుండగా, ప్రభుత్వం నిమ్మకు సీరెత్తినట్లు పుంటే ఎలా?

ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారికి రైతులపై ఏమాత్రమైనా ప్రేమ పుంటే వారు ముందుకు వచ్చి చెప్పాలి. ఈ అసెంబ్లీలో ఎప్పుడు ఏ మంత్రి దేనిపైన స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తారో ఎవరికి తెలియదు. నిన్నటిరోజున ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తూ, నామైన కొన్ని రిమార్క్స్ పాస్ చేసారు. అనంతపురం జిల్లా రైతులపై దివాకర రెడ్డిగారికి ఏ మాత్రం ప్రేమ పుంది, ఇంత ముఖ్యమైన స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తూంటే సభలో లేరని అనడం భావం కాదు. వారి క్యాబినెట్‌లో మంత్రిగా పున్న ఫరూక్ గారు ఒక మీటింగ్ పెడితే నేను అటండ్ అయిన సందర్భం అది.

ప్రభుత్వానికి తెలుసు, కాలింగ్ అటెస్ట్ వస్తోందని. ఇక్కడ సభలో పుండి ప్రజలను సంతృప్తి పరచవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారికి లేదా, లేక వారికి తెలియదా అని అడుగుతున్నాను. నేను మంత్రులందరికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంఘ్యంలో ఇక్కడే పుంటే ఈ చర్చకు ఒక అర్థం పుంటుంది, ఒక ఉపయోగం పుంటుంది. దేవేందర్ గౌడ్ గారు తలకాయ ఊపుతున్నారు. 5 నిమిషాలలో ముఖ్యమంత్రిగారిని తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. మీరు వెళ్లి ముఖ్యమంత్రిగారిని సభలోకి పిలిపించాల్సిందిగా ననిసయంగా కోరుకుంటున్నాను.

మీకు కంబైన్ రెస్యూనిషన్‌బిలిటీ పుండవచ్చు. కానీ ఈ రాష్ట్రంలో మా వరకు మేము అనుకోవడమే కాదు, ప్రజలలో కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు తప్ప మిగతా వారందరూ జీరోలే అనే అభిప్రాయం పుంది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి చర్చలో పాల్గొని ప్రజలకు న్యాయం చేయాలని కోరుకుంటున్నాను.

అధ్యాంశా, ఈ దేశంలోనే అత్యంత తక్కువ వర్షపాతం కలిగిన జిల్లా జైసలమేర్ తరువాత అనంతపురం జిల్లాయే. దేశంలో మొట్టమొదటసారిగా డి.టి.పి.గా గుర్తించబడిన జిల్లా అనంతపురం జిల్లా. 400 మిలీమీటర్ల కంటే ఎక్కువగా ఒక్క చుక్క కూడా ఎప్పుడూ వచ్చిన పాపాన పోలేదు. ఎప్పుడో ఒక చెవిటి మేఘమో, గుడ్లి మేఘమో, దాని బుద్ధి పుట్టినపుడు వర్షిస్తుంది. మనకు జనవరిలో కూడా వర్షాలు కురిసిన సందర్భాలున్నాయి. జూన్, జూలై నెలల్లో కురిసిన వర్షాలే కాక, జనవరిలో కూడా కురిసిన వర్షాలను లెక్కలోకి తీసుకుంటే, 400 మిలీమీటర్ల కంటే ఎక్కువ వర్షాలు పడ్డ సందర్భాలు లేవు. రామరావు ప్రతి సంవత్సరం వర్షపాతం తగ్గిపోతోంది.

(బెల్)

మీరు అప్పుడే బెల్ కొడితే ఎట్లా? నేను ఇప్పుడే మనవి చేసాను. 74 మంది చనిపోయారు. ఒక 5 నిమిషాలు టైమ్ ఇవ్వండి, వారి గురించి ఆలోచన చేయండి.

మిస్టర్ డెస్ట్రాటీ స్పీకర్ : మీరు డిమాండ్ మీద మాట్లాడండి.

శ్రీ జె.సి.దివాకర రెడ్డి : డిమాండ్స్‌కూ, దీనికి సంబంధం లేదు. అక్కడ అనంతపురం కాలిపోలోంది. రైతు నమస్కలిషైన ఉత్తర ప్రదేశ్, వంజాబీలోనుత్యాగ్రహం చేసినట్లుగానే, అనంతపురం జిల్లాలో రైతులందరూ బళ్ల కట్టుకుని వచ్చి, అక్కడే అన్నం ఒండుకుని తింటున్న తరుణంలో మీరు 2 నిమిషాలకు, 5 నిమిషాలకూ బెల్ కొట్టడం న్యాయం కాదు. దీని మీద నమగ్రమైన చర్చ జరగాలి. మనం ఇక్కడ నుంచి వారికి అపీల్ చేసి 40 గంటల రాస్టారోకోను మాన్యించేలా చేయాలి.

ఆ రకమైన జిల్లాలో 22 లక్షల హైక్షార్ల భూమి పుంటే, 18 లక్షల హైక్షార్లలో వ్యఫసాయం చేస్తున్నారు. అందులో రమారమి 17 లక్షల హైక్షార్లలో వేరుసెనగ ప్రధానమైన పంట. అధ్యక్షా, ఈ రకమైన పరిస్థితులుంటే, ఈ జిల్లాలో ప్రధానమైన పంటైన వేరుసెనగము నేయాలి అంటే, ప్రతి రైతు ఎకరానికి రు.3000 నుంచి రు.3500 పెట్టుబడి పెట్టవలసిన అవసరం పుంది. ఆ పెట్టుబడి పెడితే రైతుకు ఈవ్వాళ వచ్చేది రు.500/-, రు.1000/-. రు.1000/- లోపలే వస్తోంది కాని, రు.1000/- ఎప్పుడూ దాటలేదు. మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పెట్టారు. అనంతపురం జిల్లా గురించి మాట్లాడడానికి ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పెట్టినందుకు నారికి నా థాంక్స్. దాంట్లో కూడా మేము క్లియర్గా చెప్పాము. ఇక్కడ మనం మాట్లాడుకునేది పార్టీలకు అతీతంగా, ఒక జిల్లా మంచి చెడ్డలను గురించి మాట్లాడుకుంటున్నాము, వాస్తవాలు మాట్లాడుకుందాము. అతిశయోక్కులు లేకుండా, పంతాలు, పట్టింపులు లేకుండా మాట్లాడుకోవాలంటే, ఆ రోజు వాతావరణం చాలా చక్కగా పుంది, మీటింగ్లో ఒక చక్కటి సుహృద్భావ వాతావరణంలో అందరూ కూర్చుని మాట్లాడారు.

ఈకరాలలో వేరుసెనగ పంటను వేసాడు. కడకు ఒక్క గింజ కూడా వచ్చే పరిస్థితులు లేనపుడు గొట్టెల కాపరిని మీరు మేపుకుంటే మేపుకోండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు, రెండు మాసాల వయసున్న గొట్టె పిల్లలను ఇప్పాను, నాకు అమ్ముకుంటే రు.500, రు600, వస్తుంది అని అతను అంటే, సరే ప్రీగా తీసుకోమని చెప్పడం జరిగింది.

ఉ.11.40

ఈ మేత ఖరీదు అంత కూడా కాదు, కాబట్టి రాదని ప్రీగా తీసుకోమని చెప్పడం జరిగింది. అంటే ఆ జిల్లాలో పరిస్థితి అలా ఉంది. అర్థం చేసుకోవాలి. అర్థం చేసుకోలేదు. ఎక్కడయినా వస్తే కూడా ఒక బొట్టు, రెండు బొట్టులు అంటే. ఈ ప్రభమత్తుం 70 శాతం ఉన్న సెల్లింగ్ని 65 శాతానికి తీసుకువ్యింది. అనంతపురం జిల్లాలో 65 శాతం అన్నా కూడా ఎన్ని క్వింటార్స్ వారు కొన్నారు. అప్పటికే రైతులకు అమ్మడానికి ఒక్క మూట కూడా లేని పరిస్థితి ఉంది. 65 శాతం కాదు, 60 శాతం ఇచ్చినా అమ్మడానికి సిద్ధంగా లేరు. గత అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ చెప్పారు. ఎలక్షన్స్ వచ్చే ముందు చెబుతారు. అనంతపురం జిల్లాలో ఇక్కడ కూడా బలవంతంగా ఏ రైతునుండి కూడా కరెంటు ఛార్టీలు వసూలు చేయమున్న మాట ఇక్కడ స్ఫోర్చంగా చెప్పిన తరువాత కూడా ఈనాడు ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలో 21,000 కనెక్షన్స్ తొలగించారు.

నిన్నగాక మొన్న గూడెరులో ఒక గ్రామం మీద దాడి చేసి ట్రాన్స్‌కోపారు అక్కడ మోటార్స్, పంపుసెట్లు డిస్కనెట్ చేసి తీసుకొనిపోయారు. అక్కడ దాడులు ఏ మాత్రమూ ఆపలేదు. నాకు తెలిసినంతపరకూ ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రి ఏదయినా అసెంబ్లీలో చెబితే అది శిలాశాసనంగా భావించి ఉత్తర్వులు అమలు చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంటే, ఈముఖ్యమంత్రి చెప్పిన మాటలు వాటి అర్థాలుప వేరేమా. మాకు తెలియదు. వసూలు చేయముని ఆ నాడు చెబితే ఈనాడు వసూళ్ల జరుగుతున్నాయి. మా జిల్లా మంత్రిగారు కీష్టపుగారు ఇక్కడే ఉన్నారు. వసూలు చేస్తున్నారా, లేదా ఒక్కసారి చెప్పమనండి. రుణాల వసూళ్లలో చాలా ఇఖ్యందులు కలుగుతున్నాయి. పెనుగొండ నుండి ఒక రైతు అనంతపురంకు వచ్చారు. నీ భూములు వేలం వేస్తామని ఆయనకు నోటీసు ఇచ్చారు. అప్పుడు రైతు అక్కడకు వచ్చి అధికారులను అడిగారు. నేను ఇప్పుడు కట్టలేను, ఒకటి, రెండు సంపత్తురాలు రీపెడ్వాల్కానీ, మాఫీకాని పోస్ట్‌పోస్ట్‌మెంట్‌కాని ఏమయినా వస్తాయెమోనని అంటూ, నాకు కొంత వ్యవధి ఇప్పండని అడిగినా

ఇష్టలేదు. ఆ నోటీసుపైన ఆయన ఏమని వ్రాశారంటే, ఈ బ్యాంక్ అధికారులు చేసే వత్తిడులు తట్టుకోలేకపోతున్నాను, నాకు జరిగే అవమానాన్ని భరించలేకపోతున్నాను. నేను ఇక్కడే ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నానని అక్కడే మందు త్రాగి ఆత్మహత్య చేసుకున్న సంఘటన అటువంటి ఎన్నో ఉన్నాయి.

ఆత్మహత్యలు జరిగిన మాట వాస్తవమే. అయితే ఈ ఆత్మహత్యలకు నిధి కారణాలు ఏమిలేను, ఆర్థిక ఇబ్బందులుమాత్రమే ఉన్నాయి. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా బహుళా దేశంలోనే ఇలా జరగలేదు. ఇది 5వ సంవత్సరం. 5 సంవత్సరాలుగా పరుసగా క్రావ్ ఫియల్యూర్ అయి, ఏ బ్యాంక్ రీపిడ్యూల్ చేస్తుంది, ఏ బ్యాంక్ అప్పు ఇస్తుందని, ఏ ఎదురింటివారు, పొరుగింటివారు ఇస్తేరని వారంతా ఎదురుచూస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో అప్పు ఎవరిస్తారు. అప్పు ఇష్టవస్తుడు ఆత్మహత్య చేసుకోకపోతే మరొకటి ఏముంది? పెళ్ళికి ఎదిగిన కూతురు 5 సంవత్సరాల సుండి ఇంట్లో ఉంటే ఆ పెద్ద రైతుకు ఏ నిధమయిన బాధ్యతడంటుండో ఆలోచించాలి. ఆడపెల్లగల తండ్రిగా మనం ఒక్కసారి ఆలోచించాలి. ఆ కుటుంబాలలో ఉన్నది ఇంకోక సమస్య కాదు. ఆర్థిక సమస్యలవల్లే ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. మరొక కారణం కాదు.

పేపర్లలో తాటికాయంత అక్షరాలతో వచ్చింది. ఒక బాలిక స్కూల్ ఫీజు కట్టలేకపోతే వారి తల్లిదండ్రులు ఇప్పుడు మేము కట్టలేము, ఇంకో వారం రోజుల తరువాత కడతామంటే ఆ అవమానం భరించలేక స్కూల్కి పోలేక ఆ బాలిక ఆత్మహత్య చేసుకుంటే, మరొక కారణంతో జరిగింది కాదు, ఆర్థిక పరమయిన కారణాలతోనే జరిగింది. ఈ నిధంగా ఉంటే ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఎకరానికి రు.2,500 ఇన్స్పుట్ సబ్సిడి ఇవ్వాలంటే, వారు స్టేట్‌మెంట్‌లో ప్రకటించింది హెక్టారుకు రు.1,250 సబ్సిడి ఇస్తామన్నారు. ఎకరానికి రు.500 మాత్రమే అపుతుంది. పోయిన సంవత్సరం మా దగ్గర సీడ్ కార్బోరైఫ్స్‌వారు రు.1,200 క్షీంటాల్కి వేరుశనగ కొన్నారు. మాకు అమ్మింది రు.1,500. ప్రభుత్వ లెక్కలకు మాత్రం రు.1,900 అన్నారు. రు.400 సబ్సిడి తీసి రు.1500లకు అమ్మారు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు మాకు మీరు రు.2,000 ఎకరానికి ఇష్టవండని, రైతులకు డైరెక్ట్‌గా వేరుశనగ ఇష్టవపోయినా ఘరవాలేదు. రు.2,500 ఇస్తే రైతు ఎక్కడమండయినా కొంటారని నేను మనవిచేస్తే, ఆయన ఇందులో సబ్సిడి అన్ని ఎగరవేశారు. రు.500 ఎకరానికి ఇస్తే ఎలా? మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. వారికి వ్యవసాయంతో పరిచయం ఉంది. వ్యవసాయం మీద అమితమయిన శ్రద్ధాభక్తి ఉన్న వ్యక్తివారు. రైతును ఉద్దరిస్తాసని వారు చెప్పిన స్థిచెస్సి బట్టి చెబుతున్నాము. గుండె మీద చేయి వేసుకుని చెప్పమనండి. రు.500 పెట్టుబడితో వ్యవసాయం చేయడానికి ఉన్నదా?

వారు ఇచ్చే రు.500లతో ఈ గ్రోండ్‌సట్ చేయడానికి ఉందా? స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి చాలాసార్లు నేనుచిన్నవాడిగా ఉన్నప్పుడు నిద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడు వ్యవసాయం చేసానని చెప్పారు. ఎప్పుడయినా రు.500లతో వ్యవసాయం చేయడానికి అవకాశం ఉందా? ఇది రైతుకు ఏ నిధంగా ఉంపయోగిసుడుతుంది. గతంలో సీడ్ కోసం రు.500 ఎకరానికి ఇచ్చారు. దానినే రిపీట్ చేశారు. ఇంకో రకంగా మార్పి చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా ఇచ్చింది లేదు. రెండవది పెద్ద చెట్ల కోసం ఉండుట్లు ఇస్తామని అన్నారు. మేము ఒప్పుకుంటున్నాము. వారు ఇచ్చింది ఓ.కె. మంచి పని ఎక్కుడ చేసినా దానికి ధన్యవాదాలు చెప్పవలసినదే. ఇది ఒక మంచి కార్యక్రమం, మంచి పని. చేస్తే ఓ.కె. ఎన్ని చేసినా, ఏమిచేసినా సాగునీరు వస్తేతప్ప ఆ జిల్లా బాగుపడడానికి అవకాశం లేదన్నమాట మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంకు రైతుల మీద, సాగునీరు మీద దృష్టి ఎప్పుడు పశ్చందంటే ఎన్నికలు వస్తేనే. ఆప్పుడే సాగునీరు గురించి మాట్లాడతారు. హంద్రీ-నీవ ద్వారా 60 టియంసి నీరు పశ్చంది, తద్వారా త్రాగునీరు, సాగునీరు లభించి కరుపును పారద్రోలుతామని అలా నీలుంకుందని చెప్పారు. ఆప్పుడు మేమంతా చప్పట్లు కొట్టాము. కరుపుకు నిలయమయిన ఈ జిల్లాకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఒక మంచి పని చేస్తుందని అనుకున్నాము. చప్పట్లు కొట్టాము, హర్షించాము. కానీ ఈ రోజు

జరుగుతున్నది ఏమిటి? ఆ నాడు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్.టి.రామారావుగారు ఒకచోట శంఖుస్థాపన చేశారు హంద్రి, నీవాకు. తరువాత ఈనాడు ఈ ముఖ్యమంత్రి రెండు చోట్ల రెండు ఎన్నికల నమయాల్లో ఒకసారి ఉరవకొండలో శంఖుస్థాపన చేశారు, మరొకసారి మొన్న ఎన్నికల్లో ఆత్మకూరు దగ్గర శంఖుస్థాపన చేశారు. రు.50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి రోడ్డుకులటు, ఇటూ బారెడు కాలువ తీసి పోయారు. అదే మీకుని అన్నారు. ప్రజలు ఓట్లు వేశారు, దానికి రు.20 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. శిలాపలకాన్ని కూడా వేశారు. తారు రోడ్డు ప్రకృసు, హైవే ప్రకృసు త్రవ్వారు. ప్రజలకు అశ పెట్టారు. ప్రజలు దానిని నమ్మారు. ఓట్లు వేశారు, నీరిని గెలిపించారు. నీరు అధికారంలోకి వచ్చారు. తరువాత ఏమి అయ్యందని అంటున్నాను. నో డౌట్. గత మూడు సంవత్సరాలు బడ్డట్లో రు.10 కోట్లు చూపిస్తున్నారు. కానీ ఖర్చు పెట్టింది మాత్రం ఒక్క రూపాయి కూడా లేదు.

హంద్రి, నీవా మీద ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. వారు శంఖుస్థాపన చేసిన శిలాపలకానికితపు ఒక్కపైసా కూడా అందుకు ఖర్చు పెట్టలేదు. ఆ ప్రాజెక్ట్ ఖరీదు రు.1,800 కోట్లు. వారు ప్రైవేర్ చేసిన దానిలో ఉంది. రు.1,800 కోట్లు చెప్పి గత 7 సంవత్సరాలుగా ఉఱించిపెడుతున్నారు. అదిగో, రేపో, మాపో పస్తుందని చెబుతున్నారు. అలా చెప్పి ఓట్లు దండుకుంటున్నారు. ఈనాటికీ ఒక్కరూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. నేను చెప్పాను, మొదటి సంవత్సరంగా రు.150 కోట్లు అలోకేట్ చేయండి, కేవలం అలోకేట్ మాత్రమే కాకుండాప్రాక్టికల్గా ఖర్చు పెట్టండి, ప్రతినంవత్సరం ఖర్చు పెట్టండి, 5 సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేసే విధానం ఏమయినా ఏర్పాటు చేస్తే అనంతపురం జిల్లా ఎడారి కాకుండా పోతుంది. అక్కడ ఈ హత్య పరంపర నిలిచిపోతుందని ముఖ్యమంత్రిగారికి చెబితే ఆయన కొంత తల ఉపితే వారు ఈ జిల్లాకు ఏమయినా చేస్తారని అనుకున్నాను. దాని సంగతి ఇక్కడ ఎక్కడా ప్రస్తావన చేసిన పాపాన పోలేదు.

ఇ.11.50

సాగు నీరు లేకపోతే అనంతపూర్ లో ఎవరెన్ని చేసినా లాభం లేదు. ఖనితంగా మీరు సాగునీటి నిమిత్తం ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న రైతులకు లక్ష రూపాయల చోపున ఎక్కుగైపియా ఇవ్వాలిని చెప్పాము. మీరు వరంగల్, జిల్లాలో రైతులకు ఇచ్చారు. సర్కారు ప్రాంతములో తుఫాను వస్తే లక్షలాది రూపాయలు ఎక్కుగైపియా ఇచ్చారు. చెట్లు వడిపోతే వాటికి కూడా డబ్బులను ఇచ్చారు. చిత్తురు జిల్లాలో ఆస్ట్రి, ప్రాణ నష్టం సంభవిస్తే ఎక్కుగైపియా ఇచ్చారు. మరి అనంతపూరు జిల్లా వారు ఏ పాపము చేశారని వారియెడ వివక్ష చూపిస్తున్నారు. మా జిల్లాపై దైవ కృష్ణ తక్కువ అవడం వల్ల, వర్షపాతం లేకపోవడం వల్ల ఈ విధంగా నష్టం సంభవిస్తుంటే, ఎందుకు ఆదుకొవడంలేదని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఎంత పక్షపాత ధోరణితో ఆలోచిస్తోందో మీరే గమనించండి. చిన్నారెడ్డి గారి నియోజకవర్గంలోని కొత్త కోటలో రాపుల చంద్రశేఖరరెడ్డి గారు అనాధిరైట్స్గా ఎక్కుపోట్లో స్టోర్ చేస్తే అని పేలి ఐదుగురు చనిపోతే, ఆయనపై కేను పెట్టుకుండా, ఆ చనిపోయిన వారికి ఒక లక్షరూపాయల చోపున ఎక్కుగైపియా ఇచ్చారు. మా రైతులు దానికి నోచుకోలేదా. నీరు రాష్ట్ర ప్రజలు కాదా. నీరు బీదవారు కాదా. ఈ వివక్షత ఎందుకని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. 21వేల విద్యుత్ కనక్కన్ని ప్రభుత్వం తోలిగించింది. వాటిని వెంటనే ఇప్పించాలి. అక్కడున్న పరిస్థితులను గమనించి ప్రత్యేకమైన ప్రాక్టేషన్సి ప్రకటించారంటే ఎటువంటి పరిస్థితులున్నాయో ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. ఆ జిల్లాలో ఉన్న బకాయిలను ఒక సంవత్సరం పాటు పోస్ట్సోన్ చేయాలి. ఇన్ఫుట్ కోసం ఎకరానికి రూ.2500 అడుగుతున్నాము. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మీరు అంతిష్టలేకపోవచ్చు. వందో, రెండు వందలో తగ్గించి ఆర్థిక సహాయం చేయకపోతే ఆత్మహత్యల పరంపర కొనసాగే ప్రమాదం ఉంది.

డెప్యూటీ స్పీకర్ : - కానీయండి మీరే అరగంటకు పైగా తీసుకొంటున్నారు.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి : - అనంతపూర్ జిల్లాలో ఆ రకమైన పరిస్థితి ఉంది. అక్కడే కాకుండా కృష్ణ జిల్లాలో కూడా రెండు ఆత్మహత్యలు జరిగాయి. డబ్బు కోసం ఎవరూ ఆత్మహత్యలు చేసుకోరు. వీలు లేని పరిస్థితులో గౌరవాన్ని నిలబెట్టుకొని, ప్రాణ త్యాగమైనా.....

దెహ్యాటీ స్పికర్ : - కానీయండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి : - దేవరగుంటు కృష్ణారావు ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడు. 13వ తేదీన సాంబయ్య అనే రైతు ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడు. ఖమ్మం, వరంగల్ జిల్లాల్లో ఆత్మహత్య చేసుకొన్న వారు 95 శాతం ఎకనామికల్ ప్రాభుత్వమైనే ఆత్మహత్య చేసున్నారే తప్ప మరో విధంగా కాదు. మీకేమైనా అనుమానం ఉంటే ఎమ్.ఆర్.ఓ.ఎస్. పోలీసులను పంపించి వెరిఫై చేయించండి. వేరే కారణాల వల్ల ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న రైతులకు సహాయం చేయవద్దు. కేవలం ఆర్థిక ఇబ్బందులలో పంటలు పండక ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్న రైతులను ఆదుకోవాల్సిన బాధ్యత ఉంది. అనంతపురం జిల్లాలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి, వాటిని నిలువు చేయాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వంపై ఉంది. అనంతపురంలో 40 గంటల పాటు రైతులు రాస్తారోకో నిర్వహిస్తున్నారు. దానిని కూడా మానిపించాల్సిన అవసరం ఉంది. అది ఎట్లా జరుగుతుందంటే, ఇన్స్పుట్స్ కోసం ఎకరానికి రూ.2500 లు ఇష్టండి. లక్ష్మరూపాయల చౌపున ఎక్స్‌ప్రైమియా ప్రకటించండి. కరెంటు తీసివేసిన చోట కరెంటు ఇష్టండి. ఆ జిల్లాలో ఉన్న బ్యాంకు బుఱాలను తీసివేయండి. ఇని జరగని పక్కాలో అనంతపుర్ లో శాంతి భద్రతల విషయంలో ఏర్పడే పరిస్థితులకు ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత అవుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పడ్డె శోభనాద్రిశ్వరరావు : - అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ దివాకరరెడ్డి గారు చాలా అంశాలు చెప్పారు. ఆత్మహత్యలు రైతులు చేసుకోవడం అన్నది చాలా దురదృష్టికరమైన విషయం. ముఖ్యంగా రైతులు దేశానికి అన్నం పెట్టే వారు. వీరికి ఆత్మహత్యలు చేసుకొనే పరిస్థితి రావడమన్నది బాధాకరమైన విషయం. మీరు వ్యవసాయరంగం పై సానుభూతి ఉన్న వ్యక్తి అని నాకు తెలుసు. గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తెచ్చేదేమంటే, ఒక్క మన రాష్ట్రములోనే ఇట్లా జరుగుతోందని అనుకోవడం పారపాటు. భారతదేశంలో చాలా రాష్ట్రాల్లో ఇట్లా అనేక కారణాల వల్ల అప్పుల భారంతో, కుటుంబ, వ్యక్తిగత సమస్యలతో ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్నారు. భారతదేశంలో జరుగుతున్న ఆత్మహత్యల స్థాయిష్టిక్స్ ని భారత ప్రభుత్వ హోం మంత్రిత్వ శాఖ ప్రకటిస్తుంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 1998వ సంవత్సరంలో మొత్తం మీద 9433 యాక్సిడెంట్లుగానీ, ఆత్మహత్యలు కానీ జరిగితే, కర్నాటకలో 10934 మంది గురై చనిపోవడం జరిగింది. కేరళలో 9306 మంది, తమిళనాడులో 10982, వెస్ట్ బెంగాల్లో 14253 మంది చనిపోయారు.

(అంతరాయం)

మీరు చెప్పింది నేను విన్నాను. నేను చెప్పేది మీరు వినకపోతే ఎట్లా ? నాకు మీరు టర్మ్స్ డిక్టేట్ చేయక్కరలేదు. 1999వ సంవత్సరంలో మనరాష్ట్రములో సుమారు 10386 మంది ప్రమాధాలలో చనిపోవడం జరిగింది. కర్నాటకలో 12488 మంది, చిన్న రాష్ట్రమైన కేరళలో 9778 మంది, తమిళనాడులో 11448 మంది, వెస్ట్ బెంగాల్లో 13889 మంది చనిపోయారు.

మ. 12.00

అంటే ఇందులో సరసింహాయ్గారూ , రాజయ్ గారూ వినండి. ఈ రైతులందరూ కూడా ఘలనా కారణం వల్ల పోయారని కాదు. గుర్తుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా లెక్కలలో ఆత్మహత్యలు, యూస్టిడెంటల్ డెల్స్ రెండింటినీ కలిపి లెక్క వేసింది. ఈ విధంగా చూసుకుంటే అనేక రాష్ట్రాలలో ..

డా. ప్రె.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డి : - అధ్యక్షా, I am on a point of order. ఈ చర్చ రైతుల ఆత్మహత్యలకు సంబంధించిన చర్చనా లేకపోతే మొత్తం భారతదేశంలో యాక్షిడెంట్స్‌లో చనిపోయిన వారికి సంబంధించిన చర్చనా? ఈ క్లారిఫికేషన్ యివ్వండి. రైతుల ఆత్మహత్యలకు సంబంధించిన చర్చ అయినప్పుడు let us limit this to the farmers' suicides. ఒక మాట చెప్పండి. సంవత్సరం క్రితం ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న రైతుల గురించి పార్లమెంట్‌లో లెక్కలు చెప్పారు. అందులో ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న నలుగురిలో ముగ్గురు అంధ్రప్రదేశ్‌కు చెందిన వారేనని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించినది అవస్థమా? అధ్యక్షా, మొత్తం దేశంలో 480 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే అందులో 385 మంది కేవలం అంధ్ర ప్రదేశ్‌కు సంబంధించిన వారు అపునా కాదా అనే విషయం పార్లమెంట్‌లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన విషయాన్ని సేను గుర్తు చేస్తున్నాను. మనం ఈ చర్చ రైతుల ఆత్మహత్యలకు పరిమితం చేసుకుందాము. రైతులు ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వాటిని గురించి పరిమితం చేసుకుందాము. ఎక్కడెక్కడో యాక్షిడెంట్స్‌లో చనిపోవడం గురించి కాదు. కేరళ గురించి చెప్పారు. కేరళ చిన్న రాష్ట్రం అక్కడ ఒకసారి రైల్ యాక్షిడెంట్ అయితే 600 మందో 800 మందో చనిపోయారు. కావాలంటే దీన్ని గూర్చి ఇంకోసారి చర్చ పెట్టుకుందాము. దయచేసి you must come to the rescue of the House and the members and you must limit this discussion to the subject. ఏనిధంగా పోతున్నామో, ఎక్కడకి పోతున్నామో చూడండి. చర్చకు పద్ధతి, పరిమితి, డైరెక్షన్ ఏమిటి అనే విషయాన్ని గూర్చి చెప్పవలసిన అవసరం మీకు పుంది. పీజ్, మంత్రి గారు గమనించాలి.

శ్రీ వడ్డె శోభనాద్రిశ్వర రావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది గమనించడం జరిగింది. రైతులు ప్రజలలో ఒక భాగమే. ఓవరాల్గా సేను ఇందులో చెప్పుదలచుకున్నది, ఒక్క అంధ్రప్రదేశ్‌లోనే కాకుండా అనేక రాష్ట్రాలలో, వేరు వేరు కారణాల వల్ల వ్యక్తులు చనిపోతున్నారు. దానిలో అనేక కారణాలున్నాయి. ఘలనా కారణం వల్ల చనిపోయారని నిర్దారణ చేయడం అంత సులభమైన విషయం కాదు.

రెండవ విషయం, ఈ సందర్భంగా సేను గౌరవ సభ్యులకు తెలిపేది, ఈ రోజు మనం రైతులకు మాసనిక స్క్రీన్ యివ్వాలి. అంతే కానీ ఎందుకు ఈ విధంగా జరుగుతున్నాయి? చనిపోయిన కొద్ది మందికి ఎక్స్‌గ్రేసియా యివ్వడం ద్వారా ఈ పరిస్థితి కరెక్షు చేయగలమా అనేటువంటి అలోచన చేయాలి. అనేక కారణాలు పున్నాయి. వాటిని గుర్తించి ఓవర్కం కావడానికి గాను లాంగోరేంజ్‌గా మనం ఏమి చేయవలసి పుందో చూడాలి. ఆత్మహత్యలు అనేక సందర్భాలలో చేసుకున్నందు వలన రైతు కుటుంబాలకు చెందిన వారు అన్నాయం అపుతారు. అయితే వారు ఇంట్లో అనేక కారణాల వల్ల కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకుని పుండవచ్చు. అస్వాధమ్ముల మధ్య తేడాలు, ఆస్తుల పంపకంలో తేడాలు, లేకపోతే వ్యక్తి గతమయిన సమస్యల మూలంగా, కుటుంబ కలహాల మూలంగా, నివాహాల మూలంగా ఈ ఆత్మహత్యలు చేసుకునే అవకాశం పుంది. పంటలు సరిగా పండక పోవడం, పంటలకు పట్టిస్త చీడ పీడల వల్ల పంటలు సరిగా చేతికి రాక పోవడం మూలంగా, ప్రకృతి వైపరీత్యాల మూలంగా పంటలు సష్టపోయి, రైతులకు పంటలు వేసేందుకు సరిపడా డబ్బులేక, అప్పులు చేసి వాటిని తీర్చాలేక, అప్పులు దొరకక, అప్పు దొరికినా ఎక్కువ వడ్డికి తీసుకు రావలసి వచ్చి, ఆ అప్పును తీర్చే పద్ధతి లేక, మార్గం లేక రైతు సర్వసాధారణంగా ఆత్మాభిమానం కలిగిన వడ్డికి కనుక అప్పు యిచ్చిన వారు ఇంటి పద్ధకు వచ్చి అల్లరి చేస్తే చుట్టు ప్రక్కల వారి ముందు చులకన ఐపోతానన్న బాధతో అతను ఆత్మహత్యకు పాల్పడుతున్నాడు. ప్రపంచంలో కోటి రూపాయల అప్పులు పున్న వారు పున్నారు, అయితే అందరూ అలా పొరపాటు చేయరు. కానీ రైతు చేస్తున్నాడు. కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో అతను యిలా చేస్తున్నాడు. ఇది ఎంతో బాధాకరమైన విషయం . అందువల్ల వేరియన్ పాయింట్స్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాటిని మీకు తెలియచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా ఎక్కువగా ప్రత్యుపండిస్తున్న రైతు ఈ విధంగా ఆత్మహత్యకు పాల్పడుతున్నాడు. రైతులు ప్రత్తి, వేరుశేనగ, కొద్దిమేరకు మిర్చి పండిస్తున్నారు. ఈ రైతులు కొందరు తమ ప్రాణాలను కోల్పోతున్నారు. దీనికి ప్రధానమైన కారణం ఏమిటంటే మనం మనకున్న ఈ భూములలో, ఈ సాయిల్కు ప్రౌఢిడ్ కాటన్ వేయవచ్చా లేదా అన్న అవగాహన లేకుండా ,

ప్రాచీన కాటన్ వేయడంతో ఇన్ని క్వింటార్స్ పంట వస్తుందని, ఇంత రేటు వస్తుందని, ఇంత ఆదాయం వస్తుందన్న ఆలోచనతో, అంచనాలతో రైతులు అవసరమైన దానికన్నా ఎక్కువ పెట్టుబడులు పెడుతున్నారు. దీనితోబాటు చాలా సందర్భాలలో సష్టుపోతున్నారు. మనం గమనించినట్లయితే చనిపోయిన వారిలో ఖచ్చితంగా మనకు ఫిగర్స్ తెలియసు గానీ జనరల్ ట్రైండ్ స్ట్రోట్ అండ్ స్ట్రోట్ మార్కిసల్ ఫార్క్స్ , వీకర్ సెక్షన్స్కు సంబంధించిన సన్సకారు చిన్న రైతులు ఎక్కువగా ఇటువంటి ప్రమాదాలకు గురి అపుతున్నారు. పొలాలు పున్సుపుటీకి ఆ రైతుకు కావలసినంత , సరిపడా డబ్బు లేక, సకాలంలో పంటలు వేసుకునేందుకు అప్పులు లభించడం లేదు. స్క్రూల్ ఆఫ్ పైనాన్స్లోపున్న లోపాలు గానీ, బ్యాంకర్స్కు పున్న నెగ్గిజన్స్ కానీ, మనం పెట్టుకున్న టార్డెస్ట్కన్నా తక్కువ మొత్తాలుగా పుంటున్నాయి. కొలు చేసే రైతులకు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఇన్స్ట్రుయాపసల్ పైనాన్స్ యిచ్చే వారు లేరు. అందువల్ల వారు ఎక్కువ శాతం వడ్డికి రుణాలు 5 శాతం, 6 శాతం చోపున మనీ లెండర్స్ సుంచి తెచ్చుకుంటున్నారు.

అలాగే కొన్ని సందర్భాలలో వాళ్లు చిడ్డీడల నివారణకు పురుగు మందులు, పంట బాగా పండించుకు ఎరువులు కొనగలిగే స్థామత లేక దుకాణందారు వద్దకు వెళ్లి ఏ ఎరువులు, ఏ పురుగు మందు వాడితే బాగుంటుందని అడగడం జరుగుతేంది. అప్పుడు ఆ కొట్టు అతను తన వద్ద పున్న స్టాట్కో తనకు బాగా మార్కిస్ వచ్చే మందులను తీసుకొన వలసిందిగా సలహా చెపుతున్నాడు. ఈ విధంగా అనేకం జరుగుతున్నాయి . దానివల్ల కూడా రైతు బాగా సష్టుపోవడం జరుగుతేంది.

దీనికి సరైన పరిప్రేకం కనిపెట్టాలన్న ఉద్దేశ్యంతో పున్నాము. ఇంతకు ముందు కూడా చాలా ప్రభుత్వాలు పున్నాయి. కానీ పెద్ద ఎత్తున సాయిల్ టెస్ట్ ల్యాబోరేటరీస్కు కొత్తగా కూడా ఎస్టోబ్లిష్ చేసి , ఇదివరకు పున్న వాటికన్నా అందులో అదనంగా భూసార పరీక్షలను చేసి భూములలో పోషకాలు ఏమేరకు పున్నాయో రైతులకు తెలియచేపీ ప్రక్రియ మేము చేస్తున్నాము. అలాగే సహజంగానే నేడు భూసారం బాగా తగ్గింది . ఈ విషయం చిన్న రెడ్డి గారికి తెలును. ముఖ్యంగా గ్రీన్ రివెల్యూపస్ వచ్చిన తరువాత, పశుపుల సంఖ్య బాగా తగ్గింది. రాబోయే నాలుగీళ్లలో మన రాష్ట్రంలో లక్షలాది పొక్కలక్క భూమిలో సారాన్ని పెంచాలన్న ఉద్దేశ్యంతో గ్రీన్ మెన్స్యార్సు యిస్తున్నాము. చాలా పెద్ద ఎత్తున వాటిని యిస్తున్నారు. మరి గత సంవత్సరం 50 వేల ఎకరాలలో వేస్తే ఈ సంవత్సరం 6 లక్షల ఎకరాలలో వేయాలన్న ఆలోచన చేస్తున్నాము. అలాగే గ్రీన్ మెన్స్యార్ సీడ్గా యిష్టడమే కాకుండా మిక్స్డ్ ట్రాప్స్గా , ఇంటర్ ట్రాప్స్గా వేసే కంది, ప్రత్తి, ఇతర పంటలు, పెసర, మినుము అంతర పంటలుగా వేసి వీటిని గ్రీన్ మెన్స్యార్సుగా ఉపయోగించి అల్ట్రిమేట్గా సాయిల్ ఫర్టిలిటీ బాగా ఎక్కువ చేసినప్పుడే సరైన ఫలితాలు పాశ్చాయన్న ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నది.

(గా.సభ్యులు శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ సుంచి అంతరాయం)

సర్పింహాయ్గారూ, వినండి నేను చెప్పేది విని అర్థం చేసుకుని ఆ విషయాల గురించి ప్రయత్నం చేస్తే ఇది చాలా వరకు తగ్గి అవకాశం వుంది . మీకు ఎంత సేపూ ఒకే యాంగిల్లో డిమాండు తప్ప సమస్యకు ఇంకో కోణం వైపు ఆలోచన చేయడం లేదు. అలాగే ముఖ్యంగా ఈ అత్మహత్తులు ఎక్కువగా జరుగుతున్నట్లు వరంగల్ జిల్లాలో

(కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యుల సుంచి అంతరాయం)

మీ మనసులో ఏముందో అదే నేను చెప్పాలా? నా పాంచింట్ ఆఫ్ పూర్స్ కూడా మీరు వివాలి. ఇది డెమెన్కలీ . మీకు వినే ఓపిక పుండాలి. ఎక్కుగేపియా ఏ రాష్ట్రంలో యిస్తున్నారు? మీ పార్టీ పరిపాలించే రాష్ట్రంలో యిస్తున్నారా? ఈ రాష్ట్రంలో యిచ్చిసంత ఏ రాష్ట్రంలోనూ, ఏ ప్రభుత్వం కూడా యిష్టడం లేదు. ప్రజలు చనిపోతున్నారు. దయచేసి వినండి బాబూ, అర్థం చేసుకోండి , స్టీజ్ వినండి. ముఖ్యంగా ప్రత్తి రైతులు కరీంనగర్, వరంగల్ జిల్లాలలో అలాగే తెలంగాణా జిల్లాలలో ఎరు, చవిటి,

చప్పా నేలలు, దుబ్బా నేలల్లో ఈ హైద్రిడ్ ప్రత్యె వేయడం వల్ల ఇలాంటి ప్రమాదం జరుగుతోంది. అందువల్ల నేలలో భూసారం తగ్గుతున్నది. భూమికి తేమ పీల్చుకునే శక్తి లేదు. అందువల్ల ఆ పంటలు వేయకుండా వేరే పంటలు వేయమని కరపతాలు వేసి పంచాము. అయితే దుద్దుష్టశాత్రు యింకా ఆ మేరకు రైతులలో అవగాహన రావడం లేదు. మొన్న ఈ మధ్య హోం సైన్స్ కాలేజీలో, సల్సిండ, మహబూబ్ సగర్, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు సంబంధించి జిల్లా రైతులకు అవగాహనా సదస్యులు పెట్టాము. అలాగే ఇతర జిల్లాలలో కూడా పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. మొట్టమొదట గా కాటన్ వేసిన రైతులు, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల రైతులు. సల్ల నేలలో కాటన్ బాగా పండుతుంది. సల్ల నేలలు కాటన్ పంటలకు సూటబుల్. అందుకే భ్లాక్ కాటన్ సాయిల్ అంటారు. సల్ల నేల కాని చోట్ల ఈ ప్రత్యె పంట అంత లాభదాయకం కాదు. ఆ ఉద్దేశ్యంతో క్రమేహి పంట ఏరియా తగ్గుతూ వేరే పంటలు వేయ బోతున్నారు. శేనగ పంట వేయబోతున్నారు.

మ.12.10

అధ్యక్షా, దివాకరరెడ్డిగారు విసండి, ఈ రాష్ట్రంలో ఏ ఇతర జిల్లాలో కూడా చేయనటువంటి సహకారాన్ని అనంతపురం జిల్లాకు అదించడం జరిగింది. గతంలో ఏ జిల్లాకు ఇష్టవాని ఇన్సుట్ట్యూనిషన్ సబ్సిటీ, క్రాప్ ఇన్సుయరేన్స్ కార్యక్రమానికి సంబంధించి కాని మ్యాజీమమ్ అసిస్టెన్స్ ఇచ్చిన విషయం ప్రభుత్వానికి కూడా తెలుసు. జైసల్మేర్ తరువాత తక్కువ వర్షపాతం ఉన్నటువంటి జిల్లా అనంతపురం జిల్లానే. కాబట్టి అనంతపురం జిల్లాలో రైతాంగం స్థితిగతులు మెరుగుపర్చడానికి వ్యవసాయభూధికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకమైనటువంటి శ్రద్ధ తీసుకొని 4,5 పర్యాయాలు మీటింగ్ పెట్టినప్పుడు గౌరవ ప్రతిపక్షవాయకులు, దివాకరరెడ్డిగారు కూడా సమావేశానికి వచ్చారు, వారు సూచనలు చేశారు. అయితే ప్రభుత్వ పక్షంగా మ్యాజీమమ్ సహాయం అందిస్తాము. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు కాబట్టి నేను ఆ వివరాలలోకి వెళ్లసు. కొన్ని పందల కోట్ల రూపాయలు స్టోక్స్ అనేక రకాలుగా, పొర్చు టర్న్ లాంగ్ టర్న్ మెజర్సు రెండింటిని చేపట్టి అట్టిమేటగ్ అనంతపురం జిల్లాలో భవిష్యత్తులో దుర్బిక్షం వల్ల పెద్దగా రైతులు ఇబ్బంది పడకుండా నష్టపోకుండా ఉండేటువంటి విధంగా అక్కడ వాతపరణాలో మార్పు తీసుకొని వచ్చే దానికి చాలా పెద్ద ఎత్తున ఒక కార్యక్రమం తీసుకున్నారు, వారికి కూడా తెలుసు. వారు కూడా ఆ కార్యక్రమాలన్నీ మంచివే అని చెప్పి, వారు కూడా అంగీకరించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న సమాధానం చేపోటప్పుడు వారు అడిగిసప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పారు. ఏ రాష్ట్రంలోను ఇతనికి విధంగా అక్కడ వాతపరణాలో మార్పు తీసుకొని వచ్చే చేసుకున్నటువంటి సందర్భంలో ఎక్స్‌గ్రేమియో ఇవ్వడం లేదని చెప్పడం జరిగింది. లోగడ ఒక సందర్భంలో 1997-98 లో పరంగల్ జిల్లాలో చాలా ఎన్బ్లాక్ గ్రామాలలో సంవత్సరం మాత్రం ఇవ్వడం జరిగింది. దానిపైన రకరకాలుగా వ్యాఖ్యానాలు వచ్చాయి, కొన్ని ప్రాజెటీవ్ గా వచ్చాయి, కొన్ని నెగిటివ్ గా వచ్చిన పరిస్థితి కూడా పుంది.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఎప్పుడు ఇవ్వలేదని, ఏ రాష్ట్రంలోను ఇవ్వలేదని, ఎక్కడ ఇవ్వలేదనే మాట వారు చెప్పారు అది తప్పు అండీ. ఇదే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇన్సుట్ట్యూనికి 1996, 1998లో ఇచ్చింది. అనంతపురం జిల్లా ప్రజలకు దయచేసి ఇష్టండని మేము విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

శ్రీ వఢ్డే శోభనాద్రిశ్వరరావు: అధ్యక్షా, లోగడ ఇవ్వడం జరిగిందని నేను చెబుతూవుంటే, దివాకరరెడ్డి లేచి అడుగుతున్నారు. అది జరిగిన తరువాత రకరకాలుగా వ్యాఖ్యానాలు వచ్చాయి. కొంత నెగిటివ్ లైన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేశారు. అది ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి అట్లా జరిగింది. ఇవాళ ఆరకమైనటువంటిది కాదు. కొన్ని అక్కడక్కడ జరుగుతున్నటువంటి పరిస్థితి. వారు ఎకరానికి 2500 రూపాయలు ఇవ్వమని అడిగారు. చంపుబాబునాయిడు గుర్తుమెంటు వచ్చిన తరువాత మేము హెక్టారుకు 1250 రూపాయలకు పెంచాము. అంతకు ముందు హెక్టారుకు 500 రూపాయలు, అంటే ఎకరానికి 200 రూపాయలు, మేము దానిని ఎకరానికి 500 రూపాయలు చేశాము అంటే హెక్టారుకు 1250 రూపాయలకు పెంచాము. దీనితో రైతుయొక్క సష్టంపూడుతుందని మేము అనడం లేదు కేవలం ఆ సహకారం ఎందుకంటే మళ్ళీ ఒక పంట వేసుకోడానికి విత్తనాలకు, కొద్దిమేర

ఎరువులు వాటికి తప్ప రైతుకు జరిగిన నష్టం అంతా దీనితో భర్త చేస్తుందని కాదు. అంతకు ముందు కెలామిటీస్ రిలీఫ్లో ఎల్లిబిలిటీ లేదు, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో గట్టిగా దెబ్బలాడి చిడపేడలవల్ల నష్టం జరిగితే కూడా దానిని కలమిటీగా గుర్తించి దానిని కూడా రిలీఫ్గా ఎల్లిబులిటి పెట్టించింది మన ముఖ్యమంత్రిగారే అని మీకు మనవిచేస్తున్నాము. అట్లాగే ఇన్స్యారెన్సుకు సంబంధించి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. ప్రత్యేకించి ప్రత్యేకించి 7.4 శాతం ప్రమియమ్ పెట్టారు దీనిపల్ల రైతులకు అనలు అప్పులు దొరకడం లేదు. దొరికేవాడేమో 7.4 శాతం ఇంటరెస్టు కలిపితే చూసుకొని చాలా పడుతుందనే భయంతో అతను ఇన్స్యారెన్సు కూడా ఉపయోగించుకోకుండా, బ్యాంక్ లోను కూడా ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితి కూడా జరుగుతా పుంది. మనకు డబ్బుయిటిం దాంట్లో గ్రీన్ బాక్స్ ప్రావిజన్సులో ఇన్స్యారెన్సు క్రింద ఖర్చు పెట్టేది కూడా ఎగ్గింపస్ ఉంటుంది కాబట్టి ఇప్పుడు పెట్టిసటువంటి జాతీయ వ్యవసాయ భీమా పథకం ఆరు సంవత్సరాలు వచ్చేటప్పటికి అది సన్సెట్గా ఉండాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చెప్పాము. అంటే క్రమేపి సభ్యుడీ తగ్గుకుంటూ వెళ్లిపోవాలి. అల్లిమేట్గా స్నీమ్ సస్టెన్ అవ్వాలని మీరు ఆలోచన చేసేది కఠెక్కు కాదు. భారతదేశంలో నూటికి 80మంది సన్సకారు, చిన్నకారు రైతులేకాబట్టి ఇన్స్యారెన్సు విషయంలో ఖచ్చితంగా సభ్యుడీని కంటిస్యా చేయడానికి సిద్ధపడాలని కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. దివాకరరండ్గారు 65 శాతం సెల్లింగ్ విషయం చెప్పారు. సినిల్ సస్టయి మంత్రిగారు ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పెట్టారు, వాళ్ల పార్టీల తరువున ప్రతినిధులు వస్తున్నారు. రైతుల విషయంలో క్యాబినెట్ సబ్కమిటి ఎప్పటిప్పుడు అంతా రెప్యూ చేసుకుంటున్నాము. మొట్టమొదట 70శాతం సెల్లింగ్ పుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా తీవ్రమైన కృషి చేసి 65 శాతానికి తగ్గించారు. మనం 7 లక్షల హెక్టార్సులో పండిస్తున్నారు. ప్రాక్యార్మెంటు వచ్చేటప్పటికి కొన్ని వేల ఉన్నాలు వస్తుంది. రెండు వేల సంవత్సరంలో 28,607 రాష్ట్రం మొత్తం మీద ప్రాక్యార్మెంటు జరిగితే సుమారుగా అనంతపురం జిల్లాలో 13,565 ఉన్నాలు ప్రాక్యార్మెంటు జరిగింది. ఈ సంవత్సరం సెల్లింగ్ విషయం మీకు తెలుసు అక్కడ సెల్లింగ్ పర్సింటేబ్ తగ్గించిన తరువాత ఇంకొక రిలాక్స్జెప్స్ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం నిర్లయం తీసుకున్న తరువాత ప్రాక్యార్మెంటు వూర్తిగా జరుగుతా వున్నది. వాళ్ల ప్రతినిధులు వస్తున్నారు కాబట్టి వాళ్లతో కూడా క్రాస్చెక్ చేసుకోండి. మన రాష్ట్రంలో నారా చంద్రబాబునాయుడుగారి ప్రభుత్వంలో ప్రతి పంటకి కెపి ఓనియన్, ప్రత్తి, వేరుశనగ, మొక్కజోస్, అవసరమైనప్పుడు మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్లోకి వెళ్లి ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు నష్టం వచ్చినప్పుడు కూడా దానికి వెనుకాడకుండా రైతులయ్యెక్క ప్రయోజనం కాపొడటం జరుగుతా వున్నది. లాంగ్ రేంజ్ ఆలోచనలో మనం చేసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. డబ్బుయిటిం నేపద్యంలో మనం కాస్ట్ ఆఫ్ కల్ఫ్సేప్స్ తగ్గించుకొని ప్రాడక్ట్స్ విలీ పెంచుకొని క్వాలిటీ పేరా మీటర్సును ఇంప్రొవ్ చేసుకోవాలిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. ఫార్క్స్ ఫీల్డ్ స్మూల్స్ నిర్వహించేటటువంటి సందర్భంలో పరి పంట మీద 1200 రూపాయలు నుంచి 1500 రూపాయలు ఒక ఎకరానికి తక్కువ కాస్ట్ అయినది. అట్లాగే ప్రత్తి పంటకు 1500 రూపాయల నుంచి 2500 రూపాయల వరకు ఎకరానికి తగ్గింది. మన రాష్ట్రంలో దురదృష్టవశాత్తు పంటల విషయంలో కాస్ట్ ఆఫ్ కల్ఫ్సేప్స్ చాలా ఎక్కువగా వుంది. ప్రభుత్వం ఆన్ ఫార్క్స్ ఫీల్డ్ డిమాన్స్ప్రైప్స్ పెట్టాము. ఫార్క్స్ ఫీల్డ్ స్మూల్స్ పెట్టాము. తేజా బివిలో రాష్ట్రరైతాంగంలో మరింత అవగాహన పెంచాలని చెప్పి సాయంత్రం 6 గంటల నుంచి 7 గంటల వరకు కూడా ఒక అరగంట సేపు శాస్త్రజ్ఞులు చెబితే మరొక అరగంటలో రైతులు వారియొక్క సమస్యలకు సమాచారం పొందుతున్నారు. అంతకుముందు 11 వేల మెట్రిక్ ఉన్నాలు పెట్టిపెడ్డు కనెంప్షన్ ఉంటే 3 వేల మెట్రిక్ ఉన్నాలకు తగ్గిపోయింది. ఇంకా కూడా ప్రయత్నం చేయవలసి వుంది. గౌరవ సభ్యుల ద్వారా అన్ని జిల్లాలో ఉన్నాటువంటి రైతు సోదరులకు రాబోయే కాలంలో మన కాస్ట్ ఆఫ్ కల్ఫ్సేప్స్ అధిక దిగుబడులను సాధించుకోవాలని కోరుతున్నాము. అందుకొనం ప్రభుత్వ వక్షంగా మేము సహకరిస్తాము. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వ్యవసాయం విషయంలో చాలా ప్రత్యేకమైనటువంటి శక్తి తీసుకున్నారు. ఎందుకంటే వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధి అయి వ్యవసాయ రంగంలో ఉన్నాటువంటి సూటికి 66 శాతం ప్రజల యొక్క కొనుగోలు శక్తి పెరిగినప్పుడు ఇతర రంగాలు అభివృద్ధి అవుతాయి అనే ఉద్దేశ్యంతో వారు అన్ని విధాలుగా సహకారం చేస్తున్నారు. అంటే మేము తీసుకున్న వాటికి అన్ని సమస్యలు పరిష్కారం అయిపోతాయని మేము అనడంలేదు, ప్రభుత్వం చేయవలసిది చాలా వుంది. ప్రభుత్వం మీద ఉన్నాటువంటి గురుతరమైనటువంటి బాధ్యతను దృష్టి పెట్టుకొని చేయగల్లింది చేస్తామన్నాము. మీ సూచనలు తప్పనిసరిగా పరిగణనలో పెట్టుకుంటాము. ముఖ్యంగా అప్పు

లభించే విషయంలో మేము ఫీలు అవుతున్నాము. క్రాపు లోను కొంతమేర పెరుగుతూ వచ్చినా టర్కీలోను తగ్గుతూ వస్తున్నాయి. ఈ సంవత్సరం లోను ఎక్కువ చేసి తీరాలని స్టేట్ లెవెల్ బ్యాంకర్స్ మీబింగ్లో ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో చాలా ఒత్తి పెట్టి ఎక్కువ ట్రైడెట్ అందేటట్లు చేశారు.

మ.12.20

రైతులు పంటలు పండిన సంవత్సరంలో ఆప్చులు కట్టగలుగుతారు . లేకపోతే డిఫార్ట్ అవుతారు. వ్యవసాయంలో పున్న పంటల పరిస్థితిని బట్టి కిసాన్ ట్రైడెట్ కార్బూలను ఉపయోగించుకొనేందుకుగాను చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా కూర్తి చేసుకునే రైతులకు కూడా అటువంటి ట్రైడెట్ ఫెసిలిటీని కల్పించడం కోసం ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలనే విషయాన్ని క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ఆలోచిస్తున్నది. అంతేకాకుండా వ్యవసాయం చేసుకునే రైతుల సంక్షేమం గురించి అన్ని రకాలుగా ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోవడానికి కృషి చేస్తున్నాము. కాబట్టి రైతులు ఆత్మహాత్యలు కానీ, అటువంటి ప్రయత్నాలు కాని చేసుకోకూడదని వారికి విజ్ఞాపించేస్తున్నాము. ఈనాడు జాతీయ బ్యాంకులు కాని కేంద్రప్రభుత్వం కాని ఎంతోమంది పారిశ్రామిక నేత్తలకు, వాణిజ్యానేత్తలకు ఎన్నో నందల, వేల కోట్ల రూపాయలు అప్పుగా ఇస్తున్నారు. అటువంటి వారు ఆ ఆప్చులను సకాలంలో చెల్లించలేకపోయిన సందర్భాలలోకూడా అలాంటి వారికి ఎన్నో రాయితీలు ఇష్వదం, కొన్ని సందర్భాలలో మాఫీ చేయడం లేదా రద్దు చేయడం లాంటివి చేస్తున్నారు. కాబట్టి మన రైతులకు మనందరం వారికి ఇలాంటి విషయాలు చెప్పడం ద్వారా వారిలో దైర్యం కల్పించడంతోపాటు వారిలో మానసిక స్థిర్యం కూడా పెంపాందించడానికి కృషి చేసి వారు ఇకముందు ఏలాంటి ఆత్మహాత్యలకు పాల్పడకుండా చూడవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులందరికి మీద్వారా విజ్ఞాపించేస్తూ రైతులకు, వారి సంక్షేమానికి సంబంధించిన అన్ని చర్యలను ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని కూడా మీ ద్వారా విజ్ఞాపించేస్తున్నాము.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరావు: అధ్యక్షా, నేను స్పృసిఫిక్ గా అడిగిన మూడు ప్రశ్నలకు సమాధానమే రాలేదు మంత్రి గారి నుండి. దయచేసి ఆ మూడింటినీ క్లారిఫై చేయమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు అర గంట మాట్లాడారు. దానికి మంత్రి గారు అర గంట పైగా సమాధానం చెప్పారు. ఇంకా ఎంతసేపు మాట్లాడతారు? ఇది స్వల్ప వ్యవధిప్రశ్న.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరావు: అధ్యక్షా, నేను కేవలం మూడు విషయాలు మాత్రమే అడిగాను. మంత్రి గారి నుండి సమాధానమే రాలేదు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రి గారు చాలా క్లారిఫిఫేషన్లు చెప్పారు. చిన్నారెడ్డి గారూ..... మాట్లాడండి.

J.C.DIVAKAR REDDY: I will ask only three clarifications అధ్యక్షా. స్పృసిఫిక్ గా అడుగుతున్నాను. 1996లోనూ మరియు 1998లోనూ కూడా ఇన్స్పుక్ సబ్సిడీ ఇచ్చారు. ఈరోజు ఐదువందల రూపాయల సబ్సిడీ ఇస్తామంటున్నారు. ఇదేమీ కొత్త కాదు. ఈ సబ్సిడీతో అనంతపురం జిల్లా రైతుల పరిస్థితి మారిపోతుందా? దానితో రైతు పంటవేసుకునే అవకాశమంటుందా? మీరు దీనికి సమాధానం చెప్పాలి. ఐదు సంవత్సరాలుగా కరవుబారిన పడిన అనంతపురం జిల్లాలోని రైతులకుషప్పుడు ఎవరైనా అప్పు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉందా? మంత్రి గారు ఒకసారి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. చనిపోయిన రైతుల కుటుంబాలు వీధినపడ్డాయి. వారిని ఆదుకొనే పరిస్థితుల గురించి చెప్పమనండి. ఎవరైతే పంటలు పండక ఆర్థిక భారంతో తట్టుకోలేక ఆత్మహాత్యలు చేసుకున్నారున్నరో అటువంటి వారికి మాత్రమే కనీసం లక్ష రూపాయల ఎక్కుగేపియా చెల్లిస్తారా? ఇతర కారణాలవల్ల చనిపోయిన వారికి అవసరం లేదు. కేవలం పంటలు పండక ఆర్థిక భారంతో మాత్రమే చనిపోయిన వారికి లక్ష రూపాయల ఎక్కుగేపియా చెల్లిస్తే చాలు. వాళ్ల ఏ కారణం వల్ల చనిపోయిందన్న విషయం మీ ప్రభుత్వ అధికారులైన

MRO, MDO POLICE or any agency ద్వారా పైనా నరే నిర్ధారించుకోండి. ఇంకోక ముఖ్యమైన విషయమేమంటే అనంతపురం జిల్లా పర్యాటకాలో ముఖ్యమంత్రి గారు చాల స్పష్టంగా ఆదేశాలిచ్చారు. ఏమనంటే ఎవరినీ కూడా బలవంతపు కరెంటు చార్జీల పేరుతో ఇభ్బంది పెట్టబోమని చెప్పడం జరిగింది. అలా చెప్పిన తరువాత కూడా 21 వేల కనెక్షన్లను డెస్కనెట్ చేయడం జరిగింది. జిల్లాలో బకాయిల పేరుతో ఇంకా దాడులు కొనసాగుతునే ఉన్నాయి. దయచేసి వాటిని అపుచేయస్తారా? డెస్కనెట్ చేసిన వాటిని పెంటనే రికనెట్ చేయస్తారా? బకాయిలను ఒక సంవత్సరం వాయిదా చేస్తారా? డ్రైష్ ఇరిగేసన్, ప్రైంక్లర్స్ సబ్సిడీ 66 శాతం ఇస్తామన్నారు అలా కాకుండాగతంలో మాదిరి 90 శాతం ఇస్తారా? ఎందుకంటే కరువు బారిన పడిన మా అనంతపురం జిల్లాకు ఒక ప్రత్యేక ప్యాకేజీ క్రింద 90 శాతం ఇప్పమని కోరుతున్నాము.

శ్రీ విప్పా శేఖనాద్రీశ్వర రావుః అధ్యక్ష గౌసభ్యలు దివాకర రెడ్డి గారు నాలుగే నాలుగు స్పెసిఫిక్ క్లారిఫిషన్లు అడిగారు. సబ్సిడీకి సంబంధించి నేను ఇంతకముందే ప్రస్తావించడం జరిగింది. నిస్సనే ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు పునరాలోచన చేసి రు.1250 లుగా నిర్దయించడం జరిగింది. ఇక చనిపోయిన వారి గురించి కూడా ఆలోచించి వారు స్టార్ట అండ్ మార్జినల్ ఫార్మార్స్ కాబట్టి, పేదనారు, వీకర్సెఫ్సన్ కాబట్టి నేపఫల్ ఫ్యామిలీ బెనిఫిట్ స్ప్రోమ్ క్రింద స్టానికంగా జిల్లా కలెక్టరు అవసరమైన ఆర్థికసహాయం చేసేవిధంగా చర్యలు తీసుకుంటారు. అదేవిధంగా ఇందిరా ఆవాస యోజన క్రింద ఇళ్ళను కేటాయించాలని కూడా జిల్లా కలెక్టరుకు ఓరల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చన్స్ ఇప్పడం జరిగింది. ఈ డ్రైష్ ఇరిగేసన్కు సంబంధించి గతంలో 50:35 ఉండేది. ఆ తరువాత దానిని 90:10 కి పెంచడం జరిగింది. కానీ ఆ తరువాత గవర్నర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు మళ్ళీ దానిని 50:35కు తగ్గించారు. ముఖ్యమంత్రి గారు దానిని 66 పర్సింట్ ఇస్తామని అనోన్న చేశారు. కాబట్టి గవర్నర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ప్రకటించిన దాని కంటే మనం ఎక్కువ 3ప్పడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించారు కాబట్టి ఆ అదనపు భారాన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వమే భరించవలసివస్తుంది.

డా.జి.చిన్నారెడ్డిఅధ్యక్షుడు, అన్నపూర్ణగా పేరు గాంచిన మన ఆంధ్రప్రాంతో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఇనీ గత ఐదారు సంవత్సరాల నుండి చాల ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం ప్రపంచికరణ. వరల్ ట్రేడ్ అర్గానైజేషన్ వల్ భారతదేశానికి దిగుమతులు పెరగడం వల్.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు సబ్జెక్ట్లోకి వెళ్లకండి. క్లారిఫిషన్లు మాత్రమే అడగండి ఓస్టీ వన్ మినిట్ ప్లిట్.....

డా.జి.చిన్నారెడ్డిస్ట్రిక్టులు పండించిన పంటకు సరియైన ధరలు రావకపోవడం వల్ వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కాక చాల మంది రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న ఈ రైతుల పరిస్థితిని ఎక్కువగా మెట్ట ప్రాంతాలలోని రైతులే ఈ ఆత్మహత్యలు ఎక్కువగా చేసుకుంటున్నట్లు తెలుస్తుంది. కం)

మ. 12.30

అది కూడా వారు చెప్పినట్లుగా ప్రత్తి, వేరుశేనగ పండించే రైతులే ఎక్కువగా ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. దీనికి ప్రధాన కారణం ప్రత్తి, వేరుశేనగకు పెట్టుబడి ఎక్కువగా ఉండటమే. వర్షాలు సరిగా పడకపోవటంవలన, వర్షాలు ఎక్కువగా పడటంవలన, పురుగు సోకిసప్పుడు, పంట సరైన దిగుబడి లేసప్పుడు, పెట్టిన పెట్టుబడి కూడా రానపుడు రైతు కుటుంబాన్ని కూడా పోషించలేని స్థితిలో, అప్పులు తీర్చినే బాధలో ఆత్మహత్య చేసుకోవటం జరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 48

మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే అందులో అనంతపురం జిల్లా 11 మంది రైతుల ఆత్మహత్యలతో మొదటి స్థానంలో ఉండగా రెండవ స్థానంలో వరంగల్ జిల్లా, మూడవ స్థానంలో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలు ఉన్నాయని చెప్పటాని బాధపడుతున్నాను. కేవలం జనవరి నుండి ఈరోజువరకు, 50 రోజులలో 45 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. తమరు కూడా వ్యవసాయ కుటుంబమండి వచ్చినవారు, మెట్ట ప్రాంతం నుండి వచ్చినవారు. వ్యవసాయ మంత్రిగారికి కూడా వ్యవసాయమన్నా, రైతులన్నా ఎంతో ప్రేమ ఉంది. ఈ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలపై వారి మనసులో వేరే మాట ఉన్నా బయటకు మరొకటి చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు, కాదని అనటుంటాడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గత 5, 6 సంవత్సరాలనుండి వ్యవసాయరంగానికి ఆదరణ తగ్గుతోంది, వ్యవసాయ కుటుంబాలు తగ్గుతున్నాయి. ప్రభుత్వంనుండి వ్యవసాయ రంగానికి ఇచ్చే ప్రోత్సహం కరువపుతున్నది. అగ్రికల్చర్ అఫీసర్లు వేకెన్స్ భర్తాచేయకపోవటం, రాష్ట్ర వార్షిక బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు తగ్గించటం, డైస్ ఇరిగేసన్ కు ఇచ్చే సభీణీ తగ్గింపు ఈ పరిస్థితికి కారణభాతమౌతున్నాయి. ఆత్మహత్యలు చేసుకునే రైతులకు ధైర్యం చెప్పటానికి ప్రభుత్వం ముందుకురావాలి.

గ్రామీణ వ్యవస్థ సుమారు 70% ఆధారపడిన రంగం ఈ వ్యవసాయ రంగమే. ఈనాడు కేంద్రప్రభుత్వం వ్యవసాయరంగంలో ఇన్నురెన్న అమలుపరుస్తోంది. బ్యాంకులనుండి అప్పులు తీసుకునేవారికి ఇన్నురెన్న పర్టీస్తోంది. బ్యాంకులనుండి అప్పులు పొందని రైతులకు ప్రభుత్వమే ప్రీమియమ్ కట్టే పద్ధతి రావాలి. ఆవిధంగా చేసినట్లయితే పంట ఫియల్ అయిన ప్రతిసారీ రైతులు ప్రభుత్వాన్ని తగినటువంటి సహాయం చేయమని అడిగే అవసరం ఉండదు. ముఖ్యంగా మెట్ట ప్రాంతాల్లో రైతులు వేసుకునే పంటలకు ప్రభుత్వంగాని లేక బ్యాంకులద్వారాగాని ఇన్నురెన్న ప్రీమియం కట్టించగలిగితే పంట సష్టం జరిగినప్పుడు ఆ కాంపెనీసిప్పు ఇన్నురెన్నమండి క్లెయిమ్ చేయపచ్చ. శాఖల్లో యాజమాన్యం అగ్ని ప్రమాదం జరిగి సష్టం వచ్చినప్పుడు ఏవిధంగానైతే ఇన్నురెన్న క్లెయిమ్ చేస్తారో అదేవిధంగా వర్రం ఎక్కువ వచ్చిగాని, తక్కువ వచ్చిగాని, చీడలవలనగాని, రోగాలవలనగాని రైతుకు పంట సష్టం జరిగినప్పుడు ఇన్నురెన్న క్లెయిమ్ చేయపచ్చ. ఇన్నురెన్న ఆదుకుంటుందని రైతుకు ధైర్యం ఉంటే రైతు ఆత్మహత్యకు పాల్పడడు. నిన్న అనంతపురం జిల్లాకు సి.ఎమ్.గారు ఎన్నో చేసిన ప్యాకేజ్ దివాకరరెడ్డిగారికి తక్కువగా అన్నించపచ్చ. మా మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాకు కూడా అటువంటి ప్యాకేజ్ లాంగెర్ల్, ప్యార్ట్రల్ మెవర్స్ తో ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. కరువుతో బాధపడుతున్న జిల్లాలను ఆదుకోవాలి. వాటర్ పెండ్ కార్యక్రమాలు చేపట్టటం, ఫారెస్ట్ కపరేజ్, పెండింగ్ ఇరిగేసన్ ప్రాజెక్ట్స్ త్వరితగతిన పూర్తిచేయటం అత్యవసరం. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో దివాకరరెడ్డిగారు మనవిచేసినట్లు కరెంట్ బిల్లు కట్టకపోతే వెంటనే కన్ఫెన్ తీసివేస్తున్నారు. ఇదే పరిస్థితి మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో కూడా నెలకొని ఉన్నది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా, ముఖ్యంగా మెట్ట ప్రాంత రైతులను ఆదుకునేందుకు వ్యవసాయ విద్యుత్సు సభీణీపై ఇస్తే బాగుంటుంది. బ్యాంక్ లోన్న విషయంలో ఒన్ ట్రైమ్ సెటిల్మెంట్ పాటించాలి. రైతులకు ప్రభుత్వం అండగా నిలబడుతుందనే నమ్మకం, ధైర్యం కలిగితే వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకోకుండా జీవించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇలాంటి చర్యలు ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా చేపట్టాలని గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. లక్ష్మియ్ (జనగామ): ఇది చాలా బాధాకరం. గత 5, 6 సంవత్సరాలనుండి రైతుల ఆత్మహత్యల పరంపర కొనసాగుతుంటే మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానాన్ని చూస్తే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం స్ఫుర్తంగా తెలుస్తోంది. మీరు తీసుకున్న చర్యలు, ఇప్పుడు చేపట్టిన కార్యక్రమాలు ఈ ఆత్మహత్యల పరంపర కొనసాగకుండా ఆపుతాయా? అవలేవేది నిర్వివాదాజం. వరంగల్ జిల్లాలో 1997-98 సుండి వందల సంఖ్యలో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి ఉంటే ప్రభుత్వం మాత్రం ఇతర కారణాలనే నెపంతో ఆ ఆత్మహత్యల సంఖ్య తగ్గించాలని చూస్తోంది. నేను స్వయంగా ఎక్కడెక్కడైతే రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారో ఆ రైతుల కుటుంబాలను పరామర్శించినప్పుడు వేదనాపూర్వారితమైన మనస్సులతో వారు చెప్పిన మాటలు విన్నాను. పెస్టిప్పెడ్ ధరలు పెరగటంవలన అధిక ధరలకు వాటిని కొనుగోలు చేయలేని దయనీయ స్థితిలో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారే తప్ప మీరు చెప్పే కారణాలవల్ల కానే కాదు. ప్రభుత్వం చూపిన కారణాలు అనలు కారణాలు కానే కావు. 1997-98లో ప్రభుత్వం స్పందించి

లక్ష రూపాయల చొపున ఎక్కుగేపియా ఇచ్చింది. ఈని ఆ తరువాత వెంటనే ఆపుచేసింది. ఈ సంవత్సరంలో రెండు నెలల కాలంలో నా ఒక్క నియోజకవర్గంలోనే మూడు కుటుంబాల్లో ముగ్గురు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవటం నిజంగా హృదయవిదాకరమైన దృశ్యం. వారి కుటుంబ సభ్యులను చూస్తే హృదయం కలచివేసింది. ఇక్కడ మానవతా దృక్పథంతో వారిని ఆదుకోవటసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ రాష్ట్రంలో రైతుబిడ్డను అన్నదాత అని పిలుస్తాము. ఇటువంటి అన్నదాతను ఆదుకోవటానికి మీరు దీర్ఘకాలికంగా చేసే కార్యక్రమాలు ప్రస్తుతానికి ప్రక్కన పెట్టండి. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న వారి కుటుంబాలను ఆదుకోవటానికి ఎక్కుగేపియా ఇవ్వాలంటే మంత్రిగారి సమాధానంలో ఆ ప్రస్తావనే లేదు. ఇది స్పుందించాల్సిన విషయం. రాజకీయ ఒత్తిడులకు కాకుండా ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో కొన్ని ఒత్తిడులకు తల్గి కొన్ని నిర్దియాలు తీసుకుంటాము. దీనిని ఒత్తిడిగా కాకుండా సానుభూతిపూర్వకంగా మానవతా దృక్పథంతో ఆలోచించి వెంటనే మీరు స్పుందించి ఆయా కుటుంబాలను ఆదుకోవాలి. మీరు తీసుకునే కార్యక్రమాలు సరిగా లేవిని నేను ప్రాచ్చే చేస్తున్నాము. ఈనాడు ఈ విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకువద్దమనే నేను నల్లని తలపాగా పెట్టుకువచ్చాను. ప్రాచ్చే చేస్తున్నప్పటికి మీసుండి స్పుందన లేదు. ప్రజాస్వామ్యబుద్ధింగా మాకుండే అవకాశాలన్నింటినీ ఉపయోగించి సమస్యను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. చట్ట సభద్వారా, చట్టసభ వెలుపల కూడా ఈ విషయాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నప్పటికి వారికి మానవతా దృక్పథం లేదు. మంత్రిగారు 5 అంశాల పత్రంలో ప్రాక్యార్టమెంట్ చేస్తున్నామని చెప్పారు. పంటలో 50% మార్కెటింగ్ డివిజన్ ద్వారా కొనుగోలు చేస్తున్నామని మీరు పదేపదే స్టోర్మెంట్ ఇస్తున్నారు. మీరు తప్పుడు సమాచారం అందిస్తున్నారు. జనవరి 10వ తేది పరంగల్ మార్కెటలో 4,677 క్వింటాళ్ల ప్రత్తి మార్కెట్కు వస్తే ఆరోజు 28 క్వింటాళ్ల మాత్రమే సి.సి.స. ద్వారా కొనుగోలు చేశారు. కనీస మద్దతు ధర రూ.1900 ప్రకటిస్తే రూ.1860 లకు మాత్రమే కొనుగోలు చేశారు. ఇది మీరు చెప్పి మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్. ఇది కూడా రైతులవద్దనుండి నేరుగా కొనగోలుచేయటంలేదు. మధ్య దళారీలనుండి కొంటున్నారు. రైతులను ఆదుకునే కార్యక్రమాలను తీసుకోవాలి. మీరిచ్చి సుదీర్ఘమైన ఉపాయాలాలద్వారా, 5 సంవత్సరాల మీ చర్యలద్వారా రైతుల ఆత్మహత్యలు ఆగటంలేదు. ఆయులఫోమ్కు సంబంధించిన విషయాలు సభలో చర్యకు వచ్చాయి. అందుకొరకు బడ్డెటలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు కేటాయించాలి. మార్కెట్ ధర, సహోదరు ధర మధ్య తేడా భరిస్తామని ప్రభుత్వమే చెప్పింది. మార్కెటలో ప్రత్తి ధర గణనీయంగా పడిపోయినందున రైతులను ఆదుకోవటానికి ప్రభుత్వం ముందుకురావాలనే స్టోర్మెంట్ మనం చూస్తున్నాము. ఇబ్బడిముబ్బడిగా దిగుమతులు వచ్చిపడుతున్నాయి. ప్రభుత్వం 5% నుండి 10% మేరకు ఇంపోర్ట్ ద్వారా విధిస్తామంటున్నది. ఇంపోర్ట్ ద్వారా 35% మేరకు విధించాలి. అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్న మీరైనా వారిని ఛైరెక్ట్ చేయాలి. పెఫ్ఫెషన్ విషయంలో ఓపెన్డోర్ పాల్స్ అంటున్నారు. అయితే రెండు కంపనీలకు మాత్రమే లైసెన్సులు ఇస్తున్నారు. షైనా, మలేపియాలనుండి దిగుమతి చేసుకుంటే చాలా తక్కువకు దొరుకుతాయి. రైతులను ఆదుకోవటానికి ఇటువంటి కార్యక్రమాలను తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మ 12.40

శ్రీ పి. వేణుగోపాల్ రెడ్డి(రాయదుర్గ్): అధ్యక్ష, రైతుల ఆత్మహత్యల గురించి ఈరోజు ఇక్కడ చర్చ జరుగుతోంది. పోయిన శాసనసభ శితాకాల సమావేశంలో కూడా ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకరావడం జరిగింది. రైతులను రక్కించమని చేతులెత్తి దండాలు పెట్టాము, ముకుళిత హస్తాలతో వేడుకున్నాం . అయి, ఈరోజు రకరకాల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. మేము కూడా ఒప్పుకుంటున్నాం . అనంతపురం జిల్లాలో 610 ఆత్మహత్యలు జరిగితే ఆ ఆరువందల మందికి ఎక్కుగేపియా ఇవ్వమని అడగడం లేదు. కేవలం 74 మందికి మాత్రమే ఇవ్వమని అడుగుతున్నాం . అది కూడా ఎంఆర్టి రికార్డులు, దగ్గర పున్న పోలీసు స్పీషాల్స్ పున్న రికార్డులు, కలెక్టర్‌గారి రికార్డుల్లో చేటు చేసుకున్న వ్యక్తులకు సంబంధించి మాత్రమే ఎక్కుగేపియా ఇవ్వమని ఈరోజే కాదు అంతకు ముందు కూడా చెప్పాం . ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకు ఎక్కుగేపియా ఇవ్వడమన్నది మన రాష్ట్రంలో అనవాయితి. 1995లో ఈనిధింగా ఇచ్చిన విషయం వాస్తవమే. ఆరోజు ఎలక్ష్మీ పున్నాయి కాబట్టి దానికింట ముందుగానే ఇచ్చిన విషయం వాస్తవం . రాష్ట్రంలో ఈనాడు ఎన్నో కొత్త పథకాలు చేపడుతున్నారు. పసుల కోసం వేలాది కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. నిన్న అసెంబ్లీలో చెప్పిన విధంగా రూ.29వేల కోట్ల అప్పులు

తీసుకొచ్చి రాష్ట్రభిన్నది కోసం ఖర్చు చేస్తున్నారు. కానీ ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతుల కుటుంబాలను మాత్రం ఆదుకోవడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

అనంతపురం జిల్లాలో ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతు కుటుంబాలను పరామర్శించడానికి మా సిఎల్పీ నాయకుడు, మేము అంతా కలిసి వెళ్లాం . ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో అక్కడ ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారో ఒక్క నిముషంలో సభకు చెబుతాను. మేము ఒక చోటికి వెళ్లాం, అక్కడ కేవలం పదవ తరగతి చదినే చిన్న ఆడ పావ ఫీజు కట్టలేని పరిస్థితిలో ఆత్మహత్య చేసుకుంటే మాకు ఏడ్చడానికి కడుపులోంచి నీళ్లు రాలేదు అధ్యక్షా . ఏమి చేయాలో దిక్కు తోచని పరిస్థితి, ఆ సంఘటనను చూసి మేమంతా నిశ్చేష్పులమయ్యాం . వాలా దయనీయమైన పరిస్థితి అక్కడ పుంది. కుటుంబ సభ్యులను ఓదార్శులేని పరిస్థితులున్నాయి. రెండో చోట బడుగు వర్గమైన మంగళి కులానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి కరెంటు బిల్లు కట్టలేని పరిస్థితిలో పుంటే, కరెంటు అధికారులు అతని సౌమానులు తీసి బయటకు వేస్తే, ఆ అవమానాన్ని భరించలేక సదరు వ్యక్తి ఆత్మహత్య చేసుకుని చనిపోయాడు. ఈవిధంగా చెప్పాలంటే చాలా పున్నాయి . ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న రైతుల గురించి దయచేసి ఒకసారి ఆలోచన చేయమని తమరి ద్వారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని, ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మేము అనంతపురం జిల్లాలో రైతులను ఆదుకోవడానికి జోలి వేసుకుని నిధులు సేకరిస్తుంటే, డబ్బులు వసూలు చేసుకుంటున్నారు, ధైర్యం చెప్పేది పోయి ఆవిధంగా చేస్తే ఎలా? అని ముఖ్యమంత్రిగారు అనడం జరిగింది. అధ్యక్షా, ఈసందర్భంగా ఒక విషయం మనవి చేయదలుచుకున్నాను. డాక్టర్ దగ్గరికి ఒక రోగి వెళ్లినపుడు, నీ ప్రాణానికి నా ప్రాణం అని డాక్టర్ ధైర్యం చెబితే ఆ రోగికండే రోగం సయమపుతుందా? ఏదైనా సరైన మందో, ట్యూబెట్టో వేసి ట్రీటమెంట్ చేస్తేనే రోగం సయమపుతుంది. ఏవిధంగానైతే రోగికి ధైర్యం చెబితే రోగం తగ్గదో, ఆత్మహత్యలు చేసుకుని బజారు పాలైన రైతుల కుటుంబాలకు ధైర్యం చెబితే ప్రయోజనం పుండు, వారిని ఆదుకోవడానికి ఏదైనా కొంత ఆర్థిక సహాయం చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతాంగానికి ఆర్థిక సహాయం చేయాలనే సదుభేషయంతోచే మేము ఆరోజు భిక్కాటన చేశామే తప్ప మరొకటి కాదు. దాన్ని పక్కికరిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు, రైతులకు ధైర్యం చెప్పేదిపోయి ఆవిధంగా చేస్తారా? అనడం సమంజసం కాదు.

నేను ముఖ్యమంత్రిగారు అనంతపురం జిల్లాకు ఒక ప్యాకేజీ ప్రకటించారు. కానీ దానికి సంబంధించి బడ్జెట్ ఎలోకేషన్స్ మాత్రం లేవు. అంతకుముందు కూడా అనంతపురం జిల్లా గురించి మేము ఇదే అసంబీల్ మాట్లాడాము. హర్షికల్పర్ గురించి మాట్లాడాము, చెట్టు పెంపకం గురించి మాట్లాడాము, రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఇక్కడ మూడు గంటలు చర్చించాము. కానీ అవన్నీ కార్యరూపం దాల్చలేదు. ఇప్పటికైనా మంచి ప్యాకేజీ ప్రకటించారు కానీ బడ్జెట్ ఎలోకేషన్స్ మాత్రం లేవు. ప్యాకేజీకి సంబంధించి ఎలోకేషన్స్ పెంచి ఆ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలని కోరుతున్నాను. ఆత్మహత్యలు చేసుకుని చనిపోయిన రైతుల కుటుంబాలను ఆదుకోవాలని, కరెంటు బకాయిలను బలవంతంగా వసూలు చేయకుండా నిలుపు చేయాలని, బ్యాంకు రుణాలను మాఫీ చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని ఈసందర్భంగా కోరుతున్నాను. జిల్లాలో చాలా దారుణమైన పరిస్థితులు నెలకొని వున్నాయి, అక్కడి రైతులను వెంటనే ఆదుకోవాలే ఆ దేశుడు మిమ్ములను క్షమించడని, ఏవిధంగానైనా వారిని కాపాడాలని ముకుళిత హస్తాలతో మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బైరాట్ రాజశేఖర రెడ్డి (సందికోటుగ్రూప్): అధ్యక్షా, మాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుమంటున్నాను. పొర్కుర్స్ సూసైట్స్ అన్నది చాలా సీరియస్ విషయం . దేశ వ్యాప్తంగా పున్మంటి వ్యప్తసాయ రంగానికి సంబంధించిన విషయం ఇది. మనం అగ్రికల్చర్ డిమాండ్ మీద పోయిన సెఫర్స్తో బాటు అనేక సార్లు చర్చించాం . గతంలో జరిగిన పొరపాటు వల్ల ఈరోజు మొత్తం వ్యప్తసాయ రంగమే దీనాతిదీనమైన పరిస్థితులకు దిగజారిపోయింది. ఇది మనకందరికి తెలిసిన విషయమే. దాదాపు 1994 నుంచి డబ్బు యొటి లో వ్యప్తసాయ రంగాన్ని చేర్చి, సంతకాలు చేసినప్పటి నుంచి

జరుగుతున్నటువంటి వ్యవహారాలు ఇవి. దీనికి ఒకరు బాధ్యలని నేను చెప్పడం లేదు గాని గతంలో చేసిన పొరపాట్లు వల్ల ఈరోజు వ్యవసాయ రంగం దారుణమైన పరిస్థితులకు దిగజారి పోయింది. ఇది అందరు కలిసి చేసిన పొరపాటు అని చెప్పడలుచుకున్నాను. వాష్టవానికి పోయిన సెఫసల్లో దీనిపై డిబేట్ కూడా చేశారు. ఒకవైపు అమృత్లో కూరుకపోవడం, గిట్టుబాటు ఘరలు లేకపోవడం వల్ల రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. మరొక వైపు మనం రైతులకు నాణ్యత గల సీడ్సు ఇప్పడం లేదు, రీసర్చ్ చేసి సాధిస్తున్న ఫలితాలను వారికి అందించడం లేదు, ప్రో ఈల్చింగ్ వెరైటీస్, ఫ్రిలైజర్స్, పెస్టిషన్స్, సాయిల్ టెస్టింగ్ తదితర వాటిల్లో సాధిస్తున్న విజయాలు రైతులకు చేరడం లేదు. ప్రముఖ్ టు ల్యాండ్ అన్నది కార్బూరూపం దాల్ఫడం లేదు. ల్యాబ్లో సాధిస్తున్న విజయాలు ల్యాండుకు అంటే రైతులకు చేరని పరిస్థితి ఈనాడు నెలకొని పుంది. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న పరిస్థితి ఈనాడు దేశ వ్యాప్తంగా పుంది. ప్రపంచంలో బాగా అభివృద్ధి చెందిన రైతుతో ఈనాడు మన రైతులు పోటీ పడే పరిస్థితులు లేవని ఇది నిరూపిస్తోందని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షు, ఇక ఇన్స్పురెన్స్ విషయానికి వస్తే, భ్రావ్ లోన్ లీసుకుంటున్నప్పుడు గాని, కడుతున్నప్పుడు గాని రైతుకు తెలియకుండానే బ్యాంకర్ దానికి ఇన్స్పురెన్స్ ఎపోంట్ యాడ్ చేసి, మీ ఇన్స్పురెన్స్ ఎపోంట్ కూడా ఇందులో క్లెయిమ్ చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. కర్నూలు జిల్లాలో మినిముమ్ యావరేజ్ ఈల్చింగ్ ఫిక్స్ చేశారు. మినిముమ్ ఈల్చింగ్ కంటె తక్కువ ఈల్చింగ్ వచ్చినప్పుడే ఇన్స్పురెన్స్ క్లెయిమ్ చేయడానికి అవకాశం పుంటుంది. దారుణమైన విషయమేమంటే, గ్రోండ్సట్కు సంబంధించి మినిముమ్ యావరేజ్ ఈల్చింగ్ రెండు సంచులని ఫిక్స్ చేశారు. ఈ రెండు సంచుల కంటె తక్కువ వస్తేనే ఇన్స్పురెన్స్ క్లెయిమ్ చేయడానికి అవకాశం పుంటుంది. ఇది ఎంత దారుణం ? కేవలం రెండు సంచులు మాత్రమే ఈల్చింగ్ వస్తుందా? రాష్ట్రంలో ఎంత మంది రైతుల నుంచి ఇన్స్పురెన్స్ ప్రీమియం కలెక్ట్ చేస్తున్నారు, ఎంతమంది రైతులకు ఇన్స్పురెన్స్కు సంబంధించి నష్టపరిహారం చెల్లిస్తున్నారో దయచేసి చెప్పవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఏదైతే మినిముమ్ ఈల్చింగ్ ఫిక్స్ చేశారో అది చాలా దారుణమైన విషయం . రెండు సంచులు మినిముమ్ యావరేజ్ ఈల్చింగ్గా ఫిక్స్ చేసి, అంత కంటె తక్కువ ఈల్చింగ్ వస్తేనే ఇన్స్పురెన్స్ కవర్ అప్పుతుందని చెప్పడం దారుణం . రైతుల ఆత్మహత్యలు కేవలం మన రాష్ట్రంలోనే కాదు, ఇది దేశ వ్యాప్తంగా జరుగుతున్న విషయం .

మ.12.50

ఇటువంటి అనేక రంగాలలో వెనుకబడి పోయిన మనం అంతర్జాతీయ పోటీలో నిలవ లేమని తెలియచేస్తున్నాను. ఆత్మస్టర్యాన్ని ఇప్పండి. రైతాంగం ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితిలో ఉంటే ఏ రకంగా మనం డెవలప్ కంట్రీన్స్తో పోటీ పడతామో అలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మనం ఇండప్రీన్స్కు ఏ రకంగా ప్రోత్సహకాలు, రాయలీలు ఇచ్చామో ఆ రకంగా తక్కువ వడ్డిలకు పరిశ్రమలకు అప్పులు ఇచ్చి ఆదుకున్నట్లుగా , అంత పెద్దయెత్తున వ్యవసాయ రంగానికి ఇస్టే తప్ప వ్యవసాయం రంగం కోలుకోదు. పేద రైతులు పూర్తిగా అప్పులలో కూరుకపోయి, ఈ రోజు ఒక పూట కూడా లిండి తినే పరిస్థితి లేదు. గ్రామాలకు గ్రామాలు వలన వెళ్ళే పరిస్థితి ఉంది. ఇండప్రీన్స్కు ఇస్తున్న రాయలీలు ఈ రైతుకు కూడా ఇచ్చి, ఆత్మహత్యలు జరుగుతుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ వడ్డీ శోభనాద్రిశ్వర రావుః అధ్యక్షు , గౌరవ సభ్యులు కొన్ని క్లారిఫికేషన్సు అడిగారు. 1994లో డబ్బుయిచి మీద సంతకాలు పెట్టడం, 1995 జనపరి నుండి అది అమలులోకి రావడం, ఇంపోర్ట్స్ పెరగటం జరిగింది. ప్రభుత్వపక్షంగా ఈ వ్యవసాయ ఒప్పుందం వల్ల చేకూరపోయే ఇంపోర్ట్ గురించి పాజిటివ్కాని నెగెటివ్ కాని ఉన్న ప్రాబ్లమ్స్ ను ఏ విధమైన ఆపర్యూనిటీస్గా కన్వర్ట్ చేసుకునే విషయాల గురించి తెలియచేస్తున్నాను. 1990లో అనాడు ఉన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం రైతులకు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియకుండా సంతకం చేసిన తరువాత కూడా చెప్పకుండా చేయడం జరిగింది. జరిగిన దాని గురించి విమర్శ చేయడం మంచిది కాదు. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు, చిన్నారెడ్డిగారు, వేణు గోపాల్ రెడ్డిగారు స్యాపైట్స్ గురించి చెప్పారు.

అన్యథా భావించకండి, ఒక విషయం చెబుతాను. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో రైతాంగానికి చాల పెద్దయెత్తున సబ్సిడీలు ఇస్తా ఉండబట్టే ఆ తతిమా రంగాలలో జీవించగలుగుతున్నారు. చైనాలో కూడా ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా రైతాంగానికి సంబంధించి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఆ దేశాలలో పెద్ద యెత్తున 72 శాతం జపాన్లో, 37 శాతం యూరప్లో, 26 శాతం అమెరికాలోను ఇప్పడం వల్ల వారు హ్యోపీగా ఉండగలుగుతున్నారు. ఇక్కడ అందరూ ఉన్నారు. మనకు ఉన్న టోటల్ జిడిపిలో అగ్రికల్చర్ జిడిపి 1.2 నుండి 2 శాతం అంటే నలుగురు వ్యవసాయం మీద బ్రతుకుతున్నారు. ఇక్కడ 66 నుండి 70 మంది పరకు వ్యవసాయం మీద బ్రతుకుతున్నారు. దాదాపు 28 శాతం అగ్రికల్చర్ నుండి జిడిపికి పెళుతుంది. అక్కడ వాళ్లు ఇచ్చిన లెవలలో ఇవ్వాలంటే అయ్యే విషయం కాదు. వ్యవసాయ రంగానికి పరిపుష్టత చేకూర్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వేణు గోపాల్ రెడ్డిగారు మాటల్డుతూ ముఖ్యమంత్రిగారు అనోన్ చేసిన ప్యాకేజి గురించి చెప్పారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అసంబీల్ ప్రతిపక్ష నాయకులతో సంప్రదించి రాబోయే కాలంలో తీసుకునే ప్రణాళిక గురించి సమగ్రమైన ప్రకటన చేశారు. దానికి ధన్యవాదాలు చెప్పారు. నిధులను చేకూర్చడానికి చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

ముఖ్యంగా చిన్నారెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా వర్షాధార ప్రాంతాలలో జరుగుతున్నాయి. ఏ రాష్ట్రంలో ఏ ప్రభుత్వం చేసటని విధంగా మన రాష్ట్రంలో అత్యధిక సంఖ్యలో వాటర్ పెడ్ కార్బోక్సిల్ నుండి తీసుకున్నాము. వందల కోట్ల రూపాయలు పరల్ బ్యాంకు నుండి తెచ్చిన వాటిని ఎపిఇఅర్టి నుంచి ఖర్చు పెట్టి చేస్తున్నాము. ఫాలో ల్యాండ్, డీగ్రేడెడ్ ఫారెస్టు ల్యాండ్స్‌లో టీ కవరేజ్ పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కొన్ని వందల సంవత్సరాల నుండి చెరువుల గురించి పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. చంద్రబాబు నాయుడుగారి నాయకత్వంలో రు.430కోట్లతో ఫెజ్ 1, 2, 3 చే శారు. చెరువులు పూడికలు తీయించారు, బ్రీడ్లు క్లోజ్ చేసిన పరిస్థితి ఉంది. గౌరవ శ్రీనివాసరెడ్డిగారు అన్ని బ్రిడ్లులు క్లోజ్ చేసి, చెరువులు పూడి పోతే త్రవ్యాడానికి ఒక కార్బోక్సిల్ నుండి తీసుకున్నారు. ప్రధానంగా రెయిన్ ఫెడ్ ఏరియాలలో రెయిన్ వాటర్ ను కన్జర్వ్ చేసుకొని అగ్రికల్చర్ ప్రాడక్షివిటీ పెంచడానికి అనేక విధాలుగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది.

అలగే లక్ష్యయ్ గారు కూడా చెప్పారు. నేను వారికి మనవి చేసేదేమిటంటే, మేము ఎప్పుడూ ట్రాస్పరేన్సీని కోరుతున్నాము. ఈ రోజు అధికారంలో ఉన్నా, ప్రతిపక్షంలో ఉన్నా ప్రజా సమస్యల పరిష్కారంలో మనం అందరం కలిసి పనిచేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో మాకు తెలియని సమాచారం మీకు తెలియవచ్చునని, ఆల్ పార్ట్ మీటింగులలో మిమ్ములను కూడా పిలుస్తున్నాము. తరచుగా సివిల్ సఫైన్ మీటింగులో పిల్స్ట్రే వారు వస్తున్నారు. ఆ విధంగానే లక్ష్యయ్గారిని కూడా ఈసారి పీలు చేసుకొని రమ్మని అంటున్నాము. వారు చెప్పిన సమాచారాన్ని క్రాన్ చెక్ చేస్తామని చెబుతున్నాము. వారు ఆయుల్ పామ్ గురించి చెప్పారు. అప్పుడు ఇతర దేశాల నుండి ఇబ్బడి ముఖ్యంగా ఎడిబుల్ ఆయుల్, ఆయుల్ పామ్, నేరుశెనగ రావడం వల్ల రైతులకు ఇబ్బంది ఏర్పడింది. అప్పుడు ప్రత్యేకంగా సింట్లుల్ గవర్నమెంట్‌తో మాటల్డి, వారు కొంత, మేము కొంత సబ్సిడైజ్ చేసి రు.2750లు ఆ సంవత్సరం ఇప్పడం జరిగింది. అలగే లాబ్ టు ల్యాండ్ గురించి చంద్రబాబుగారి నాయకత్వంలోను చాలా పెద్దయెత్తున రైతులకు సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేశాయి. ఆపరేషన్ బ్ల్యాక్ బోర్డ్, పదివేల ఒఫ్సిడిలు నిర్వహించడం, 445 ఇరీఫ్ ఫార్మర్ ఫీడ్ స్కూల్స్, రబీ పంట కాలంలో 280 ఫార్మర్ ఫీడ్ స్కూల్స్ ఏర్పాటు చేసి, ల్యాబ్ నుండి ల్యాండ్కు తెలియచేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

మా సోదరులు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఇన్స్యారేన్సు గురించి అడిగారు. గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేసేది **It is only agriculture crop insurance which can really help the farmer.** నేచురల్ కెలామిటీకాని, పెస్టులు కాని హెపిగా డేమేజ్ జరిగినప్పుడు సహాయం చేసే స్ట్రోమ్ ఒకటి. దానిలో లోనీ ఫార్మర్స్‌కు కంప్సనరీగా పెట్టారు. మీరు చెప్పినట్లుగా లోను ఇచ్చేటప్పుడు కంప్సనరీగా చెప్పాలి. ఎంత ప్రీమియమ్ అనేది ఇచ్చితున్గా చెప్పాలి. మొట్టమొదట చెప్పకుండా చివరలో చేయడం తప్పు. రెండు బస్టాలని చెప్పారు. గత ఐదు సంవత్సరాలలో యావరేజ్ ఈస్ల్ తీసుకుంటే 80 శాతం ఉండేది,

ఇండెమ్యూటీ లెవెల్ 60 శాతంకు తగ్గించారు. సగటున 430 కేజిలు, 450 కేజిలు త్రైపోల్ రూల్ వస్తుంది. దానిలో నుండి ఒక మండలంలో అది తగ్గితే దానికి తగిన విధంగా ఎంత గ్రోట్ ఉండో దానికి తగిన విధంగా నష్టపరిహారం వస్తుంది. మేము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము. 80 శాతం ఉన్న ఇండెమ్యూటీ లెవెల్సు 60 శాతానికి తగ్గించడం న్యాయం కాదు. వాళిజ్య పంటలలో ఇలా చేయడం న్యాయం కాదని చెప్పుడం జరిగింది. ఆ సెంట్రల్ గుర్తుమొంట్ అగ్రికల్చర్ క్రౌన్ ఇన్స్యారెన్సు స్నీములో మరికొంత మార్పు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ విధంగా ఒటిఎస్ విషయం కూడా చెప్పారు. అది కూడా కోపరేటివ్ రంగానికి సంబంధించిన సమస్యల గురించి ఒక క్యాబినేట్ సబ్కమిటీని సి.ఎమ్.గారు నియమించారు. అది పరిశీలన చేస్తుంది.

మ. 1.00

శ్రీ బి. నారాయణ రెడ్డి(అనంతపురం): అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా అనంతపూర్ జిల్లాలో జరిగిన ఆత్మహత్యల మీద మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు బాగా అలోచించమనండి, ఆత్మహత్యలు ఎందుకు చేసుకుంటున్నారు అనే విషయం చెప్పేటప్పుడు, అధికార పార్టీలో ఉన్నాము, మేము చెప్పిన పద్ధతులలోనే నడుచుకోవాలి, ఆ విధంగా తప్ప మరొక రకంగా కాదు, అక్కడి ఇబ్బందులు కాదు, మేము చేసిన నిర్దయాన్ని ఏక గ్రీవంగా ఆమోదించాలనే పద్ధతిలో చెబుతున్నారు కానీ ఆ జిల్లాలో ఉండే పరిస్థితులను చూడడం లేదు. మంత్రిగారు బాగా అలోచించాలి. ఆత్మహత్యల గురించి చెప్పాలంటే, అనలు ఆత్మహత్య చేసుకోవాలని అనుకోవడం, వారి పరిస్థితి అర్థికంగా దిగజారిన సందర్భంలో, ఆ కుటుంబాన్ని పోషించే వ్యక్తి ఇంత కంటే పరిస్థితి లేదు, ఆత్మహత్య తప్ప వేరే దారి లేదు అనుకుంటేనే ఆ పరిస్థితికి వస్తాడు. అటువంటి వారికి కేవలం ఎకరానికి రు. 500 ఇస్తే ఆ కుటుంబాన్ని పోషించుకునే అవకాశం ఉంటుందా అనేది అలోచించారా? ఇప్పుడు సబ్మిడ్ పోక్కారుకు రు. 1250 ఇస్తామంటే ఎట్లా? డబ్బు ఇవ్వడం కోసం కాదు. చెట్లు నాటించే కార్బూక్యూమాన్ని యూకెష్ట్ చేస్తున్నాము. మంచి కార్బూక్యూమం. అటువంటి కుటుంబాలను ఆదుకోడానికి అధికారంలో ఉన్న వారు ఇటువంటి పరిస్థితులు వస్తే చాలా మందికి ఇవ్వపులసి పస్తుందనే రకంగా అలోచిస్తే ఇబ్బంది వస్తుంది. దయచేసి అలోచించాలి. ముఖ్యంగా అనంతపూర్ జిల్లాలో గ్రౌండ్సెటివ్ క్రౌన్ తప్ప ఆల్ఫర్నేటివ్ క్రౌన్ లేదు.

(గా. స్పీకర్ గారు అధ్యక్ష స్టాఫంలో ఉన్నారు.)

ప్రభుత్వం కూడా ఆల్ఫర్నేటివ్ క్రౌన్ ను చూపించే పరిస్థితిలో లేదు. తక్కువ వర్షపాతం ఉంది. వేరే రకంగానయినా వాటర్ ను ఇవ్వాలి. అనంతపూర్లో చనిపోయిన 73 మందికయినా ఎస్ట్రోగ్రేపియా రు. 1 లక్ష చోప్పున ఇవ్వాలి. అధికారంలో ఉన్న వారం, ఇబ్బంది కలుగుతుంది అని కాకుండా మానవతా హృదయంతో చనిపోయిన వారి కుటుంబాలను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాసు.

మేడమ్ స్పీకర్ కార్ల్ అట్లోన్ ఎట్లా ఉండాలండి? ప్రోట్ డిస్కషన్ మాదిరిగా జరిపితే ఎట్లా? స్టోర్ క్లారిఫికేషన్ అడగాలి.

శ్రీ కె. సూర్యపూర్తాప రెడ్డి(ధర్మపరం): అధ్యక్షా, అనంతపూర్ జిల్లాలో బ్రతకడానికి అన్ని అవకాశాలు మూసుకుపోయిన చివరి దశలో రైతులు కొందరు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మొదటిసారిగా వేరుశెనగకు మొవ్వ తెగులు వచ్చి దెబ్బతింటే, వ్యవసాయాధికారులు రైతులను మినీలీడ్ చెయ్యడం వల్ల ఆత్మహత్యలు మొదలయినాయి. సండిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర రాకనో, వర్షాలు ఎక్కువయి లేదా వర్షాలు లేక పంటలు రాకనో, బ్యాంకు అధికారుల నోటీసుల వల్లనో అవమానం భరించలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. బ్యాంకు వారు ఇచ్చిన నోటీసుల మీదనే ఆ మాట ద్రాసి ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. పిల్లల స్కూలు ఫీజులు కూడా కట్టలేని పరిస్థితి, ఆర్థిక ఇబ్బందుల వల్ల, వారిని ప్రభుత్వం ఆదుకోలేని పరిస్థితి వల్ల, ప్రభుత్వం మీద నమ్రకం కోల్పోయిన దశలో ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. వ్యవసాయదారుల విద్యుత్ కనెక్షన్ విషయంలో 21 వేల అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్సు డిస్కామెన్ట్ చేశారు. వాటిని పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాసు. దాని వల్ల ఈ మధ్య కాలంలో పంటలు కోల్పోయి దెబ్బతిన్నారు. రుణాల విషయంలో పన్టైం సెటీల్మెంట్ విధానం నేపణలైట్ బ్యాంకులలో ఉంది. దానిని సహకార బ్యాంకులకు

కూడా వర్తింప చెయ్యాలి. చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు ఎక్కుగ్రేపియా ఇవ్వాలి. రు. 1 లక్ష ప్రకటించాలి. గతంలో ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఈ పరిస్థితులలో ఇప్పుకపోతే వారు బుతికే అవకాశం లేదు.

డా. ఎం.ఎస్. పార్థసారథి(కదిరి): అధ్యక్షా, నేను కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు అడిగిన అన్ని పాయింట్స్‌తోను ఏకీభవిస్తున్నాను. పంటల భీమాకు సంబంధించి, అది వర్తించని రైతులకు దెండు హెక్టార్స్‌కు మాగ్గిమం రు. 2,500 పస్తుందని ఉంది. గతంలో పంటల భీమా రు. 300 మాత్రమే ఉంది. ఇన్ఫుట్ సబ్సిడీ రు. 300 ఇస్తే, రు. 2,500 నష్టపోయే పరిస్థితి ఉంది. రు. 2500 మాగ్గిమం వచ్చే విధంగా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ కె. జయరాం (సింగసముల): అధ్యక్షా, క్రాస్ ఇన్స్యూరెన్స్ గురించి ఒక మాట చెప్పాలి. క్రాస్ కటింగ్స్ విషయంలో ప్రైదరాబాదు నుంచి బ్యాలో ఆఫ్ స్టోట్స్‌క్స్ నుంచి సర్వే సెబర్స్ వస్తాయి. దాని ప్రకారం జరుగుతుంది. మా మండలంలో రెవ్యూ చేసేటప్పుడు ఇక్కడ ఇచ్చిన సెబర్స్ పంపెసెట్ ఉండి వేరుశెనగ పంట బాగా ఉంటే, దానినే మొత్తం మండలానికి అప్పయ్య చేసి చాలా తక్కువ ఇన్స్యూరెన్స్ ఇస్తారు. రు. 300 క్రాస్ ఇన్స్యూరెన్స్ చేస్తే రు. 30 వచ్చింది. దాని వల్ల రైతులకు నష్టమే కానీ లాభం లేదు. మంత్రిగారిని కోరేది, సంట్రల్ గవర్నమెంట్‌తో కరస్ట్యాండెన్స్ చేసి, పథ్థతి మార్పి, రైతులకు ఉపయోగించే విధంగా క్రాస్ ఇన్స్యూరెన్స్ విధానాన్ని తీసుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వడ్డె శోభనాద్రిశ్వర రావుః అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం కరపును దృష్టిలో పెట్టుకుని 31.7.00 వరకూ గల వ్యవసాయ బకాయిల మీద సర్చార్జీని రఘ్య చేశాము. ఏప్రెల్ వరకూ అవకాశం ఇచ్చాము. దానిని రైతులు ఉపయోగించుకోవాలి. రాష్ట్రంలో రైతులందరికి వర్తిస్తుంది. అనంతపూర్ జిల్లాకు సంబంధించి ఒక్క వేరుశెనగ పంటను వేశారని చెప్పారు. వేరుశెనగ పంట కంటిస్యూయెస్‌గా పెయ్యడం వల్ల ఇబ్బంది ఉంది. 7:1 ప్రకారం వేరుశెనగ, కంది వేసుకుంటే మంచిది. కంది వల్ల అడిషన్ల్ ఇన్కం వస్తుంది. కంది ఆకులు రాలిపోతాయి కనుక అని ఎరువుగా కూడా ఉపయోగిస్తుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు హర్ష్ కల్పర్ క్రాస్ సర్వే చేశారు. దానిమ్మ, మామిడి, ఆమ్లా, వేప, చింత పంటిలి వేసుకోవచ్చు. ఆమ్లాకు భవిష్యత్తులో మంచి అవకాశాలున్నాయి. సీతాఫలం కూడా వేసుకోవచ్చు. పార్థసారథిగారు చెప్పారు. ఇన్స్యూరెన్స్ విషయంలో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా చూడాలి. గతంలో లోనింగ్ శార్కర్స్‌కే ఉండేది. ఇప్పుడు లోన్ టీసుకోనీ వారు కూడా కట్టపచ్చును. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రి పంట మీద ప్రిమియం తగ్గించారు. ఇన్డమీయిలీ లెవెల్ 80 శాతం తగ్గించారు. అగ్రికల్చర్ ఇన్స్యూరెన్స్ మీద సంట్రల్ గవర్నమెంట్, స్టోర్ గవర్నమెంట్ పీర్ 2 : 1గా ఉండేది. ఇప్పుడు చెరిసగం అన్నారు.

మ.1.10

ఇప్పుడు చెరి సగం భరించవలసిన పరిస్థితి ఉంది. Inspite of that అనలు ఇన్డమీనిటీ లెవెల్ చాలా తగ్గించేశారు. అది పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. దానిని గురించి మన ప్రభుత్వం కృషిచేస్తున్నది. In this connection, the Government of India has to bring in the necessary changes in agricultural policy for the benefit of the farmers. గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావించిన అంశాలకు ఇంతకు ముందే చెప్పాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి:- ఒక చిన్న క్లారిఫికేషన్కు అవకాశం ఇప్పండి.

MADAM SPEAKER: Already you have taken ample time. The issue to be raised to-day under Rule 304 is postponed.

(అంతరాయం)

(ఈ సమయంలో శ్రీ బి. నారాయణ రెడ్డి స్పీకర్ పోడియం వద్దకు వెళ్లి రైతులకు ఎక్కు గ్రేఫియా ఇవ్వాలంటూ డిమాండ్ చేయసాగారు)

మేడమ్ స్పీకర్:- మీరు ఇట్లా పోడియం దగ్గరకు వచ్చేట్లు ఉంటే ఇంతసేపు డిస్కషన్ చేయకుండా ఉంటే అయిపోయేది. అంతే మీ ఆలోచనా వద్దతి ఇలా ఉంది. ఇంతే మీ ఆలోచనా వద్దతి. మీ అందరికీ అవకాశం ఇచ్చాను. మాట్లాడారు. మీరు అడగవలసింది అడిగారు. వారు చెప్పవలసింది చెప్పారు. మళ్ళీ మీరు పోడియం దగ్గరకు వస్తున్నారు. వాటీజ్ దిస్?

(కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు కౌరితమంది వెల్ వద్దకు వచ్చి “ అత్య హత్యలు చేసుకున్న రైతులకు లక్ష రూపాయలు ఎక్కుగ్రేఫియా ఇవ్వాలి - రైతుల అత్యహత్యలన్నీ సర్కారీ అత్యహత్యలే - స్వరాంధ్ర కాచు మారణాంధ్ర” అని ప్రాణి ఉన్న పేపర్లను సభకు ప్రదర్శించారు)

పోడియం వద్దకు వచ్చే ఆసుర్ వస్తుందా? కూర్చోండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి:- క్లారిఫికేషన్కు అవకాశం ఇవ్వాండి. మేము వెళతాము.

మేడమ్ స్పీకర్:- వాటీజ్ ది యూఅజ్? మీరు క్లారిఫికేషన్ కోసం అని ఇక్కడకు రాలేదు.

(అంతరాయం)

ఎట్లా అండీ? సో. సో. మళ్ళీ తీసుకుండాము అంటే ఏమిటి? ఎలా దివాకర్ రెడ్డి గారు? క్లారిఫికేషన్ అయిన తరువాత నెక్కుసబ్సెక్షన్లోకి వెళచామంటారా?

డా. ప్రొన్నాల లక్ష్మయ్య:- పుయ్ డిమాండ్ ఎక్కుగ్రేఫియా.

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్:- ఎట్లా అండీ? ఇటీజ్ నాట్ ఫెయిర్.

శ్రీ నోముల సర్పింహయ్య:- అధ్యక్షా, నేను దయుచేసి ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరేది ఒక్కటి. మనం బిపసిలో మాట్లాడిన దానికి వ్యతిరేకంగా మనమే చేస్తే మరో రకంగా పరిస్థితి ఉంటుంది. మీరే ఆలోచించండి. ఈ రోజు గుర్తురు గారి ప్రసంగానికి సంబంధించి ఉంది. ఏదో ఒక కన్కనక్కను రావాలి. తమరి ద్వారా ప్రతిపక్షం వారిని కోరుతున్నాను. రైతులు అత్యహత్యలు చేసుకుంటున్నది నిజమే. రాస్తా రోకో నడుస్తున్నది నిజమే. ఎవరు కాదంటున్నారు? కానీ మన సమయం అయిపోయింది అని మంది సమయం ఏ రకంగా అయినా చేస్తాము అంటే ఇంకా బిపసిలో మాట్లాడిన దానికి అక్కడ జరిగిన దానికి విలువ ఉందా?

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి:- మీ వారు కూడా చేస్తున్నారు.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్:- నిజమే. మా వాళ్లూ ప్రంట్ లైన్లో ఉన్నారు. కానీ మీరు బిప్సిలో ఒకటి చెబుతారు. ఇక్కడ ఒకటి చేస్తారు.

(అంతరాయం)

డా. పి. లక్ష్మియ్:- ఇందులో రాజకీయం అవసరం లేదు. మీరు గతంలో ఇచ్చారు. ఇప్పుడు కూడా మళ్లీ ఇప్పమని కోరుతున్నాము. రైతుల కుటుంబాలను ఆదుకోమని కోరుతూన్నాము.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి రైతులకు లక్ష రూపాయలు ఎక్కుగేపియా ఇవ్వాలి. చనిపోయిన రైతు కుటుంబాలకు వెంటనే లక్ష రూపాయలు ఇవ్వాలి. అంటూ పదే పదే నినాదాలు)

మేడమ్ స్పీకర్:- స్టీజ్ కూర్చోండి. ఎట్లా అండీ? ఏం పద్ధతి? గవర్నర్స్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పైన డిస్కపస్ ఉంది.

(అంతరాయం)

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి ఇండస్ట్రీస్ కు కోట్లాది రూపాయలు ఇస్తారు. రైతుల గురించి పట్టించుకోవడం లేదు. ఎక్కుగేపియా వెంటనే ఇవ్వాలి - ప్రమాదంలో చనిపోతే ఆపద్ధంథు అంటున్నాము - రైతుల గురించి పట్టించుకోవడం లేదు రైతులకు ఇప్పరా? అన్న నినాదాలు)

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్:- స్టీజ్ రెజ్యామ్ యువర్ సిట్స్.

శ్రీ కె. విజయరామారావు:- మేడమ్ స్పీకర్. ఐ యామ్ ఆన్ ఎ పాయింటాఫ్ ఆర్డర్.

మేడమ్ స్పీకర్:- వాటీజ్ యువర్ పాయింటాఫ్ ఆర్డర్?

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి:- ఏమిస్ట్రో ఇప్పండి. మేము ఈ సెషన్ అంతా రాము.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభ్యుల నుంచి రైతు వ్యతిరేక తెలుగు దేశ ప్రభుత్వం డౌన్ డౌన్ అన్న నినాదాలు)

★^{*}శ్రీ కె. విజయరామారావు:- అధ్యక్షా, రూల్ 74 క్రింద డిస్కపస్ నడుస్తున్నది. సభ్యులు అడగువలసింది అడిగారు. మినిస్టర్ గారికి రిప్పయ్ ఇప్పమని టైమ్ ఇచ్చారు. అయితే మామూలుగా ఆరగంటలో జరగవలసింది, 15 నిముషాలలో జరగవలసింది మీరు రెండు గంటలు సమయం ఇచ్చారు. అయినప్పటికీ కూడా రూల్ 277 (**XV**) (**XVI**) ను వయులేట్ చేస్తూ ఎక్కిచిట్ చేస్తున్నారు. స్టోగన్స్ ఇస్తున్నారు.

* As asterisk before the name indicates confirmation by the Member

(అంతరాయం)

ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రాటెస్ట్ చేసే హక్కు తప్పకుండా ఉంది. అయితే ఈ సభను రూల్స్ ప్రకారం జరుపుకోవాలి. మీ అఖిప్రాయాలు మీరు తెలియజేశారు. తరువాత మంత్రి గారికి జవాబు చెప్పడానికి, క్లారిఫికేషన్ చెప్పడానికి అవకాశం ఇచ్చాలి. వారికి ఆ అవకాశం ఇవ్వకుండా ఈ విధంగా రూల్స్ కు వ్యతిరేకంగా చేయడం ఎంతవరకు సబబు? కాబట్టి సభను ఆర్డర్లోకి తీసుకు రండి. మంత్రి గారు జవాబు చెబుతారు.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి:- ఎంట్రీప్రైసియా ఇస్తామని చెప్పండి. మేము విత్తడా చేసుకుంటాము.

(అంతరాయం)

I am on a Point of Order.

మేడమ్ స్పీకర్:- వారు పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ అంటే ఇచ్చాను. What is your Point of Order? Under what rule?

SRI J.C. DIWAKAR REDDY: Under Rule 274.

MADAM SPEAKER: You read it.

SRI J.C. DIWAKAR REDDY: I dont' have Rules book with me.

MADAM SPEAKER: What is this Diwakar Reddy garu. You are a Senior Member.
మ.1-20

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- సభ ఆర్డర్లో లేనప్పుడు తమరు ఆయనకు ఎలా అవకాశం ఇచ్చారు? సభను మొదట ఆర్డర్లో నుంచండి. ఆయనకు అవకాశం ఇచ్చారు కాబట్టి మాకు కూడా అవకాశం ఇస్తామని.

శ్రీ కె. విజయరామారావు:- నా భావాలను నేను వ్యక్తం చేశాను.

మేడమ్ స్పీకర్:- వారు రూల్ 277 కోట్ చేశారు. 274 చదవండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- చదువుతాను అమ్మా. ఆయనకు అవకాశం ఇచ్చారు కాబట్టి మాకు అవకాశం ఇస్తామని అడుగుతున్నాను. సభలో తమ ముందర అందరు సమానమే. సభలో ఆయన ఒకటి, మేము ఒకటి కాదు. అందరు సమానమే.

మేడమ్ స్పీకర్:- ఆయన రూల్ 277 చెప్పారు. మీరు రూల్ 274 చదవండి. మీరు సీనియర్ సభ్యులు.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అవకాశం ఇస్తామని అమ్మా.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్యః చని పోయిన వాళ్లు చని పోయారు. మిగతా వాళ్లను కూడా చంపకుండా ఎంట్రీప్రైసియా విషయం చెప్పండి.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ గౌడ్ : వాళ్ల చనిపోయారు. ఏమి చేయవలయునో చెప్పండి.

మేడమ్ స్పీకర్ : - దయచేసి కూర్చోండి. రూల్ 274 చదవండి.

శ్రీ పి. లక్ష్మియ్యాబతికి పున్న వాళ్లను కూడా ఈ రూల్ ప్రకారం చంపే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ కాగిత పెంకట్రాపు : - మైసూరారెడ్డిగారిని రూల్ చదవమని డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

(రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటూ పుంటే ఇక్కడ రూల్ ఎందుకు? మనమంతా రైతులమే గదా. లక్ష రూపాయల ఎక్కు గ్రేఫియా మంత్రిగారు ఎనోస్ చేయాలని కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి)

(శ్రీ బి. నారాయణరెడ్డి : ఈ నెలలోనే ఇద్దరు చచ్చిపోయారు. మా బాధలు ఎవ్వరు నిపడం లేదు.

(“లక్ష రూపాయలు ఎక్కు గ్రేఫియా ఇవ్వాలి. ఆత్మహత్యలను ఆపాలి. రైతులను కాపాడాలి. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న కుటుంబాలకు ఎక్కు గ్రేఫియా ఇవ్వాలి” అని కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు వెల్లో నుండి నినాదాలు చేయసాగారు)

శ్రీ గద్ది బాబురావు : - వారి ప్రభుత్వాలలో కూడా జరిగాయి ఎక్కు గ్రేఫియా ఇవ్వలేదు.

డా. జి. చిన్నారెడ్డి : - తప్పుడు ఆరోపణలు చేయవద్దు. కూర్చోండి. మేము ఇచ్చామని అనలేదు. అప్పుడు మీరు అడగలేదు, మేము ఇష్టలేదు.

మేడమ్ స్పీకర్ : - దయచేసి ఎపరి స్థానాలలోకి వారు వెళ్లి కూర్చోండి. ఈ డిసెకషన్స్ ఇలా సాగడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. ఇక్కడ నుంచి మీరు మాట్లాడుతున్నారు, ఆక్కడ నుంచి వారు మాట్లాడుతున్నారు. అందరు గౌరవ సభ్యులమే. అందరికి రూల్ తెలుసు. జరిగినది ఎవరు చెప్పాల్సినది వారు చెప్పారు.

శ్రీ ఎస్. ఉదయబాసు : రైతులు వ్యవసాయం చేసుకునే పరిస్థితులలో లేదు. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న కుటుంబాలకు లక్ష రూపాయలు ఎక్కు గ్రేఫియా ఇప్పించండి. మేము కూర్చుంటాం .

శ్రీ కె. సత్యనారాయణగౌడ్ : రూ. 200 కోట్లు సిమెంట్ ప్లాట్ఫర్ కి రాయితీలు ఇచ్చారు. మరి రైతులకు ఇష్టడంలో ఇఖ్యంది ఏమిటి? అని పోడియం దగ్గర నుంచి.

మేడమ్ స్పీకర్ : - మనకు బిజినెస్ అక్సరలేదా చెప్పండి.

(ఇంత మంది చనిపోతే ప్రభుత్వం ఏమీ పట్టనట్లు పుంటే ఎలా అని శ్రీ జి.సి. దివాకరరెడ్డిగారు పోడియం దగ్గరకు వెళ్లి స్పీకర్తో వాదనకు దిగారు)

మేడమ్ స్పీకర్:- దివాకరరెడ్డిగారు మీరు అడగులసినది అడిగారు. నన్ను ఏమి చేయమంటారో చెప్పండి? అజెండాలో పున్న బిబెనెన్ చేసుకోవలసిన అవసరం లేదా? అనంతపురం జిల్లా శాసన సభ్యులందరు మాటల్లాడాలని అన్నారు. అవకాశం ఇచ్చాను.

(ఈ దశలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు డా. బి. చిన్నారెడ్డి, డా. శంకరరావు, డా. తిమ్మస్వామి, ఎస్. ఉదయభాసు, ఎం. మారపు ఇంకా కొందరు గౌరవ సభ్యులు వెల్లోను, శ్రీ కె. సత్యనారాయణగాండ్, ఇంకా కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు పోడియం దగ్గర కూర్చోని “ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతు కుటుంబాలకు లక్ష రూపాయలు ఎక్కు గ్రేఫియా ఇవ్వాలని, రాయలీమ రైతులకు న్యాయం చేయాలని, రైతుల ఆత్మహత్యలు అపాలని, పుయ్ డిమాండ్ ఎక్కు గ్రేఫియా” అని నినాదాలు చేయసాగారు)

మ.1.30

(“బజారున పడ్డ రైతు కుటుంబాలను ఆదుకోవాలి, పుయ్ వాంట్ ఎక్కుగ్రేఫియా ” అంటూ పోడియం ముందు కూర్చున్న కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుండి నినాదాలు)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి: అధ్యక్షా, పుయ్ డిమాండ్ యున్పుట్ సబ్సిడీ ప్రభుత్వం వారు పలకకుండా అలా కూర్చుంటే ఎలా?

(“రైతుల ఆత్మహత్యలను ఆపాలి, రైతు వ్యతిరేక ప్రభుత్వం డౌన్, డౌన్ ” అంటూ నినాదాలు)

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు రెయిజ్ చేసిన అంశానికి సంబంధించి, ముందుగానే ప్రభుత్వం కావలసిన చర్యలను తీసుకోవడం జరిగింది. నిన్ననే హాన్స్‌లో ఒక ప్రోకెట్ ఎనోస్ చేయడం జరిగింది. నిన్న హాన్స్‌లో ప్రోకెట్ ఎనోస్ చేసినప్పుడు రాజశేఖరరెడ్డిగారు కూడా హాన్స్‌లోనే పున్నారు. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు పున్నప్పుడు ఒకటి, రెండు పాయింట్లు అడిగారు. ముఖ్యమంత్రిగారు నుప్పటినీ సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. ఎక్కుగ్రేఫియా యివ్వడానికి పీలుపడదని చెప్పాము. ఇన్పుట్ సబ్సిడీ దాదాపు రు. 1250 వరకు యిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ ప్రాంతంలో పున్న సినియారిటీని బట్టి గపర్చమెంట్ ప్రోకెట్ని ఎనోస్ చేసిన తరువాత, మరలా ఈరోజు క్రొత్తగా ఈ ప్రశ్నము తెచ్చి ఈ రకంగా డిమాండ్ చేయడం, వెల్లో కూర్చోవడం సమంజసం కాదు. గపర్చు అడ్రెస్ మీద స్పీచెన్ కాంస్టిట్ కావలసి పుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం యివ్వవలసి పుంది. I am appealing to all the Hon'ble Members to resume their seats and cooperate with the Chair.

// కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుండి నినాదాలు కొనసాగుతునే పున్నాయి //

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి: మేడం స్పీకర్, నాకు అవకాశం యివ్వండి. వారు చెప్పిన దానికి మేము కూడా చెప్పాలి కదా.

మేడమ్ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి: రామకృష్ణుడు గారు అపీల్ చేశారు కదా. దానికి మేము కూడా చెప్పాలి కదా.

శ్రీ ప్రై. రామకృష్ణదు: వారిని సీట్స్కి వెళ్లి కూర్చోమనండి. We have no objection to hear to Diwakar Reddy Garu provided the Hon'ble Members resume their seats.

// శ్రీ జ. సి. దివాకరరెడ్డి తనకు మాటలుడడానికి అపకాశం యివ్వవలసిందిగా కోరుతూ నిలబడే పున్మార్గ //

మేడమ్ స్పీకర్: వారు అపీల్ చేశారు కదా. ఫ్లిజ్, కూర్చోండి.

SRI J.C.DIWAKAR REDDY: I too will appeal to the House. అధ్యక్షా, తమరు ఎంతో దయతో రెండు గంటల చర్చకు అనుమతి యిచ్చారు. డిస్ట్రిక్షన్ జరిగింది. మేము కొత్తగా ఏమీ డిమాండ్ చేయడం లేదు.

మేడమ్ స్పీకర్: ముందు మీ సభ్యులను సీట్లలో కూర్చోమని చెప్పండి.

శ్రీ జ.సి. దివాకరరెడ్డి: మా వారిని సేను రిక్వెష్చన్ చేస్తాను. మేము వారిని అడిగిందల్లా ఎక్కుగేపియా పే చేయండి అని మాత్రమే.

మేడం స్పీకర్: హాస్ అర్థర్లో లేకపోతే ఎలా? ఫ్లిజ్, కూర్చోండి.

శ్రీ జ.సి. దివాకర రెడ్డి: సేను రెండు మాటలు చెప్పిన తరువాత మా వారికి అపీల్ చేస్తాను. మేడమ్, వారు మాకు అపీల్ చేశారు. సేను హాస్ మొత్తానికి అపీల్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రై. రామకృష్ణదు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులకు మరొకసారి అపీల్ చేస్తున్నాను. మనకు కాన్స్టిట్యూషనల్ ఆటీగేప్పు పుంది. దానికి సభ్యులందరూ కోఆపరేట్ చేయాలి. గపర్సుమెంట్ ఆలోడీ ప్యాకేజ్ ఎనోస్ చేసింది. ఇంతకంటే చేసేది ఏమీ లేదు. దీన్ని రాజకీయం చేయవద్దని వారందరినీ కోరుతున్నాను. తమరు అపీల్ చేశారు. మిగతా ఫ్లోర్ లీడర్స్‌ను కూడా అపీల్ చేయమనండి. అందరి అపీల్స్ నింటారేమో చూద్దాము.

// కాంగ్రెస్ సభ్యులు నినాదాలు కొనసాగించారు //

శ్రీ జ.సి. దివాకరరెడ్డి: అధ్యక్షా, తమరు దయతో రెండు గంటలు డిస్ట్రిక్షన్కు అనుమతించారు. వారు ఎక్కుగేపియా ఎనోస్ చేసిన తరువాత, మా సభ్యులను సీట్స్కి కూర్చోపలసిందిగా అపీల్ చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఎక్కుగేపియా విషయం, యున్పుట్టు విషయం స్పష్టంగా చెప్పాలి. కరెంట్ విషయం కూడా చెప్పాలి. కరెంట్ డిస్కసన్ట్ అయింది. తిరిగి యిచ్చే విషయం చెప్పాలి.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించి ఒక విషయం తమద్వారా చెప్పాడలచుకున్నాను.

// “సర్కారీ హత్యల నుండి రైతులను కాపాడాలి” అని కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుండి నినాదాలు //

ఆ జిల్లాలో 25 లక్షల హెక్టార్లకు గాను లక్ష హెక్టార్ల భూమి మాత్రమే సాగులోకి తీసుకురాబడింది. మన విజ్ఞత ఎటువైపు పోతోందో అలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. దీనికి కారణం ఎవరనేది అలోచించాలి. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం నుండి చేసిన కొన్ని సూచనలు యమీడియేట్ రిలీఫ్సు సంబంధించి లేవు. దీర్ఘకాలిక పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసినవిగా పున్నాయి. ఇమీడియేట్ రిలీఫ్సు సంబంధించి కూడా వుంటే బాగుండేది. ఈరోజు బంద్ జరుగుతోంది. ప్రత్యేకించి సిపిఐ(యం) లీడ్ తీసుకుంది. కాంగ్రెస్, మిగతా పార్టీలు కూడా బంద్ పిలుపునిచ్చాయి. తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయం కోరుతున్నాను. ఈ విషయానికి సంబంధించి స్పష్టమైన ప్రకటన చేయండి. ఆల్ ఫ్లోర్ లీడర్స్‌తో మాట్లాడడానికి ఎస్యారెన్స్ యుష్వవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర జాతీయ రహదారి దిగ్ంధం జరిగింది. ప్రజల బాధలను గురించి ఆలోచించకుండా, మొత్తం లక్ష విద్యుత్ కనెక్షన్ వుంటే, అందులో 21 వేల విద్యుత్ కనెక్షన్ డిస్కనెక్ట్ చేశారు. అందువల్ల యిభ్యందులు ఏర్పడుతున్నాయి. విద్యుత్ బిల్లులు మాఫీ చేయవలసిందిగా అడిగాము. ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

SRI P.ASHOK GAJAPATHI RAJU: Madam Speaker, I would like to draw your attention to Rule 277 and Rule 280 of the Rules. ఇక్కడ ఒక విచిత్రమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది.

మ.1.40

(అత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకు లక్ష రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేసియా ఇవ్వాలని కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులు నినాదాలిచ్చారు)

SRI P.ASHOK GAJAPATHI RAJU: Madam Speaker, I am on a Point of Order. I would like to draw your attention to Rule 277 and 280 of the Rules. It is a very unusual situation where all the rules are continuously and collectively violated. That is one angle. The second angle of it is that after the violation of rules పార్లమెంటరీ ప్రోఫెసన్సును కూడ ధిక్కరిస్తున్నారు. ఇక్కడ ఎట్లా ఉండంటే, నేను చెప్పిందే వేదము, ఇంకా వేరేవరు చెప్పవలసిన పని లేదనే భావన ఇక్కడ ఉంది. Madam Speaker, Parliamentary practices do not allow second speeches of any Member. If we look at Page 923 of Kaul and Shakdher, even a second speech by a Member is allowed through oversight, the same has been expunged from the debate. This House is being taken to ransom. We are democrats. We are elected Peoples' Representatives. We have to reflect their aspirations in the House. Going totally against it and converting a civilised debate into uncivilised agitation is not good. This is my submission to the Chair. Please give us a ruling so that all of us who want to be democrats can follow. Otherwise, those who want to be democrats, those who want to follow the rule of law and those who want to raise the people's problems do not get opportunity. This is totally incorrect and undemocratic.

(రైతుల అత్మహత్యలన్నీ సర్కారు హత్యలే అని కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యుల నుండి నినాదాలు)

MADAM SPEAKER: Please cooperate with the Chair.

శ్రీ నేముల సరసింహాయ్ :— మేడమ్, హౌజిస్ను అడ్జర్న్ చేసి, ఆల్ పార్టీన్ ఫ్లోర్ లీడర్సు పిలిచి మాట్లాడితే కొంత ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. సమయ కొంత వరకు పరిచ్ఛారమపుతుంది. గపవర్సర్ ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిసే సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రిగారి రిస్టయ్ ఇప్పపలసి ఉంది.

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam Speaker, we request you to adjourn the House for ten minutes. Call all the Floor Leaders to your Chamber. We can decide the issue. I am sure, everybody is hungry. They can have lunch.

డా.కె.లక్ష్మణ :- మేడమ్, గవర్నర్ ప్రసంగం మీద ముఖ్యమంత్రిగారి రిపబ్లిక్ ఇష్టవలసి ఉంది. ఎన్నో నమస్కలు చర్చకు రావటసి ఉంది. ఆ తరువాత క్లారిఫికేషన్స్ అందరికి ఇష్టవలసి ఉంది. కాబట్టి కొంతసేపు హాజర్ను అడ్జర్న్ చేసి, ఫోర్ లీడర్స్‌ని పిలిచి మాటలాడి, ఆ తరువాత రిపబ్లిక్ మొదలు పెడితే బాగుంటుంది.

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: The issue is seized of by the Government. నిన్ననే ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్యాకేజ్ అనోన్స్ చేశారు. అనోన్స్ చేసిన తరువాత కూడ, ఆర్ పార్టీన్ మీటింగ్ పెట్టిన తరువాత కూడ ఈ ఇష్టాని రాజకీయం చేయాలని చెప్పి, శాసనసభను కించపరిచే విధంగా వ్యవహారించడం మంచిది కాదు. Once again, I appeal to the Hon'ble Members to resume their seats and continue the business.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి :- ఎక్కుడ రిలీఫ్ ఉండో చెప్పండి., దేర్ ఈజ్ నో రిలీఫ్.

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: Whatever we can, we have announced the package. That is a great relief to the farmers.

(ఈ దశలో శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి శ్రీ వై.రామకృష్ణుడు దగ్గరకు వెళ్లి మాటలాడుతున్నారు)

(రైతుల ఆత్మహత్యలన్నీ సర్కారు హత్యలే, ప్రచారానికి కోట్లు, రైతుల నోట్లో మన్మ అంటూ కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌసభ్యుల నుంచి నినాదాలు.)

శ్రీ ఎన్ ఇంద్రేసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి వారినందరిని పిలిచి మాటలాడారు. డిప్యూటీ చేశారు. ప్యాకేజ్ అనోన్స్ చేశారు. ఇప్పుడు ఈ ఇష్టాని ఎవరు థాంపియన్ చేయలనే పద్ధతిలో వాళ్ల మళ్లీ అక్కడకు వెళ్లి (శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డిస్ట్రీషియిల్) మాటలాడుకుంటున్నారు. మధ్యలో మేమేనా?

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి :- నేను అప్పిలింగ్ కు పోయాను.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేసేనారెడ్డి :- పర్సనల్ అప్పీల్ చేసుకోనే విషయమా ఇది? అధ్యక్షా, ఇష్టా స్పెషియల్గా అర్థమవుతున్నది. ఇష్టాని ఎవరు ప్రైజ్ కోర్టు చేసి నడిపించుకోవాలనే దాంట్లోనే ఇంటరెస్టు చూపిస్తున్నారు తప్ప ఏమి కనిపించడం లేదు. గవర్నమెంట్ ఒక ప్రపోజెల్టీ ముందుకు వచ్చింది. హాజ్ నడుస్తున్నది కాబట్టి హాజెలో అనోన్స్ చేశారు. దాని తరువాత యాజిటీప్పన్ ను విరమించుకోవాలని చెప్పారు. కాబట్టి ఇక టైమ్ వేస్ట్ చేయకుండా I request the Members to resume their seats.

శ్రీ వడ్డీ శోభనాద్రిశ్వరరావు : అధ్యక్షా .

SRI N.INDRASENA REDDY: The Minister should not be allowed to speak like this హాజ్ అర్డర్లో లేనపుడు ఎట్లా చెప్తారండీ?

మేడమ్ స్పీకర్ : నేను చెప్పానండీ వాళ్లను కూర్చోమని.

శ్రీ పి. వేణుగోపాలరెడ్డి : హాజ్ అర్డర్లో లేనపుడు నువ్వు ఎట్లా మాటలాడావు?

(ఉఱ్య డిమాండ్ ఎక్స్‌ప్రోప్రియా అని కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు నినాదాలిస్తానే ఉన్నారు)

మ.1.50

(At this juncture, the Hon'ble Members belonging to Congress Party were sitting in the Well of the House and raising the slogan of "We demand ex-gratia" repeatedly.)

మేడమ్ స్పీకర్ : - దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ పద్మే శోభనాద్రిశ్వరరావు : - అధ్యక్షా, మీ ద్వారా నేను గౌరవ సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మీరెంతో సహృదయంతో ఈ విషయాన్ని చర్చించడానికి స్వల్పవ్యవధి చర్చగా అనుమతించారు. నార్కుల్ గా కొద్ది సమయమే దీనికి అనుమతించే వారు గానీ, ఈరోజు దీనికి రెండు గంటలు ప్రాగా నోటీసు ఇచ్చిన వాళ్ళకి, ఇష్టాని వాళ్ళకి కూడా అవకాశం ఇచ్చారు. సభ్యులు చాలా విపరంగా ప్రస్తావించారు. దానికి ప్రభుత్వం కూడా విపరణ ఇచ్చింది.

(అంతరాయం)

దీనిని ఈ విధంగా రాజకీయం చేయడం మంచిది కాదు. ఈనాడు భారతదేశంలో అనేక రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం, ఇతర ప్రభుత్వాలూ కూడా ఉన్నాయి. ఈరోజు రాజస్థాన్లో, మధ్య ప్రదేశ్లో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ పరిపాలన ఉంది. అక్కడ కూడా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే వారికి లక్ష రూపాయలు ఇస్తున్నారా? ఎవరూ రాజకీయం చేయడం న్యాయం కాదు. రైతులు రాష్ట్రాలో కార్బూకమాలు పెట్టారు. ముఖ్యమంత్రి గారు చక్కని ప్ర్యాకేజీ అనొన్న చేశారు. రూ.236 కోట్లు ఖర్చు చేసి, శాశ్వతమైన, ప్రయోజనకరమైన పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. అది చాలా మంచి స్నేము. ప్రతిపక్షం వారు, దివాకరరావు గారు కూడా మెచ్చుకున్నారు. ఇంత పెద్ద ప్ర్యాకేజీ ద్వారా స్వల్ప కాలిక, దీర్ఘ కాలిక ప్రయోజనంతో మొరేల్ బూస్ట్ ఇవ్వాలి.

(అంతరాయం)

SRI J..C. DIWAKARA REDDY: Is it an appeal?

MADAM SPEAKER: It is not appeal.

SRI V. SOBHANDRESWARA RAO: Madam Speaker, ఇటువంటి విషయాన్ని రాజకీయం చేయడం ఎంత మాత్రం తగదు. మీ మినిష్టర్లే ముఖ్యమంత్రి గారు బ్రహ్మండంగా చేశారని అన్నారు. ఒక్క విషయం. లోగడ చిత్తూరు జిల్లాలో 60 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే ఆనాటి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఒక్క రూపాయి కూడా ఇష్టాలేదు. ప్రజలు మరచిపోలేదు. దయచేసి అలోచించండి. గుర్తురు ప్రసంగం మీద చర్చ జరగాల్సి పుంది. I appeal to the Hon'ble Members not to cause disturbance to the discussion on the Governor's Address.

(అసమర్థ వ్యవసాయ మంత్రి రాజీనామా చేయాలి, అసమర్థ ప్రభుత్వం రాజీనామా చేయాలి, అసమర్థ ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా చేయాలి, రైతులను ఆదుకోలేని ప్రభుత్వం - అంటూ కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు నినాదాలు చేశారు.)

MADAM SPEAKER: Please resume your seats. Please co-operate with the Chair.

(At this stage, the Hon'ble Members of the Congress Party, sitting in the Well of the House, were raising the slogan of "We want ex-gratia" continuously and the Hon'ble Members from the Treasury Benches were raising the slogan of "We want Agenda" repeatedly.)

MADAM SPEAKER: Please resume your seats. Please co-operate with the Chair.

(ప్రచారానికి కోట్లు, రైతుల నోట్లు మన్ము అని కాంగ్రెసు సభ్యులు నినాదాలు చేశారు.)

మ . 2 . 00

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ శాసనసభ్యులు వెల్లో నుండి నినాదాలు చేయసాగారు)

(స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ కాదు, మరణాంధ్ర
ప్రచారానికి కోట్లు, రైతులకు తూట్లు
రైతుల ఆత్మహత్యలు, సర్కారు హత్యలే
ప్రచారానికి కోట్లు, రైతులకు ఇక్కట్లు
అత్మహత్యల ప్రభుత్వం, రాజీనామా చేయాలి
రైతు వ్యతిరేక ప్రభుత్వం, రాజీనామా చేయాలి
అసమర్థప్రభుత్వం, రాజీనామా చేయాలి
ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వం, కళ్లు తెరవాలి
రైతుల ఆత్మహత్యలన్నీ, సర్కారు హత్యలే)

శ్రీ ఎస్ ఇంద్రసేనా రెడ్డి : అధ్యక్షుడు, ఇప్పుడు రెండుగంటల నుండి డిస్ట్రిక్టు చేస్తున్నాము . చర్చ ఇక్కడిష్ట్రిక్టు నుండి అడుగుతున్నారు, అటువైపు నుండి కూడా స్ఫురించుతున్నారు . మీరు హాస్ ఎడ్జ్యుకేషన్ చేసి, ఫ్లోరీడార్సు పిలిచి - రాజశేఖర రెడ్డిగారు ఇప్పుడే వచ్చారు . కాబట్టి ఒక 10 నిముపోలు ఎడ్జ్యుకేషన్ చేసి ఫ్లోరీడార్సుతో 10 నిముపోలు మాట్లాడిన తరువాత నీర్లయం తీసుకోండి . ఇదే నా రిపోస్ .

MADAM SPEAKER: The House is adjourned for ten minutes.

(The House then adjourned at 2.05 P.M)

మ.2.50

(సభ మధ్యాహ్నం 2.55 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనది)

(మేడమ్ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానంలో పున్మారు)

(సభ తిరిగి సమావేశమహగానే కాంగ్రెస్ సభ్యులు స్పీకర్ పోడియం వద్ద, వెర్టలోను కూర్చున్నారు)

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి : అధ్యక్ష, తమరు హౌజ్ ఎడ్జర్న్ చేసి స్టోర్ లీడర్స్ అందరినీ లోపలికి రమ్మన్నారు. ఏదో ఒక రకంగా సమస్యను సాల్వ్ చేయాలనే నదుఫ్ఫేశయంతో మీ వరకు మీరు ప్రయత్నం చేసారు.

మేడమ్ స్పీకర్ : విషయం చెప్పండి

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి : ఇది డొరికే మాటల్డాడేది కాదమ్మ, ఎందుకు ఎడ్జర్న్ చేసారు, ఏమిటి అనేది చెప్పాలి కదా? (ఈ దశలో మైక్ కనెకన్ తొలగించబడింది)

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : అధ్యక్ష, తమరితో డిస్క్యూషన్ చేసినపుడు ప్రభుత్వం పైపు నుంచి ఒక స్పృష్టిన ప్రతిపాదన వస్తుందని అనుకున్నాము. కానీ ఆ రకమైన ప్రతిపాదన ఏమీ పచ్చే పరిస్థితి లేసట్లుగా వుంది. ఇది ప్రతిపక్షాలు చేసిన తప్పుగా చూపించాలని, వారి అనలు తప్పును కప్పిపుచ్చుకోవాలని చేసే ప్రయత్నంలో పున్మారు. అనలు మీ ప్రతిపాదన ఏమిటో చెప్పండి. అది కుదరనే కుదరదు అంటే ఎట్లా? అక్కడ దేవేందర్ గాడ్ గారు పున్మారు, రామకృష్ణుడు గారున్నారు. ఏదో ఒక క్లియర్ కన్క్లాజన్కు రావాలని అనుకున్నాము. అక్కడ వారు ధర్మాలో పున్మారు. పోలీసు ఫోర్స్ అంతా కూడా ఎలర్ట్‌గా పుంది. మా డిమాండ్ మేము చెప్పాము.

(మైక్ కనెకన్ తొలగించబడింది)

మ.3.00

శ్రీ వడ్డే శోభనాద్రిశ్వరరావుః అధ్యక్ష, అనంతపురం జిల్లాలో అతి తక్కువ వర్షపాతం ....

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్ : సభ్యులంతా తమ తమ స్థానాలలో కూర్చోవాలి.... వారిని కూర్చోమనండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి : మీ దగ్గర జరిగింది చెబితే వారు కూర్చుంటారు. ...

మేడమ్ స్పీకర్ : వారిని కూర్చోమని మీరు చెప్పండి, హౌజ్ అర్ధర్లో లేకపోతే ఎలా?

(అంతరాయం)

హౌజ్ అర్ధర్లో లేకపోతే మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

(అంతరాయం)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డిః అసలు ఏమి అయిందో చెబితే వారంతా కూర్చుంటారు.

మేడమ్ స్పీకర్స్ అసలు ముందు వారి వారి సీట్లులో వారిని కూర్చోమనండి.

(అంతరాయం)

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డిః మనము లోపల మాట్లాడుకున్నాము. మినిమం ఈ మేరకు చేయకపోతే దైతులను ఆదుకోలేని పరిస్థితి ఉందని, మా డిమాండ్స్ మేము చెప్పడం జరిగింది. అని అప్పనా, అది చెప్పకుండా వీరందరిని కూర్చోమంటే ఎలా? వారు ముఖ్యమంత్రిదగ్గరకు వెళ్లి మాట్లాడుకుని వస్తూమన్నారు. ఇంత లోపలే బెల్ కొట్టారు. వారు ముఖ్యమంత్రిదగ్గర ఏమి మాట్లాడారు, అప్పనని అనిపించుకున్నారా, లేదనిపించుకున్నారా, అది తెలపకుండా మా వాళ్లను కూర్చోమంటే ఎలా? ఇలా చేయడం మాకు బాగా లేదు. ....

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్స్ వారి సీట్లులో వారిని కూర్చోమనండి.

శ్రీ వై. రామకృష్ణాడుః రాజశేఖరరెడ్డిగారు అడిగింది లోపల డిస్కస్ చేచాము. మా లీడర్ని అడిగి వచ్చాము. తమ ఛాంబర్నీకి వచ్చాము. రాజశేఖరరెడ్డిగారికి అప్పుడు కబురు పంపించాము. రావిడానికి కొద్దిగా లేట్ అపుతుందని అన్నారు. బెల్ కొట్టడం జరిగింది. వారు వచ్చారు, మేము వచ్చాము. మా లీడర్ చెప్పింది చెబుతాము. విస్త తరువాత వారు చెప్పవచ్చు....మంత్రిగారు ఆ విపరుం చెప్పడానికి లేచారు. తమ ఛాంబర్లోచెప్పడానికి అవకాశం లేదు, కాబట్టి ఇక్కడ చెబుతున్నామని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

మేడమ్ స్పీకర్స్ మినిస్టర్గారు ఇప్పుడు మాట్లాడాలి, ఎవరి సీట్లులో వారు కూర్చోండి....

శ్రీ వడ్డే శోభనాదీశ్వరరావుః అసంతపురం జిల్లాలో...

డా.కె. లక్ష్మణ్ణిః వారిని కూర్చోమనండి, ఇది ఒక ప్రిసిడెంట్ కాకుండా ఉండాలి..

మేడమ్ స్పీకర్స్ హౌజ్ ఆర్డర్లో లేదు. కూర్చోమని ఎంతో సేపటి సుండి అప్పీల్ చేస్తున్నాను. మీరు అప్పీల్ చేస్తారా, చేయండి....

(అంతరాయం)

సభ్యులంతా కోఆపరేట్ చేస్తేనే కదా...

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యః తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే, ఆల్ఫార్ట్రీన్ ని పిలిచి ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశం పెట్టించారు. కానీ కొన్ని విషయాలకు సంబంధించి స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. వెంటనే రిలీఫ్ లే దన్నారు. మూడు అంశాల మీద ప్రతిపాదన చెప్పాము. హౌజ్ ఆర్డర్లో లేదు. దాని

(అంతరాయం)

దాని గురించి ఇక్కడ చెప్పమనండి. కంక్రెట్ చెప్పమనండి. తమరు చెబితే అయిపోతుంది.....

శ్రీ వై. రామకృష్ణాడుః నర్సింహాయ్యగారు, మిగతావారు హౌజ్ ఆర్డర్లో పెట్టమని చెబుతున్నారు. మేము కోరుతున్నాము. తమ ఛాంబర్లో పిలిచిన తరువాత ఆ విషయాలు చర్చించాము. ఏ విధంగా ప్రభుత్వం రెస్టాండ్ అప్పతుండని చెబుదామంటే వారంతా వెల్లలో కూర్చున్నారు. హౌజ్ ఆర్డర్లో లేదు. ఇప్పుడు ఇది సబబుగా లేదు. నేనూ తమ ద్వారా వారందరికి రిక్వెష్ట్ చేస్తున్నాను. తమ ఛాంబర్లో జరిగినదానికి ప్రభుత్వం స్వ్యామ్ చెబుతుంది. కాబట్టి చెప్పే ముందు వారంతా వారి వారి సీట్లలో కూర్చుంటే బాగుంటుంది....

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యః మా ప్రతిపాదనలు తమ ఛాంబర్లో చెప్పాము.....

(అంతరాయం)

(కాంగ్రెస్ సభ్యులందరూ తమ తమ స్థానాలను చేరుకున్నారు.)

శ్రీ పడ్డె శోభనాదిశ్వరరావుః తమరు హౌజ్‌ని స్వల్ప వ్యపథి కోసం అడ్డర్న్ చేసిన తరువాత గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు రాజశేఖరరండ్రిగారు, దివాకరరండ్రిగారు, నర్సింహాయ్యగారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. ముఖ్యంగా అందులో రిఇట్రేట్ చేశారు. ఈ ఎక్స్‌గ్రేసియా ఇవ్వాలని, ఇన్స్పుట్ సబ్సిడి పోక్కారుకు రు.1,250 కాకుండా రు.2,500 కనీసం ఇవ్వమన్నారు. ఇందులో ప్రభుత్వ పక్షంగా మేము అన్ని కోణాలలో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. 1988 నుండి 1994 మధ్యలో కేవలం రు.1.67 కోట్లు మాత్రమే ఇన్స్పుట్ సబ్సిడి అనాడు ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఇన్నూరెన్స్ క్లెయిమ్ రు.11.60 కోట్లు వచ్చింది. 1995 నుండి 2000 వరకూ ఈ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమయిన శ్రద్ధ తీసుకొని రైతులకు సహాయం చేయాలనే ఉధేశ్యంతో కృషి చేస్తూ రు.99.40 కోట్లు ఇన్నూరెన్స్ క్లెయిమ్ రైతులకు అందచేయడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

మ. 3.10

దయుచేసి విశుద్ధి. ఈ సత్యాలు మీకు నచ్చపు. 1995 నుంచి 2001వరకు ఇన్స్పుట్ సబ్సిడి గానీ, సీడ్ సబ్సిడి గానీ, ఎక్స్‌గ్రేసియాకిగానీ రూ.96.48 కోట్లు ఇచ్చాము. ఇన్స్పుట్ సబ్సిడి మళ్ళి పోక్కారుకి 1250 రూపాయలు ఇవ్వాలని నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించారు. ఆ జిల్లాలో శాశ్వత ప్రాతిపదికన అక్కడ నీటి వసరులను ఇంప్రావ్ చేయడానికి వాతవరణాలో మార్పులు తీసుకు వచ్చి, ఎక్కువ వర్షపొత్తము పడే విధంగా ప్రీ కవరేజీ పెంచడానికి చర్చలు తీసుకొంటున్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన ప్యాకేట్ చాలా బాగుందని వారు చెప్పారు. చిన్నారెడ్డి గారు మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కూడా ఈ ప్యాకేజీని

పెట్టించాలని చెప్పడం జరిగింది. లాంగ్ రేంబీ ఇంటప్పని దృష్టిలో పెట్టుకొని అనంతపూరు జిల్లాకి ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేకంగా ఆ ప్యాకేజీని ప్రకటించడం జరిగింది. మాకున్న వనరుల పరిమితుల వల్ల ఇంతకు ముందు వారు కోరిన విషయాలను ఆమోదించలేకపోతున్నామని తెలియజేస్తున్నామను.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరాణి :- అధ్యక్షా, వారు చెప్పిన దీంట్లో మేము చెప్పిన విషయాలన్ని ప్రక్కన పెట్టి గతంలో ఎట్లా జరిగింది, మీ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు అట్లా చేశారు, మా ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు ఇట్లా చేశామని, ఇంత ఇచ్చామని చెపుతున్నారు. ఆరోజు వేరుశేసగ ఎంత ఉండేది, ఈ రోజు ఎంత ఉంది? ఆరోజు పెట్టుబడంత? ఈ రోజు సెల్లింగ్ ట్రైన్ ఎంత? ఈ రోజు సెల్లింగ్ వాల్యూ ఎంత, ఆ రోజు ఎంత, మీరు కేవలం రూ.250లు ఇచ్చారు. మేము రూ.500లు ఇస్తున్నామని చెప్పడం సరైనది కాదు. ఆ రేపియో క్యాలుక్సెట్ చేసినా, అనాడు ప్రభుత్వం ఇచ్చిసది ఎక్కువే అపుతుంది. మేము ఎకరానికి రూ.2500 ఇష్టమని అడిగాము. మీరు రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి బాగాలేదని అంత ఇష్టులేమని అన్నారు. ఎక్కుగైపియా ఒక లక్షరూపాయలు ఇష్టమని, 21వేల నిద్యుత్త కనెక్షన్స్ బకాయిలు వచ్చే సంవత్సరానికి వాయిదా వేయమని చెప్పాము. ఈ వాయిదా వేయడం వల్ల ప్రభుత్వానికి ఒక్క రాగి పైసా నష్టం కూడా రాదు. మీరు వీటికి ఒస్పుకోలేదు. నిను ముఖ్యమంత్రి గారు సర్వానంగ్ రిలీఫ్ కోసం లాంగ్ టర్మ్ పార్ట్ టర్మ్ రిలీఫ్ కోసం ప్రయత్నం చేశారు. ఈ ప్రభుత్వం గుంటో ఇచ్చిన దానికంటే ఒక్క రాగిపైసా కూడా ఇష్టడం లేదు. ప్రభుత్వ బొక్కసం పరిస్థితి బాగాలేదని, చిల్లి పడిందని అంటున్నారు. ఎకరానికి రూ.2500 ఇష్టమని అడిగితే మీరు కనీసం వెయ్యు రూపాయలైనా ఇష్టండి. వెయ్యు రూపాయలైతే ఎకరం, ఎకరస్త భూమిలో పంట పండించుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇన్సుయారెన్స్ ఇచ్చే చోట కంటే, ఇన్సుయారెన్స్ రాని చోట అడుగుతున్నాము. చనిపోయిన వారికి ఎక్కుగైపియా విషయంలో 50వేల రూపాయలైనా ఇష్టండటే దానికి సమాధానం లేదు. లాంగ్టర్మ్ గురించి మీరు చేస్తామని అంటున్నారు. దానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నామను. మీరు లాంగ్టర్మ్లో అభివృద్ధి చేస్తామంటే, ప్రౌద్యటర్మ్లో బుతికి ఉంటే కదా, లాంగ్టర్మ్ బెనిఫిట్స్ అనుభవించడానికి అని తెలియజేస్తున్నామను. వారు కాపురాలు చేసుకోనే పరిస్థితిలో లేదు. మీరు ఈ విధంగా మాట్లాడడం సబబుగా లేదు. ప్రభుత్వం నుంచి మీరో మెట్టు దిగివచ్చి ప్రజలకు ఉపయోగపడేట్లు చేస్తే మంచిది. మీరు అలా వెళ్లడం లేదు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. అనంతపురం, మిగతా చోట్లా రైతులు చాలా ఆందోళనలు చేస్తున్నారు. మీరు ఇన్సుట్ సబ్సిడీ ఇష్టకపోతే, ఈ రోజు జరిగిన దాని కంటే నాలుగైదింతలు ఆత్మహత్యలు ఎక్కువగా జరిగినా ఆశ్చర్యపోస్కరలేదు. అటువంటి పరిస్థితులున్నాయి. తైతులకు ఉపయోగపడే నిఱగా ప్రభుత్వం చేయాల్సిన బాధ్యత ఉందని తెలియజేస్తున్నామను.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్:- అధ్యక్షా, తమరి సమక్షంలో లాస్ట్ కాంక్స్యాప్స్ కి వచ్చాము. అందోళన చేస్తున్న రైతులు రోడ్స్ట్రైప్ పడుకున్న దృష్ట్యా వారిని శాంతిపజేయడానికి, ఆఖరుకి నిద్యుత్ బకాయిలను వాయిదా వేయమన్నాము. వాయిదా వేస్తే సష్టుమేమీ లేదు. ఈ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారితో చెప్పినా, మా సహచరులతో ఆలోచిస్తానని అన్నారు. కనీసం ఆ స్టేబ్లెంట్లో అయినా చెప్పకపోవడం విచారకరమని తెలియజేస్తున్నామను. అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారు అనంతపూర్ లో కరువు ఏర్పడడం వల్ల ఇది జరిగిందని అన్నారు. మరి గుంటూరు రైతులు కిడ్నీలను ఎందుకు అమ్ముకొంటున్నారు? పరంగ్ల్, కర్మాలు రైతులు ఎందుకు చష్టున్నారు? ఇది ప్రభుత్వ విధనాల్లో ఉన్న లోపాలవల్లే అని చెపుతున్నామను. ప్రజా, రైతు వ్యతిరేక విధనాలను అవలంభిస్తున్నామనేది మర్మపోయి నిస్పగ్నగా ఇది రైతుల ఆత్మహత్యలు అనడం ఇంతకంటే దయనీయమైన పరిస్థితి వేరే ఉండదు. ఔసు. కాంగ్రెస్ పెట్టులేదు, ఇష్టలేదని అంటున్నారు. మరి మీరు ఇష్టరాదా? ఆ రోజున్న పరిస్థితులకు సేడున్న పరిస్థితులకు తేడా అవసరం లేదా? ఆఖరికి రిలీఫ్ అడుగుతున్నాము. అదీ లేదంటే రైతులు చనిపోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. చరిత్ర మిమ్మల్ని క్షమించదు. రైతులు ఆత్మహత్యలను అవడానికి ప్రయత్నం చేయండి.

శ్రీ వడ్డే శోభనాదీశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, అనంతపూర్ జిల్లా రైతుల శ్రేయస్సు కోసం, వారి యొక్క అభివృద్ధి కోసం ముఖ్యమంత్రి గారు వివిధ పక్కాల వారి నుండి అభిప్రాయాలు తీసుకొన్నారు. ఆ జిల్లాలో ఇప్పటికే ఉన్న పంట బుఱాలను రీ పెడ్యాల్ చేయడం, తరువాత, పంటలు నేయడానికి ట్రోత్తగా బుఱాలు మంజూరు చేయడం గురించి నిన్న ప్రకటించారు. ఆ జిల్లా కలక్కరు గారి సారథ్యంలో పనికి అహరం పథకం క్రింద ఎన్నో చక్కని కార్బూకమాలు తీసుకొని, గ్రామీణాభివృద్ధికి ఎంతో కృషి జరుగుతోంది. ఆ జిల్లా పరిస్థితులను ప్రత్యకంగా దృష్టిలో పెట్టుకొని హాచ్చు మొత్తంలో అదనంగా బియ్యం ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ జిల్లాలో హాయ్ప్స్ గా వాటర్పిడ్స్‌ని తీసుకోవడం జరిగింది. నీటి వల్ల రాబోయే మాయిశ్వర్ ని ఉపయోగించుకొని ఒక లక్ష ఎకరాలలో పండ్ల తోటలను, వెయ్యి ఎకరాల్లో భ్లక్ ప్లాంటేషన్ పథకాన్ని చేపట్టి చేస్తే రాబోయే పదు సంపత్సురాల్లో మూడు లక్షల ఎకరాలలో ఈ విషయంగా హర్షికల్ప కల్పర్ క్రాప్స్ నేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. దీంట్లో రైతులకు సంపత్సురానికి ఎకరానికి వెయ్యి రూపాయల చెప్పున సహాయం చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాము. అలాగే 7.5 ఎకరాల కంటే పైన ఉన్న అందులో కొంత భూమిని వారు కూడా సూచించారు. చక్కగా వేప చెట్లు, ఆగ్రి, హర్షికల్పర్ ప్లాంట్స్ వేస్తే ఓవరాల్గో ఎన్విరాన్‌మెంట్‌లో మార్పులు వచ్చి ఎక్కువ వర్షాలు వచ్చి రైతులు చక్కగా పంటలు సండించుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెప్పారు. ఎకరానికి వారితో చర్యించి రూ.1500ల ఆర్దిక సహాయం ఇచ్చి దాదాపు 7.5 ఎకరాల కంటే పైన ఉన్న భూకుమతాలు ఉన్న దాంట్లో కనీసం 25% లో ఈ విధంగా ప్లాంటేషన్ ఇవ్వాలని, భ్లక్ ప్లాంటేషన్ నేయాలని, వేప కుంకుడు పంటి చెట్లు నేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. దాదాపు 75 వేల హెక్టార్ ఎస్ట్రోములో అడవి ప్రాంతములో రాబోయే మూడు సంపత్సురాల్లో 42 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేసి వేప, చింత, ఆమ్ల, బంగామియ లాంటి మొక్కలు వేసి ఎన్విరాన్‌మెంట్‌లో ఛేంజ్ తీసుకురావాలని అనుకోవడం జరుగుతోంది. డ్రైష్ స్ట్రోమ్‌లో నేడు 50,35 అంటే మేము 66% వరకు ఇచ్చి 25వేల ఎకరాలకు డ్రైష్ సిస్టమ్ ద్వారా హర్షికల్పర్ క్రాప్స్ పెంపాందించాలని అనుకొంటున్నాము. మ.3.20

అలాగే అదనంగా ఇంకోక 300 కొత్త వాటర్ పెట్స్‌ని మంజూరు చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. వ్యవసాయానుబంధ వ్యాపకాలయిన యానిమల్ హాజ్యండర్ గానీ, గొట్రెలు, కోట్ల పెంపకం గానీ, డైరీ గానీ అభివృద్ధి చేయడానికి కూడా రూ . 5.20 కోట్లు సమకూర్చలసుకున్నాము. అలాగే శాశ్వతంగా మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యూంకులను రిలీఫ్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో చక్కగా అభివృద్ధి చేస్తున్నాము. అక్కడ గండ్లు పూడ్చడం జరిగింది. ఇంకా రూ.30 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి అవసరమైన చోట్లు కార్బూకమాన్ని తీసుకోవడం జరుగుతోంది. దాదాపుగా అనంతపురం జిల్లాలో ఎన్నో దశాబ్దాలుగా గండ్లు పడిన చెరువు లన్నింటికి ఈ రోజు గండ్లు పూడ్చడం, నీరు నిలుపుకుని దాదాపు 2 లక్షల ఎకరాలలో పంట పండిందంటే, చంద్రబాటు నాయుడు గారి పుణ్యమైనని మీకు మనవి చేస్తున్నాము.

మరొక విషయం 1988 నుంచి 94 మధ్య కేవలం 1 లక్ష రూపాయల ఇన్స్పుల్ సబ్సిడీ ఇచ్చారు. అప్పుడు వారి ప్రార్థించారే మంత్రిగా ఉన్నారు. మేము రూ.57 లక్షల 68 వేల ఇచ్చాము. అలాగే రూ.57 కోట్లు ఇచ్చాము. టోటల్గా అనంతపురం జిల్లాకు ఇస్మ్మీరెస్సు కింద రూ.99.48 కోట్లు, అలాగే ఇన్స్పుల్ సబ్సిడీ గాని, సీడ్ సబ్సిడీ గాని అమాంబాపతు రూ.96.48 కోట్లు ఇచ్చామని తెలియజేస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితులలో మేము వీలెనంత వరకూ వారు చెప్పిన సూచనలను మాకున్న రాష్ట్ర పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని మాగ్గిమం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. రైతాంగం శ్రేయస్సును పరిరక్షించడానికి అన్ని విధాలుగా కృషి చేస్తున్నాము.

శ్రీ పై. రామకృష్ణాడు : - అధ్యక్ష, పొయింటాఫ్ ఆర్డర్.

(ప్రతివక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్ : - ఏమిటి మీ పాయింటాఫ్ ఆర్డర్?

శ్రీ పై. రామకృష్ణదు : - అధ్యక్షా, రూల్ 74 గురించి మనకందరకూ తెలుసు. రూల్ 74 కింద ఈ నోటీసు ఇష్టడం జరిగింది. మంత్రి గారికి తెలుసు, దానికి ఒక టైము లిమిట్ ఉంటుంది. ఇంపొర్టెంట్ కాబట్టి గారవ సభ్యులు దీనిని కొంత వరకూ ప్రాలాంగ్ చేశారు. డిమాండ్సు పెట్టారు. దీని మీద గవర్నర్మెంటు కూడా స్వోటబుల్ రిస్లులు ఇచ్చింది. ఈ విధంగా ప్రాలాంగ్ చేస్తూ వుంటే, తర్వాత కానెస్టిట్యూషనల్ అబ్బిగేస్సు వస్తుంది. ఇంకా ఇద్దరు సభ్యులు గవర్నరు స్పీచ్ మీద మాట్లాడాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి. అందుచేత మనం ఈ విధంగా ప్రాలాంగ్ చేయడం మంచిది కాదు. కాబట్టి రూల్ 280 కింద ఈ విధంగా ప్రాలాంగ్ చేస్తూ పోతే, మనం క్లోజ్ చేసే అవకాశం ఉంది. అందువల్ల మీరు పర్మిషను ఇస్తే, రూల్ 280 కింద ఈ డిబేట్సు క్లోజ్ చేయడానికి అనుమతించాలని కోరుతున్నాను.

డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి : - మేడమ్ స్పీకర్, పాయింటాఫ్ ఆర్డర్. మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ మా పార్టీ మీద ఎలిగేసను చేశారు. Madam, I am referring to Page-920. In that it was written that " where allegations are made in the House against a particular political party, the leader or the chief whip of that party can make a statement in the House." ఇన్ఫుల్ సబ్మిషన్ గురించి ఇక్కడ దెండు సమస్యలున్నాయి.

Dr Y. RAMAKRISHNUDUDU : Madam Speaker, if you will permit me, I will move the motion. ఇప్పటికే 4 గంటలైంది. హాసును స్టాల్ చేయడం మంచిది కాదు. ఇప్పుడు వారు చెప్ప వచ్చు.

SRI M.V. MYSOORA REDDY : Madam Speaker, I am also on a Point of Order. The Minister had made some allegations against my Party.

మేడమ్ స్పీకర్ : - మైసూరారెడ్డి గారూ, ఇలా హాసును స్టాల్ చేయడం మంచిది కాదు.

శ్రీ పై. రామకృష్ణదు : - ఇప్పటికే 4 గంటలు అయింది. మిగతా అజిండా వుంది. ఇలా ప్రాలాంగ్ చేస్తూ హాసును స్టాల్ చేయడం మంచిది కాదు.

మేడమ్ స్పీకర్ : - ఎపరి ఇప్పుడైనే వారు రెయిజ్ చేయాలి. గవర్నర్మెంటు సమాధానం చెబుతుంది.

డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి : - డిస్కప్స్ కాదు. ఇన్ఫుల్ సబ్మిషన్ గురించి, ... He made an allegation against my party. రికార్డులు చూడండి. ఇన్ఫుల్ సబ్మిషన్ గురించి మంత్రి గారు చెబుతూ రూ.256 ఎకరాకి ఇచ్చారంటున్నారు. కానీ వాస్తవానికి, నేను మా పార్టీ తరపు నుంచి చెప్పాలి. 1994లో ఇంత ఇచ్చారా అని చెప్పారు. ఒకే ఒక్క విషయం మంత్రి గారస్తుదానికి మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. గతంలో వర్రాభావ పరిస్థితుల వల్ల పంట నష్టపోతే, ఎక్కడా సబ్మిషన్ ఇష్టలేదు. ఘస్టు టైము, నిజయ భాస్కురించే గారు ముఖ్యమంత్రి గా ఉన్నపుడు ఇన్ఫుల్ సబ్మిషన్ ఇచ్చారు. రూ.250 చేశారు. ఇప్పుడు రూ. 500 చేసి ఉండవచ్చు. పెంచాపుని సభ్యులంటున్నారు. రూ.500 లక్ష బదులు పెయ్యు రూపాయలు కావాలంటున్నారు.

ఎస్క్యూ గ్రేఫియా గురించి నేనోక చిన్న సలహా ఇస్తాను. ఆపద్యంధు పథకం కింద యాక్షిడెంటు అయినవారికి ఇస్తున్నారు. రకరకాల స్కూములున్నాయి. కానీ, రైతులు పంట నష్టపోయి ఆత్మభీమానంతో రుణాలు చెల్లించలేక చనిపోయారు. భవిష్యత్తులో

చనిపోయే వారికి ఆవశ్యంధులాగా ఇస్కూరెస్సు స్మీము పెట్టండి. అనంతపురంలో ఇలా చనిపోయిన వారు సుమారు 70 మంది ఉన్నారు. అక్కడ భిక్షాటన చేసి రూ. 25 లక్షలు కలెక్షు చేశారు. ప్రభుత్వాన్ని రూ.25 లక్షలు ఇవ్వమనండి.

విద్యుత్థక్కి ఛార్జీలు పోస్ట్స్పోన్ చేస్తే, ఏమైనా నష్టం జరుగుతుందా? ఏమీ లేదు కదా? అలాగే వారు కోరిసట్టు ప్రభుత్వాన్ని రూ.25 లక్షలు ఇవ్వమనండి.

మేడమ్ స్పీకర్ : - మైసూరారెడ్డి గారూ రూల్ 74 కింద 4 గంటల్తెంది. మీకు అన్ని తెలుసు, నేను చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు.

డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి : - అరిగిపోయిన గ్రామఫోను రికార్డులా చెప్పిందే వారు చెబుతున్నారు. కనీసం 3 సమయం మీద సూటిగా సమాధానం చెప్పుకుండా స్టేట్‌మెంటు ఇస్తున్నారు.

మేడమ్ స్పీకర్ : - వారు చెప్పాల్సింది వారు చెప్పారు. ఎక్కడో ఒక చోట క్లోజ్ చేయాలి. అలోచించండి.

డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి : - షైర్ మీద గారవంతో సభను ఆర్హరులో పెట్టమని అంటే సభ్యులందరం వచ్చి, ఆర్హరులో పెట్టించాము. కనీసం ఆ 3 ఇస్కూల మీద సమాధానం చెప్పుకుండా పార్టీ మీద ఎలిగేపశు చేయడం, మాటల్డాడటం, రూల్ 74 క్లోజరు మీద మూవ్ చేస్తున్నారు. ఇది న్యాయ సమృతం కాదు.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : - అధ్యక్ష, ఇంతకు ముందు మంత్రి గారు శాశ్వత పరిష్కార మార్గాలేవో కొన్ని, నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు స్టేట్‌మెంటులో చెప్పినవే రిపీట్ చేశారు. ముఖ్యంగా ఈ సమయస్కు కొన్ని శాశ్వత, కొన్ని తాత్కాలిక పరిష్కారాలు కావాలి. శాశ్వత పరిష్కారాలు మీరు ఏవైతే సూచించారో, చేస్తామని అన్నారో, ఇవి గడచిన దెండు సంవత్సరాలుగా మేము అడుగుతున్నావే. ఆ మేరకు ఎంతో కొంత ఒప్పుకుస్వందుకు మాకు సంతోషంగా వుంది అని నిన్న చెప్పాము. ఈనాడున్న పరిస్థితికి తాత్కాలిక ఉపశమనం కావాలి. సామెతలు ఊరికి పుట్టలేదు. దప్పిక అపుతోందని నాలాంటి వాడు శోభనాద్రిశ్వరరావు గారి వద్దకు వెడితే, అయిన బావి తర్వాతాను అన్నాడట. బావి త్రవ్యదానికి ఎన్ని రోజులు, నెలలు పడుతుందనే ఆలోచన లేకుండా దప్పిక అయ్యేవాడిని అలా అంటే బావి తవ్వే లోపు అతను చనిపోతాడు. కాబట్టి, గడచిన 3-4 సంవత్సరాలుగా విపరీతమైన, తీవ్రమైన ఇబ్బందులో రైతాంగం ఉండి, వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే, వారి కుటుంబాలు రోడ్డు మీద ఉంటే మంత్రి గారూ గమనించండి . ఒక ఆత్మహత్య అంటే, పది కాదు, వందమంది ప్రమాదంలో చనిపోయిన దానికన్నా భయంకరమైన పరిస్థితి. ఫలితంగా రైతు సోదరుడు ఆత్మహత్య చేసుకుంటే, పది మందికి అన్నం పెట్టేవాడు ఆత్మహత్య చేసుకుస్వట్టు. ఇది బాధాకరమని గమనించండి. అటువంటి రైతులు ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలోనే కాదు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా గడచిన 3-4 సంవత్సరాలుగా వందల సంఖ్యలో ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. పలనాడు, వరంగల్, మహబూబునగరు, ఆదిలాబాదుల్లోనే కాదు ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఎంతోమంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటూ వుంటే, వారి సంగతి పట్టించుకోవడం లేదు. అంటే వారి పరిస్థితి ఏమిటి?

వారి సంగతి వెంటనే పట్టించుకోకపోతే వారి పరిష్కారి ఏమిటి? వారి భార్య బిడ్డల పరిష్కారి ఏమిటి? దయచేసి అలోచించమని కోరుతున్నాను. ఇన్ని రకాలు ఇబ్బందులు ఉన్నాయి కాబట్టి తాత్కాలిక పరిష్కారంగా ఒక లక్షల రూపాయలు ఎక్కుగ్రేషియర్ అడిగాము. ఇన్స్పుట్టు సబ్సిడీ కార్యక్రమం తప్పనిసరిగా చేయవలసిన అవసరం పుంది. 1994 సంవత్సరంలో అంతకు ముందు ఎప్పుడు లేని విధంగా కొత్తగా కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పెట్టిన కార్యక్రమం ఇది. అప్పటి కంటే ఇప్పటికి అన్ని ఖరీదులు పెరిగాయి అన్ని రకాలుగ ఖరీదులు పెరిగితే ఈ ఇన్స్పుట్టు సబ్సిడీని కూడా పెంచమని అడుగుతున్నాము.

SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU: Madam Speaker, I am on a point of order.

MADAM SPEAKER: What is your point of order?

SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU: I would like to draw your attention to Rule 289. A closure motion was moved in this House. Under the existing rules, any Member may request the Chair for a closure motion. In the instant case, the Minister for Legislative Affairs had requested the Chair to permit him to move closure motion under Rule 289. If the Speaker feels that the debate is protracted then she or he has to give permission. If she or he feels that it is not protracted and the time is totally sufficient then another 8-10 hours or 20-24 hours or 40-48 hours may be given. The House may be informed accordingly. This is my point of order.

My submission to the Chair is that this matter is very imperative. In my entire legislative career, I have seen the moving of closure motion only twice. That is why, my submission to the Chair is that the closure motion has been moved. Kindly permit it or throw it out. It is left to the Chair.

DR. M.V. MYSOORA REDDY: I am also on a point of order, Madam.

మేడమ్ స్పీకర్: రూలు 74 పైన 4 గంటలు డిస్కపస్ చేసిన తరువాత మనం ఏదో ఒక కన్కనాజన్కన్ రావాలి కదండీ డా.ఎం .వి. మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్ష, నేను కూడా మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను, రూలు 319,320 ఆయన చెప్పారు. మేము మీ పరిష్కార్తినే మాట్లాడుతున్నాము. మీ పరిష్కార్ లేనిదే మాట్లాడడం లేదు కదా?

మేడమ్ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చుండి.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి:అధ్యక్షా , ఈ సమస్యను చాలా మాసవతా దృష్టితో అలోచించమని గట్టిగా అడుగుతున్నాను. ఇక్కడేమో ఈ విధంగా అడుగుతాపుంటే అక్కడ రాస్తా రోకో కార్యకర్తల పట్ల ప్రక్క జిల్లాల నుంచి పోలీసులను మోహరింపచేసి లారీచార్లీ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయంటే , let them not go on prestige. ఇప్పుడే అక్కడ నుంచి పోలు వచ్చాయి అక్కడ చాలా రకాలైన చాలా ఇబ్బందులైన పరిష్కారులలో పోలీసులు వ్యవహరిస్తున్నారు. దానికి సంబంధించి ఏ విధమైన ఇబ్బంది జరిగినా అక్కడ శాంతిభద్రల పరిష్కారికి నష్టం వచ్చినా, కష్టం వచ్చినా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే పూర్తిగా బాధ్యత వహించవలసి పుంటుంది. ఇది పద్ధతి కాదు మాసవత దృష్టితో అలోచన చేయమని కోరుతున్నాను. చాలా, చాలా ఇంపార్ట్మెంటు అయిన సమస్య, రైతుల అత్మహత్యలకు సంబంధించిన సమస్య, అత్మహత్యలను అపండని కోరుతున్నాము. అత్మహత్యలు మళ్ళీ, మళ్ళీ కొనసాగకుండా చేయండి. అత్మహత్యలు చేసుకున్న కుటుంబాలకు ఎంతో కొంత ఎక్కుగ్రేషియర్ ఇవ్వండి అడుగుతున్నాను. దయచేసి కన్నిడరరెస్స్ చేయండి.

శ్రీ పడ్డె శేఖనాదీశ్వరరావు:అధ్యక్షా, ఆత్మహత్య చేసుకొంటే ఇన్స్పురేషన్ స్టీమ్లో కపర్ కాదు. ఏ ఇన్స్పురేషన్ కంపెనీ కూడా ఈ పాలసీలో ముందుకు రారు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఆ స్టోర్ లేదు. రైతులు వీలైనంతవరకు డిప్పెన్లోకి వెళ్కుండా

మేము దైతు బంధు పథకం పెట్టాము. 75 శాతం ప్రాజెక్టు వ్యాల్యు ఇస్తున్నాము రకరకాలుగా చేస్తున్నాము. నేను ఉదయం కూడా చెప్పాను. మానవతా దృక్పథంతోనే ఆ కుటుంబాలకు అక్కడ ఉన్నటువంటి జిల్లా యంత్రాంగం నేపసల్ ఫ్యామిలి బెనిఫిల్స్ స్క్రీమ్ క్రింద కొంత సహకారం, పేదవాళ్లకు గృహాలు ఇవ్వడం అటువంటి సహకారం జిల్లా యంత్రాంగం చేస్తున్నారు. దానిని ఆ విధంగా ఎవరిని కూడా పదిలి పెట్టుకుండా చేయమని చెప్పి నూచన చేయడానికి ఆలోచన చేస్తున్నాము.

(కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు పోడియం వద్దకు, వెల్లోకి వచ్చారు.)

శ్రీ వై. రామకృష్ణదు: అధ్యక్షా, మిగతా లీడర్సు కూడా అపీల్ చేశారు. ప్రభుత్వం క్యాటగ్యారికల్గా అనంతపురం జిల్లా రైతాంగాన్ని ఆదుకోడానికి అన్ని రకాలుగా ముందుకు వచ్చింది. దానిని కావాలని రాజకీయం చేయడానికి ప్రయత్నాలు తప్పా మరొకటి కాదు. రిపోర్టు మీద ఏ విధమైన చిత్తశుద్ధి కూడా లేదు. ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి పుంది కాబట్టే వేరియన్ కోణాల నుంచి వచ్చినటువంటివి దృష్టిలో పెట్టుకొని కావలసినటువంటి ప్యాకేజి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంత సింపతిటిక్గా ప్రపర్తించిన్నప్పుడు కూడా ఇంకా రాజకీయాలని ప్రమేయం తోటి ఇంకా వెల్లోకి వచ్చి కూర్చుని శాసన సభకు ఆటంకం కలిగిస్తున్నటువంటి నిధానాన్ని మేము చూడలేకపోతున్నాము. చాలా గపర్చమెంటు బిజెన్స్ పుంది. ఈ నాడు గపర్చరుగారి అడ్వెన్టు రిప్లయి కూడా పుంది. We have requested them several times, we have appealed several times. The Hon'ble Speaker also made an appeal to the Hon'ble Members. Hence, I request that I may be permitted to move a motion under Sub Rule (2) of Rule 300.

మ.3.40

SRI Y. RAMAKRUSHNUDU: Madam Speaker, I beg to move:

“ That under Sub Rule (2) of Rule 300 of Rules of Procedure and Conduct of Business in Andhra Pradesh Legislative Assembly, the following Members be suspended from the service of the House for the day:

1. Sri M. Budda Prasad
2. Dr. G. Chinna Reddy
3. Sri N. Diwakar Rao
4. Sri J.C. Diwakar Reddy
5. Sri Fareeduddin
6. Sri G. Gaddenna
7. Sri D. Gopal
8. Sri B. Govardhan
9. Sri P. Govardhan Reddy
10. Sri Gurunath Reddy
11. Sri M. Hanumanth Rao
12. Sri A. Indrakaran Reddy
13. Sri Jaleel Khan
14. Sri T. Jeevan Reddy
15. Sri P. Kista Reddy
16. Dr. G. Kutuhalamma
17. Sri P. Lakshmiah
18. Sri M. Mareppa
19. Sri K. Nagarjuna Reddy
20. Sri B. Narayan Reddy
21. Sri J. Ratnakar Rao
22. Sri D.S. Redya Naik
23. Sri M. Sikhamani
24. Sri D. Sridhar Babu

25. Sri R. Srinivas
26. Smt. V. Sunitha Reddy
27. Sri K. Surya Pratap Reddy
28. Sri M. Thippe Swamy
29. Sri R. Venkat Reddy
30. Sri Bomma Venkateswar
31. Sri Vanama Venkateswar Rao
32. Sri P. Venugopal Reddy
33. Sri Younus Sultan
34. Sri A. Vittal Reddy “

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

“ That under Sub Rule (2) of Rule 300 of Rules of Procedure and Conduct of Business in Andhra Pradesh Legislative Assembly, the following Members be suspended from the service of the House for the day:

1. Sri M. Budda Prasad
2. Dr. G. Chinna Reddy
3. Sri N. Diwakar Rao
4. Sri J.C. Diwakar Reddy
5. Sri Fareeduddin
6. Sri G. Gaddenna
7. Sri D. Gopal
8. Sri B. Govardhan
9. Sri P. Govardhan Reddy
10. Sri Gurunath Reddy
11. Sri M. Hanumanth Rao
12. Sri A. Indrakaran Reddy
13. Sri Jaleel Khan
14. Sri T. Jeevan Reddy
15. Sri P. Kista Reddy
16. Dr. G. Kutuhalamma
17. Sri P. Lakshmiah
18. Sri M. Mareppa
19. Sri K. Nagarjuna Reddy
20. Sri B. Narayan Reddy
21. Sri J. Ratnakar Rao
22. Sri D.S. Redya Naik
23. Sri M. Sikhamani
24. Sri D. Sridhar Babu
25. Sri R. Srinivas
26. Smt. V. Sunitha Reddy
27. Sri K. Surya Pratap Reddy
28. Sri M. Thippe Swamy
29. Sri R. Venkat Reddy
30. Sri Bomma Venkateswar
31. Sri Vanama Venkateswar Rao
32. Sri P. Venugopal Reddy
33. Sri Younus Sultan
34. Sri A. Vittal Reddy “

(PAUSE)

The motion was adopted and the Members were suspended from the services of the House for the day.

(ఈ సందర్భంగా కాంగ్రెస్ సభ్యులు ‘రైతు వ్యతిరేక ప్రభుత్వం నశించాలి’, ‘రైతుల అత్మహత్యలు అన్ని సర్కారీ హత్యలే’, ‘వ్యవసాయమంత్రి రాజీనామాచేయాలి’, ‘రైతులపట్ల ప్రేమలేని ముఖ్యమంత్రి డాన్ డాన్’ అని నినాదించారు)

అనంతరం సన్మండ్ అయిన కాంగ్రెస్ సభ్యులు నినాదిస్తూ సభమండి వెలుపలికి వెళ్లారు.

మ.3.50

డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డి: మేడమ్ స్పీకర్..... అక్కడ రైతుల రాస్తా రోకో జరుగుతున్నది. దాని విషయమై కేవలం మూడు సమస్యల గురించి అడిగాం దానిపై ప్రభుత్వ స్పందన ఏమీ లేకపోవడం శోచనీయం మేడమ్.....

మేడమ్ స్పీకర్: మైసూరా రెడ్డి గారు అ ఇస్కూ అయిపోయింది.

డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డి: ఎక్కడ అయిపోయింది మేడమ్. ఆ సమస్య ఇంకా పరిపూరం కాలేదు కదా మేడమ్?

మేడమ్ స్పీకర్: ఒకసారి క్లోజర్ మోప్ట్ మూవ్ చేశాక అది క్లోజ్ అయిపోయినట్టే. ఇక దాని గురించి మాటల్లడకండి... ఫ్లీజ్...

(ఈ దశలో సి.పి.ఐ. సభ్యులు తీసుస్తూ రాజయ్ పోడియం వద్ద బైటాయించి అత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకు ఎస్ట్-గ్రేసియా చెల్లించాలని డిమాండ్ చేయసాగారు)

SRI Y.RAMAKRISHUNDU: Madam Speaker, under Rule 300(2), I beg to move:

"That the CPI Member Sri Sunnam Rajaiah be suspended from the service of the House for the rest of the day."

MADAM SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the CPI Member Sri Sunnam Rajaiah be suspended from the service of the House for the rest of the day."

(Pause)

(The Motion was adopted and Sri Sunnam Rajaiah was suspended for the rest of the day.)

డా. ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డి: మేడమ్ స్పీకర్, భిక్షాటన చేసి వారికి 25 లక్షల రూపాయలు వసూలు చేయడం జరిగింది మేడమ్ దానికి ప్రభుత్వం కూడా 25 లక్షల రూపాయలు చేర్చి అత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతు కుటుంబాలకు ఇప్పమని చెప్పండి మేడమ్....

MADAM SPEAKER: I will not allow.

డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డి: మేడమ్ స్పీకర్, హాన్ అర్థర్లో లేకపోతే మీ కోరిక మీద మా సభ్యులందరిని అర్థర్లో పెట్టించాము. మంత్రి గారు రైతులకు కనీసం ఎస్ట్ గ్రేసియా చెల్లింపుకైనా ఒప్పుకోమనండి మేడమ్....

MADAM SPEAKER: Please co-operate with the Chair. You are senior Member. Already 4'O clock.

డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డిః మేడమ్ స్పీకర్.....

MADAM SPEAKER: I will not allow. Please co-operate with the Chair.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈరోజు ఈ చట్టసభలో జరిగిన సంఘటనలన్నీ చూశారు.... మా బాధల్లా ఈ ప్రభుత్వం రైతులకు సంబంధించిన సమస్యల పట్ల స్పందించకుండా దేనికి ఒప్పుకోకుండా ఉన్నందుకు నిరసనగా, మా కాంగ్రెస్ లెజిస్లైచర్ పార్టీ సభ్యులతో పాటు మళ్ళీనేతో సహ మిగతా ప్రతిపక్ష పార్టీసభ్యులను కూడా సభ నుండి సస్పండ చేసినందుకు నిరసనగా మేము ఈ రోజు జరగబోయేగార్సర్ గారి ప్రసంగంపై జరిగే చర్చను, దానిపై ముఖ్యమంత్రి గారి రిప్పయ్యను బాయ్కాట్ చేస్తూ సభ నుండి వాకౌట్ చేస్తున్నాము.... (ప్రతిపక్షాయకునితో సహ కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులు సర్వతీఱి డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డి కె.శివాన్నాయుడు, కొమటెరెడ్డి వెంకటరెడ్డి ప్రభుతులు సభ నుండి నిష్టుమించారు)

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam Speaker, The Government while refusing to accept three important demands made by the Opposition Parties, suspended them from the House. Our Party is staging a walk-out in protest. We are also going to boycott the Chief Minister's Reply on the Motion on Address of the Governor.

However, I express solidarity with the farmers who committed suicide because of the wrong policies of this Government.

(Sri Asaduddin Owaisi then left the House.)

సా 4.00

శ్రీ గుమ్మడి సరసయ్యః అధ్యక్షా, రైతులకు సంబంధించిన విషయం గురించి మనం చర్చిస్తున్నాం . ఎంత కష్టపడితే రైతు బుతికి పరిస్థితి వుందో మనకందరికి తెలుసు . రైతులను ఆదుకోవాలని ఎంత గట్టిగా అడిగినా ప్రభుత్వం పాజిటివ్గా స్పందించకుండా మొండిగా వ్యవహారిస్తున్నందుకు నిరసనగా నేను ఈ హాస్ నుంచి వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

(సిపిఐ - ఎంఎల్ పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి వాకౌట్ చేశారు.)

శ్రీ నోముల సర్పింహయ్యః అధ్యక్షా, ఈరోజు గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసే సందర్భంలో కనీసం ప్రతిపక్షాలు సభలో లేని దుస్థితి గురించి పాలకపక్షం వారు ఒకసారి అలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పై. రామకృష్ణాయుః అధ్యక్షా, నేను గత 18 సంవత్సరాల నుంచి చూస్తున్నాను. గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు చెప్పేటపుడు, దానికి సంబంధించి రిపై ఇస్తున్నపుడు, లేకపోతే కానిష్టిట్యూపసర్ ఆఫీగేపన్లో బిజినెస్ జరుగుతున్నపుడు

ఇంచుమీంచు సభలో పున్న అన్ని పక్కాలు నహకరించడం అన్నది సబబుగా పుంటుంది. ఎటువంటి సమాధానం మాకు అక్కర్లేదు, మాకు కావలసిందే చెప్పాలని చెప్పి వెళ్లిపోవడమన్నది వాళ్ల ఆలోచనకే వదలిపేస్తున్నాము. నరసింహయ్యగారు మాట్లాడుతూ, ప్రతిపక్షం వారు హాసోలో లేరని అన్నారు. నరసింహయ్య గారు కూడా ప్రతిపక్షానికి చెందిన వారే. వారితోబాటు టీఆర్ఎస్ నాయకులున్నారు, బిజెపి వారు కూడా పున్నారు. కొంత మంది ఇష్టం లేక పోయారు.

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్యః అధ్యక్షా, గవర్నర్గారి ప్రసంగంలో ఆంధ్రదేశ పరిస్థితిని పూర్తిగా ప్రతిబింబిస్తున్నట్లుగా పున్న విషయాలను ఒక సారి పరిశీలిస్తే చాలా బాధగా పుంది. గత సంవత్సరం క్లింటన్గారు మన ఆంధ్ర దేశాన్ని సందర్శించడానికి వచ్చిన సందర్భంలో ఈ ఆంధ్రదేశం స్వద్భాంధగా ఎలుగొందుతోందని చెప్పడానికి, అనేక రకాలైన సౌకర్యాలు పున్నట్లుగా వారికి చూపాలని భిక్షగాళాను జైళ్లలో పెట్టారు. అయితే పొపం క్లింటన్గారు మైక్రోస్టోప్ ద్వారా అన్నీ ఆలోచించి, అన్ని రకాలుగా ఆంధ్రదేశం వెనకబడిపోయిందని చెప్పి ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రపంచ బ్యాలకు ద్వారా సహాయం చేయడం జరిగింది. అయితే ఇదే పరిస్థితిని, వాస్తవ విషయాలను గవర్నర్గారి ప్రసంగంలో రాకుండా ప్రయత్నం చేయడం దురదృష్టం . గవర్నర్గారు ప్రసంగం చేసేటప్పుడు హాసో చిమ్మచీకట్టి వారికి పోక వచ్చే పరిస్థితి వచ్చిందుకు నేను చింతిస్తున్నాము. ప్రభుత్వ పక్షం సుంచి ధన్యవాదాలు తెలిపిన పెద్దలు అందుకు సారి చెప్పలేదు కాని గవర్నర్గారికి మా పార్టీ తరఫున సారి చెబుతున్నాము.

అధ్యక్షా, పెద్దలు ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు, దేవేందర్గాణ్ గారు, ఎంతో సైపుణ్యం గల మంత్రులు ఇక్కడ పున్నారు. గత ఫిబ్రవరి 14, 2001 నాడు గవర్నర్ గారి చేత చదివించబడిన ఆ ప్రసంగానికి ఈ ప్రసంగానికి ఏమాత్రం తేడా లేదు. ఈ ప్రసంగం రెండు, మూడు పేజీలు మాత్రం ఎక్కువగా పుంది. మేటర్ మాత్రం సేమ్ పుంది. మా తెలంగాణాలో ఒక సామెత పుంది, అదేమంటే “ సకల్ కర్నే కా భీ అభో హోనా ” అని అంటారు. ఆప్రసంగంలో పున్న వర్ధింగ్, ఈ ప్రసంగంలో పున్న వర్ధింగ్ దాదాపు ఒకటే పుంది.

గవర్నర్ ప్రసంగానికి సంబంధించి మేము పదపోరు సపరణాలు చేసి సభ ముందు పెట్టడం జరిగింది. ఆ పదపోరు సపరణాలు సరైనవో కాదో అధికార పక్ష సభ్యుల ఆత్మ చెబుతుంది. ప్రత్యేకించి మొదటి పేజీలో ఆర్థిక పరిస్థితి దిగజారిన విషయం నా ప్రభుత్వానికి తెలుసు అని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో పున్నారు, అయ్య మీ ప్రభుత్వానికి ఆ విషయ తెలుసు . కాని వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు కనీస మద్దతు ధర లేకపోవడం, కల్గి విత్తనాలు, కల్గి ఎరువులు, ఇన్స్పెక్టర్ ధరలు ఎక్కువగా పెరగడం, ఉత్పత్తి వ్యయం బాగా పెరగడం, ఇవస్తి కూడా రైతు స్వయానా చేసుకున్న తప్పిదాలా? డబ్బుఫేచీ కు సంబంధించిన దుష్పరిణామాల వల్ల ఇది సంక్లమించిందని మీ ప్రభుత్వమే ఒప్పుకుంది. కాని రైతును ఏనిధంగా ఆదుకుంటారో, ఏ రకంగా రైతును నిలబెడతారో అన్న విషయం గవర్నర్ ప్రసంగంలో చెప్పపోవడం చూస్తే, రైతుల పట్ల ప్రభుత్వానికి ఏవిధమైన చిత్రశుద్ధి పుందో అర్థం అపుతోందని మనిచేస్తున్నాము.

చేతి వ్యత్తులు అంతరించి పోతున్నాయి. నేత కార్బూకులకు సంబంధించి రంగులు, రసాయనాలు తదితర వాటికి విపరీతమైన ధరలు పెరిగాయి. వాళ్ల మీద కూడా విద్యుత్ పోక పడి కనీసం పెట్టుబడులు కూడా రాక రైతుల మాదిరిగానే వాళ్లు కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. వీళ్లందరినీ చూస్తుంటే, ఆంధ్రదేశం ఏమైపోతోందో, ఎటువైపు పోతోందో ఒకసారి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం పుందని మనిచేస్తున్నాము. 900 మంది రైతులు గత మూడు సంవత్సరాల కాలంలో చచ్చిపోతే, చనిపోయిన ప్రతి నలుగురిలో ముగ్గురు ఆంధ్రప్రదేశ్ వాళ్లేసని ఏ ప్రతిపక్ష నివేదికో చెప్పడం కాదు, పొర్చుమెంటులో సమర్పించిన నివేదికే చెబుతోంది. కావున ఈ పరిస్థితిని అధిగమించడానికి ఘలనా చర్యలు తీసుకుంటున్నామని గవర్నర్గారి ప్రసంగంలో చెప్పపోవడం శోచనీయం తప్ప మరొకటి కాదని తెలియజేస్తున్నాము.

అధ్యక్షుడు, ఇక్కడ ఇంకోక విషయం చెప్పుదలుచుకున్నాను. ఈ పరిణామాలన్నింటికీ సంబంధించి 1997లో మా సిపిఎం పార్టీ “బూన్ ఆర్ కర్స్ – పరమా లేక ప్రపంచ బ్యాంకు శాపమా” అనే స్లోగన్తో, రేప్స్ కార్బూలు తగ్గిస్తున్నారు, ఇరిగేప్స్ సౌకర్యాలు తగ్గిపోతున్నాయి, ప్రభుత్వం అనేక రకాలైన భారం వేస్తోందని చెబితే, ఇదంతా కమ్యూనిష్ట్ పార్టీ కల్పితం అని అన్నారు. ఆరోజు మా పార్టీ చెప్పిందేమంటే, మీరు ప్రపంచ బ్యాంకు ఆదేశాల మేరకే పని చేస్తున్నారు, ఇది సరైనది కాదు, దయచేసి భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్డికిల్ 37, 38 లను ఒకసారి పరిశీలించమని చెప్పాం . అందుకు సంబంధించి పూర్తి విపరాలున్నాయి. మీ మంత్రివర్గులు కాకుండా బయట నుంచి వచ్చిన సలహాలు, సూచనలు, పరతులకు అంధ్రప్రదేశ్ కేబినెట్ ముద్ర వేస్తోంది, ఈ పరిణామాలు సరైనవి కావని చెప్పాం . మీ పరిపాలను సరిచేసుకుని కచ్చితంగా కొన్ని విషయాలను ఫాలో కావాలని చెప్పాం . Article 37 of the Constitution clearly says that "The provisions contained in the part shall not be enforced by any court, but the principles thereunder laid down are nevertheless fundamental in the governance of the country and it shall be the duty of the State to apply these principles in making the laws." ఈవిధంగా ఎంతో స్పృష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. మనమంతా భారత రాజ్యాంగానికి కట్టుబడి పున్న వాళ్ళం . రాజ్యాంగం మీద ప్రమాణం చేసి ఎన్నుకోబడినాము, ఈ రాజ్యాంగం మేరకే చేయాలి తప్ప ప్రపంచ బ్యాంకు పరతులు కాదని చెప్పాం . అయినా నరే నిమ్మకు నీరెత్తినట్లుగా, చెవిటి వాని ముందు శంఖం ఊదినట్లుగా ఆ సంస్కరణలను అమలు చేశారు. ఈ రైతాంగం అంతా ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడానికి కారణం వాళ్ళ చేసుకున్న తప్పిదం కాదు, మన విధానాల వల్ల, చేటు చేసుకున్న పరిణామాల మూలంగా వాళ్ళ చచ్చిపోయారు.

సా.4.10

ఈ విషయాన్ని కూడా గవర్నర్గారి ప్రసంగానికి సంబంధించిన సవరణలో పెట్టడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని ఇప్పటికైనా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. చెడ్డ పరిణామాలు ఏమి వచ్చాయా అని ఆలోచించి రెండవ విడత వ్యవస్థక్రత సర్వబాటుకు సంబంధించిన విషయాలు చెప్పుమనండి. అది గవర్నర్గారి ప్రసంగాలో చెప్పారు. రెండవ విడత అమలు చేయబోతున్నామని చెప్పారు. డబ్బుఫ్లీబ్ ద్వారా చెడ్డ పరిణామాలని ఒప్పుకుంటారు. రెండవ వైపు రైతాంగం ఏల ఏలలాడుతున్నారు, వారికి సరైన పద్ధతులలో సాయం అందించాలంటారు. మరో వైపు వ్యవస్థక్రత సర్వబాటు చేస్తామంటారు. అది చాలా ఇబ్బందికరము. ఒక మనసిఫి టిబి ఫ్లస్టిన్ మగర్ వ్యాధులుంటే బ్రతుకలేదు. టిబికి బాగా తినాలి, మగర్కి తినకూడదు ఈ విధంగా మీ సంస్కరణల వల్ల ప్రయమేట్జ్ చేయసిన అవసరం ఉంది. సబ్లిక్ సెక్షన్లులో ఉండడానికి వీలు లేదు. ఏనాడో మేము మా వైపు నుండి వీటి గురించి తెలియచెప్పాము. మీరు మరల డబ్బుఫ్లీబ్ను భాతరు చేస్తాము, అనేక రకాలుగా రాయితీలు ఇస్తామంటున్నారు. ఇతర దేశాలలో 60, 65 శాతం సబ్లిఫీలు ఇస్తున్నారని వ్యవసాయ మంత్రిగారు చెప్పారు. మనం కూడా ఆ రకమైన పరిస్థితులలో ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. దీని విషయమై మన ప్రభుత్వ స్పృష్టత ఏమిటని అడుగుతున్నాను. ఈ విషయం చెప్పక పోవడం వల్ల గవర్నరు గారు పొడ్ ఆఫ్ ది కాన్సిస్ట్యూషన్, హి ఈజ్ ది సేఫ్స్‌గార్డ్ ఆఫ్ ది పీట. వారి చేత కూడా అవాక్కులు, అబద్ధాలు మాటల్లాడించి, ఆచరణ యోగ్య కానిని మాటల్డాలన్నారు. పోయినసారి గవర్నర్గారి ప్రసంగాలో మాటల్లాడిస్తే ఉంటాయికదా. ఇప్పటికైనా ఈ సంస్కరణలు చేయడం వల్ల విద్యుత్తుకు అనేక సప్టోలు వస్తున్నాయి. గతంలో ముగ్గరి ప్రాణాలు తీశారు. కరెంటు రేట్లు మరల పెంచుతామని చెప్పారు. ప్రజలందరూ బయట నిలదీస్తే, ప్రతిపక్షం ఇక్కడ నిలదీస్తే పూర్తి కండిషనాలిటీస్ సభ ముందు ఉంచారు. ప్రతిది ప్రతిపక్షం చెబుతున్నట్లుగా పరుసగా మూడు సంవత్సరాలు పెంచబోతున్నట్లుగా ఉంది. ప్రజలందరిని కాస్పిడెస్సులోకి తీసుకోలేదు. రాజ్యాంగాన్ని కాస్పిడెస్సులోకి తీసుకోలేదు. ప్రపంచాన్ని కాస్పిడెస్సులోకి తీసుకుంటూ చేయడం వల్ల ఈ పరిణామాలు వచ్చాయని గమనించాలి. విద్యుత్కు సంబంధించి ఇంకా రు.480కోట్లు పెంచాలని ఒక మాట. దానిని ప్రతికలలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకసారి పద్ధన్నారు. దీని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు దెవ్యా చేసి తగ్గించడానికి ఒక మార్గం ఉంది. దానికి సంబంధించి మా పార్టీ తరసున రెగ్యులేటరీ కమీషన్కు ఒక అస్ట్రీల్ పెట్టాము, దాని కాపీని ప్రభుత్వానికి పంచాము. రు.1.69 పైనలకు యూనిట్ జెన్సె, 79 పైనలకు కేంద్ర విద్యుత్

సంస్కరణలకు విశాఖకు సంబంధించినటువంటిది ఇనీ తీసుకోవడానికి వీలున్న విద్యుత్తుకు సంబంధించినటువంటిది. ఇప్పుడు రు.3.32లకు సాంప్రాదాయేతర ఇంధన సంస్థల నుండి తీసుకుంటున్నారు. రు.2.22లకు యూనిట్ కొండపల్లి నుండి, రు. 2.28లకు జివికె నుండి రు.2.14లకు స్పృథ్క్రమ్ నుండి తీసుకోవడానికి అవుతుంది. అందువల్ల రు.361కోట్లు విద్యుత్తుకు సంబంధించి భారం పడుతుంది. మీరు అదనపు పిపిల ద్వారా ఎందుకు చేస్తున్నారో, మీకే తెలియాలి. ఆ భారం పడుతుందంటే ఆలోచన చేయలేదు. ఇది రు.2లుగా నిర్ణయించినట్లయితే అదనంగా రు.215కోట్లు రావడానికి వీలుంది. ఎల్సివిన్ తదితర కంపెనీల నుండి విద్యుత్ కొనుగోలు చేయకుండా ఉంటే రు.57కోట్లు మిగిలే అవకాశం ఉంది. నుమారుగా రు.667కోట్లు పరకు పరిశీలించి రెప్యూ చేసి మిగిలించడానికి వీలుంది. దానిని పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదు. అయితే పిపిలకు సంబంధించి అనేక విషయాలు బయటకు వస్తున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ విషయం తెలియదో ఏమో. ఎక్కుడైనా తడిస్తే, తడిశాపు గుడిసే కట్టుకో అంటారు, కరెంటు అంతా తడిసి మోపెడు అయిందన్నా కాని ముఖ్యమంత్రిగారు తడిసి మోపెడు అయిందంటే ఇంకా ముందుకు పోతా ముందుకు పోతా అంటున్నారు. ఈ పరిణామాలను గపర్చర్గారి ప్రసంగంలో చెప్పక పోవడం సఫ్రెస్ చేయడం కాదా అని అడుగుతున్నాను. అర్థిక వ్యవస్థ మీద పెత్తోలియం ఉత్పత్తుల నియంత్రణ ఉపసంహారణ వల్ల గ్యాప్ ధర 107 శాతం పెరుగుతుందని చెప్పి ఆఖరికి ముఖ్యమంత్రిగారే ఒప్పుకున్నారు. ధీర్ఘ సర్కారుకు ప్రధానమంత్రికి ఉత్తరం ల్రాశారు. ఈ విధంగా పెంచడం వల్ల దీపం ఆరిపోతుంది. తద్వారా విద్యుత్ ధరలు, గ్యాప్ ధరలు పెరుగుతాయి. దాని గురించి ఏమి చేయాలనుకుంటున్నారు? ఇది తెలియ చేయకపోవడమనేది, ఉత్సవక్కిలాగా ఉందని చెప్పకతప్పదు. ఉత్సవక్కి వెళ్లిపోయి ఏమి తెలియనట్లు ఉనికలో తల పెట్టి ఉంటుంది. దానికి అన్ని తెలుసు. చేసేది అన్ని చేస్తుంది. ఆ రకంగా అయితే ప్రజలు నమ్మరు. చెడ్డ ఉచ్చేశ్యంతో చెప్పడం లేదు. ఈ విషయాలు గమనించాలని కోరుతున్నాను. గపర్చర్ గారి ప్రసంగంలో పదకొండవ పేజిలో ‘రైతులు వారి ఉత్సత్తుకి అతి తక్కువ విలువను పొందడమే వారు ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య. గ్రామీణ మార్కెటింగ్ వూలిక సదుపాయం లేకపోవడమే ప్రధాన కారణం’ అంటున్నారు. ఇంకా నిల్వ చేసుకోవడానికి కోల్డ్ స్టోరేజిలు లేపు అంటున్నారు. ఇది పూర్తిగా అవాస్తవము. ఒక వేళ ఉన్న దగ్గర ఎప్పటికప్పుడు అమ్ముడుపోతే వాటికి కూడా ధర లేదని విషయాలు ఇంకోక పెద్ద తప్పిదం జరగబోతుంది. ఎఫ్సిసని పూర్తిగా క్లోజ్ చేస్తామని భారత సర్కారు అంటుంది. ఎఫ్సిస రంగంలోకి దిగకపోతే రైతాంగం నిలువు దోషిడికి గురి అవుతుంది.. ఆ మీ పరిణామాల విషయంలో కూడా ఒక్క మాట్లాడా చెప్పారా? ఈ ప్రభావాలన్నీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి అన్ని తెలుసు. పోయిన సీజను మార్కెటలో వారు తెరిగారు. రైతాంగం అమ్ముడుపోక ఎన్ని ఇబ్బందులు పడ్డారో చూశారు. ప్రత్యేకించి మన రైతులు పెట్టుబడులు పూడక కింద్లు అమ్ముకొని, శరీర అవయవాలు అమ్ముకొన్న పరిస్థితి ఉంది. గుంటూరులో కరువు వుందా? కూనులులో నీరు లేదా? అనంతపూర్వార్లో పంతొమ్మిది లక్షల పొక్కారకుగాను ఒక లక్ష పొక్కారకు మాత్రమే నీరు ఉంది. అటువంటి దుస్థితి ఏ జిల్లాలో లేదు. వారు చనిపోవడానికి కారణం మనం అవలంబించిన విధానాలే. వాటిని సరిచేసుకోవడానికి మనం ఏ ఒక్క అలోచన చేయలేదు. అయ్యా చనిపోయారని కన్నిరు కార్బో పరిస్థితిలో లేదు. సింపతీ చూపించడానికి సిద్ధంగా లేరు. సింపతీ చూపిస్తే అక్కడ ప్రపంచ బ్యాంకు మీ దగ్గర ఆత్మపూత్యలు ఉన్నాయింటుందని ఈ ప్రభుత్వం భావిస్తుందేమో. మా కాన్స్టిట్యూయిస్టులో ఒకరు చనిపోతే నేను స్వయంగా వెళ్లి ఇల్లిల్ల అర్థిస్తే తినడానికి బియ్యం లేని వారికి రెండు బస్తాలు బియ్యం ఇచ్చాము. అక్కడ సర్వంచ మీ పార్టీ వాడే. రు.2వేలు వసూలు చేసి ఇచ్చాము ప్రభుత్వం సుండి. విద్యుత్తుకు సమస్యలు, వరల్డ్ బ్యాంక్కు సంబంధించి ఏమి అనుకుంటారో అంటే ఆఫ్ ది రికార్డ్ ఇప్పండి.

సా. 4.20

ఒకసారి పరిస్థితిని గమనించండి అని సవిసయంగా కోరుతున్నాను. ఈ రోజు గల పరిస్థితులలో వీరు ఈ పరిణామాలను గపర్చర్గారి ప్రసంగంలో ఇచ్చి ఉంటే, కనీసం ఏం జరుగుతుందో అనేది అర్థం అయ్యేది. అది మాత్రం జరగలేదు. ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది ఒకటే. చంద్రబాబు నాయుడుగా తమరికి ట్లైం లేకపోతే లేకపోవచ్చ కానీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగా మన రాజ్యాంగంలో గల అన్ని విషయాలు తమరికి తెలుసు. అన్ని రకాలుగా చరిత్ర స్పృష్టించిన మైల్స్టోన్ వంటి ఎ.కె. గోపాలన్ కేసు

చూడండి. కేళవానంద భారతి కేను చూడండి. మరొకపారి ఇప్పుడు గల పరిస్థితులలో ఈ విధమైన పరిస్థితులు వస్తే రాజ్యాంగాన్ని మార్చి, సౌషధిస్టు తరహగా చేస్తామని, బ్రిటిష్ తరహ రాజ్యాంగం చేస్తామని ప్రియాంబులలో చేర్చుకున్నాము. అది మరచిపోతే చరిత్ర క్షమించదని గమనించాలి. జనవరి 2001న గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. రాష్ట్రంలో రైతాంగానికి వచ్చే ఈ ఇబ్బందులు, అత్యహత్యలు అనేక రకాలైన దుష్పరిణామాలకు సంబంధించి రాష్ట్రంలోపల, వెలుపల సలహా మండలి ఏర్పాటు చేశాము. కమిషన్ ఏర్పాటు చేసి తగిన విధానాలను ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. ఆ రోజున గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని మరచిపోయి ఉంటారు. ఏ పూర్తకు ఆ పూర్త మరచిపోతే రాజ్యాంక విలువలనే మరచిపోయిన వారం అపుతాము. గమనించాలి. ఈ విషయంలో గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి నేను సవరణ పెట్టాను. ప్రత్యేకంగా మన దేశంలో కానీ రాష్ట్రంలో కానీ 70 శాతం మంది వ్యవసాయం మిద ఆధారపడి బతుకుతున్న వారు. దానికి సంబంధించి సుప్రిం కోర్టు తీర్చు వచ్చింది. పరిశీలించండి. సింపుల్ సేల్ డీడ్ భూములు కానీ రాంగ్ డిక్టరేషన్స్ భూములను చూడండి. ఎఫ్క్యూన్గా సీలింగ్ యాక్ట్ అమలు చెయ్యాలని చెప్పింది. ఈ విషయం మరచిపోతే ఎట్లా? ఈ విషయాన్ని కూడా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పకపోవడం బధాకరం. ఉదయం లేస్తే, దఖితులు, పేదలను దేవుళ్లగా చూస్తున్నామని అంటారు. 25 వేలకు పైగా గ్రామ కార్యదర్శుల పోస్టులను సృష్టించారు. నీటికి రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ అవసరం లేదా? గ్రామ కార్యదర్శులు మీ దృష్టిలో చాలా ప్రధానమైన వ్యక్తులు. ఇంత ప్రాధాన్యత గల వ్యక్తులకు సంబంధించి వి.ఎ.వోలను వేశారు. వారికి సంబంధించి అన్ని రకాలుగా జీతాలు పెంచారు. కానీ ఉన్నటువంటి గ్రామ సేవకులకు మాత్రం అతి తక్కువ ఆదాయం, వారికి ప్రమోపణ్ణ లేపు. గ్రామ కార్యదర్శులుగా ఇవ్వరు. రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించని వద్దతి ఉంది. దీనిని గురించి ఆలోచించి, గవర్నరు గారి ప్రసంగం స్టేట్ ఇమ్మార్ట్ మీద రిస్క్స్కున్ కాదా? ఇన్ని జరిగాయి. నీను హాస్టల్ ఆ విషయాలు చర్చించాము. అప్పుడు సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు. వారు ప్రాసీడింగ్ చూసి ఉండవచ్చు. దఖితులను ఏ విధంగా ఆదుకోబోతున్నారనే మాట చెప్పలేని పరిస్థితి ఉంది. 16వ విడత జన్మభూమి స్టాక్సిగా ఆత్మహత్య చేసుకున్న పరిస్థితి ఉంది. ఆ సమయ పరిష్కారానికి ఏం చేశారు? యూజర్ ఛార్స్ గురించి ఆర్డికల్ 47 క్లియర్గా ఉంది. మెడికల్ అండ్ హాల్కు సంబంధించి మినిమం అసిస్టెంట్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. అనమానతతో గల ప్రజలకు వైద్య సదుపాయాలు కల్పించాలని రాజ్యాంగంలో ఉంది. రాజ్యాంగాన్ని కాన్సిడెన్స్లోకి తీసుకుంటే యూజర్ ఛార్స్ వల్ల మొత్తం బాగయిందని అనుకుంటున్నారా? నా నియోజక పర్సం హాంక్స్కాప్టర్స్ నక్కిల్లో హాస్పిటల్సు అవ్గేడ్ చేసి 30 పడకల హాస్పిటల్గా చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారే స్వయంగా చేశారు. వారు వచ్చి పెళ్లిన వాటి సుంచి ఇంత వరకూ దానికి ఒక్క డాక్టరు కొత్తగా రాలేదు. ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ మొదలు కాలేదు. కొట్లాది రూపాయలు పెడుతున్నామన్నారు. ప్రాదరాబాదులో మేయర్సు సంపాదించుకున్నారు. ఉస్సానియా హాస్పిటల్ పరిస్థితి చూడండి. ఎన్ని మందులున్నాయి, ఎంత మంది డాక్టర్ ఉన్నారు, ఎన్ని పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి? అంతా సరిగ్గానే ఉందనుకుంటే ఉపయోగం లేదు. ఈ విషయం గమనించాలి. అట్లాగే ఆర్.టి.ఎ ఛార్స్ రెట్టింపు అయినాయి. జీవ్ ఓవ్ అయినా, ట్యూస్ అయినా మూడు రెట్లు పెంచారు. ఆదాయ వసరులు పెరుగుతున్నాయి అంటే ప్రజలకు ఆదాయం పెరిగించాలి అనుకుంటున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వర్ణాంధ్ర చేస్తాము, ముందుకు తీసుకుపోతాము అంటే, మా వద్ద ఒక పెద్దమనిషి ఉండేవారు. అంతా బాగు చేస్తామని యజ్ఞం మొదలు పెట్టాడు. పూర్తి చేశాడు ఏదీ కాలేదు. అయిన తరువాత ఆయన అనుకున్నాడు, ఏదీ కాలేదు, నా మూతి మీద మీసాలు పోయాయి, ముంజేటి రూపాయలు పోయాయి, సౌమయాజులనే

ఫీలీ నుంచి దొలతాబాద్, దొలతాబాద్ నుంచి ఫీలీకి రాజధానిని మార్చడం వల్ల ఏం జరిగింది? ఆ పరిణామాల వల్ల పైన్యం చనిపోయారు. మీ విధానంలో ఏం జరుగుతోందో ఆలోచించండి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమంటారోననే బాధ సోదరులకు ఉండవచ్చు. దయచేసి వినండి. దీనికి సవరణ పెట్టాను. ఒక్క మాట చెప్పలేదే దఖితుల మీద దాడుల విషయంలో? గవర్నరు గారి ప్రసంగం స్టేట్ ఇమ్మార్ట్ మీద రిస్క్స్కున్ కాదా? ఇన్ని జరిగాయి. నీను హాస్టల్ ఆ విషయాలు చర్చించాము. అప్పుడు సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు. వారు ప్రాసీడింగ్ చూసి ఉండవచ్చు. దఖితులను ఏ విధంగా ఆదుకోబోతున్నారనే మాట చెప్పలేని పరిస్థితి ఉంది. 16వ విడత జన్మభూమి స్టాక్సిగా ఆత్మహత్య చేసుకున్న పరిస్థితి ఉంది. ఆ సమయ పరిష్కారానికి ఏం చేశారు? యూజర్ ఛార్స్ గురించి ఆర్డికల్ 47 క్లియర్గా ఉంది. మెడికల్ అండ్ హాల్కు సంబంధించి మినిమం అసిస్టెంట్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. అనమానతతో గల ప్రజలకు వైద్య సదుపాయాలు కల్పించాలని రాజ్యాంగంలో ఉంది. రాజ్యాంగాన్ని కాన్సిడెన్స్లోకి తీసుకుంటే యూజర్ ఛార్స్ వల్ల మొత్తం బాగయిందని అనుకుంటున్నారా? నా నియోజక పర్సం హాంక్స్కాప్టర్స్ నక్కిల్లో హాస్పిటల్సు అవ్గేడ్ చేసి 30 పడకల హాస్పిటల్గా చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారే స్వయంగా చేశారు. వారు వచ్చి పెళ్లిన వాటి సుంచి ఇంత వరకూ దానికి ఒక్క డాక్టరు కొత్తగా రాలేదు. ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ మొదలు కాలేదు. కొట్లాది రూపాయలు పెడుతున్నామన్నారు. ప్రాదరాబాదులో మేయర్సు సంపాదించుకున్నారు. ఉస్సానియా హాస్పిటల్ పరిస్థితి చూడండి. ఎన్ని మందులున్నాయి, ఎంత మంది డాక్టర్ ఉన్నారు, ఎన్ని పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి? అంతా సరిగ్గానే ఉందనుకుంటే ఉపయోగం లేదు. ఈ విషయం గమనించాలి. అట్లాగే ఆర్.టి.ఎ ఛార్స్ రెట్టింపు అయినాయి. జీవ్ ఓవ్ అయినా, ట్యూస్ అయినా మూడు రెట్లు పెంచారు. ఆదాయ వసరులు పెరుగుతున్నాయి అంటే ప్రజలకు ఆదాయం పెరిగించాలి అనుకుంటున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వర్ణాంధ్ర చేస్తాము, ముందుకు తీసుకుపోతాము అంటే, మా వద్ద ఒక పెద్దమనిషి ఉండేవారు. అంతా బాగు చేస్తామని యజ్ఞం మొదలు పెట్టాడు. పూర్తి చేశాడు ఏదీ కాలేదు. అయిన తరువాత ఆయన అనుకున్నాడు, ఏదీ కాలేదు, నా మూతి మీద మీసాలు పోయాయి, ముంజేటి రూపాయలు పోయాయి, సౌమయాజులనే

పీరు మాత్రం రాలేదు అన్నారు. మీరు చేసే సంస్కరణల వల్ల స్వర్ణాంధ్ర కాదు రుణాంధ్ర అపుతుంది, ఆలోచించండి. కాంగ్రెస్ వారు చేశారంతా అంటే వారు చేసింది, మీరు చెయ్యడం కాదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం పరిపాలన చెయ్యాలనుకుంటే ఈ రకంగా చెయ్యడం సమంజసమా? గపర్చరుగారితో కూడా నిజాలు మాటల్లాడించలేని పరిస్థితి వస్తే, ఇంత కంటే దయనీయ పరిస్థితి మరొకటి ఉంటుందా? విజన్ 2020 అంటున్నారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను మారుస్తామంటున్నారు. అది మాత్రం జరగదు. మీ ప్రభుత్వం మారుతుంది. ఈ విషయం ఆలోచించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి గురించి చెప్పలేదు. తెలంగాణాకు సంబంధించి గతంలో

ప్రాంతీయ

అనుమానతలు

పెరిగాయి.

దానికి సామాజిక కారణాలని ముఖ్యమంత్రిగారు గపర్చరు గారి ప్రసంగంలో చెప్పించారు. కానీ అది కాదు, మీరు చేస్తున్న విధానాల వల్ల జరిగింది, మార్పుకోవాలని చెప్పాము. సాగు నీరు, త్రాగు నీరు గురించి చెప్పాలి. ప్రత్యేకంగా గోదావరి, కృష్ణ జలాలు తెలంగాణాకు వాడుకోడానికి అవసరమయినంత ఖర్చు చెయ్యిండి అన్నాం. కానీ ప్రభుత్వం వినలేదు. గపర్చరు గారి ప్రసంగం ఒక్కసారి గమనిస్తే, ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి ఒక మాట చెప్పారు. పేజి 13 - అమలులో ఉన్న భారీ ప్రాజెక్టులలో శ్రీరాంసాగర్ 1వ దశ, జూరాల, ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి, వరద ప్రవాహ కాలువ, భీమా, శ్రీ రాంసాగర్ 2వ దశ, దుమ్మగూడం, ఎల్లంపల్లి, గోదావరి ఎత్తిపోతల పథకం, లెండి, గోస్తానది డెయిన్, సోమశిల, స్వర్ణముఖి లింకు కాలువ, తెలుగు గంగ, శ్రీశైలం కుడిగట్టుకాలువ, గాలేరు సగరి సుజల ప్రవంతి, హంది-నీవా సుజల ప్రవంతి, ఎ.ఎం.ఆర్ ప్రాజెక్టు, జుంజాపతి, చిత్రావతి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్, వంశధార, వెలిగొండ, నిజాంసాగర్, నెట్టింపాడు, కల్పకుర్తి, గురు రాఘవేంద్ర ఎత్తిపోతల పథకం పంటవి ఉన్నాయి. నా మిత్రులు చెబితే కోప్పడతారని చెప్పలేదు. ఏమనుకుంటారంటే - “ పోరోహిత్యానికి వచ్చిన బ్రాహ్మణుడు, అర్థగా సమర్పయామి, దీపం సమర్పయామి, ధూపం సమర్పయామి, వైవేద్యం సమర్పయామి అంటారు. వైవేద్యం దేవుడు తినడు, తినేది అయ్యవారే”. మీరు గపర్చరు ప్రసంగంలో ద్రాసిన ప్రాజెక్టులకు ఎంత ఖర్చు చేశారు, అవి ఏ స్టేజిలో ఉన్నాయి, వెనుకబాటుతనం బాగా ఉండన్న ప్రాంతాలకు ఎంత ఖర్చు చేశారే మాట చెప్పలేని పరిస్థితిలో పరిస్థితి ఉంది. నేను కోరేది ఒకటే. వాస్తవాలు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. కానీ ఇక్కడ కూడా చెప్పడానికి వెనక పడ్డారు. దేవాదుల ప్రాజెక్టును 2003 వరకూ నీరు ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. జరిగిందేమిటి, ఇస్టేషన్స్‌గేస్స్ అవుతోందిట. ఇస్టేషన్స్‌గేస్స్ కాకుండా 2003 వరకూ నీరు ఇస్తామని అంటే ఏమనాలి? ఏమంటున్నారో అర్థం కావడం లేదు. వీటికి సంబంధించిన విషయంలో చివరి పేజీలో చెప్పారు.

సా. 4.30

స్వార్థ ప్రభుత్వం (అంటే సరళమైన, నీతివంతమైన, జవాబుదారీ కలిగిన బాధ్యతాయుతమైన, పారదర్శకమైన ప్రభుత్వం) అన్నారు. కాదన్నా ఉండుకుంటారా? బాధ్యతాయుతమైన, పారదర్శకమైన ప్రభుత్వం అనే ఒక మాట చివరి పేజీలో చెప్పారు. నేను అడ్డం పెడితే ఉండుకుంటారా? గమనించండి. మీది ఉత్తమమైన పరిపాలన, కాదన్నా.

(తెలుగుదేశం ప్రార్థించు సభ్యుల నుండి చప్పట్లు)

మీ స్టేజి నుంచి క్రింద వరకూ ఎం ఆర్.వో వంటి క్రింది స్థాయి వారి వరకూ పరిశీలించండి. ఒక్క ప్రైస్ కూడా లంచం తినకపోతే, ఇంత కంటే నీతివంతమైన ప్రభుత్వం మరొకటి లేదని అనుకుంటాను. మీరు అనుకుంటే కాదు. ఉత్తమ పరిపాలనా కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేశామంటున్నారు. ఎక్కడ ఉన్నాయో అవి ఇప్పటి వరకూ తెలియదు. మీరు చెప్పే విషయాలు మాటలలో కాక చేతలలో చూపండి. కార్యాధారంలో పెట్టండి. ఈ ప్రభుత్వానికి పారదర్శకత బాగా ఉంది. ఆర్థికపరమైన ఫంక్షన్సింగ్స్ విషయం చూడండి, కృషి బ్యాంకు అనలు డైరెక్టర్ లండన్కు పోయాడని పోలీసులతో ఒక వార్త వచ్చింది. మీడియాలో విన్నాము. మీకు తెలియకుండానే భూమిలో నుంచి వెళ్లాడా ఆయన? మీ చేతిలో ఏమీ లేదా? భ్రావ్ బ్యాంకు అంతకంటే పెద్దది. ఒకటి ఒకటిగా చెబుతూ ఉంటే, టైం సరిపోదు. ఈ విషయాలను గమనించండి. ముందుకు పోవడం కాదు వెనక్కి పోవడం జరుగుతోంది. ఏ విషయమైనా సరే ప్రజలను పరిగణనలోకి తీసుకోండి.

గపర్చురు గారి ప్రసం గంలో చెప్పిన విషయాలను రాజ్యాంగసరంగా ఆర్థికల్ 37,38, 48 ఉన్నాయి. హాస్టలు కన్వీన్స్ చెయ్యండి. “ఈ విధంగా పరిపాలన చేస్తున్నాము” అని ప్రజలను కన్వీన్స్ చెయ్యండి. మా విధానాలు ఇని అనంది. ఒక మిత్రుడు చెబుతున్నారు. ఎవరివే కాదు ఈ విధానాలు, మావి అన్నారు. మీవి కావు మొర్లో అని 1997లోనే చెప్పాము. రికార్డ్లో ఉంది. ఈ విధానాలు ప్రపంచ బ్యాంకు విధానాలు. తూచా తప్పకుండా వాటిని అమలు చేస్తున్నారు. దుష్పరిణామాలు ఆలోచించడం లేదు. వివరంగా చెప్పాము. ప్రజసామ్యంలో మనం చాలా ముందుకు పోతున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని దేశాలను మానిటర్ చేస్తున్నారు. తిరిగి వస్తున్నారు. వారికి ధన్యవాదాలు. సి.ఎ.ఎం.ఎ అనేది పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి, ముంబైకి చెందిన ఆర్థిక విషయాల సంస్థ తమ తాజా నివేదికలో – 2000-01 సంవత్సరానికి చెందిన పెట్టుబడి వివరాల గురించి చెబుతున్నారు. గుజరాత్ - రు. 11,808 కోట్లు, బెంగాల్ - రు. 7,670 కోట్లు, మహారాష్ట్ర రు. 6,742 కోట్లు, పంజాబ్ రు. 5,648 కోట్లు, తమిళనాడు రు. 4,523 కోట్లు, బరిస్థ రు. 2,586 కోట్లు, మన అంధ్రప్రదేశ్ రు. 2,379 కోట్లు, కర్ణాటక రు. 1,258 కోట్లు - ఈ విధంగా పెట్టుబడులు వచ్చాయి పరిశ్రమల కోసం వివిధ దేశాల నుంచి అన్నారు. ఏదయిన కానీ మీరు చెబుతున్నారు. పెట్టుబడి విషయాలలో వెనక్కిపోతున్నారా, ముందుకు పోతున్నారా? మీకు మీరే ముందుకు పోతున్నాము అనుకుంటే ఎట్లా?

ఒక్క వివయం. నేను తప్పులు చెప్పడం లేదు. సోదరులు వినాలి. మా వద్ద దీనికి సంబంధించి ఒక మాట అంటారు. “అత్మస్తుతి, పరనింద, లాభాపేళ్ళ లేని నాకూ రూపాయే, ఆ వెధవకూ రూపాయే అని శిష్యుడిని ఉండ్రేశించి గురువు అన్నారట. ఆత్మస్తుతి లేనే లేదా చెప్పండి. పరనింద వేసే ఈ పరిస్థితులలో ఒక వివయం గమనించాలని కోరుతున్నాము. క్షణికావేశాలకు పోరాదు. సోదరులు అనేక అంశాలు మాట్లాడుతున్నారు. జాతిపీత ఇప్పుడు లేరు. దుర్మార్గులతో కాల్పి చంపబడినారు. ఆ వారసులు ఇప్పుడెక్కుడ ఉన్నారు? ఎవరి కోసం వని చేస్తున్నారు? బాల్ఫి మనీదు చారిత్రాత్మకమైనది. దానని కూలగొట్టారు. వారిని సన్మార్గులందామా, దుర్మార్గులందామా? దుర్మార్గులు అంటే కొందరు భుజాలు తడుముకుంటున్నారు. నేను ఎవరినీ నిందించే వాడిని కాదు. నేను అనేది ప్రభుత్వం తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు పరిపాలిస్తామని, పడి ఉండడండి, లేకపోతే మీ ఇష్టం అంటే - మేము చెబుతున్నాము, ఇప్పటికే మీ విధానాల పల్ల ఏం జరుగుతోందో గమనిస్తూనే ఉన్నారు. బుప్పగారు దక్కిణ కొరియాకు వెళ్లారు. ఆయన ప్రపంచ బ్యాంకు పీఠాధిపతి. అక్కడ ఆయనకు వ్యాపేరేకత ఎదురయింది. వెంటబడ్డారు. జపాన్కు వెడితే ఆక్కడా అదే పరిస్థితి. ఆ పీఠాధిపతి ఇక్కడ మాత్రం సలహాలు ఇస్తారు. గమనించాలి. రెండవ విడత సంస్కరణాల పేరుతో పోయి, పట్టిక రంగ సంస్థలను మూసివేయకండి. బుఫ్కి ఎక్కడకు పోయినా వెంట పడుతున్నారు. సముద్రంలోకి పోయే పరిస్థితి. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాలో చెప్పారు. ఆ పరిస్థితి రాకుండా చూసుకోండి. చివరకు ప్రసంగాన్ని జయిస్తానని అన్న హిట్లర్కు కూడా తప్పలేదు. అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ముకుళిత హస్తాలతో చెబుతున్నాను. రైతాంగ చావులకు కారణం ఈ ప్రభుత్వం. రాజ్యాంగాన్ని విస్తరించి, విధానాలు చేశారు. అందుకే ఇని ప్రభుత్వ హత్యలు. ఆలోచించాలని కోరుతున్నాము. ఆ వివరాలు ఇవ్వాలని చెబుతున్నాము. ఏదేమయినా ఈ రోజు పరిస్థితులలో, ఇప్పుడు గల హాస్ట పరిస్థితి ఆలోచిస్తే దయనీయమైన పరిస్థితి ఉంది. గపర్చురు ప్రసంగానికి సంబంధించి నేను 16 సవరణలు తమ ముందు ఉంచాను. ప్రభుత్వానికి ఏ మాత్రమైనా నిజాయితీ ఉంటే వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకుని తగిన విధంగా వ్యవహారించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు ఇప్పుడే చెప్పారు. ఏమంటే “ ఒకరిని పంపాము, మరొకరు ఉన్నారు” అన్నారు. నేను చెప్పేది ఒకటి.“ కథ కోసం కాదు చావ కోసం ఉన్నాను” అన్నట్లు ఉంది. మీ విధానాలను సరి చేసుకోండి. గపర్చురుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు చెప్పే సమయంలో మా మిత్రులను సన్మండ చేస్తే, నేను ఇక్కడ కూర్చోవడం భావ్యంగా ఉండదు. దానికి ప్రాట్స్టుగా నేను వాకోట్ చేస్తున్నాను.

(సి.పి.ఎం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ వాకోట్ చేశారు.)

శ్రీ వై. రామకృష్ణదుడు: అధ్యక్షా, హాన్సోలో ప్రతిపక్షాలు కొంత సీరియేస్‌గా యాణ్ చెయ్యాలి. ఈ రోజు పరిస్థితి చూపే, ప్రతిపక్షాలు లాఫింగ్ స్టోక్‌గా తయారయినాయి. ఎందుకంటే ఎప్పుడు ఎవరు సస్పెండ్ అపుతున్నారో, ఎవరు వాకోట్ చేస్తున్నారో తెలియని పరిస్థితి, ఎందుకు చేస్తున్నారో తెలియని పరిస్థితి ఉంది. ఊరికే ప్రజలను మాయ చెయ్యడానికి, వారిని తప్పుదారి పట్టించడానికి, రాజకీయం చెయ్యడానికి తప్ప మరొకటి కాదు. నర్సింహాయ్ గారు చక్కగానే మాట్లాడారు. వాకోట్ చెయ్యాలంటే ఆ ఇష్టాకి సంబంధించి అప్పుడే చెయ్యాలి. మరొక విధంగా కాదు. అంతా అయిపోయింది. గవర్నరుగారి ప్రసంగం మీద చక్కగా మాట్లాడారు. ఏదో చీటి వచ్చినట్లుంది, అది తీసుకుని బయటకు వెళ్లిపోయారు. అపోజిషన్‌కు సంబంధించి ఈ వ్యవహారం లాఫింగ్ స్టోక్‌గా మారింది.

సా.4.40

శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు(సిద్ధిపేట): గవర్నర్ ప్రసంగానికి ధ్వనాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై మాట్లాడే ముందు లెజిస్ట్రెటివ్ ఎప్పై మినిషన్‌గారు నరసింహాయ్గారు వాకోట్ చేసిన సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని entire అపోజిషన్‌ను ఉద్దేశించి laughing stock అని disgraceful comment చేయటం భావంకాదు.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: Chandrasekhara Rao is right. Still he did not stage a walk-out. I withdraw my word.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు: ఇంత disgraceful comment చేయటం మంచిది కాదు. గవర్నర్గారి ప్రసంగంలో చెప్పుకోతగ్గ, ఆలోచించతగ్గ క్రొత్తదనమేమీ లేదు. ప్రభుత్వం గతంలో చేపట్టిన కార్యక్రమాలు, పాత పథకాలు వల్లనేయటం తప్ప ఒక నూతనత్వం, నూతన దిశగా అడుగువేసే ప్రయత్నం ఏమీలేదు. గవర్నమెంట్ ఏమి చెప్పాలో గవర్నర్గారిచేత చెప్పించింది. కాని వాస్తవాలు దీనికి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉన్నాయి. గత రెండు సంవత్సరాలుగా కటింగ్ ఎడ్జ్లో బలహినపర్గాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలన్నీ మూగపోయిన మాట వాస్తవం. ఎన్.సి. కార్పోరేషన్ ద్వారా దళతవర్గాల ప్రజలకు చేరపలసిన నిధుల కేటాయింపులు జరగటంలేదు. ఎటువంటి ప్రతిపాదనలు పంపించవద్దని, పంపిస్తే సస్పెండ్ చేస్తామని కలిక్టర్స్‌నుండి మండల డెవలమెంట్ ఆఫీసర్స్‌కు ప్రిణ్ట్‌గా ఇన్స్ట్రక్షన్ పోతున్నాయి. స్క్రీన్సు వచ్చినప్పుడు చెబుతాము, అప్పటిపరకు ఎటువంటి ప్రతిపాదనలు పంపించవద్దని చెబుతున్నారు. జ్ఞ జీట్టు జ్ఞాప్తి. బి.సి. కార్పోరేషన్‌లో, డి.ఆర్.డి.ఎ.లో కార్యక్రమాలు చాలావరకు స్థంభించాయి. సి.ఎమ్.ఇ.వై. కార్యక్రమం గత రెండు సంవత్సరాలుగా లేదు. గవర్నమెంట్ గతంలో ప్రారంభించిన ఆదరణ ప్రోగ్రామ్ నిరాదరణకు గుర్తైనది. రివైజ్ ఆదరణ వస్తుందని ఈమధ్యస వింటున్నాము. గవర్నమెంట్ గతంలో చెప్పినదానిని ఆచరించటంలో పూర్తిగా విఫలం చెందినట్లు స్పష్టర్ అపుతున్నది. దళిత వర్గాల ప్రజల కోసం, బలహిన వర్గాల ప్రజల కోసం కేంద్రప్రభుత్వం విడుదలచేసే నిధులు దారి మల్లించబడుతున్నాయని కాగ్ రిపోర్ట్‌లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పబడింది. దానికి ఖచ్చితంగా జవాబుదారీ వహించాలి. కాగ్ రిపోర్ట్‌లోని అంశాలు అనేక సందర్భాల్లో ఈ శాసనసభలో చర్చకు వస్తున్నాయి. ఈ రిపోర్ట్ గురించి ఎప్పుడూ చర్చలోకి రావటం, ప్రభుత్వం దానిని తీసిపార్వేయటం జరుగుతూ ఉన్నది. కాగ్ రిపోర్ట్‌కు జవాబుదారీగా ఉండాల్సిన అవసరం ఉన్నది. గవర్నర్ ప్రసంగంలో చెప్పారు. ఈనాడు రాష్ట్రంలో సుమారు 930 ప్రాచీలుకు మండలాల్లో కరువు విలయతాండవం చేస్తోందని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. గెజిట్‌లో పట్టిష్ట్ చేశారు. గెజిట్‌లో ప్రచురించిన డాల్స్ ప్రోన్ మండల్‌లో లోన్స్ రిపెడ్యూల్ చేయాలి, నిర్భంధ వస్తాళ్ల చేయకూడదు. కాని అక్కడ పరిస్థితి పూర్తి భిన్నంగా ఉన్నది. అక్కడ ప్రజలు ధర్మాలు చేస్తున్నారు. సహకార బుఱాల చెల్లింపు, విర్యత్ బిల్లుల చెల్లింపులతో రైతులు చాలా ఇబ్బందులుపడుతున్నారు. దానిపై ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి చర్యలు తీసుకోకపోతే ప్రభుత్వానికి అప్రతిష్ట వస్తుంది. అప్రతిష్ట రాకుండా ప్రభుత్వం మనలుకోవాలి. గవర్నర్గారి ప్రసంగంలో వారు దయతో వెనుకబడిన ప్రాంతాలగురించి ప్రస్తావించారు.

చిట్టచివరి పేజీలో కేవలం నాలుగు సెంటిమీటర్ల ఉండే ఒక పేరాగ్రాఫ్ లో వెనుకబడిన ప్రాంతాలగురించి ప్రస్తావించారు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేయటంలో ఎంత తత్స్వి ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నదో, అందుకొరకు ఏమేరకు ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చిందో ఇది నిదర్శనంగా కనపడుతుంది. ఈ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి కావాలంటే అక్కడ చేయవలసినది ఏమిటి? పరిశ్రమల స్థాపన, సాగునీటి వసతి, యువతకు ఉద్యోగ అవకాశాలు, చదువుకోవాలనుకునేవారికి విద్యావకాశాలు అందచేయాలి. అప్పుడే డెవలప్ మొంట్ వస్తుంది.

రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో అతి వెనుకబడిన ప్రాంతం తెలంగాణా ప్రాంతం. ఈ వెనుకబాటుతనం వెనుక అనేక దశాబ్దాల నిర్లక్ష్యం కారణంగా వచ్చిన చారిత్రాత్మక కారణాలు ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్లాడుతూ తెలంగాణా డెవలప్ మొంట్ తాము చిత్రపుద్ధితో ఉన్నామని, వందశాతం రేపస్టైజ్ చేస్తామని అనేక సందర్భాలలో చెప్పారు, శాసనసభలో చెప్పారు. అయితే ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు ఆచరణలో దానికి భిస్సుంగాపోతున్నాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఒక్క క్రొత్త పరిశ్రమ కూడా రావటంలేదు. ప్రభుత్వ భాగప్పామ్యం, సబ్సిడీలు రద్దుచేశారు. కనీసం సందనుండికి లాభించే ఒక్క పరిశ్రమైనా తెలంగాణా ప్రాంతానికి వచ్చిందా? ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. వందమందికి లాభించే ఒక్క పరిశ్రమైనా తెలంగాణా ప్రాంతానికి ప్రైవేటురంగంలోగాని, ప్రభుత్వరంగంలోగాని రాలేదు. రాకపోగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎద్దుమైలారం, పోళమైలారం, జీడిమెట్ల వంటి ప్రాంతాల్లో ఉన్న అనేక వందలాది పరిశ్రమలు మూతపడుతున్నాయి. క్రొత్తగా సిక్ అపుతున్న ఇండప్రైస్ ను సీవ్ చేయటానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏ పాలసీ ఉంది? వందలాది ఇండప్రైస్ అనునిత్యం లాకోట్ అపుతున్నాయి, మూతపడుతున్నాయి. ప్రభుత్వం ఆ ఇండప్రైస్ విషయంలో పరోక్షపోత వహిస్తుంది తప్ప వాటిని కాపాడాలనే ఉద్దేశ్యం లేదు. ప్రజలు, రైతాంగం ఎంత మొత్తుకున్నా, ప్రతిపక్షాలు ఎంత గోలచేసినా నిజాం ఘగర్ ఫౌక్స్ ని అమ్మిపేస్తున్నారు. ఈ రోజు స్పిన్నింగ్ మిల్స్ మూతపడుతున్నాయి. అజాంజపో మిల్, శేత స్పిన్నింగ్ మిల్స్ మూతపడుతున్నాయి. సర్సిల్స్, అంతర్గామి మిల్స్ మూతపడ్డాయి. ప్రభుత్వరంగంలో ఉన్నటువంటి కోన్సి పరిశ్రమలను కూడా మూసిపేస్తున్నారు. సుమారు 1,15,000 మంది పైచిలుకు కార్బైకులకు అన్నం పెడుతున్న సింగరేణి ప్రైవేటైజ్ చేయాలని చూస్తున్నారు. సింగరేణి కాలరీన్కు రూ.600 కోట్లమండి రూ.700 కోట్లు లాభాలు వచ్చాయని ఎమ్.డి.గారు పేపర్లో ప్రకటించారు. లాభాలబాటలో పయనిస్తున్న సింగరేణి ప్రైవేటీకరించవలసిన అవసరం ఏమిటి? అటువైపు పాపులు కదులుతున్నాయి. ఇది ప్రభుత్వానికి వాంచనీయం కాదు. తెలంగాణా ప్రాంత నిరుద్యోగులకు కాస్ట్, కూస్తో అన్నంపెడుతున్న సింగరేణిపై భస్సాముర హస్తం పెట్టవద్దు, ప్రైవేటైజ్ చేయవద్దని ప్రభుత్వానికి తెలంగాణా ప్రజల తరపున విజ్ఞాపిచేస్తున్నాము. పరిశ్రమల రంగం ఈనిధంగా ఉన్నది.

విద్య, ఉపాధి అవకాశాలు కల్పిస్తామని, తప్పకుండా రేపస్టైజ్ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దేవేందర్గాంగారు ముందుకువచ్చి మా తలకాయ పోయినా తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగితే ఒప్పుకోమని మొన్న ఇదీ శాసనసభలో చెప్పారు. వారు చెప్పినతరువాత, ముఖ్యమంత్రిగారు నిండు శాసనసభలో ప్రసంగం చేసిన తరువాత అక్కడి ఉద్యోగాలను కబులించటానికి మెదక్ జిల్లాలో 78 మందిని వేశారు, నల్గొండ జిల్లాలో 80 మందిని అంతర్ జిల్లాల బదిలి పేరిల వేశారు. ఆరు సూత్రాల పథకం ఉల్లంఘించారు. అక్కడి యువకులు, నిరుద్యోగులు, నిరుద్యోగ సంఘాలు, శాసనసభ్యులు జిల్లాపరిషత్లో తీర్మానం చేసి, రాస్తారోకోలు, బండలు చేస్తే ప్రభుత్వం ఆ ఉత్తర్వులను ఉపసంహారించుకున్నది. వోంమినిష్టర్ దేవేందర్గాంగారు మా జిల్లాకు ప్లానింగ్ బోర్డ్ ఛైర్మన్‌గా పస్టే అక్కడ వారిని నేను అడిగాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఉన్నారు. వారిని కూడా నేను అడుగుతున్నాను, మీరు హాపీ ఇచ్చారు, కానీ ఈసామ అక్కడ జాయిన్ కానివారి ఉత్తర్వులు మాత్రమే రద్దుచేశారు, జాయిన్ అయినవారిగురించి మాట మాత్రం కూడా చెప్పటంలేదు. జాయిన్ అయినవారిని ఎందుకు జాయిన్ చేసుకున్నారంటే ట్రైబ్యూనల్ ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి కాబట్టి జాయిన్ చేసుకున్నామంటున్నారు. తెలుగు పండిట్ గురించి తెలంగాణా ప్రాంతంలోని 10 జిల్లాల్లో చిన్న వివాదం వస్తే ప్రభుత్వం హక్కోర్ట్ డివిజన్ బెంచ్ పోయింది. భాషా పండితులలో

డిస్ట్రిక్చరు కానివారికి ఉద్యోగం ఇవ్వవచ్చా, ఇవ్వకూడదా అనే ఒక అతి చిన్న విషయంపైన ట్రిబ్యూనల్ వారి ఫీవర్లో తీర్చు ఇచ్చినప్పటికీ ప్రభుత్వం ప్రైకోర్టుకు పోయింది. భాషాపండితులకు ఒకరకంగా చేస్తున్నారు, మరొకరికి వేరొక రకంగా చేస్తున్నారు. వందలాది పోస్టులు ట్రిబ్యూనల్ ఉత్తర్వుల పేరట కొట్టివేస్తున్నారు. ఇది ఎంతవరకు నమంజనం?

సిక్కు పాయింట్ ఫార్ములా అంటే పార్ట్ ఆఫ్ ది కాన్స్టిట్యూషన్. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికెల్ నంబర్.371 కూడా తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజల హక్కులను రక్షించలేకపోతోందంటే మేము ఏమి చేయాలి, ఎవరికి చెప్పుకోవాలి? ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రభుత్వ అధినేతగారు స్వయంగా నిండు సభలో చెప్పిన తరువాత కూడా ప్రభుత్వ డిపోర్ట్మెంట్లు దానిని కాగ్నిజెన్సీలోకి తీసుకోకుండా తదనంతరం పోస్ట్ విశ్వంభలంగా భర్త అయిపోతున్నాయంటే ఏమనుకోవాలి? దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. ఇటువంటి వయులేషన్స్ భవిష్యత్తులో జరగకుండా చూడాలి. మొన్న ఇచ్చిన ఉత్తర్వులలో అంతర్ జిల్లా ఉపాధ్యాయుల బదిలీలు మాత్రమే రద్దుచేశారు. అనేక జిల్లాల్లో డెప్యూలేషన్ల పేరట, మరొక పేరట అన్ని డిపోర్ట్మెంట్లలో అక్రమ బదిలీలు జరుగుతున్నాయి, రాజ్యాంగం ఉల్లంఘించబడుతోంది, సిక్కు పాయింట్ ఫార్ములా వయులేట్ అపుతోంది. ముందుముందు ఇనీ జరగకుండా ఉండాలంటే అన్ని జిల్లాల్లో అంతర్ జిల్లా బదిలీలు బ్యాప్చేయాలి. ప్రభుత్వంయొక్క చిత్రశుద్ధిని బుఱజువుచేసుకోవాలి. తెలుగుపండిట్స్ 4,000కు పైచిలుకుమంది ఆర్టర్డీ ఎగ్జమ్స్ థారారు. ఈమధ్య 10, 12 రోజుల క్రితం ప్రైకోర్ట్ తీర్చు కూడా వచ్చింది. తెలంగాణా ప్రాంత తెలుగుపండిట్స్కు న్యాయంచేయాలని, ముఖ్యమంత్రిగారు వారి సమాధానంలో ఈమేరకు హామీ ఇచ్చాలని కోరుతున్నాను. ప్రైకోర్ట్ తీర్చు ఆటంకం ఇప్పుడు లేదు. ప్రైకోర్ట్ తీర్చు కూడా ఇప్పుడు వారికి ఫీవర్గా వచ్చింది. కనుక ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

సా.4.50

అధ్యక్షు, సాగునీటి విషయం ప్రస్తావించదలచాను. సాగునీటి విషయంలో తెలంగాణాకు గతంలో అన్యాయం జరిగిన విషయం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఒప్పుకున్నారు. “ నా హాయంలో తప్పకుండా మేలు చేస్తాను. చూస్తాను, డబ్బు ఖర్చు చేస్తాను, తెలంగాణా ప్రజలకు నీరు యిస్తాను ” అని యిదే సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అంతేకాదు, ప్రజాపేదికల మీద కూడా చెప్పారు. ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వానికి తెలంగాణా ప్రాంత రైతాంగానికి నీరు యివ్వాలనే విషయంలో చిత్రశుద్ధి లేదు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్, కల్వకుర్తి ఎత్తిపోతుల పథకం గురించి, ఇంకా యితర పథకాలను గురించి గుర్తుర్ గారి ప్రసంగంలో చెప్పారు. అనేక సంవత్సరాలుగా చెబుతునే వున్నారు. బడ్డెట్లో పెడుతున్నారు. రేపు బడ్డెట్ రాబోతోంది. ప్రభుత్వం యొక్క నిజమైన ఆలోచన, ఎ పథకానికి ఎంత డబ్బు కేటాయించి, ఖర్చు చేశారు అనే విషయం బడ్డెట్ డెస్క్షన్ సందర్భంగా ప్రస్తావించదలచాను.

ప్రభుత్వానికి చిత్రశుద్ధి లేదని నేను చేసే ఆరోపణ బేసీలెన్స్గా చేయడం లేదు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ స్టేజ్ - వన్, స్టేజ్ - టు కంప్లెక్స్ అపుతే 15 లక్షల 30 వేల ఎకరాలకు నీరు యిస్తామనేది ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన. ఇక్కడ బాధ కలిగించే విషయం ఏమంటే ప్రభుత్వం ఆత్మవంచన చేసుకుంటూ , తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజలను వంచించడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్కు సంబంధించిన కాకతీయ కాలువ క్యారియింగ్ కెపాసిటీ 6000 క్యాసెక్స్. డెజైన్ చేసింది 9,700 క్యాసెక్స్ క్యారియింగ్ కెపాసిటీ కొరకు. అనేక సందర్భాల్లో, క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ముందు కూడా సిఇ విపరాలను తెలియజేశారు. క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ రిపోర్టులో కూడా యిచ్చారు. ఈ కాలువ ఒరిజినల్ క్యారియింగ్ కెపాసిటీ 6000 క్యాసెక్కులు మాత్రమే. ఇదే రాష్ట్రంలో నాగార్జునసాగర్ వుంది. నాగార్జునసాగర్ రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ క్యారియింగ్ కెపాసిటీ 21 వేల క్యాసెక్కులు. ఈ శాసనసభలో గత 17 సంవత్సరాలుగా నేను సభ్యునిగా వున్నాను. అనేక సందర్భాలలో ఒంగోలు తదితర జిల్లాల శాసనసభ్యులు టెయిల్ ఎండ్ లోని తమ భూములకు నీరు అందడం లేదని ఖరీఫ్ సీజన్లో ప్రతిసార్ గొడవ చేయడం చూస్తున్నాను. 21 వేల క్యాసెక్కుల క్యారియింగ్ కెపాసిటీ వున్న నాగార్జునసాగర్ రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ 16 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు యివ్వడానికి విఫలం అపుతే, 6000 క్యాసెక్కుల క్యారియింగ్ కెపాసిటీ వున్న కాకతీయ కాలువ తెలంగాణా ప్రాంతంలోని నాలుగైదు జిల్లాలలో వున్న 16, 17 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు యిస్తుందంటే నమ్మపచ్చా? ఏమయినా అంటే సప్లైమెంట్స్ ఎల్లంపల్లి బ్యారేజ్ సుండి చేస్తామని

అంటారు. ఎల్లంపల్లికి సంబంధించి నర్వే లేదు, క్లియరెన్స్సు లేదు. 200 మీటర్ల హైట్స్ కు లీఫ్ చేయవలసి పుంటుంది అధ్యక్షా. గత అరు సంవత్సరాలుగా చంద్రబాబునాయుడుగారే ముఖ్యమంత్రిగా పున్నారు. వారికి చేయాలనే చిత్తశుద్ధి పుంటే ఘ్రణ ఫ్లో కెనాల్ నిర్మాణం చేపట్టడానికి ఏ రకమైన అడ్డంకులు లేవు. దానికి పూర్తిగా అనుమతులు వచ్చాయి. దాన్ని కావాలనుకుంటే బ్రహ్మండంగా టేక్స్ చేయవచ్చు. అది గ్రావిటీస్ పచ్చే కాలువ. చెప్పుకోదగ్గ స్థాయిలో లీఫ్ లేదు. దాన్ని తీసుకోకుండా ఆచరణసాధ్యం కానీ దేవాదుల పథకం పెట్టారు. ఈ పథకానికి ఎన్ని మెగావాట్ల పవర్ కావాలి? ఈ భారం రైతులను భరించమంటే, పేద రైతులు ఎలా భరిస్తారు? ప్రపంచంలో ఎక్కుడా లేని విధంగా ఈ పథకం పుంది. ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటన పేపర్లో చూశాము. ఇంటర్నెట్లో కూడా చూశాము. ఇటువంటి పథకం అమెరికాలోనే, మరెక్కుడో పుంది. ఇంటర్నెట్లో ఎక్కుఫ్లోర్ చేసి గ్రేహించిన విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు పేపర్లో చెప్పారు. ఆచరణసాధ్యం కాని దేవాదుల బదులు ఘ్రణ ఫ్లో కెనాల్ ఎందుకు చేపట్టరు? దానికి అన్ని అనుమతులు పున్నాయి. సిడబ్లుస్సి అనుమతి పుంది. ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి పుంటే ఘ్రణ ఫ్లో కెనాల్ నిర్మాణాన్ని పెనుపెంటనే చేపట్టమనండి. రైతులు కావాలని అడుగుతున్నారు. అంతే కాకుండా ఘ్రణ ఫ్లో కెనాల్ నిర్మాణం కావాలని అడిగే వారికి నాయకత్వం వహిస్తున్న వారు తెలుగుదేశం నాయకులు, వారి మిత్రపక్షం నాయకులు పున్నారు. కొద్దిపాటి పొలాలకు సంబంధించి రైతుల వివాదాలు పుంటే, వాటిని సాకుగా తీసుకొని గోదావరి నీరు యిచ్చే పరిస్థితి లేదు. పరిస్థితి ఈ రకంగా పుంది. గోదావరి నదీ జలాల ప్రాజెక్టుల పరిస్థితి యిలా పుంది. ఇదే రకంగా పరిస్థితి కొనసాగితే గోదావరి నదీ జలాలు తెలంగాణాకు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. కృష్ణా నదీ జలాల విషయంలో ఎన్నో కబుర్లు చెప్పారు. తెలంగాణాకు ఎంతో మెహర్బునీ చేసినట్లు చెబుతున్నారు. యస్సయల్బిసి మేమే యిచ్చామంటున్నారు. యస్సయల్బిసి ఎన్ని సంవత్సరాల క్రితం రావాలసి పుస్తది? ఎప్పటికి పచ్చింది? దానికి ఏదో బ్రహ్మండం బద్దలైనట్లుగా చెబుతున్నారు. మీరు యస్సయల్బిసి ద్వారా, కల్వకుర్తి ఎత్తిపోతల ద్వారా, నెట్టింపాడు ద్వారా, జారాల ద్వారా, ఏ రకంగా చేస్తారనేది ప్రశ్న కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి పుంటే కృష్ణా జలాలలో తెలంగాణా వాటా ఎంతో చెప్పమనండి. ఏ ప్రాజెక్టు ద్వారా యిస్తారనేది తరువాతి మాట. కృష్ణా జలాలకు సంబంధించి తెలంగాణా వాటా ఎంత? గోదావరి జలాలలో తెలంగాణా వాటా ఎంత? ఎంత టియంసి తెలంగాణాకు రావాలనేది చెప్పండి. తరువాత ఏ పథకం ద్వారా యివ్వాలేది చూద్దాము. పథకాల గారడీతో మోసంచేస్తా, ఆచరణసాధ్యం కాని పథకాల పేరుతో కుంటిసాకులు చెబుతూ గత నాలుగున్నర దశాబ్దాలుగా మోసం చేస్తున్నారు. మరలా అదే పుసరావుతం అయ్య పరిస్థితి పుంది. ప్రభుత్వం తన చిత్తశుద్ధిని నిరూపించుకోవాలంటే గ్రావిటీ ద్వారా వచ్చే పథకాలకు ప్రాధాన్యత యివ్వవలసి పుంటుంది. ఆచరణ సాధ్యం కాని పథకాలకు కాదు అని చెబుతున్నాము. ఈనాడు అన్నా హజారే గారు వచ్చి వాటర్ పెండ్ పథకాలకు సంబంధించి లెక్కర్ యిస్తున్నారు. వాటర్ పెండ్ ప్రోగ్రామ్స్ కు సంబంధించి ముమ్మరంగా ప్రచారం జరుగుతోంది. అది మంచి ప్రోగ్రామ్, జరగవలసిందే. ప్రపంచానికి ఆదర్శంగా, అన్నా హజారే గారే సేర్పుకునే విధంగా, తెలంగాణాలో గొలుసుకట్లు చెరువులు పుండుయి. అనేక దశాబ్దాల నిర్దిశ్యం కారణంగా లక్ష పైచిలుకు వున్న మైనర్ యిరిగేస్వర్ చెరువులు, రెవిమ్యా డిపార్ట్మెంట్ వారి నిర్దిశ్యం వల్ల, పైరవీకారుల ఆక్రమణాల వల్ల 26 వేల చెరువులు మాత్రమే మిగిలాయి. గపర్స్ గారి ప్రసంగంలో నామమాత్రంగా ఒక్క ముక్క కూడా చెప్పలేదు. మైనర్ యిరిగేస్వర్కు ప్రాధాన్యత యిస్తామని ఒక్క మాట చెప్పలేదు. ఆంధ్రాష్ట్రంలో మొత్తం పర్షాతం దాశ్వ 8000 టియంసి పరకు పుంది. అందులో 2900 టియంసి పర్షాతం తెలంగాణాలో పుంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో అధిక భాగం గోదావరి బేసినలోకి రాదు. ఈ విషయం అనేక సందర్భాలలో చెప్పాను. ఈనాడు కూడా మనవి చేస్తున్నాము. మహాబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి జిల్లాలను మిసహయిస్తే మిగతా తెలంగాణా ప్రాంతంలో 900 సుండి 1100 యంయం పర్షాతం పుంది. ఆ పర్షాతాన్ని ఎందుకు గోదావరిలోకి పోనిస్తున్నారు? దేవాదుల పథకం చుట్టూ ఎందుకు గింగిరాలు కొడుతున్నాము? ప్రభుత్వం ఒక స్వప్నమైన వ్యాసాన్ని అలోచించాలి. తెలంగాణాలో వందల సంవత్సరాల క్రితమే నీటి పథకాలు సక్షేప్సుల్ అయినాయి. ప్రభుత్వం తెలంగాణాలోని మైనర్ యిరిగేస్వర్ ట్యూఱ్స్‌ము పుసరుధ్వరించాలి. తెలంగాణాలోని ప్రతి జిల్లాకు రు. 70 కోట్ల సుండి రు. 100 కోట్ల పరకు పాత చెరువులను పుసరుధ్వరించడం కోసం యిస్తే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం నిక్కచిగా వ్యవహారిస్తే తెలంగాణా సస్యశ్శామలం అపుతుంది. మైనర్ యిరిగేస్వర్ ఫలితాలు యిమీడియట్స్‌గా వస్తాయి. మైనర్ యిరిగేస్వర్

గురించి గవర్నర్ గారు ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. దీనినిబట్టే ఈ ప్రాంతం మీద ప్రభుత్వానికి ఎంత Thrust వుందో , ఎంత చిత్తశుద్ధి వుందో తెలుస్తోంది. గతంలో నేను మాట్లాడిన సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు శాసనసభలో హామీ యిచ్చారు. తెలంగాణా విషయంలో కలెక్టివ్ మెజర్స్ తీసుకుంటాము, తెలంగాణాకు అన్యాయం జరగదు అని వారు అంటే వెల్కం చేసి వారికి ఫ్యాంక్ చెప్పాము. కానీ ఎక్కడా కలెక్టివ్ మెథడ్ యినిపియేట్ చేసినట్లు కనపడదు. ప్రౌదరాబాదులోని వనస్థలిపురంలో ప్రభుత్వోగులకు స్థలాలు యిచ్చారు. మొత్తం 4335 ఫ్లాట్స్ యిచ్చారు. అందులో తెలంగాణాకు 300 ఫ్లాట్స్ మాత్రమే యిచ్చారు. మీరు నిజాయితీని నిరూపించడం కోసం గోపనపల్లిలో ఉద్యోగుల కోసం యిచ్చిన 400 ఎకరాల భూమికి సంబంధించి తెలంగాణా ఉద్యోగులకు టాప్ ప్రయారిటీ యిచ్చి చేయండి. వనస్థలిపురంలో యిచ్చిన స్థలాల విషయంలో తెలంగాణా ఉద్యోగులకు అన్యాయం జరిగింది. అందువల్ల గోపనపల్లి భూములకు సంబంధించి తెలంగాణా ఉద్యోగులకు టాప్ ప్రయారిటీ యివ్వడం ద్వారా నిజాయితీని నిరూపించుకోవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

సో.5.00

అదే నిధంగా ఎర్రమంజిల్, పాటిగడ్డ, ములక్సేటల్లో గవర్న్మెంట్ క్వార్టర్స్ ఉన్నాయి. వాటిని ముఖ్యమంత్రిగారి కార్యాలయమే అలాట్ చేస్తుంది. వేరే ఎవరూ చేయరు. ప్రౌయస్ట్ అఫీసర్ అఫ్ ది స్టేట్ చేస్తారు. అందులో ఎనిమిదన్నర శాతం అయినా తెలంగాణా ఉద్యోగులకు అలాట్ కావు. మీరు వెరిఫై చేయించండి. నా దగ్గర లెక్కలు ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారికి వాటిని పంపిస్తాను. కాబట్టి క్వార్టర్స్ అలాట్మెంట్ విషయంలోజరిగిన తప్పుల్ని కూడ మీరు రెక్కిపై చేయండి. ఇవేమి చేయకుండా, కేవలం మాటలు మాత్రమే మాట్లాడటం సమంజసం కాదు. ఈ రకమైన కరెక్టివ్ మెజర్స్ ఇనీసియేటివ్ చేసి ప్రభుత్వం తన యొక్క నిజాయితీని ప్రాప్తికర్తగా బుజుపు చేసుకోవాలని, నిరూపించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(అధ్యక్షస్థాపితంలో గౌరవ సభావతి ఉన్నారు.)

ఇక రైతుల గిట్టుబాటు ధరల విషయానికి వస్తే, గత శాసనసభ సమావేశాల్లో కూడ నేను చెప్పాను. తెలంగాణా ప్రాంతానికి, ఆంధ్ర ప్రాంతానికి ఒకటే మినిమమ్ సపోర్ట్ ప్రైజ్ నిర్ణయించడం అన్నది అన్స్ట్రాంటిఫిక్ అప్రోచ్ . ఎందుకంటే ఈ రోజున తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఇన్ఫుట్ కాప్ట్ ఎక్కువ. కరెంట్ ఛార్జీలు ఎక్కువ. సంస్కరణల పుణ్యమా అని తెలంగాణా రైతాంగం ఈ రోజు కరెంట్ బిల్లుల భారం భరించలేకపోతున్నది. మీరు ఒక్కటే మినిమమ్ సపోర్ట్ ప్రైజ్ పెట్టారు. గిట్టుబాటు ధరల సంగతి దేవుడెరుగు, కనీసం మద్దతు ధరలకు కూడ రాష్ట్ర రైతాంగం నోచుకోవడం లేదు. గతంలో మేము అవలంభించిన పాలసీ బాగుంది దానినే కంటిన్యూ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దయచేసి, గత పద్ధతి బాగోలేదు, కాబట్టి దానిని మార్చండి.. అది కేవలం స్కూల్ సెగ్రెమెంట్ అఫ్ ఫార్క్స్ కే ఆ ప్రాక్యూర్మెంట్ హాల్ చేసింది. 70, 80 శాతం రైతాంగాన్ని నేను ప్రత్యక్షంగా అడిగాను. అనేక ప్రాంతాల్లో నెలలో 20,30 రోజుల తరబడి ధాన్యం కళ్లాల నూర్చిడి అయిపోయిన తరువాత కూడ ధాన్యాన్ని కొనే దిక్కులేదు. మద్దతు ధర రాలేదు. ఎంత దొరికితే అంతకు, 410, 420, 440 రూ.లకు రైతాంగాం ధాన్యాన్ని అముకున్నారు. ఎం .ఎస్.పి. 540 రూ.లు అంటే, అందులో దాదాపు 80, 85 శాతం రైతాంగాకి ఎం .ఎస్.పి. ఎన్పస్యూర్ కాలేదు. ఈ రోజున గవర్న్మెంట్ అఫ్ ఇండియా కూడ ప్రాక్యూర్మెంట్ పాలసీని మార్చబోతున్నది. మన రాష్ట్రం కూడ ధాన్యగారం కాబట్టి ఒక విపత్తు రాబోతున్నది దాని వల్ల . ప్రభుత్వం యొక్క స్విష్టమైన వ్యాహారం ఏమిటో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సభను కాన్సిడెన్సులోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అందరి ఐడియాలను తీసుకొని, రైతాంగాన్ని కాపాడుకోవలసిన అవసరం ఉంది. భారత ప్రభుత్వం యొక్క నిర్ణయం వల్ల వచ్చే ఒత్తిడి నుండి రైతాంగాన్ని కాపాడుకోవడానికి ప్రభుత్వం అవలంభించవలసిన ప్రాటిజీ ఏమిటో చెప్పాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాని కోరుతున్నాను.

చివరగా, ప్రభుత్వం అంటే రాష్ట్ర ప్రజలందరినీ సమానమైన, న్యాయమైన విధంగా చూసి వ్యవహరించాలి. ఒక ప్రాంత రైతాంగం పట్ల ఒక నీతి, ఇంకోక ప్రాంత రైతాంగం ఎడల ఇంకోక నీతి ఏ రకంగాను సమంజసం కాదు. ఈనాడు అంధ్ర ప్రాంత రైతులకు నీరు ఇచ్చారని మాకేమి ఈర్స్ లేదు. నిన్న అనంతపురం జిల్లా రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడానికి 350 కోట్ల రూ.ల ప్యాకేజీని ప్రకటించారు. I welcome the gesture of the Chief Minister. They deserve all the help of the Government. మంచి పని చేశారు. I am appreciating that he has come forward with a package for the poor and drought prone district of Andhra Pradesh. అయితే అదే విధంగా అన్ని ప్రాంతాల మీద ప్రభుత్వం సమానమైన, ధర్మమైన విధానాన్ని కలిగి ఉండాలి. ఈ రోజున ఆంధ్ర ప్రాంతానికి 90 లక్షల ఎకరాల పరకు మీరు నీళ్లు ఇస్తున్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 10 లక్షల ఎకరాల పరకు ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ ఉన్న రైతాంగానికి దిక్కులేక, గత్యంతరం లేక, కాలువలు రాక, ప్రాజెక్టులు రాక, భూగర్భజలల మీద ఆధారపడుతున్నారు. అయితే, ఈనాడు కరెంట్ బిల్లులు విపరీతంగా పెంచారు. ఇక్కడి రైతాంగం కరెంట్ను దేనికి వాడుతున్నారు? కేవలం వ్యవసాయ నీళ్ల కోసం వాడుతున్నారు. వారేమి కమ్మర్చిల్ ప్రాంతాన్కు వాడటం లేదు. ఆంధ్రప్రాంతంలో ప్రభుత్వ సొమ్యుతో ప్రాజెక్టులను మేయినటే చేస్తున్నారు, ప్రభుత్వ సొమ్యుతో రిపేర్స్ చేస్తున్నారు. మీరు ఇష్టండి. ఎందుకంటే రైతే మన దేశానికి వెన్నముక కాబట్టి. నేను కాదనడం లేదు. అదే ప్రేమను తెలంగాణ ప్రాంత రైతాంగం మీద చూపించమని కోరుతున్నాను. ఇక్కడి రైతులు కనీస మద్దతు ధరలు లభించక అత్యహాత్యలకు పాల్పడుతున్న వారిని ఆదుకోవడానికి ప్రాజెక్టులు వచ్చే పరకు ఆదుకోమని చెపుతున్నాను. నేనేమి గొంతెమ్మ కోరికలు కోరడం లేదు. నేనేమి కాని పనులు చేయమనడం లేదు. తెలంగాణ ప్రాంత రైతాంగానికి ఉచితంగా కరెంట్ సఫల్య చేయమని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. అప్పుడే న్యాయం చేసినట్లు అపుతుంది. అదేమి గొంతెమ్మ కోరిక కాదు. ఇక్కడ గతిలేని పరిస్థితుల్లోనే రైతులు కరెంట్ వాడుకుంటున్నారు తప్ప, నీళ్ల ఉండి మేము కరెంట్ వాడుకోవడం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా తెలంగాణ ప్రాంత రైతాంగానికి ప్రీగా పవర్ సఫల్య చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు :- అధ్యక్షా, ఈ రోజున గవర్నర్ ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు చేపే కార్యక్రమంలో అన్ని పొర్టీల వాళ్ల మాట్లాడారు. అదే మాదిరిగా, ఒక పథకం ప్రకారం కాంగ్రెస్ పొర్టీ మాత్రం చెప్పవలసిందంతా చెప్పి, తీరా ఈ రోజు రిప్లయ్ ఇచ్చే టైమ్ కి ఎక్కడ వాస్తవాలు బయటకు పస్తాయో అనే పిరికితనంతో ఈ రోజున ఇప్పనీ కూడ చేయడం జరిగింది. నిన్నటి అజెండాను ఒకసారి మనం చూస్తే, అనంతపురం జిల్లా గురించి నేను చాల డిలేట్‌గా చెప్పాను. కనీసం సఫలమెంటరీలు కూడ అవసరం లేదు, మేము గమ్మున కూర్చోంటాం అని చెప్పి, కూర్చోని, ఈ రోజు మాత్రం కావాలని ఆ ఇష్ట్యాని అజెండాలోకి తీసుకొని వచ్చి, దాదాపు నాలుగుస్తుర గంటలసేపు గొడవ చేసి, బాయ్కాట్ చేసి, వాక్‌ట్ చేసి, సస్పండ్ అయ్యారంటే, దానిని ఒట్టే మనకు అర్థమవుతున్నది. నేను చెప్పాను మీరంతా అవాస్తవాలు చెపుతున్నారు, వాస్తవాల్ని ఒప్పుకొనే ఘైర్యం ఉండాలని చెప్పాను. ఎక్కడ వాస్తవాలు ప్రజలకు తెలిసిపోయి, అపార్థాలు చేసుకుంటారో అని చెప్పి, ఈ రోజు వాక్‌ట్ చేశారు. అదే మాదిరిగా కొంత మంది మిత్రులు కొన్ని సూచనలు చేశారు. కొంత మంది అయితే యథాప్రకారం వారి యొక్క ధోరణిలో వారు మాట్లాడారు.

కాని రాష్ట్ర పరిస్థితి గురించి మనమందరం అలోచిస్తే, 1995 లో నేను ముఖ్యమంత్రిగా పదవీ బాధ్యతలు చేపట్టినపుడు పరిస్థితులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో ఒకసారి మనమంతా పునఃపరిశీలన చేసుకోవలనిన అవసరం ఉంది. ఆ రోజున, ప్రతి నెల ఉద్యోగస్తులకు జీతభత్యాలు ఇష్టులేని పరిస్థితి. అదే మాదిరిగా, లా అండ్ ఆర్థర్ చూస్తే ఒక భయంకరమైన పరిస్థితి. కొన్ని ప్రాంతాల్లో తీవ్రవాద నమస్క, రాయలసీమ వంటి ప్రాంతాల్లో చూస్తే ముతా నాయకత్వం కాని, ముతా కష్కలు కాని విపరీతంగా పెరిగపోవడం , అదే మాదిరిగా ప్రౌదరాబాద్లో అయితే విపరీతంగా కర్మాఫ్లు పెట్టడం, ఏ విధంగా ఎక్కడ చూసినా భయంకరమైన పరిస్థితి లా అండ్ ఆర్థర్లో ఉండేది. అదే మాదిరిగా ఇన్ఫోప్రొఫ్క్స్ పైప్ చూస్తే, ఎడ్యూకేషన్లోగాని, పోల్టోగాని, రోడ్స్ లోగాని, పవర్లోగాని చాల అధ్యాన పరిస్థితి ఉంది. లో లిటర్సీ పెట్టుకుని, కనీసం ఒక్క టీచర్స్ ను కూడ రిక్రూట్ చేయలేదు.

ఎక్కడయితే వెనుకబడిన ప్రాంతాలున్నాయో, అక్కడ టీచర్స్‌ను ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉండేది. ఇటువంటి పరిస్థితుల వల్ల మనకు అప్పు ఇష్టాడానికి కూడ ఎవరూ ముందుకు రాని పరిస్థితి ఉంటే, ఈ రాష్ట్రం బగుపడాలని, మనం కూడ మార్పులను తీసుకొని రావాలని, కష్టం అయినా, నష్టం అయినా సరే వాస్తవాల్ని ప్రజలకు చెప్పి, మెప్పించాలని, ఆ రోజు నుండి ఈ రోజు పరకు ఎన్నో కార్యక్రమాల్ని చేపట్టాం . ఆ విధంగా రిఫోమ్స్, ఇన్సోఫేటివ్ ఐడియాలతో మనం ముందుకు పోతున్నామని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాసు.

రాష్ట్రాన్ని సమగ్రంగా అభివృద్ధి చేయాలని , వెనుకబడిన ప్రాంతాల్ని అభివృద్ధి చేయాలని , అదే మాదిరిగా బడుగు, బలహీన వర్గాల్ని , ఆడపడచుట్టి అన్ని రంగాల్లో పైకి తేవాలని మనం ఎన్నో కార్యక్రమాల్ని చేపట్టాం . వ్యవసాయ రంగంలో ఎంప్లాయమెంట్ జనరేషన్ పెంచాలని కూడ ముందుకు పోతున్నాం . హ్యామన్ రిసర్చెస్ డెవలమెంట్ గురించి ఆలోచించాం . పేదరిక నిర్మాలన కోసం ముందుకు పోతున్నాం . రిఫోమ్స్ తీసుకొని వచ్చే స్టేబ్స్ లో తాత్కాలిక సంక్లేశు కార్యక్రమాలు ఉంటే తప్ప శాశ్వతంగా పేదరికాన్ని తీలగించలేనుని, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సాగనని, సంక్లేశున్నామన్ని , అభివృద్ధిని బ్యాలన్స్ చేసుకొంటూ ముందుకు పోతున్నాం . అదే మాదిరిగా, ప్రపంచ మొత్తం టెక్నాలజీలో గాని, బెస్ట్ ప్రాక్టీస్ న్స్ లో గాని అనుసరిస్తున్న విధానాలే మనం కూడ ఆచరిస్తూ, మనం కూడ వాటిని ఉపయోగించుకోవాలని , మనం కూడ వాటిని అడ్స్ట్ చేసుకొంటూ ముందుకు పోవాలని ఎన్నో కార్యక్రమాలని తీసుకున్నాం . అదే మాదిరిగా మంచి పరిపాలన ఉంటే తప్ప, ఇన్నొక్క సాధ్యం కావని, గపర్మమెంట్లో కూడ ఒక గుడ్ గపర్సెన్స్ తేవాలని, అనేక కార్యక్రమాలు చేపడుతూ ముందుకు పోతున్నాం . ఎంతో మంది మేధావులు, ఎన్నో పత్రికలు వాటి గురించి ఔషధే ఈ రోజున నాయకులు మాటల్చడుతున్నారు అవస్త్రాన్ని దొర్కెచ్చారు. దీనిని బట్టి నుష్టంగా అర్థమవుతోంది, ఇప్పటికైనా సరే వీరు మారతారా అని. ప్రజలను చూస్తేనా మార్పు తెచ్చుకుంటారా అని. అది వచ్చే పరిస్థితి కనబడటం లేదు.

సా.5.10

అదే మాదిరిగా నిన్న మునిసిపల్ ఎన్నికలు పెడితే ప్రజలు మళ్ళీ తెలుగు దేశం పోర్ట్ కి ఓట్లు వేశారు. దీనిని బట్టి నుష్టంగా అర్థమవుతోంది, ఇప్పటికైనా సరే వీరు మారతారా అని. ప్రజలను చూస్తేనా మార్పు తెచ్చుకుంటారా అని. అది వచ్చే పరిస్థితి కనబడటం లేదు.

కొన్ని ఆరోపణలు చేశారు. ఇంతకు ముందు ఎన్నికలలో ఏం చెప్పారో, పోయిన అసెంబ్లీలో ఏం చెప్పారో, కోర్టుల్లో వేసినని, బయట మాటల్చడిని అన్నీ మళ్ళీ రిపీట్ చేశారు. దానిలో కొత్తీమీ లేదు. చెప్పిన ఆరోపణలే పదే పదే చెబితే ప్రజలు నమ్మతారని, ఆ విధంగా ప్రజలు అపార్థం చేసుకుంటారని, ఆ విధంగా అవసర్మణ సృష్టించే ఉద్దేశంతో ఈ రోజు అవస్తవాలన్నీ చెప్పారు తప్ప ఇంకోటి కాదు.

తెలుగుదేశం పోర్ట్ ఎప్పుడూ ప్రజలను నమ్మకున్నామని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. సమాజంలో బడుగు, బలహీన వర్గాలున్నాయి. వారి మీదనే ధ్వని పెట్టుకున్నాం. ఆ విధంగా కార్యక్రమాలు పెట్టుకున్నాం.

ఎన్నోసార్లు చెప్పాను. ప్రపంచం మొత్తం మారాలి. నేనోక కొటేపా చెబుతాను. ఆ నాయకులు ఇక్కడ లేకపోయినా ప్రజలకు తెలియజేయాల్సిన అవసరం ఉంది. నిన్న వారు ఏం మాటల్చింది, ఈ రోజు ఎలా ప్రవర్తించింది ప్రజలకు వాస్తవాలు తెలియాలి. అప్పుడే ప్రజలు నముచితమైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. అందుకే ప్రజలకు చెబుతున్నాసు.

లియో టాల్స్‌య్ చాలా స్వప్తంగా చెప్పారు. వారి కొబేషను చూస్తే, "Everyone thinks of changing the world, but none thinks of changing himself." ప్రపంచాన్ని దేశాన్ని మారుస్తున్న వ్యక్తులు వారే ముందుగా మారాలి. అలా మారితేనే ప్రపంచం, దేశం, తర్వాత రాష్ట్రం మారుతుంది. వీరు మారుకుండా దేశాన్ని మార్చడం కరెక్ష కాదు. అందుకని, ఎన్నోసార్లు చెప్పాను. ఎలాంటి అపోహాలూ, దాపరికాలూ లేకుండా ఎలాంటి పరిపాలన ఇవ్వాలనేది.

ఈ సంవత్సరం యాన్యువల్ ఫిస్కుల్ ఫ్రీం వర్క్‌ పెట్టాం. దేశంలోనే ప్రపథమంగా, డ్రాఫ్ పోలీస్ యాన్యువల్ బడ్జెట్‌లో ప్రజలకు చెప్పాము. నేను ఆ విధంగా చెప్పినపుడు ప్రజల మంచి, ఎక్కుపర్చుల మంచి సూచనలు వచ్చాయి. పెద్ద పెద్ద ఎకానమిస్టులనుంచి వచ్చాయి. దురదృష్టికరంగా కొన్ని పార్టీలు తప్ప, మిగిలిన పార్టీలు ఎక్కడా మంచి సూచనలు ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేదు. అందులో ఎటువంటి దాపరికం లేకుండా చాలా క్లియర్లగా ఫిస్కుల్ డెఫిసిట్ చెప్పాం. రెపెన్యూ డెఫిసిట్, డెట్ స్ట్రెక్ లిమిటేషను చెప్పాం. ప్రయారిటీ సెక్టార్స్ హెల్చర్ గాని, ఎడ్యూకేషను గాని, వెల్ఫర్ గాని, ఇరిగేషను గాని రాబోయే రోజులలో ఏ విధంగా బడ్జెట్ ఎలకేషన్ పెట్టబోతున్నామో చెప్పాం. ఈ సంవత్సరం గాని, రాబోయే 5 సంవత్సరాలలో గాని ఏ విధంగా ముందుకు పోతున్నామో చాలా స్వప్తంగా చెప్పాం.

16 వైట్ పేపర్సు పట్టిప్పిజ్ చేశాము. గపర్స్‌ను అండ్ పట్లిక్ మేనేజ్‌మెంట్ గాని, రోడ్స్‌పు, పోర్ట్‌పు గాని, హెల్చర్ శ్యామిలీ హెల్చర్ గాని, ఎన్సి, ఎన్సిపి వెల్ఫర్ గాని, అర్పన్ లోకల్ బాడీస్, రూరల్ లోకల్ బాడీస్, ఎంప్లాయిమెంటు జనరేషను, హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్, అగ్రికల్చర్ అండ్ ఎల్క్యూడ్ డిపార్ట్మెంటు, పట్లిక్ సెక్టార్ రిఫారమ్సు, సూక్ష్మ ఎడ్యూకేషన్, పావర్ ఇరాడికేషన్, ఇరిగేషన్ డెవలప్‌మెంట్, విమెన్ ఎంపవర్‌మెంట్, ఫిస్కుల్ రిఫారమ్సు, వెల్ఫర్ ఆఫ్ బిస్సెన్, పవర్ సెక్టార్ రిఫారమ్సు -- ఇప్పుడే చాలా స్వప్తంగా ప్రజల ముందు పెట్టాం. ఈ విధంగా పెట్టి నీటిని డిబేట్ చేయమన్నాం.

1994 నుంచి మాట్లాడుతూ వారు కొన్ని ఫిగర్లు ఇచ్చారు. 1990-91 నుంచి 1994-95 వరకు ఏవరేజ్ గ్రోట్ రేట్ చూస్తే 4.8 శాతం ఉంది. ఈరోజు మనం ఎనలైజ్ చేస్తే, 1995-96 నుంచి 2000-2001 వరకూ క్లిఫ్ ఎస్టిమేట్ ఉన్నాయి. కొన్ని లేటెస్టు ఎనలైజ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అంధ రాష్ట్రంలో 6 శాతం వచ్చింది. అల్ ఇండియా లెవెల్లో 6.08 శాతం ఉంది. క్లిఫ్ ఎస్టిమేట్ అంటే కొన్ని మార్పులు వచ్చే అవకాశం ఉంది. పైనలైజ్ చేసేటప్పుడు కొన్ని తగ్గడం, పెరగడం కావచ్చు. ఆ అవకాశాలున్నాయి. రేపు మళ్ళీ సర్వే రిపోర్టు పస్తాయి. దానిలో కొంత తగ్గినా, దానికి దీనికి పాంతన లేకుండా మనం సాధించుకోగలం.

అదే మాదిరిగా, బ్రైండ్ గ్రోట్ రేట్ ఆఫ్ పెర్ క్యాపిటా జిఎస్‌డిపిలో అంధ్రప్రదేశ్ 1981-82 నుంచి 1990-91కి 2.6 శాతం ; 1993-94కి 2.7 శాతం ఉంటే కాంగ్రెసు హాయాంలో 0.1 శాతం పెరిగింది. 1993-94 నుంచి 1999-2000 చూస్తే 5.7 శాతం ఉంది. కర్రాటుక 4.5 శాతం ఉంది. మిగిలిన అన్ని రాష్ట్రాలలో మనకంటే తక్కువ ఉన్నాయి. అల్ ఇండియా 4.8 శాతం ఉంటే మనది 5.7 శాతం ఉంది. ఆ విధంగా చూస్తే పెర్క్యాపిటా స్టేట్ డోమెస్టిక్ ప్రోడక్ట్ లో మనుం హాయ్యస్టు ఉన్నాం. మన తర్వాత కర్రాటుక 4.5 శాతం, గుజరాత్ 2.4 శాతం ఉంది. మహారాష్ట్ర 5.1 శాతం ఉంది. కేరళ 3.5 శాతం, పంజాబ్ 3.7 శాతం ఉన్నాయి.

దీనిని బట్టి చాలా స్వప్తంగా అవగాహన అవుతోంది. ఆ రోజు మనం ఒకటే ఆలోచించాం. ఈ రాష్ట్రంలో పేదరికం పోవాలంటే, సంపద రావాలంటే చేయాల్సిన అనేక ప్రయత్నాలు చేపట్టినందు వల్ల ఈరోజు పొవర్ పెర్క్యాపిటా అందరికంటే అల్ ఇండియా లెవెల్లో మనం ఎక్కువ పెరగగలిగాము. ఈ విధంగా గడచిన 5 సంవత్సరాలలో బ్రహ్మండంగా మనం సాధించగలిగాము.

2000-2001లో ఆల్ ఇండియా గ్రోత్ రేట్ చూస్తే, 4 శాతం ఉంది. మనం 6.5 శాతం ఉన్నాం. మనం ఆలోచిస్తున్నాం. కొన్ని ప్రాంతాలలో కరువు విపరీతంగా వస్తోంది. తుఫానులు, వరదలు వంటి నేచురల్ కెలామిటీస్ వచ్చినప్పటికీ కొన్నిసార్లు బాగా కరువు వచ్చినప్పుడు సక్రమమైన గ్రోత్ వస్తే, మంచి గ్రోత్రేట్ వస్తుంది. ఆ విధంగా 6.57 శాతం 2000-2001కి వచ్చింది. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకుని విజన్ 2020లో 9 నుంచి 10 శాతం పెట్టుకున్నాం. దీనిని త్రిబ్సైజ్ చేస్తున్నారు. ఈ రోజు 10వ ఫ్లై ఇయర్ స్టాన్ చూస్తే, ఆల్ ఇండియా లెవెల్లో 8 శాతం పెట్టుకుంటున్నారు. అలా పెట్టుకుంటే, బెట్ర్ పెర్ఫార్మెంట్ స్టేట్స్ 9 నుంచి 10 శాతం చేసుకుంటే తప్ప రెండూ బేలన్న కావు. ఆ విధంగా ఆల్ ఇండియా లెవెల్లో 8 శాతం కావాలంటే అంధ్ర 9 నుంచి 10 శాతం చేస్తే గాని తప్పదు. ఆ విధంగా ప్రణాళిక తయారు చేసుకున్నాం.

పేదరికం చూసుకుంటే కర్ణాటక, తమిళనాడు, గుజరాత్, మహారాష్ట్రలో కంటే మనం లోయెస్టు ఉన్నాం. 15.77 శాతం అంధ్రలో ఉంది. దీనిలో రూరల్ పొవర్, అర్బన్ పొవర్ అని ఉన్నాయి. రూరల్ పొవర్లో కూడా బి.పి.ఎల్. ఫ్యామిలీస్ తక్కువ ఉన్నాయి. అది 11.05 శాతం ఉంది. ఇది మనం చెప్పింది కాదు. ప్లానింగ్ కమిషన్ చూసింది. ఈ రోజు ప్లానింగ్ కమిషన్ అలా చూడటం వల్ల మనకు వచ్చే వనరులు తగ్గిపోతున్నాయి. ఇది బాధాకరమైన విషయం. ఈరోజు ఈ ఎస్ట్రిమేట్స్ పెట్టుకుని ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో పేదరికం తగ్గింది కాబట్టి వారు మనకు డబ్బు తగ్గించే పరిస్థితి వచ్చింది. 1995-96లో జిఎస్‌డిపి ప్రకారం 5.2 శాతం సెంట్రల్ టాక్స్ ఎవల్యూషన్ వస్తే 2000-2001కి 4.57 శాతం వచ్చింది. అదే మాదిరిగా మన రాష్ట్రం చూస్తే 6.3 శాతం ఉంది. దీనిని 9.8 శాతానికి పెంచుకున్నాం. ఆ విధంగా మనం చేయాలని ముందుకు పోతున్నాం గాని మనకు వచ్చేది బాగా తగ్గిపోయింది.

ఈరోజు ఇంకా కొన్ని విషయాలు చూస్తే, చాలా అప్పులు తెచ్చామని చాలామంది మాటల్డారు. అప్పులు తెచ్చింది కూడా డెవలమెంటుకేనని చాలా స్పృష్టిగా చెప్పాం. ఇంకో పక్క చూస్తే, మనం అప్పులు చేసిన దానిలో చాలా వరకు గ్రాంటుగా వచ్చాయి. మొత్తం వచ్చిన డబ్బు రూ.13,732 కోట్లు అయితే, దానిలో రూ.7,581 కోట్లు లోన్ గానూ, రూ.6,158 కోట్లు గ్రాంటు గానూ మనకు వచ్చాయి.

ఈ విధంగా రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టులు చూస్తే, డిఎఫ్‌ఐడి అయితే, ఏపి రూరల్ లైఫ్‌పుడ్ ప్రాజెక్టు కింద రూ.348 కోట్లు నూటికి సూరు గ్రాంటుగా వచ్చింది. ఎపి అర్బన్ సర్వీసెస్ ఫర్ ద పూర్ రూ.745 కోట్లు 100 శాతం సబ్సిడీ వచ్చింది. ఎపి ఎస్ట్రీ ఎఫిసియల్ స్టీప్లియున్స్ కింద రూ.295 కోట్లు వచ్చింది. సెంటర్ ఫర్ గుడ్ గుర్వెన్స్ రూ.41 కోట్లు వచ్చింది. నెదర్లాండు అస్పెషన్స్ ప్రాజెక్టులో ఎపి సాయిల్ ప్రాజెక్టు, గ్రీన్ హైదరాబాద్ ఫేజ్ వన్, ఫేజ్ 2 ఈ 3 కలుపుకుని రూ.247 కోట్లు వచ్చాయి.

సా . 5 . 20

మనం ఈ విధంగా చూచినప్పుడు మనకు డబ్బు ఎక్కువగా వచ్చింది. కేంద్రంలో మనకు ఉండే పరపతిలో గానీ, ఇంటర్వెషన్లో ఆగ్గెనైజేషన్స్ డి ఎఫ్ ఐ డి గాని, నెదర్లాండ్ గానీ, వర్ల్ బ్యాంకు గానీ వీటన్నింటి వలన ఎక్కువ గ్రాంటు తెచ్చుకోగలిగాము . మనకున్న రుణాలు కూడా పెరిగాయి . డెట్స్ పెరిగిన విషయాన్ని ఎప్పటికప్పుడు చెప్పడం జరుగుతున్నది . కానీ చాలామంది మాటల్డాడిసప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్రం అప్పుల్లో ఉందని మాటల్డారు . ఇది చాలా బాధాకరం . అప్పుల పర్ క్యూపిటా డెట్ చూస్తే రు 5.622 లో మనం ఉన్నాము . ఇది పదవ ర్యాంకు . మొదటిర్యాంకు గోపా రు .21,015 ఉంది వెన్న బెంగాల్ రు .7,152 తో 7 వ స్థానంలో ఉంది . హిమాచల ప్రదేశ్ రు 16,902 ఉంది . గుజరాత్ రు 7,686 ఉంది . ఈ విధంగా మనం చాలామంది కంటే కూడా డెట్లో తక్కువగా ఉన్నాము . అయితే, తెచ్చుకున్న అప్పుల గురించి జాగ్రత్తగా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది . నిన్న కూడా పైనాన్ మినిష్టరుగారు చెప్పారు . అప్పు తెచ్చినా ఆ

డబ్బు దేనికి ఖర్చు చేస్తున్నాము అంటే రాబోయే రోజులలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఖర్చుచేసి, సంపద పెంచుకుని తిరిగి పేసి కెపాసిటీ పెంచుకోవడం కోసం తెచ్చామని చాలా స్వష్టంగా చెప్పారు. ఇంకోక నిషయం గనువించితే, ఈ డెటలు మొత్తం కలిసి జివెస్డిపి, ఎన్వెస్డిపి ఎంత వర్షంట ఉంది అంటే ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 26 . 3 శాతం ఉంది. పంజాబ్ 47 .1, ఒరిస్సా 55 . 9, రాజస్థాన్ 45 . 5, ఉత్తరప్రదేశ్ 36 . 4, వెన్ బెంగాల్ 30 . 3 శాతం ఉంది. ఆ విధంగా చాలావరకు 12 పెద్దరాష్ట్రాల కంటే మనం తక్కువగా ఉన్నాము. అలిండియాలో 29 . 9 ఉంది. ఈరోజు ప్రతిపక్ష నాయకులు చాలా రఫ్గో మాటల్డారు. ఫిగర్స్ చూడకుండా మాటల్డారు. ఈ డాక్యుమెంటు, ఆర్బి ఐ గానీ, గపర్ముంటాఫ్ ఇండియా గానీ మన రాష్ట్రంలో ఉండే డాక్యుమెంట్స్ గురించి మాటల్డాడుతున్నారు తప్ప ఇంకోకటి కాదు. గడచిన 5, 6 సంవత్సరాలలో ట్యూక్స్ పెంచకుండా రెవిన్యూ కలక్ష్ణ్స్ పెంచుకున్నాము. ఎఫిపియిస్సీ పెంచాము. లీకజెస్ ట్రైట్స్ చేశాము. దీనివలన ఎన్ ఎస్ డిపి లో ఓన్ ట్యూక్స్ రెవిన్యూ 8 . 25 వచ్చింది. తమిళనాడు లో 9 . 4 శాతం, కర్ణాటకలో 9 . 1 శాతం, హర్యానా లో 8 . 5 శాతం ఉంది. చాలామంది మాటల్డాడుతున్నారు అప్పులు చాలా ఎక్కువగా తెచ్చారని. ఇంకోక వైపు చూస్తే వెల్ఫర్ కార్యక్రమాలకు డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చుచేయడంలేదు, ఇంకోక వైపు ఇరిగేషన్కు ఖర్చుచేయడంలేదు, సబ్సిడీ ఎక్కువగా ఇవ్వాలి, ట్యూక్స్ నేయకూడదు, డబ్బులు కలక్ష్ చేయకూడదు అని మాటల్డాడుతున్నానరు. నేను వారిని అడుగుతున్నాను. ఏమీ చేయకపోతే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏమి చేయగలుగుతాము? ఏది చేసినా బ్యాలెన్సింగ్గా ముందుకు పోవాలని ఈ కార్యక్రమం చేపడుతున్నాము. ఇంతకుమునుపే నేను చెప్పాను కొత్తగా మనకు ఎ.పి ప్రెక్షురల్ ఎడజ్స్ప్స్ లోన్ వచ్చింది అది బడ్జెట్లో పెట్టాము, దానితో ప్రాసెన్ అయింది, నిన్నసే భారతప్రభుత్వం వారు ఒప్పుకున్నారు. వరల్డ్ బ్యాంకు పంపారు. ఇందులో రు 12 వందల కోట్లు అంటే 250 మిలియన్ యు. ఎన్ డాలర్లు వరల్డ్ బ్యాంకు ఇస్తుంది. అది 70 శాతం లోన్ క్రింద ఇస్తున్నారు, 30 శాతం గ్రాంటు క్రింద ఇస్తున్నారు. ఇది కాకుండా 65 మినియల్ పౌండ్స్ యు. కె, డి ఎఫ్ ఐ డి క్రింది రు 460 కోట్లు ఇస్తుంది. ఇది పూర్తిగా గ్రాంటు క్రింద ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా 30 శాతం అక్కడ, 100 శాతం ఇక్కడ రు 860 కోట్లు పూర్తిగా గ్రాంటు క్రింద వస్తుంది. మరొక రు 800 కోట్లు రుణం క్రింద వస్తుంది అని తెలియజేస్తున్నారు. ఆ విధంగా డబ్బులు తేగలిగాము. దానికి ఇంటరెస్ట్ రేటు చూస్తే 6 శాతం పెరుగుతుంది. చాలావరకు మనం తీసుకుస్తున్నానిని అనేక సందర్భాలలో మిసహియింపు చేసే ప్రయత్నాలు దీనికి చాలావరకు ఉపయోగపడతాయి. ఇవన్నీ మీరు అర్థం చేసుకుంటూ, ప్రజలకు అర్థంచేసినప్పుడు ఏవిధంగా బ్యాలెన్సింగ్ చేయగలుగుతామో ఐడియా వస్తుంది. రాష్ట్రాధ్యాయిలో చూచినప్పుడు ఇంటరెస్ట్ పేమెంట్స్ ఇవన్నీ మనకు వచ్చే రెవిన్యూ రిస్ట్యూ బ్యాలెన్స్ చేసుకుంటే 18 . 9 శాతం మనకు వచ్చే ఆదాయం నుండి ఇంటరెస్ట్ పే చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. వెస్ట్ బెంగాల్ 40 . 2 శాతం వారికి వచ్చే ఆదాయం నుండి ఇంటరెస్ట్ పే చేసే పరిస్థితి మొత్తం అందరికంటే హాయ్యెస్ట్ పే చేస్తున్నారు. పంజాబ్ 27 . 4, గుజరాత్ 21 . 1, బీహార్ 22 . 6 ప చేస్తున్నారు. టోటల్ రెవిన్యూ ఎక్స్పెండిచర్లో మనం ఎంత వడ్డీ పే చేస్తున్నాము అంటే 16 శాతం చేస్తున్నాము. 25 . 6 వెస్ట్ బెంగాల్, గుజరాత్ 10 . 5, పంజాబ్ 22 . 4, రాజస్థాన్ 23 . 4, ఈ విధంగా చూస్తే మనం చాలా రాష్ట్రాలకంటే తక్కువగా పే చేస్తున్నాము. వచ్చే ఆదాయం డెటలు పోయినా, అప్పులు పెరిగినా చాలా ప్రమాదం వస్తుందని తెలియజేస్తున్నాము. అందుకని మనం ఎప్పటికప్పుడు బ్యాలెన్స్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకోసం ప్రజలతో చర్చ పెట్టాము. శాసనసభ్యులుగా మనం ప్రజానీకం అభిప్రాయాలలో ఎవేర్నెన్ తెచ్చి ఏ విధంగా అప్పు కంట్రోల్ చేయాలి, వచ్చే డబ్బు ఏ విధంగా సద్గులియోగం చేసుకోవాలి? వసరులు ఎక్కడ రేపస్ట్రైట్ చేయాలి అనేది చాలా వక్కడబందిగా చేయాలి. ఇవన్నీ ఆలోచించి ఒక నిర్దయం తీసుకోవడం కోసం ఈరోజు బడ్జెట్ మీ ముందు పెట్టాము. దీనిపై కొన్ని స్పష్టమైన అవగాహనలో ముందుకు పోవలసిన అవసరం ఉంది. రాబోయే రోజులలో మీడియం టెరం ఫిస్కుల్ ఫ్రీమ్ వర్క్స్ గురించి ఏ విధంగా ముందుకు పోవాలో ఆలోచిస్తున్నాము. 2001 నుండి 2007 వరకు ఏ విధంగా ముందుకు పోవాలంటే, 8 . 8 శాతం ఈ రోజు మనకు వచ్చే సేట్ట్ ఓన్ రెవిన్యూ ఉంది. 9 . 7 శాతం ట్యూక్స్ కలక్ష్ చేసుకుంటాము, లీకజెస్ ట్రైట్స్ చేయాలని అసుకున్నాము. అయితే కేంద్రం నుండి 5 శాతం 2001 నుండి 2002 వసూళ్ల 4 . 9 శాతం తీసుకున్నాము. ఇది రాను రాను తగ్గిపోయే పరిస్థితి

వస్తుంది . అంతే కాకుండా రెవిస్యూ సర్టిఫిక్యూట్ లో మొత్తం ప్రార్థన 2 . 3 ఉంటే దీనిని ప్రార్థన 1 . 1 2006 – 2007 నాటికి తేవాలని అనుకుంటున్నాము . గపర్చుమెంట్ ఆఫ్ ఎ .పి ఫిన్చుల్ సర్టిఫిక్యూట్ మీరు చూస్తే మైన్ న్స్ 5 నుండి మైన్ న్స్ 2 కు 2006 –2007 వరకు తేవాలని అనుకున్నాము . డెట్స్ 28 .8 శాతం ఉంటే ఇది 31 . 5 శాతానికి పోయే అవకాశం ఉంది . కొన్ని సంవత్సరాలలో ఇంకా ఎక్కువ పోతుంది . ఇప్పుడు ప్రైవ్యాట్ గా 31 . 5 అనే ఫీలింగ్ పెట్టుకుని అక్కడనుండి తగ్గిస్తామని మీకు తెలియజేస్తున్నాము . గ్యారంట్స్ మనకు వచ్చే జిఎస్ డిపి లో 12 . 6 శాతం ఉంటే 7 . 6 శాతం చేస్తున్నాము . ఈ విధంగా 1 కోటి 48 వేల 953 కోట్ల రూపాయల జి ఎస్ డిపి లో 2 లక్షల 59 వేల 235 కోట్లకు తేవాలని అనుకున్నాము .

సా.5.30

ఇంకోక విషయం, ఈ రోజు చాలా మంది మాటల్లడుతూ, మాటల్లడినపుడల్లా వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి అప్పులు తెచ్చారు, ఎందుకు ఈ విధంగా చేసారని మాటల్లడుతున్నారు. కమ్యూనెస్ట్ వారైతే, వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి డబ్బులు తెస్తే ఏదో ఇదప్పుతుందని చెబుతున్నారు. వారంతా మార్కెట్ బారోయింగ్స్ కు వెళ్లారు, స్కూల్ సేవింగ్స్ కు వెళ్లారు. ఈ రోజు ఇంటర్వెన్ట్ రేట్స్ ఒకసారి చూస్తే, 1995–96 నుంచి మొత్తం వరల్డ్ బ్యాంక్ నుంచి తీసుకొచ్చింది 9.1% చేస్తున అయితే, గపర్చుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా సెంట్రల్ లోన్ 13.0% పడింది. మార్కెట్ బారోయింగ్స్ 13.8% పడింది. స్కూల్ సేవింగ్స్ అయితే 14.5% పడింది.

అది రాను రాను తగ్గుతూ ఈ రోజు 2001–02కు 8.4% కు వరల్డ్ బ్యాంక్ లోన్ వచ్చాయి. సెంట్రల్ లోన్ అయితే 12%కు ఇస్తున్నారు. మార్కెట్ బారోయింగ్స్ అయితే 9.2% పడ్డాయి. స్కూల్ సేవింగ్స్ అయితే 11% అవుతోంది. ఈ విధంగా ఆలోచించినా, గపర్చుమెంట్ బారో చేసే డబ్బులు చాలా ఎక్కువగా పుంటాయి కాబట్టి 1% తేడా పచ్చినా బ్యాలెన్స్ డిఫరెన్స్ ఎక్కువ వస్తుంది. అందుకనే ఈ సంవత్సరం ప్రకృతరల్ ఎడ్జెషన్మెంట్ లోన్ తీసుకొచ్చాము. ఇది 6% పడింది. ఎందుకంటే, ఇచ్చిన రు.1660.00 కోట్లలో రు.800.00 కోట్లు దగ్గర దగ్గరగా మనకు గ్రాంట్ వచ్చింది. మిగిలిన దానికి పడ్డీ లెక్క వేసుకుంటే 6% మాత్రమే పడుతుంది.

6%కు పడ్డీకి తీసుకొచ్చే దానిని కూడా వట్టికరించి ఈ రోజు ఈ హాజర్లో మాటల్లడుతున్నారంటే ఎంతో బాధాకరం. ఆ విధంగా ఈ రోజు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వీలైసంతపనరకు అప్పులు తగ్గించుకోవాలని, తెచ్చే అప్పులు తక్కువ పడ్డీలో తెచ్చుకోవాలని, తిరిగి పే చేయడంలో కష్టం కాకుండా మనం పే చేసే విధంగా మనం ప్రణాళికలు తయారు చేసుకుంటున్నాము. అదే విధంగా మీరందరూ చూసారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హాయాంలో అయితే హెల్చ్ విషయంలో చూస్తే, ఒకప్పుడు చాలా భయంకంప్పేన పరిస్థితి పుండేది. హస్పిటల్ బిల్డింగ్స్ లేవు, పి.పాచ్.సి. బిల్డింగ్స్ లేవు, డాక్టర్లు లేరు, చాలా అద్వాన్ పరిస్థితులలో పుండేవి. కానీ ఈనాడు రు.1645.00 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి చాలా వరకు హస్పిటల్ బిల్డింగ్స్ కట్టాము.

ఈ రోజు హస్పిటల్ కోసం ఎ.పి. ఫస్ట్ హెల్చ్ రిఫరల్ సిస్టమ్ క్రింద రు.608.00 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. 160 హస్పిటల్సు ఈ రోజు సిద్ధిపేటలో చూసినా, మారుమాల ఆదిలాబాదులో చూసినా, నిర్మల్లో చూసినా రు.4 –5 కోట్ల నుంచి రు.7 – 8 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి బుధీండంగా కన్ఫెడ్ చేసాము. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో 627 పి.పాచ్.సి.లను రు.20.00 లక్షల ఖర్చుతో ప్రారంభించాము, అందులో 601 కంప్లెక్స్ చేసాము. లేట్స్ ఎక్వివెముంట్ పెట్టాము. అదే విధంగా కొన్ని వేలమంది డాక్టర్లను, కొన్ని వేల మంది పారా మెడికల్ స్టోర్సు రిక్రూట్ చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా రాష్ట్రంలో ఇంకా 630 నుంచి 640 వరకు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్ర భవనాలను కట్టారి. వీటిలో కొన్ని రెంటెడ్ బిల్డింగ్స్లో పున్నాయి, కొన్ని శిథిలావస్థలో పున్నాయి. వీటిని కట్టాలంటే, రు.130.00 కోట్లు కావాలి.

ఆదే విధంగా రాష్ట్రంలో ఏపైతే రిఫరల్ హోస్పిటల్స్ పున్మాయో, అవి కొన్ని నియోజక వర్గాలలో పున్మాయు, కొన్నిటిని అంగీర్డె చేసినా, సరియైన ఇన్స్ప్రాష్ట్రక్చర్ లేదు. వీటన్నిటికి అన్ని స్టోండర్డ్స్ తేవాలంటే, ఇంకోక రు.170.00 కోట్లు ఖర్చుపుతుంది. ఆ విధంగా సుమారు రు.300.00 కోట్లు ఖర్చు పెట్టగలిగితే ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు, రిఫరల్ హోస్పిటల్స్ కాని ఒక స్థాయికి పస్తాయి. దీనిప్పల్ల చాలా వరకు మనం హౌల్ట్లో ముందుకు పోయే పరిస్థితి పస్తుంది. ఈ రోజు సేదవారందరి ఆరోగ్యం చూడాలని, వారికి సరియైన వైద్య సేకర్యాలు పెంచాలని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. పోయిన 5, 6 సంవత్సరాలలో ప్రైమర్ హౌల్ట్ మీద కాన్సన్ట్రేట్ చేసాము. చాలా మంచి ఫలితాలు వచ్చాయి.

ఈ రోజు పెర్ క్యాపిటా ఇన్కమ్ పెరిగినా, ఖర్చు తగ్గినా, ఆల్ ఇండియా లెవెల్లో అన్నిటి కంట ముందున్నామంటే, దానికి కారణం పాప్యులేషన్ గ్రోత్ కంట్రోల్ చేయగలగడమే. ఆ విధంగా చాలా వరకు మనం ముందుకు వెళ్లగలిగాము. 1981, 1991, 2001 డికెడల్ గ్రోత్ రేటును కర్పోర్ చేసుకుంటే, ఆల్ ఇండియా లెవెల్లో 2.5 అయితే, ఆంధ్ర రాష్ట్రం 10.5 సాధించాము. ఇది ఒక హిస్టరీ. చాలా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో కూడా చేయలేకపోయారు. షైనాలో బై ఫోర్స్ చేసారు. కాని ఇక్కడ బై మోటవేషన్ చేసాము. ‘డ్యూక్స్’ సంఘాలు వారు చేసారు, చాలా ముందుకు పోయాము. అదే విధంగా 2020లో 0.8% పెట్టుకున్నాము. దీనిని సాధించాలంటే ఇప్పటికే మనం అనుకున్న ప్రగతి సాధించగలిగాము. 1.3 గ్రోత్ రేటుకు ఇప్పుడే వచ్చాము. ఆ విధంగా రాబోయే 20 సంవత్సరాలలో 0.8% సాధించడం పెద్ద కష్టం కాదు.

ఇది కాని మనం సాధించగలిగితే మనకు పుండే ఇన్స్ప్రాష్ట్రక్చర్ ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది, అదనంగా ఎక్స్పిండిచర్ తగ్గుతుంది. మన డబ్బును ప్రోడక్షన్ వర్క్లో పెట్టుకోవడం కోసం, ఇంకా బ్యాలెన్స్ డవల్మెంట్ కోసం మనం ఉపయోగించుకునే అవకాశాలు పుంచాయి.

ఆదే విధంగా ఎడ్యూకేషన్కు ఎంతో ప్రాథాన్యతను ఇచ్చాము. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హాయాంలో, 1989–94 మధ్య కాలంలో ఒక్క టీచర్ పోస్టును నింపకుండా ఎడ్యూకేషన్లోగా పూర్తిగా అశ్రద్ధ చేసారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కొన్ని వేల స్కూల్ బిల్లింగ్స్ కట్టాము. 35,000 స్కూల్ బిల్లింగ్స్ కట్టాము. ఎక్కడ చూసినా కాంపోండ్ వాల్స్ కట్టాము, మంచి మంచి బిల్లింగ్స్ కట్టాము. 1,72,622 మంది టీచర్లను రిక్రూట్ చేయడం జరిగింది. ఈ రోజు ఎంతపరకు మనం చేయగలిగమంటే, 63,502 స్కూల్స్ 1994–95లో పుంటే, వాటిని ప్రస్తుతం 87,400 కు తీసుకురాగలిగామంటే, ఎంతో క్వాంటమ్ జంప్ తీసుకురాగలిగాము. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల విషయంలో 56 కాలేజీలను ఎక్కువగా పెంచాము. 10,000 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీసీట్లు పుంటే, 46,000 సీట్లు పెంచాము. పాలిటెక్నిక్, బి.ఫార్స్ట్ కాలేజీలను, సీట్లను పెంచాము.

జూనియర్ కాలేజీలు 1537 పుంటే, ఈ 5 సంవత్సరాలలో 2779 కి పెంచగలిగాము. ఆ విధంగా 1152 ఇచ్చాము. ప్రతి ఒక్క మండల హెడ్కోర్స్‌లో ఒక జూనియర్ కాలేజీ ఇచ్చాము. ఆ విధంగా గవర్నమెంట్లో చాలా వరకు డెసిప్స్ తీసుకుని, ఇప్పన్నీ పెంచడమే కాకుండా ఈ రోజు డెంటల్ కాలేజీలు, మెడికల్ కాలేజీలు 5 కాలేజీలు ప్రైవేటు సెక్స్టార్లో ఫంక్షన్ చేస్తున్నాయి. ఇంకోక 18 కాలేజీలకు ప్రమోప్స్ ఇచ్చాము. ఇంకోకి 7 కాలేజీలు వచ్చే అవకాశం పుంది. ఈ విధంగా పాలీసీలు పెట్టుకుని వనిచేయడానికి ముందుకు వెళుతున్నాము. ఈ రోజు ఇప్పన్నీ చేసినందువల్ల పేదవారు బాగువడ్డారు. ఎస్.ఎస్./ఎస్.పి./పుమెన్కు రిజర్వేషన్లు వచ్చాయి. 50 శాతం రిజర్వేషన్లు ఎక్కడైతే వచ్చాయో అక్కడ పున్న వారికి స్కూలర్సిఫ్స్ ఇచ్చాము.

ఈ రోజు వెల్సీర్ బడ్జెట్ పెరిగింది అంటే, వెల్సీర్లో ఎడ్యూకేషన్లు బడ్జెట్ పెరిగిందంటే, ఎవరైతే బడుగు, బల్హాన వర్గాల వారి పిల్లలు పున్నారో, వారికి ప్రాఫెషనల్ కాలేజీలలో సీట్లు వచ్చాయి. టెక్నికల్ కాలేజీలలో సీట్లు వచ్చాయి. వారు బాగా

చదువుకనే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆల్ ఇండియా లెవెల్లో, 4, 5 సంవత్సరాలలోనే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం లిటరీసీ మీద కాన్సన్లీట్ చేసింది. అంతకు ముందు పూర్తిగా అశ్రద్ధ చూపించారు. ఆ విధంగా చూస్తే, మధ్య ప్రదేశ్లో 19.4% పెరిగితే, రాజస్థాన్లో 22.48 % పెరిగితే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో 17.02 % మనం లిటరీసీ పెంచగలిగాము. అంతకు ముందు 44 % పుంటే, 61.12 % పెంచగలిగాము. రాబోయే 5 సంవత్సరాలలో నూటికి నూరు శాతం లిటరీసీ సాధించాలని ప్రణాళికలు తయారు చేసుకున ముందుకు పోతున్నాము.

పోయిన సంవత్సరం 7,315 న్యూ ప్రైమరీ స్కూల్సు, 4,352 అప్సర్ ప్రైమరీ స్కూల్సు, 40 రెసిడెన్షనల్ స్కూల్సు, 1648 హై స్కూల్సు మనం శాంక్ష్య చేసుకున్నాము. ఇప్పీ వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలోనే వచ్చాయి. ఒక కిలో మీటరు దూరంలో ఎలిమెంటరీ స్కూల్ వచ్చింది, 3 కిలో మీటర్ల దూరంలో అప్సర్ ప్రైమరీ స్కూల్ వచ్చింది, 5 కిలో మీటర్ల దూరంలో హైస్కూల్ వచ్చింది. ఎక్కడా, ఏ మండలాలలో కాలేజీ లేదని అనకుండా అన్ని చోల్లా జూనియర్ కాలేజెస్ ఇచ్చాము. ఎక్కడైనా 5, 10 లేకపోతే, అక్కడ ఈసంవత్సరం కాలేజిలు ఇస్తున్నాము. తప్పకుండా అన్ని మండలాలలో జూనియర్ కాలేజిలు కూడా వస్తాయి.

ఆ విధంగా ఎడ్యుకేషనల్గా మనం కాన్సన్లీట్ చేసాము. ఈ రోజు ప్రపంచం మొత్తం మీద చూస్తే, ఎక్కడైతే ఎడ్యుకేషన్ మీద, నాలెడ్డి మీద కాన్సన్లీట్ చేసారో, దాని ఫలితాలు బ్రహ్మండంగా వచ్చాయి. నేను అందుకనే ఒక విషయం చెప్పాను. నాలెడ్డి స్టాషన్లీ ఏదైతే పుందో, రాబోయే దశాబ్దంలో నాలెడ్డికు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత పుందని అంటే, దానిని కూడా పక్కికరించే పరిస్థితికి వచ్చారు.

సా.5.40

ఈ రోజున ఎవరు ఎన్ని అన్నా హైదరాబాద్లో చూస్తే, ఇండియన్ స్కూల్ అఫ్ బిజెన్స్ వచ్చింది. ఇంటర్వెపసల్ ఇన్సిపిట్యూట్ అఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ వచ్చింది. అదే విధంగా లైవ్ సెన్సిస్ పైన కూడ ఒక ఇన్సిపిట్యూట్ పెట్టాలనుకొంటున్నాం . ఇలాంటిని ఇంకా కొన్ని రావలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పీ రాగల్లితే హైదరాబాద్ సిటీని ఒక నాలెడ్డి హబ్గా తయారుచేయడం కోసం , ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని నాలెడ్డి స్టేట్గా చేయడం కోసం మనం అనుకున్న ప్రణాళికలను కార్బూరూపంలోకి తీసుకొని రావాలని ఉద్దేశ్యంతో ముందుకు పోతున్నాం . ఒకప్పుడు చదువుల కోసం విద్యార్థులు కర్రాటుక, మహోరాష్ట్ర, తమిళనాడు రాష్ట్రాలకు పోయి, మన డబ్బుల్ని ఖర్చు పెట్టుకొని, నానా ఇబ్బందులు పడేవారు. ఈ రోజున ఎవరూ వేరే ఊర్లకు వెళ్లకుండా, అన్ని రెవెన్యూ డివిజన్లోనూ, జిల్లా హెడ్ కౌర్ట్లోనూ ఎవరి ప్రాంతంలో వారు చదువుకోవడం కోసం అవకాశాలు కల్పించామని కూడ మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాము.

ఇక స్టోర్స్ నా, గేమ్స్ విషయానికి పస్తే, ఇందులో కూడ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఒక నూతన ఒరవడిని తీసుకుంటున్నది. ఈ సంవత్సరం హైదరాబాద్లో జరగబోయే నేషనల్ గేమ్స్ కొరకు 150 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెట్టి బ్రహ్మండమైన స్టేడియంలను కడుతున్నాం . ఈ గేమ్స్ ఈ సంవత్సరం నవంబర్ 15వ తేదీ నుండి నిర్వహించాలని కూడ డేట్ ఫిక్ చేశాం . ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అంతా రెడీ అపుతున్నది. ఇంతపెద్ద ఎత్తున ఎప్పుడూ కూడ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ తయారుకాలేదని కూడ మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాము. అదే విధంగా హైదరాబాద్లో వరల్డ్ చెస్ ఛాపియన్స్‌ప్రెస్ 2002 సంవత్సరంలో నిర్వహించాలని

కూడ అనుకోంటున్నాం . ఆ విధంగా ఒక ప్రకృత ఎడ్యూకేషన్ మీద, ఇంకోక ప్రకృత హెల్చ్ మీద మనం కాన్సన్స్ట్రైప్స్ చేస్తూ, స్టోర్స్ మీద కూడ ఎక్కువుగా కాన్సన్స్ట్రైప్స్ చేస్తున్నాం .

ఈ రోజున వ్యవసాయం గురించి చాల విషయాలు చెప్పారు. వ్యవసాయం మీద సరిగ్గా కాన్సన్స్ట్రైప్స్ చేయకపోతే మనకు చాల ఇబ్బందులు వచ్చే అవకాశం ఉంది. వ్యవసాయ రంగాన్ని ఎవరూ కూడ విస్తరించలేదు. ఎందుకంటే గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉన్న రైతాంగం పూర్తిగా వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. ఈ రైతాంగం పూర్తిగా ప్రకృతి మీదనే ఆధారపడటం వల్ల , కరవు వచ్చినా దెబ్బతినడం, అధిక వర్షాలు వచ్చినా దెబ్బతిని ఇబ్బందుల పాలు అయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ రోజున మన రాష్ట్రంలో చూస్తే, 1994-95 లో 117 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఆహారధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేస్తే, 200-01 సం .లో 160 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఆహారధాన్యాల్ని ఉత్పత్తి చేయగలిగాం . అయితే కొన్ని ఘ్యక్యుయేషన్స్ వచ్చాయి. 1998-99 లో 149 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు పోయాం . అదే మాదిరిగా, 1999-00 సం .లో 136, 2001-02 సంవత్సరంలో 142 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు ఎస్టిమేట్ వేసుకొన్నాం . అంటే దీనిని బట్టి చూస్తే, ఎక్కడయితే, అక్కడ వర్షాలు బాగాపడతాయో, ఆ సంవత్సరం రైతాంగం చాల బాగా ముందుకు పోగల్లతున్నది. వర్షాలు లేని సమయంలో రైతాంగం కూడ ఇబ్బందుల్లో పడిపోతున్నది. దీనిని అధిగమించాలంటే మనం రైతాంగాన్ని కూడ అఫ్రమత్తత చేయాలి. చంద్రశేఖర్రాపుగారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. ఈ రోజున వారు మాటల్లాడిన విషయాల గురించి మనం అలోచిసేల్ల ఎప్పుడయితే రైతాంగం తక్కువ భర్యుతో ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేస్తే తప్ప రైతాంగం బాగుపడి పరిస్థితి ఉండదు. డబ్లూ.ఎచ్.ఐ. వల్ల ప్రపంచం మొత్తం గ్లోబల్ నిలేజ్గా తయారపుతున్నది. కాంపిటీప్స్ విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది దానిని అధిగమించడం కోసం చాల ఇనీషియెటివ్ తీసుకున్నాం . ఈ రోజు రాష్ట్రంలో 24,534 రైతు మిత్ర క్లబ్స్ ఏర్పాటు చేసుకున్నాం . అదే మాదిరిగా అయిదు అగ్రికల్చర్ ఎక్సపోర్ట్ జోన్స్ ఏర్పాటు కొరకు 92 మార్కెట్ కమిటీల్లో ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ పెట్టడం కోసం కంప్యూటర్జెట్ కోసం 23.5 కోట్ల రూ.లు భర్యుపెట్టి అడిపసల ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ట్రిమెట్ చేసుకున్నాం . ఈ రోజున మార్కెట్ యార్డులను డెవలప్ చేసిందుకు గాను 294 కోట్ల రూ.లు భర్యు పెట్టి పనులు తీసుకున్నాం . లింక్ రోడ్స్ కోసం 104 కోట్ల రూ.లు ఇచ్చాం . ఫెర్రీలెజర్స్, పెస్టిష్నెంస్, సీడ్స్ ను మార్కెట్యార్డును ద్వారా అమ్మిస్తున్నాం . ఈ రోజున 150 కోట్ల రూ.లు భర్యుపెట్టి రైతుల దగ్గర సుండి మొక్కజోన్స్, పత్రి, మిరపకాయలు కొనిపించే పరిస్థితికి వచ్చాం . అంతేకాకుండా పోయిన సంవత్సరం కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చాయి. ఈ సంవత్సరం అయితే రైన్ ప్రాక్యూర్ మెంట్ చేయడం కోసం చాల పక్షాందీగా చేశాం . ఈ సంవత్సరం రైతులకు చాల వరకు 85 శాతం వరకు గిట్టుబాటు ధర వచ్చింది. కానీ వచ్చిన సమయ అంతా పంట ఎక్కువ పండలేదు. కరవు రావడం వల్ల మనం 80 లక్షల మె.ట.ల ఆహారధాన్యాల్ని ప్రాక్యూర్ చేయాలని అనుకున్నప్పటికీ, కనీసం 30 లక్షల టన్నులు కూడ వచ్చే పరిస్థితి లేదు. అనుకొన్న దాని కన్నా తక్కువ వచ్చే పరిస్థితి ఉంది.

అదే విధంగా ఆహారధాన్యాల నిలువ కోసం ఎక్కువ గోడాన్స్ కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఇప్పటికే 6.2 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల గోడాన్స్ నిర్మాణం పూర్తి చేశాం . ఏప్రోల్ నెలలో మరో 8.8 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల గోడాన్స్ పూర్తి అపుతాయి. అదే మాదిరిగా మార్పి, 2003 నాటికి మరో 5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల గోడాన్స్ నిర్మాణాలను పూర్తి చేయాలనుకుంటున్నాం . ఈ రోజున మొత్తం 30 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల గోడాన్స్ ఉంటే, అదనంగా 20 లక్షల మె.ట. సామర్థ్యం గల గోడాన్స్ కట్టిస్తున్నాం . అందుకు ఎఫ్.ఎస్. కూడ ఒప్పుకున్నారు. ఏడు సంవత్సరాల అగ్రమెంట్ ఇచ్చారు. దాని వల్ల ఇది సులభమవుతుంది. దీనికి మనం సబ్సిడీ కూడ ఇస్తున్నాం . సుమారు 50 కోట్ల రూ.ల పైన సబ్సిడీ అవుతుంది. దానిని ఇవ్వడానికి కూడ ముందుకు పోతున్నాం .

ఇరిగేప్స్ విషయానికి వచ్చే, చంద్రశేఖర్రాపుగారు చాల చెప్పారు. నేను వారితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఎక్కడయితే వర్షం పడుతుందో , ఆ వర్షపు నీరు అంతా ఎక్కడికో వెళ్లిపోయేది. దానిని అంతా తిరిగి లీఫ్ చేయాలంటే చాల వరకు కాణ్చి

అవుతుంది. కాబట్టి ఎక్కుడి వర్షపు నీటిని అక్కడి భూమిలోకి పంపించగలిగితే చాల మంచి ఫలితాలు వస్తాయి. ఆ నిధంగా మైనర్ ఇరిగేస్వర్ చెరువులు గాని, అదే మాదిరిగా అవసరం అయితే వాటర్ పెట్ డెవలప్ మెంట్ పద్ధతిలో గాని, ఫార్మ్ బండ్స్ గాని ఇలాంటిని పెద్ద ఎత్తున చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకే అధ్యక్షు, నీరు-మీరు కార్బూక్షమం క్రింద మూడు వేల లక్షల క్యాబిన్ మీటల్డ్ పని చేశాం ఈ సంవత్సరం కూడ మరో మూడు వేల లక్షల క్యాబిన్ మీటల్డ్ పని చేయాలనే కార్బూక్షమం పెట్టుకున్నాం . ఈ రోజున మెట్ట ప్రాంతాల్లో 150 కోట్ల రూ.లతో చెక్కడ్యోస్టు కట్టడం కోసం నాబార్డు నుండి బుణం తీసుకొంటున్నాం. ఆ డబ్బుల్ని కూడ ఇక్కడే ఇస్తున్నాం . అంతేకాకుండా, మైనర్ ఇరిగేస్వర్ కోసం 250 కోట్ల రూ.లు కేటాయించి, చెరువులను లోతు చేయించడం, రెస్టోరేషన్ మరియు రిపోర్ట్ చేయించడం కోసం డబ్బులు ఖర్చు పెడుతున్నాం . అదే నిధంగా నాబార్డు ద్వారా 100 కోట్ల రూ.లు తీసుకొని వచ్చి పంచాయితీరాజ్ లోని ఇరిగేస్వర్ సౌర్యసెన్ అన్ని రెస్టోర్ చేయడం కోసం డబ్బులు ఖర్చు పెడుతున్నాం . పోయిన సంవత్సరం 50 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెట్టాం, ఈ సంవత్సరం మిగిలిన డబ్బులు ఖర్చుపెడతాం . ఈ రోజు చాల జిల్లాలో కొంతవరకు ఇరిగేస్వర్ పొట్టాన్యియాల్స్ ఉన్నపుటికీ, కొన్ని జిల్లాల్లో పూర్తిగా మైనర్ ఇరిగేస్వర్ నైనే ఆధారపడాలి. ఆ జిల్లాల్లో ఎక్కువ డబ్బులు పెట్టువలసిన అవసరం ఉంది. 1999-00 లో 6091 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెట్టాం . 5 లక్షల 81 వేల ఎకరాల కొత్త ఆయకట్టును తీసుకొని వచ్చాం . 10 లక్షల ఎకరాల గ్యాప్ ఆయకట్టును కూడ నునం కపర్ చేయగలిగాం . రిహాబిలిటీస్వర్ క్రింద 1500 కోట్ల రూ.లను ఇరిగేస్వర్ సిస్టమ్ కోసం నునం ఖర్చు పెట్టాం . అంతేకాకుండా, 3404 కి.మీ. మైనర్ డ్రెయిన్స్, 137 కి.మీ. మీడియం డ్రెయిన్స్, 87 కి.మీ.ల మేజర్ డ్రెయిన్స్ ను రిపోర్ట్ చేయించడం జరిగింది. ఈ రోజున ఎ.పి.-111 ప్రాజెక్టు క్రింద 1800 కోట్ల రూ.లు కేటాయించడం వల్ల కరీంనగర్ జిల్లా వాసులకు కెనాల్స్ ద్వారా బ్రహ్మాండంగా నీళ్ల ఇవ్వగల్చుతున్నాము . అక్కడి కెనాల్స్ నులు పూర్తి అయితే, ఆయకట్టు అంతా స్టేబిలైజ్ అవుతుంది. కరీంనగర్ జిల్లా వాసులకు ఇరిగేస్వర్ నుస్యలు ఉండనే ఉండవు. నుస్యలు పరిష్కారమవుతాయి.

ఏపబిపి క్రింద ఈ రోజున పెద్ద ఎత్తున కార్బూక్షమాలు తీసుకొంటున్నాం . వరంగల్ జిల్లాలో 500 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెడుతున్నాం . ఎస్వెల్చిసి కి 300 కోట్ల రూ.లు అదనంగా ఖర్చు పెడుతున్నాం . ఇక్కడి నుండి నీళ్ల ఇప్పడం వల్ల ప్రజలు ఎంతో ఆనందంగా ఉండి పరిస్థితి వచ్చింది. వరల్డ్ బ్యాంక్ ద్వారా 1989-94 సంవత్సరాల మధ్య ఎ.పి.-2 క్రింద ఎస్అర్ఎస్పికి 370 కోట్ల రూ.లు ఇస్తే, అది ల్యాప్ అయిపోయింది. తిరిగి దానిని ఎ.పి.-తీ క్రింద తీసుకొని 1079 కోట్ల రూ.లు కేటాయించి, 3.5 లక్షల ఎకరాలకు నీటిని తీసుకొని వచ్చాం . జూరాల ప్రాజెక్టుకు కాంగ్రొ ప్రభుత్వ హాయాంలో ఒక కోటి రూ.లు మాత్రమే ఖర్చు పెడితే, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హాయాంలో 200 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెట్టాం . 49 వేల ఎకరాల అదనపు ఆయకట్టును తీసుకొని వచ్చాం . ఈ నిధంగా మీరు చాల ఇరిగేస్వర్ ప్రాజెక్టులను చూస్తే, ఈ రోజున ఒక్కాదిలాబాద్, నిజామాబాద్ జిల్లాల్లో వట్టివాగు, చలిమెల, తాలిపేరు, సాత్మాల మొదలైన ప్రాజెక్టులను 132 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెట్టి పూర్తి చేసి, గోదావరి బేసిన్లో అదనంగా 52 వేల ఎకరాల అదనపు ఆయకట్టును తీసుకొని వచ్చాం .

సా. 5.50

అదే మాదిరిగా బైటుపల్లి ఘ్రంథి కెనాల్, ఖమ్మం జిల్లాలో 1995లో పూర్తి చేయగల్గాము. అదిలాబాద్ లో వంద సంవత్సరాల్లోనైటే ఆయకట్టు తెచ్చారో, కేవలం 5 సంవత్సరాల్లో అంత ఆయకట్టు మేము తెచ్చాము. ఒక లక్ష ఎకరాల ఆయకట్టు తీసుకువచ్చాము. అదే కాకుండా, సుద్ధవాగు, ఎర వాగుని 110 కోట్ల రూపాయిలతో పూర్తి చేసే పరిస్థితిలోకి వచ్చాము. లెండి కి ఇంటర్ స్టేట్ వాటర్ డిస్ట్రిక్ట్ ఉంటే, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో మాటలాడితే సానుకూలంగా స్పందించారు. అది కూడా వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. ఘ్రంథి కెనాల్ లో ల్యాండ్ అక్షీజెస్వర్ గురించి లోక్ అదాలత్కి హ్యాండ్సెపర్ చేశాము. ఈ రోజు ఘ్రంథి కెనాల్కి అధికంగా వర్షం వస్తేనే నీరు వస్తుంది. గోదావరి నుస్య ఏమంటే పైన నీరు లేదు. క్రిందకు వెళితే నీరు వస్తోంది. అందువల్ల దేవాదుల ప్రాజెక్టు అనుకొన్నాము. లేకపోతే ఘ్రంథి ఘ్రంథి కంప్యూట్ చేయవచ్చు. ఇది డిపిండబుల్ వాటర్ కాదని నునవి చేస్తున్నాము. రుంబావతి ప్రాజెక్టు గురించి ఒరిస్సా ప్రభుత్వంతో ఇటీవలే డిస్క్యూ చేశాము. వారు అది ఒప్పుకొనే పరిస్థితికి

వచ్చారు. అది కూడా సాల్వు అనుతుందని తెలియజేస్తున్నాము. రాష్ట్రములో ఇరిగేషన్కి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాము. ఇంకా ఇవ్వాల్సిన అవసరం ఉంది. మైనర్ ఇరిగేషన్, నీరు - మీరు కార్బూక్మాలకి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాము. అనంతపూర్ జిల్లా డి.డి.పి. లో ఉంది. ఆ జిల్లా అన్ని జిల్లాల కంటే వెనుకబడి ఉంది. ఇంతకు ముందు కాకతీయ కెనాల్ గురించి చంద్రశేఖరరావు గారు చెప్పినట్లు 8600 క్రూసెట్స్ ఉంది. ఇది ఆరు వేలే ఉండని అన్నారు. డిజైన్ చేసినపుడు 8 వేలు చేశాము. ఆరు వేలు చేసినపుడు ఇది అయింది. దాని కోసం వంద కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి బిలో ఎల.ఎమ్.డి. క్రింద 8500 అదనముగా చేస్తున్నాము. దాని వల్ల చాలా వరకు నమస్క పరిష్కారమయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. ఇది ఎక్స్పెట్స్ అందరూ చెప్పిన అభిప్రాయమని తెలియజేస్తున్నాము. దీని విషయంలో సజష్ణు చెపితే లాస్ట్ లో తీసుకొంటాము. ఏ విధంగా చేయాలో ఆ విధంగా చేస్తున్నాము. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా ఇరిగేషన్పై కాన్సన్ట్రీషన్ పెట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. జూరాల ప్రాజెక్ట్ కాకుండా ఇంకా చాలా ప్రాజక్కలు ఉన్నాయి. వాటన్నిటైప్ కాన్సన్ట్రీషన్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. రాయలసీమలో కె.సి. కెనాల్ మోడ్యూల్సేషన్ క్రింద 550 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి, ఆ ప్రాంతములో స్టేబిలైజెషన్లో కడప కర్బూలులో ఇప్పి చేస్తున్నాము. అనంతపూర్లో రూ.38 కోట్లు ఖర్చు చేసి మొత్తం మైనర్ ఇరిగేషన్, మిడియం ఇరిగేషన్, పి.ఎ.బి.ఆర్.లు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. 2002-03 సంవత్సరంలో 4 లక్షల ఎకరాలు అదనంగా నీరు తేవాలని అనుకొంటున్నాము. ఇంతకు ముందే జె.బి.సి. ఛైర్స్ తో డిస్క్స్ చేశాము. రాష్ట్రములో 12 మీడియం, మేజర్ ప్రాజక్కలు ఉన్నాయి. వీటితో 4.4లక్షల ఎకరాలు అదనపు ఆయకట్టు వచ్చే అవకాశం ఉంది. దానికి కూడా ఘండ్ చేయాలని రిక్వెష్ట్ చేశాము. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఇరిగేషన్ ప్రాజక్కల పట్ల చాలా అప్రమత్తంగా ఉంది. ఈ ప్రాజక్కలన్ని ఉపయోగించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. సముద్రంలోకి నీరు వెళుతోంది. ఆ నీటిని ఎట్లా ఉపయోగించుకోవాలా అని మనం ఆలోచన చేయాలి. చంద్రశేఖరరావు గారు మాటలుతూ, కృష్ణ వాటర్ , గోదావరి వాటర్ని ఎట్లా ఇస్తారని అడిగారు. గోదావరి-ఎటర్ నిండుగా ఉంది. ఆ నీటిని ఏ విధంగా పైకి తెచ్చుకోవాలా అని మనం ఆలోచించాలి. సుమారు 700 టి.ఎమ్.సి. నీటిని ఎవరూ వాడుకోకుండా ఉండడం వల్ల అది సముద్రంలోకి వెళుతోంది. ఆ నీటిని ఎక్కుడ పడితే అక్కుడ ఉపయోగించుకోవచ్చు. అభ్యంతరం లేదు. మనం ఎంత వాడుకోగల్లతామో అంత వాడుకోవచ్చు. కానీ పొలాలు పైన ఉన్నాయి. నీరు క్రింద ఉంది. లీఫ్ ద్వారా తప్ప వేరే మార్గం లేదు. కృష్ణ వాటర్ నిపయానికి వస్తే, ఎప్పుడో పెద్దలు ఒప్పందం చేశారు. బచావత్ అవార్డు ఉంది. అది ఇప్పుడు కూడా యింపిమెంబేషన్లో ఉంది. ఇప్పుడు రీ అలకేషన్ చేసే పరిస్థితిలో లేదు. బచావత్ అవార్డు క్రొత్త ఫ్రెంచ్ బ్రెచ్యూస్లో వస్తుంది. అది ఎప్పుడైనా రావచ్చు. దాంట్లో మల్లీ డిస్క్స్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. ఇప్పీ చేస్తానే నీరు - మీరు కార్బూక్మాన్ని మరో 5,6 సంవత్సరాలు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. భూగర్భ జలాలు విపరీతంగా పడిపోతున్నాయి. వర్షపు నీటిని భూగర్భ జలాలుగా మార్చాలి. ఈ విపయాన్ని ఎవరూ ఆలోచించడం లేదు. ఈ శాసనసభలో ప్రతి ఒక్కరు నీరు కావాలని అడుగుతారే తప్ప ఆ నీరు ఎట్లా వస్తుందని ఆలోచించడం లేదు. భూగర్భ జలాలను విపరీతంగా వాడేస్తే ఏమౌతామో ఎవరూ ఆలోచించడం లేదు. పెద్ద పెద్ద నదులు ఉన్నాయి. అందులో నుండి వచ్చే నీటిని ఉపయోగించుకోంటూ మరో ప్రక్క వర్షం నీటిని భూగర్భ జలాలుగా మార్చుకోవాలి. చెరువులు, పెర్మిటేషన్ ట్యూంకులు పెద్ద ఎత్తున కట్టుకోవాలి. ఆ రకంగా ప్రజలలో చైతన్యం తీసుకురావడం, నీటిని సమర్థవంతముగా ఉపయోగించుకోవడంలో అందరూ కృషి చేయాలి. అతి చక్కగా వీలైసంత వరకు పొదుపు చేసుకోవాలి. రాష్ట్రములో నీటిని డబ్బు మాదిరిగా చూసుకోవాలి. ఎక్కుడ దుర్భాగ్యియోగం చేసినా సమాజానికి ఇబ్బందులు వస్తాయని తెలియజేస్తున్నాము. నేను మీ అందర్ని కోరేదిమంచే, రాబోయే రోజుల్లో వ్యవసాయాన్ని ముందుకు తీసుకుపెళ్లాలి. మీరంతా పూర్తిగా సహకరిస్తే తప్ప సమస్యలు పరిష్కారం కావు. ఒక ప్రక్క-WTO ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. పోటీ ప్రపంచంలో అగ్రికల్చర్ కూడా ఎన్నో ఒడుదుడుకులు ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. అందుకని, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అన్ని పరిస్థితుల్లోనూ రెతులను ఎట్లా ఆదుకోవాలా, అని ఆలోచిస్తోంది. తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఉత్పత్తి ఎట్లా చేయాలి, ఇన్ఫుట్ కాస్ట్ ఎట్లా తగ్గించాలి, మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ ఎట్లా మెరుగు పరచాలి, వ్యవసాయాధారిత పరిశ్రమలను ఎట్లా తేవాలా అని ఆలోచిస్తున్నాము. ప్రతిపక్షాయకులు నిన్న ఒక సజష్ణు చేశారు. మేము మాటల్డిన దాంట్లో పేపర్లో వస్తే అవ్సీ చూసి చెప్పారు. షగర్ ప్లాటర్లో ఏదైతే మోలాసిన్ వస్తుందో దానితో మెథనాల్ తీయవచ్చని చెప్పారు. అమేరికా, బ్రెజిల్ దేశాల్లో చాలా విజయవం

తముగా చెశారు. పెట్రోల్కి సబైప్లయ్యాట్‌గా వ్యవసాయాదారిత పరిశ్రమలను పెట్టుకొని మెధనాల్, ఇథెనాల్ తీసి ముదుకు వెళుతున్నారు. దీని ద్వారా మనం కూడా ముందుకు వెళ్లాల్సిన అవసరం ఉంది. దీనికి ప్రణాళికను తయారు చేస్తున్నాము. క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ వేశాము. నేనూ ఎక్స్‌పర్ట్‌నుతో మాటల్లాడుతున్నాను. మొన్స్‌నే నేను వారితో బ్యాక్‌పర్ట్ ఫార్మర్ ఇంటిగ్రేషన్ అవసరం. కోల్డ్ స్టోరేజీ కావాలి. గోడాన్ కావాలి. వ్యవసాయ పరిశ్రమలు పెట్టాలి. ఏ విధంగా బుఱాలు కావాలో మొత్తం ఇంటిగ్రేషన్ ప్రాజక్ష్య పెట్టుకొని ఏ పంటలు వేస్తే ఆదాయం వస్తుందో ఆలోచించాలి. దాని కోసం యాషన్ ప్లాన్ తయారుచేస్తున్నాము. అవసరమైతే ప్రతిపక్షాలతో కూడా చర్చిస్తాము. అందరి ఆలోచనలను తసుకొని రైతులను తీసుకొని, అవసరమైతే కొన్ని పంటలను మార్కునొని ఏ విధంగా ముందుకు వెళ్లాలో ఆలోచించి అన్ని చర్యలు తీసుకొంటాము. రూరల్ డెవలమెంట్ ఉంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యకపూలు చేశాము. రూరల్ డెవలమెంట్ లో లోకల్ బాడీస్ వచ్చాయి. అంతకు ముందు కాంగ్రెస్ హాయాంలో ఎన్నికలు పెట్టాలంటే భయపడేవారు. తెలుగుదేశం హాయాంలో ఎన్నికలు పెట్టాము. కాంగ్రెస్ హాయాంలో ఎన్నికలు ఎందుకు పెట్టలేదంటే ఒకసారి వారు ఎన్నికెన తరువాత మళ్ల ఎన్నికలు పెడితే ఓడిపోతామనే పిరికితనం, భయంతో వారు పెట్టలేదని తెలియజేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం స్థానిక సంస్థలను బలోపేతం చేయాలని వారికి అధికారాలు ఇవ్వాలని, వారికి అధికారాలు ఇచ్చి వారితో కలసి భాగపోయ్యం కల్పించి అందరితో కలసి ముందుకు పోవాలని, స్థానిక సంస్థల సమస్యలను వారే పరిష్కరించుకోవాలనే ఉధేశ్యముతో సంస్థలను మనం బలోపేతం చేశాము. ప్రౌదరాబాద్ లో కార్బోరేషన్ ఎన్నికలు 1985లో పెట్టాము. కాంగ్రెస్ వారు ఎన్నికలు పెట్టలేదు. తిరిగి మళ్లీ ఎన్నికలు పెట్టిన ఘనత తెలుగుదేశం పార్టీకి దక్కింది. నిన్న జరిగిన ఎన్నికల్లో కరెంటు ఛార్జీలు పెంచుతారని ఉరూరా చెప్పారు. మీరు ఓట్లు వేస్తే అన్ని ధరలు పెరుగుతాయని చాలా మాటలు చెప్పారు. ప్రజలు వారి మాటలను సమ్మలేదు. ఆ విధంగా తెలుగుదేశం పార్టీని విశ్వసించి ఓట్లు వేశారని తెలియజేస్తున్నాను.

సా.600

అది మేము ఎప్పుడూ మరచిపోలేము. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఏపసులైనా చేస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఈ రోజు వ్యవసాయం తరువాత రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున ఆలోచించవలసినది ఉపాధి కల్పన. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో మీరు ఒక సారి ఆలోచించండి. ఆలోచించినట్లయితే అనేక రకాలుగా ఉపాధికోస్, మనం ఉపాధి కల్పన కోసం ఉపయోగించుకుంటున్నాము. ఐటి గానీ బయోటెక్నాలజీ గానీ, ఏ విధంగా ఉపయోగించాలో ఆ పరిస్థితికి వస్తున్నాము. ఈ రోజు 75 శాతం వ్యవసాయం మీద అధారపడి వున్నారు. దాని తరువాత ఇన్‌ప్రాప్త్క్షర్ ని మనం పెద్ద ఎత్తున బిల్డ్ చేస్తున్నాము. దీనిలో ఎంతో మందికి ఉపాధి వచ్చే అవకాశం వుంది. దానిని ఇండప్రీస్‌కు ప్రమోట్ చేస్తున్నాము. ఈ రోజు కన్స్ప్రైక్స్ ఇండప్రీస్‌ని, టూరిజమ్‌న్యూ ప్రమోట్ చేస్తున్నాము. అయితే ప్రపంచం మొత్తం మారే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ రోజు మన దేశం రూ.27,600 కోట్లు అంటే 6 బిలియన్ డాలర్స్ ఐటిలో ప్రాడ్యూస్ చేస్తున్నాము. జివెన్‌డిపి వస్తున్నది. రాబోయే 10 సంపత్తురాలలో నుమారు 87 బిలియన్ డాలర్స్ అంటే రూ. 4 లక్షల కోట్ల విలువ చేసే ఆదాయం వస్తుందని ఎస్టోమేషన్ తయారు చేశారు. దానివల్ల 70 లక్షల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు ఉన్నాయని ప్రాజెక్ట్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ రోజు మొత్తం ప్రవంచం అంతా మళ్లీ నేపస్ట్ కంపెనీల కాప్స్ విపరీతంగా పెరుగుతున్నది . దీనికోసం అందరూ బిజిసెన్ ప్రాసెసింగ్ అపుల్ సోర్సింగ్ క్రింద ఏదేశంలో అయినా, అక్కడ చైనాగానీ, ఇండియా గానీ ఎక్కడ నాలెడ్ మ్యాస్ పవర్ పుండో అక్కడికి వచ్చే అవకాశాలు వస్తున్నాయని తెలియజేసుకుంటున్నాము. దీనిని ఉపయోగించుకుంటూ ఒక ఐటి సరీస్ కాదు, మార్కెటింగ్ గానీ, కాల్ సెంటర్స్‌గానీ లేక అనేక సర్వీస్‌న్, అకొంటెన్సీ గానీ, హెచ్‌ఎర్ గానీ ఇక్కడ జరిగే అవకాశాలు వున్నాయి. ఒక ప్రౌదరాబాద్ కే కాకుండా రీజనల్ సెంటర్స్‌కు పోవాలి. విజయవాడ, విశాఖపట్నం గానీ, తిరుపతి, పరంగల్, కరీమ్‌నగర్, ఈ విధంగా అనేక సెంటర్స్‌లో ఈఇన్‌ప్రాప్త్క్షర్ క్రియేట్ చేయగలిగితే పెద్ద ఎత్తున వచ్చే అవకాశం వుండని ప్రభుత్వం ఆ విధంగా ఆలోచిస్తున్నది.

దీని తరువాత అపెరల్ ఎక్స్‌ప్రైట్ పార్కులు వున్నాయి. గుండ్లపోచంపల్లిలో ఒక పార్కు వస్తే, ‘చర్చాన్’, 1200 మందికి ఉద్యోగాలు మొదటి నిడతగా యిచ్చారు. ఇలాంటి పది పదిహేసు పార్చులు పూర్తి చేయగలిగితే అక్కడ ఈ నిధంగా వస్తే సుమారు 30 వేల మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశాలు వస్తున్నాయి. ఇందులో 7 వ తరగతి చదివిన ఆడవడచులు చాలా బాగా పని చేస్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగులు వేరు. పెద్దపెద్ద ఇండస్ట్రీస్ పబ్మినా అందులో అన్ని ఉద్యోగాలు రావు. కానీ అపెరల్ పార్కులలో ఎక్కువగా ఉద్యోగావకాశాలు వస్తున్నాయి. ఒక్కుక్క పార్చులో కనీసం 30 వేల మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం, పరిస్థితి పుంది. అందువల్ల మెదక్, రంగారెడ్డి జిల్లాల్లో రూ. 8 కోట్ల తో 12 వేల మందికి ట్రైయినింగ్ యివ్వమని, ఆ నిధంగా ట్రైయినింగ్ యిచ్చి ట్రైయిస్ మాన్ పవర్ తయారు చేస్తే ఇండస్ట్రీస్ పెట్టడానికి వారు ముందుకు వస్తారు. అపెరల్ పార్చులో వాళ్లు పెద్దపెద్ద యూనిట్స్ పెట్టుకొని ముందుకు పోవడానికి అవకాశం పుంది.

మహబూబ్ సగర్, మెదక్, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, చిత్తూరు జిల్లాలలో ఈ నిధంగా ఒక 7 పార్చులను తయారు చేస్తున్నాము. ఈ నిధంగా సిరిసిల్లలో చాలా మంది ఎంప్లౌయిస్ ను తెచ్చి మనం ఇక్కడ పెట్టాము. అక్కడ కూడా అవసరం అయితే దీనికి అనుబంధంగా పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. ఎక్కడయితే ఈవర్కర్స్ ఎక్కువగా వున్నారో అక్కడి సెంటర్స్ ను గుర్తించి తప్పకుండా వారికి న్యాయం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. దీని వలన 21 లక్షల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు వస్తాయి. అంటే ఈ రోజు అది అంత ఈజీ కాదు.

నేను ఏదో చెపుతున్నానని కాదు. అందుకోసం ఒక ప్రణాళికను తయారుచేశాము. ఇన్ఫోప్రైట్కర్ తయారుచేస్తున్నాము. దీనిని మార్కెటింగ్ చేయాలి. నిన్న మొన్న మాళ్లాడుతూ పుంటే చాలామంది మిత్రులు అన్నారు, మీరు ప్రాదరాబాదులో భూమి యీస్తి, ఏ నిధంగా యుస్తున్నారో చెపుతుని అంటున్నారు. ఇటీవల నేను స్కూల్యాయర్స్, ఐర్లాండ్, దుబాయ్ పోయినప్పుడు ప్రతి ఒక్క యూనిట్కు పోయి అక్కడి వారిని ప్రత్యేకంగా నేను ప్రాదరాబాదుకు రమ్మని, అంధ్రప్రదేశ్కు రమ్మని చెప్పాము. అయితే వాళ్లు వేరే వారి కంటే ఎక్కువ పసతులు యుస్తోరా అని అడిగితే, అలగే వేరే వారికంటే ఎక్కువ పసతులు యుస్తోమని ఇంటింటికి పోయి చెప్పి వచ్చామని తెలియజేస్తున్నాము. వారి వద్దకు వెళ్లింది ఏదో ఆదాయం కోసం కాదు. మన రాష్ట్రంలో వాళ్లు గమక ఒక యూనిట్ పెట్టినట్లయితే కొన్ని వేల మందికి ఉద్యోగాలు వస్తాయి.

ఈ రోజు ‘జి.ఇ’ అయితే ప్రాదరాబాదులో హాండ్ క్వార్టర్స్ పెట్టారు. 4 వేల మందికి ఉపాధి కల్పించారు. ఇంకో 5 లేక 6 వేల మందికి రాబోయే 5,6 సంపత్తురాలలో ఉద్యోగాలు యున్నాలని ఒక ప్రణాళిక తయారు చేశారు. ఇలాంటివి ఒక 15,20 కంపెనీలు అక్కడ నుండి వచ్చినట్లయితే ఒక లక్ష మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశాలు వున్నాయని ప్రతి ఒక్కరిని అడిగి ఇక్కడకు రమ్మని అడుగుతున్నాము. వారికి కావలసిన పసులు మనం చేస్తున్నాము. ఆ నిధంగా ముందుకు పోతున్నామని తెలియజేస్తున్నాము. ఈ హాస్టల్ పున్న సభ్యులంతా ఈ నిషయాన్ని అలోచించాలి.

ప్రాదరాబాదులో ఈనాడు జాగాలు యిచ్చాము. నారాయణ మూర్తి గారు బెంగుళూరులో Infosys అనే కంప్యూటర్ సంస్థ పెట్టుకున్నారు. ఆ నిధంగా ప్రపంచం మొత్తం ఐటి కంపెనీలు బెంగుళూరు వస్తున్నాయంటే, ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయంటే అది ఆయన చూపించిన చోరవలననే అని తెలియజేస్తున్నాము. ఆయనను మన ప్రాదరాబాదుకు రమ్మన్నాము. అప్పుడు ఆయన నాకు ఏ నిధంగా లాభం, ఎందుకు రమ్మంటున్నారు అంటే, మీకు కావలసిన అనువ్వెన భూమిని యుస్తోమని, లేబర్, ఫార్మాలిటీస్ కావాలంటే సింప్లిక్షె చేస్తాము, ఎలాంటి ఇబ్బంది మీకు లేకుండా చేస్తామంటే ఈ రోజు Indian School of Business ప్రక్కన బ్రహ్మండమయిన డెవలప్మెంట్ సెంటర్ కట్టారు. ఈ నిధంగా చేస్తే మనం ముందుకు పోతాము. ఎక్కడ ల్యాండు యిచ్చినా, అది ఎందుకు యిచ్చారు? దానివలన ఏమి వస్తుందంటూ భూమిని ఎవరికీ యివ్వకండని అంటే మనం భూమిని ఎవరికీ యివ్వకపోతే మన వద్ద భూమి మిగిలి పోతుంది. దానిని ఎవరూ అడిగేవారు పుండరు. తరువాత దానికి రేటు

కూడా పుండదని నేను తెలియజేస్తున్నాను. వది, వదిహేను నంవత్సరాల క్రితంతో చూస్తే ప్రౌదరాబాదునగరంలోని ల్యాండు వేల్యా పెరిగింది. ఇస్పుడూపైరుగుతూ పుంది. తర్వాత పెరుగుతుంది. అందుకు కారణం ప్రపంచంలో పుండే బ్ష్ట్ కంపెనీలు అన్ని ప్రౌదరాబాదుకు రావడమేనని తెలియజేస్తున్నాను. ఒకస్పుడు ఎకరం లక్ష రూపాయలు కూడా చేయని భావి ఇస్పుడు చాలా పెరిగింది. మనకు ఇంటర్వెషనల్ ఏర్పార్ట్ వచ్చింది. ఆ ప్రాంతం మొత్తంలో ల్యాండు ఎకరా వేల్యా రూ.10,15 లక్షలకు పెరిగింది. ఇంకా మాదాపూర్ ప్రక్కన ప్రౌట్ సిటీ అక్కడ అలగే Indian School of Business రావడం వల్ల ఆ ప్రాంతం కూడా ఎకరా పది, పదిహేను లక్షల రూపాయల పరకు పెరిగింది. బయోటెక్నాలజీ నాలెష్ట్ ప్రార్ట్ వస్తే ఆ ప్రాంతం వేల్యా విపరీతంగా పెరిగింది. ఈ విధంగా ఈ రోజు ప్రౌదరాబాదులో మీరు చూసినట్లయితే ఇంకా అభివృద్ధి కాలేదు అంటే కారణం అక్కడ మొత్తం ఇళ్లు వచ్చాయి ఎక్కడా జాగా లేదు. వచ్చినా ఏదో కొంత వస్తుంది. మనం చూసినట్లయితే ఒక ప్రక్క మహబూబ్ నగర్, మెదక్, ఇంకా రంగారెడ్డి జిల్లా, సల్గొండ జిల్లాలలో వస్తున్నాయి. ఆ ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి జరిగే అవకాశం వుంది దీని గురించి ఓపెన్ మైండ్ టో ఆలోచించాలి కానీ ఇప్పస్తి వస్తే ఏమిటనే ఆలోచన చేస్తే మనకి ఏమీ రాదు.

అలగే రాష్ట్రంలో Leather Industry Parks పెడుతున్నాము. మన రాష్ట్రంలో పుండే లెదర్ అంతా తమిళనాడు పోతున్నది. విదేశాలకు పోతున్నది. ఈ రోజు 94 పార్కులు పెట్టాలని ఆలోచించాము. మీడియం, మేజర్, మైనర్ వంటి మొత్తం 94 పార్కుల పెట్టాలని ఆలోచించాము. దానివలన 7.50 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం పుంది లెదర్ వేల్యా పెరిగి ఉపాధి వచ్చే అవకాశం పుంది. ఇందులో కూడా బడుగు, బలహీన వర్గాల వారికి, అందులోనూ మాదిగ వారికి ఎక్కువ ఉపాధి వచ్చే అవకాశం పుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్ట్‌ను ప్రారంభించడానికి గుర్తుమొంట అఫ్ ఇండియాకు లెటర్ రాస్తే చిత్తూరు జిల్లాలో మేజర్ లెదర్ ప్రార్ట్ పెట్టడం కోసం ఇస్పుడు రూ.30 కోట్లు శాంక్షే చేశారు. ఆ విధంగా ఈ కార్బూక్మాన్సి మనం చేపడుతున్నాము. ఈ విధంగా ఎక్కడ వీలు అయితే అక్కడ ఉపాధి కల్పించడానికి వీలుగా అనేక ప్రాజెక్టులు మనం చేస్తున్నాము.

అయితే ఇంతకు ముందు మనం చూస్తే అనంతపురం గురించి ఏ విధంగా మన వాళ్లు మాట్లాడారో ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఈ రోజు ఈ అసెంబ్లీని వారు స్థంభించచేస్తూ 4,5 గంటలు చేశారు. మొత్తం ఆత్మహత్యల గురించి మాట్లాడారు. అని అంధ రాష్ట్రం ఒక్కదానికి సంబంధించిని మాత్రమే, దానికి పరిమితం కావాలన్నారు. అన్ని రాష్ట్రాలలో ఈ ఆత్మహత్యలు జరిగాయి. 1998లో అంధ రాష్ట్రాన్ని చూసినట్లయితే 9,433 ఆత్మహత్యలు జరిగాయి, అదే 1999 లో 10,386 వచ్చాయి. కర్రాటుకలో చూసినట్లయితే 1998లో 10,934 పుంటే, 1999లో 12,485 వచ్చాయి. మహారాష్ట్రలో 1998లో 13,658 పుంటే, ఇస్పుడు 13,594లయ్యాయి. ఇకవెష్ట్ బెంగాల్లో అన్నింటికన్నా ఎక్కువగా అంటే 14,253 నుంచి 13,829 కి వచ్చాయి.

అదేవిధంగా ఈ రోజు చాలా మంది మాట్లాడినపుడు రైతులు చాలా మంది చనిపోయారని అన్నారు. అది వాస్తవం. కొంత మంది అనేక కార్బూక్మాలవల్ల చనిపోయారు. కర్రాటుకలో రైతులు చనిపోయినపుడు ముఖ్య మంత్రి చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఇక్కడ కూడా రైతులు చనిపోయారు, ఏ విధంగా చేయలా అని ఆలోచిస్తున్నామని అన్నారు. ఇది చాలా బాధాకరమయిన విషయం. ఈ రోజు ఒక మనిషి బాధలో పుంటే అతనికి ధైర్యం చెప్పాలి. మానసిక ధైర్యం యివ్వాలి. అప్పుడే వారు నిలద్దొక్కు కుంటారు. అలా కాకుండా నీవు చనిపోతున్నావు, నీవు చనిపోతున్నావు అంటే అతను తప్పకుండా దిగిజారే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈ రోజు కాంగ్రెసు వారు ఆ పనే చేస్తున్నది. నేను ఒక్కటే ఆలోచిస్తున్నాను.

సా.6.10

జిల్లా కలెక్టరును చాలా స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చాయి. ఏ జిల్లాలో అయిన బాధాకరమైన పరిస్థితిలో చనిపోతే వారిని ఏ విధంగా ఆదుకోవాలి, వారు ఇల్లు కావాలన్నా, రుణ సేకర్యం కావాలన్నా ఇంకా అనేక విధాలుగా ఆదుకోవడంకోసం అనేక కార్బూక్మాలను తీసుకోని ఆ కుటుంబాలను ఆదుకుంటూపుంటే, అట్లా కాకుండా పేర్లు చెప్పి, ఉండేది లేనిది చెప్పి ప్రజలకు ఆలోచన ఇప్పిస్తున్నారు అంటే చాలా బాధాకరమయిని నేను మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు వంద మందికి ఉబ్బలు

ఇవ్వాలంటే కోటి రూపాయలు ఇవ్వాలి అది కాదు సమస్య ఇక్కడ. ఈ రోజు మనం ఆలోచించుకోవల్సింది ఇలాంటివి భారత దేశంలో ఏక్కడైనా ఇస్తున్నారా, ఎవరైనా ప్రోత్సహిస్తున్నారా? ఎవరూ చేయని వనిని మనం చేయడం మంచిదా? నేను ఆలోచించేది ఏమంటే పదే, పదే దానిపైన చెబుతున్నారు అంటే చాలా బాధాకరమైన విషయమని మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. నేను ఈకార్యక్రమంలో నాలుగు సార్లు మా క్యాబినెట్ కొలిగుతో మాట్లాడాను. ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పెట్టాము. అందరి సజిషస్సు తీసుకున్నాను. తాత్కాలికంగా ఏమి చేయాలి, శాశ్వతంగా ఏ మిచేయాలి అనేది పరిశీలించారు, క్రావ్ ఇన్సూరెన్స్ వారికి ఇప్పిస్తామని ఆ డబ్బుసు క్లేమ్ చేయడానికి ముందుకు పోవాలని చెప్పాను. . ఇంతకుముసుపు ఇన్సుట్టు సబ్సిడీ ఎట్లా ఇచ్చామో మళ్లీ 1250 రూపాయలు ఇప్పడం కోసం అంగీకరించాము. రైతులు కూడా బై అండ్ లార్డ్ అందరూ కూడా ఆనంద పడ్డారు. ఈ రోజు ఉపాధి కల్పించడం కోసం ఆ జిల్లాలో ఇప్పటికే లక్ష మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యంతో పనులు చేపట్టాము. నేను చెప్పాను ఇంకా అవసరం అయితే 50 నేల మెట్రిక్ టన్నులు ఆ జిల్లాలో ఖర్చు పెడదామని ఇంకా ఎక్కువ ఇద్దామని ఉపాధి కల్పించాలని రైతాంగాన్ని రైతు కూలీలను ఆదుకుంచామని చెప్పాము. అదే మాదిరిగా దూరధ్విష్టో ఆలోచించి లాంగ్ టర్న్ క్రింద చాలా మెజర్సు ఇచ్చాము. 340 కోట్ల రూపాయలతో దగ్గర, దగ్గర చాలా కార్యక్రమాలు పెట్టుకొని ఎవరు పూహించని విధంగా ఎవరైతే గార్డెన్సు పెట్టుకుంటారో వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయడంమే కాకుండా ప్రతి ఒక్క సంవత్సరం నెఱ్య రూపాయలు ఇచ్చి వాటర్ పెండ్ డెవలప్ మొంటు, డ్రైయాండ్ అగ్రికల్చర్ క్రింద హోర్స్ కల్చర్ క్రింద పంటలు వేసుకోమన్నాము. వేపచెట్లు పెట్టుకోవడం కోసం ఎకరానికి 1500 రూపాయల ఇచ్చి రాబోయే 8,9,10 సంవత్సరాలుగా ఎప్పుడైతే వేపచెట్లు పంటకు పస్తుందో అంతపరకు ఆర్థిక సహాయం చేస్తాము. ఆ విధంగా మొత్తం జిల్లాలో 3 1/2 లక్షల ఎకరాలు అంటే నుమారు 50, 60 కోట్ల రూపాయలు ప్రతి ఒక సంవత్సరం ఇచ్చే అవకాశం పుంటుంది. ఆ రోజు హాస్టల్ చూస్తే అదే మాదిరిగా వారు మాట్లాడారు. ఇదే మాదిరిగా వేరుశనగకు తెగులు వచ్చింది. నేను నేరుగా ఇంజినీర్సును, అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ సైంటిస్టుసు తీసుకొని వెళ్లాను. వాళ్లు మొత్తం చూశారు. పంటకు ఇప్పుడే తెగులు వచ్చింది ఈ తెగులు ఇంకా పోదు పర్వం పడితే కంట్రోల్ అపుతుంది లేకపోయినా స్ట్రోంకాదు దీనికి మందు వేయవద్దు అని వారు చెప్పారు. ఇదే హాస్టల్ కూర్చోని నన్ను ఎట్లే పరిస్థితిలలోను ఒప్పుకోసీయకుండా నన్ను భారత దేశంలో ఎక్కడైనా సరే హాలికాష్టర్స్ ను తెప్పి జిల్లా అంతా కూడా మందు కొట్టించమని ఇబ్బంది పెట్టారు. అప్పటికి నేను ప్రయత్నం చేశాను ఎక్కడ మిషన్సు దొరక లేదు. హాలికాష్టర్స్ ద్వారా మన దేశంలో కొడితే ఘరీంచలేదు, ఆ విధంగా కొడితే ఊర్ల మీద పడితే లేనిపోని ఇబ్బందులు వస్తాయి అది ఎక్కడ కూడా సక్షేప్ కాలేదు అంటే మందు ఇప్పమని అన్నారు. నేను పద్ధతి అన్నాను, ఉపయోగపడదు అన్నాను, బలవంతంచేశారు. నేను ఆ రోజే చెప్పాను ఈ 9, 10 కోట్ల రూపాయలతో వాటర్ కస్టర్ రేవర్ పెట్టిండి దీని వల్ల రైతాంగానికి ఉపయోగపడుతుంది దాని వల్ల లాభపడతారు అంటే నా మాట వినకుండా మా మీద ఒత్తిడి తీసుకోచ్చి ప్రజలను రెచ్చకోట్టి మందు ఇప్పించారు. మందు అమ్ముకుంటే ఘర్షాలేదు, కొంతమంది మందుకోసం అక్కడక్కడ పెద్ద విద్యంసాన్ని సృష్టించారు. మండల ఆఫ్సును ద్వారం చేసే పరిస్థితికి వచ్చి ఒకరు, ఇద్దరు అయితే మందు త్రాగి చనిపోయే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఇది న్యాయమా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ రోజురాజీయ పార్టీలు ఉన్నాయి అంటే బాధ్యతగా మనం ప్రపర్తించవలసిన అవసరం పుంది. ఈ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ కాని కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ కాని ఆ జిల్లాలో చేసిన పని ఏమిటని అడుగుతున్నాను. రైతాంగంకోసం బిక్షాటున చేశారు ఇది సబబా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు రైతులను మనం బిక్ష తీసుకొని వచ్చే డబ్బుతో రైతులను కాపాడుతామా, ఇది మంచి పద్ధతా అని నేను అడుగుతున్నాను. రైతుల ఆత్మభీమానం దెబ్బతినే విధంగా వీళ్లు పని చేశారు. ఆ జిల్లా నీలం సంబీహరెడ్డిగారు పుట్టిన జిల్లా, ఈ రోజు పుటుపర్తి సత్యసాయిబాబా ఉండే జిల్లా. అలాంటి జిల్లాలో ఇలాంటి కార్యక్రమాలు రాజకీయాల కోసం రాజకీయ జిమ్మెక్కుల కోసం ఈ కార్యక్రమాలు చేశారు తప్ప ప్రజల కోసం కాదు అని చెబుతున్నాను. వాళ్లు మాట్లాడారు, మేము ఉన్నప్పుడు చేయలేదు రేపు మళ్లీ అధికారంలోకి వస్తే మేము చేయలేమని ..... నేను అడుగుతున్నాను ఒక్క చెక్ డ్యామ్ కట్టారా, లేక ఒక ఎకరానికి నీరు ఇచ్చారా? వాటర్ కస్టర్ రేవర్ చేశారా? వారు అధికారంలో పుంటే పంటలు పోతే ఒక్క రూపాయి అయినా సబ్సిడీ క్రింద ఇచ్చారా అని నేను అడుగుతున్నాను. ప్రజలు ఏమి అనుకుంటున్నారో మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం పుంది. (ముఖ్యమంత్రిగారు పోటో చూపిస్తూ) నప్పుతూ బిక్షాటున చేస్తున్నారు. ప్రజలు బాధపడతాపుంటే బాధను అర్థం చేసుకోకుండా

నప్పుతూచీక్కాటన చేసి వాళ్లను అవహోళన చేస్తున్నారు అంటే మీరు ఏవిధంగా వాళ్లను ఆదుకుంటారని. మీరు వాళ్లను అదుకోడానికి కాదు వాళ్లను పంచించడానికి కావాలని చేస్తున్నారు, మోసం చేయడానికి కావాలని చేస్తున్నారు. నేను ఒకటి హామీ ఇస్తున్నాను. బాగా వెనుకబడిన జిల్లాలు ఏవైతే ఉన్నాయో ఆ జిల్లాలను అన్ని విధాలుగా అభివృద్ధి చేయడం కోసం అవసరం అయితే తెలుగుదేశం పార్టీ సర్వశక్తులు ఒడ్డి పనిచేస్తామని చెప్పి మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. అనంతపురం, మహబూబ్‌నగర్, విజయనగరం ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాలు ఇలాంటివి అన్ని జిల్లాలు అభివృద్ధి చేయడం కోసం ముందుకు పోతామని మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. నిన్న అనంతపురం జిల్లాకు ప్యాకేజి ఇస్టేనా దగ్గరకు వచ్చి చాలా బాగుంది అన్నారు. అభిసందించారు, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో కూడా వేప చెట్లు పెట్టమన్నారు. మహబూబునగర్ జిల్లాలో పెడతాము అవసరమైతే ఇంకా కొన్ని జిల్లాల్లో పెడతామని నేను చెప్పాను. ఈ జిల్లా రైతాంగం చాలా ముందుకు వచ్చే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈ రోజు మీరు ఒకసారి ఆలోచిస్తే పీదరికం అనేది వెనుకబడిన ప్రాంతం అనేది ఇక్కడే కాదు చాలా ప్రాంతాలలో ఉన్నది. ఉదాహరణకు అశోకగజపతిరాజుగారి జిల్లా అయిన విజయనగరం జిల్లాలో 10 అడుగులలో నీళ్లు వస్తాయి కాని పంపు సెట్లు పెట్టు లేకపోతున్నాము. అక్కడ నీరు, భూములు ఉన్నా అక్కడ నీరు తీసుకొనే శక్తి లేక రైతాంగం చాలా వెనుకబడి ఉన్నారని మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. రాయలసీమ జిల్లాల్లో కడప జిల్లా ఉన్నది, ద్రత్తిషక్క నాయకులు ఎన్నో సంవత్సరాలమంచి ఉన్నారు ఆయన బాగు పడ్డారు కాని ఆ జిల్లా ఏమి బాగు పడలేదు. వెనుకబడిన జిల్లాలో అది ఒక జిల్లా అని మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు మనం రాజకీయాల కోసం ఉపయోగించుకున్నాము కాని ఈ జిల్లాలు అభివృద్ధి చేయడం కోసం ఏమి చేస్తున్నామని . ఆ జిల్లాల్లో ఏమన్న అభివృద్ధి కార్బూక్మాలు జరిగితే మొదట అడ్డుపడిది వీళ్లే. ఎందుకంటే ప్రజలలో చైతన్యం వస్తే వీళ్ల మాట వినరు అనే పరిస్థితులలో వీరు ఉండే పరిస్థితికి వచ్చారని మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు ఆలోచించుకొన్నప్పుడు ఇని అన్ని ఏవిధంగా ముందుకు తీసుకొవాలని మనం ఆలోచించి ఈ రోజు ముందుకు వచ్చాము. ఈ రోజు వెనుకబడిన జిల్లాలో, కరువు జిల్లాలో పుడ్ ఫర్ పర్సు ప్రోగ్రాము వచ్చింది. పుడ్ ఫర్ పర్సు ప్రోగ్రాము క్రింద చాలా పనులు జరుగుతున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని 850 కోట్ల రూపాయలు ఇష్టమని అడిగాము, వాళ్ల ఇష్టమని అన్నారు. సుట్రీం కోర్టు చెప్పింది, గోడాన్స్‌లో బియ్యా ఉన్నాయి, బియ్యం ఇయ్యమన్నాము, బియ్యం ఇస్టే ఉపాధి కల్పిస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాము. కోరితే 4,5 విడతలలో 16 లక్షల 50 వేల మెట్రిక్ టస్సుల అహర ధన్యాలని ఈ తీసుకురాగించాము. 958 కోట్ల రూపాయలు దానికి మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ క్రింద పెట్టాము. ఇష్టపటివరకు 11 లక్షల మెట్రిక్ టస్సులు డిప్పిబ్యాట్ చేశాము. మ్యాండెటరీ పనులు చూస్తే 3,87,423 పనులు గ్రోండు చేశాము. 3,02,485 పనులను మనం పూర్తి చేశాము. నాకు తెలిసినంతపరకు ఇటీపల కాలంలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున బియ్యం తీసుకొనివచ్చి పనులు కల్పించినది ఏ కార్బూక్మం లేదు. నేను చాలా ప్రాంతాలు పెట్లి పేద వాళ్ల కుటుంబాలను అడిగితే పనులు చేశాము మా ఇంటిలో 2,4 బస్టాలు బియ్యం ఉన్నాయి రాబోయే రోజులలో పనులు లేక పోయినా మేము బ్రతకగలమని, రెండు పూటల తిండి తినగలమని ధైర్యంతో అనందంగా చెప్పారని మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

సా.6.20

దీనిని కూడా పకడ్చందీగా చేశాము. ఫెయిర్ ప్రైయిస్ ప్రౌపులతో లింక్ పెట్టాము. ఆల్ పార్టీ మీటింగ్లు పిరియాడికల్గా పెడుతున్నాము. కల్పికర్రను, మంత్రులను మాసిటరింగ్ చేయమని అన్నాము. అదే మాదిరిగా ఇంజనీరింగ్ స్టోచ్ ఆఫ్ ఇండియాను పర్సు అన్ని తనిఫీ చేయమని అన్నాము. ఎక్స్కుల్యూజింగ్గా ఎంక్వయిర్ కమిషన్సు కూడా పెట్టాము. కొంత మంది పైన ఆరోపణలు వస్తే యాక్షన్ తీసుకుంటున్నాము. ఈ రోజు 247 మంది పైన ఆరోపణలు వచ్చాయి. 75 మంది ఉద్యోగస్థులపైన ఆరోపణలు వచ్చాయి. 42ని మంది సస్పెండ్ చేశాము. 4గురు సర్వంచెపైన, 62ఫెయిర్ ప్రైయిస్ ప్రౌపు డీలర్పైన, 32 మంది మిల్లర్పైన, 64 మంది ప్రయువేట్ పర్సున్ పైన ఆరోపణలు వచ్చాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ ఏఫంగా కార్బూక్మాన్ని బాగా చేయడం కోసం అనేక విధాల చర్యలు తీసుకున్నాము. రాష్ట్రంలో బాగా వెనుక బడిన జిల్లాలు, ఇంతకు ముందు చెప్పిన జిల్లాలు గాకుండా 4, 5 ప్రాంతాలను కలిపి 4, 5 జిల్లాల మంచి ప్రకాశం జిల్లా క్రియేట్ చేశాము. కొన్ని మెట్ట ప్రాంతాలు విపరీతంగా వున్నాయి. నీరు లేకుండా చాలా అవస్థలు వడే పరిస్థితి పున్నది అదే మాదిరిగా నెల్లారు జిల్లా రెండు

విధాలుగా నష్టపోయింది. నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడవ జిల్లాలలో విపరీతంగా వర్షాలు పడ్డాయి. అంతకు ముందు వర్షాలు పడలేదు. పంటలే పండని పరిస్థితి పున్చుది. ఆ జిల్లాలలో కూడా పుడ్ ఫర్ వర్గును పెద్ద ఎత్తున చేపట్టమని చాలా స్పష్టంగా ఆదేశాలు ఇచ్చాము. ఆ విధంగా వారికి ఎంత బియ్య కావలయమనో అంత ఇచ్చే పరిస్థితికి వచ్చాము. నేను కొన్ని జిల్లాలు తిరిగాను. చాలా బాగా పసులు జరుగుతున్నాయి. చిన్న జిల్లా అయిన మెదక్ మాగ్గిమం రైన్ ఉపయోగించుకునే పరిస్థితికి వచ్చింది. నేను ఈ హాస్పిట్లో ఎంపినిలనందరిని ఒక్కటే కోరుతున్నాను. ఈ కార్బూక్మం ఒక మంచి కార్బూక్మం. ఈ కార్బూక్మాన్ని జాగ్రత్తగా ఉపయోగించాలి. ఒక కేంజీ బియ్యం కూడా దుర్వినియోగం గాకుండా సద్వినియోగం చేయగలిగితే ప్రజలు బాగుపడతారు. ఆ గ్రామంలో ఎన్నో ఎసెట్టు క్రియేట్ అపుతున్నాయి. రోడ్లు, డ్రైయింగ్ వస్తున్నాయి.

'నీరు-మీరు' కార్బూక్మంలో బ్రహ్మండంగా పసులు జరుగుతున్నాయి. అదే గాకుండా ఈ రోజు రాష్ట్రంలో సెల్వ్ హెల్వ్ గ్రూపులు, డ్వాక్టా కానీ, సిఎంఇట్ కానీ, అదరణ కానీ అదే మాదిరిగా స్క్యూల్ ఎడ్యుకేషన్ కనిటీలు ఇలాంటిపన్నీ తీసుకువచ్చాము. ఈ రోజు డ్వాక్టా చాలా బాగా పని చేస్తున్నది. 57 లక్షల మంది ఇందులో సభ్యులుగా వున్నారు. 4 లక్షల అగ్నైజేషన్స్ వున్నాయి. ఈ రోజు రాష్ట్రం మొత్తం ఆడబుడచులలో ఒక చైతన్యం పచ్చింది. ఒక రూపాయి పొదుపు చేస్తున్నారు. 1200 కోట్ల రూపాయల రివాల్వింగ్ ఫండ్ పున్చుది. ఈ విధంగా అనేక కార్బూక్మాలలో వీళ్ళ ముందుకు పోయే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈ కార్బూక్మాలను ఇంకా జయప్రదం చేయడం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేదరిక నిర్మాలన కోసం అనేక కార్బూక్మాలను ఆలోచించాము. ఈ రోజు డిఎఫ్సిడి క్రింద 42 మున్సిపాలిటీలలో 750 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అదే మాదిరిగా 6 జిల్లాలలో డిపిఎపి క్రింద 600 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. మే నెల నుంచి డిపిఎపి అన్ని జిల్లాలలో, అన్ని మండలాల్లో ప్రారంభించడం కోసం అదనంగా 2000 కోట్ల రూపాయలు వస్తున్నాయి. అంటే 3300 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి పేదరిక నిర్మాలనలో మనం బాగా ముందు వున్నాము. మిగిలిన 15 శాతంను కూడా తగ్గించడం కోసం రాబోయే 4 లేదా 5 సంవత్సరాలలో 40 లక్షల కుటుంబాలను పేదరికం నుంచి ముందుకు తీసుకుపోవడం కోసం ఒక కార్బూక్మాన్ని ఆలోచించాము. ఈ డబ్బులన్నీ దాని మీద ఖర్చు పెట్టబోతున్నాము. ఆ విధంగా సెల్వ్ హెల్వ్ గ్రూపులు కానీ, డ్వాక్టా కానీ ఇవన్నీ ముందుకు వస్తున్నాయని తెలియజేసుకుంటున్నాము.

టూరిజం ప్రాజెక్ట్ విషయంలో చాలా ముందుకు పోతున్నాము. విచాఫుట్టణం డెవలప్మెంట్ ఆఫ్ రిస్టార్ట్ కానీ, ప్రౌదరాబాద్ హున్స్సెన్సాగర్ కానీ ఇలా ప్రైవేటైజేషన్లో 17 ప్రాజెక్టులు ఇచ్చాము. 360 కోట్ల రూపాయల విలువతో 17 ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసుకున్నాము. ఈ విధంగా టూరిజంలో కూడా ఉపాధి ఎక్కువగా వచ్చే అవకాశం పున్చుది. ఆ విధంగా కూడా ముందుకు పోతున్నాము. అదే మాదిరిగా త్రాగు నీటి విషయంలో అర్థన్ ఏరియాలలో చాలా వరకు అన్ని మున్సిపాలిటీలలో పసులన్నీ ప్రారంభించాము. ఈ విధంగా అన్ని మున్సిపాలిటీలు కలిపి 862 కోట్ల రూపాయలతో 1996-2001 నాటికి పట్టణ ప్రాంతాలలో 79 స్కూలులు పూర్తి చేశాము. అంటే 79 మున్సిపాలిటీలలో ఈ 5 సంవత్సరాలల్లో నీరు ఇచ్చామంటే 50 సంవత్సరాలలో ఎంత ఇచ్చారో అంత పనిని ఈ 5 సంవత్సరాలలో చేయగలిగామని తెలియజేసుకుంటున్నాము. అదే మాదిరిగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో చూస్తే 69,732 గ్రామాలు వున్నాయి. ఇప్పటివరకు 32000 గ్రామాలు పూర్తిగా కవర్ అయ్యాయి. 18,600 గ్రామాలు ప్రార్థియల్గా కవర్ అయ్యాయి. ఇంకా 13000 గ్రామాలు కవర్ కావలసి వున్చుది. ఇందులో కొన్ని ఫ్లోర్డెడ్ కంటెంట్ గ్రామాలు వున్నాయి. ఆ గ్రామాలను ఆదుకోవలసిన అవసరం వున్చుది. నల్గొండ జిల్లా ఫ్లోర్డెడ్ ఎఫ్టెక్ట్ ఏరియా అని రాఘవరెడ్డిగారు ప్రతి రోజు చెప్పే వారు. ఈ రోజు 147 కోట్ల రూపాయలతో ప్రత్యేకంగా ఒక ప్రాజెక్ట్ అక్కడ పెట్టాము. ఇదే గాకుండా ప్రకాశం, కృష్ణ జిల్లాలల్లో కూడా ఫ్లోర్డెడ్ కంటెంట్ వున్చుది. ఈ గ్రామాలకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాము. ఈ రోజు 58 ప్రాజెక్టులు 4216 గ్రామాలను కవర్ చేయాలి. 603 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అపుతున్చుది. దీనిలో కొంత ఎమోంట్ ప్రార్టెంట్ వప్పే 270 కోట్ల రూపాయలు నాబార్డ్ లో పెట్టి ఇని కూడా పూర్తి చేయబోతున్నాము. ఆ విధంగా త్రాగు నీటి సమయ చాలా వరకు పరిష్కారం చేయగలిగామని. అదే మాదిరిగా అనంతపురం

జిల్లాలో 50 కోట్ల రూపాయలు పెట్టి మంచి నీరు కోసం ప్రాజెక్టు వనులు ప్రారంభించాము. సాయిబాబాగారైతే 240 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి బుహ్యండంగా మొట్టమొదటిసారిగా అయిన ఆ జిల్లాలో నీరు ఇష్టగిలిగారు. ఇది ఒక విసూత్యమైన మంచి కార్బోక్యూమనుని తెలియజేసుకుంటున్నాను. మెదక్కలో, మహబూబ్‌నగర్లో సాయిబాబాగారు వారి ట్రస్ట్‌తో ఒక ప్రాజెక్టు పెట్టారు. ఈ సభ ద్వారా మనందరి తరఫున వారిని మనస్వార్థిగా అభినందిస్తున్నాను. ఇంకా పెద్ద ఎత్తున వారు ముందుకు వచ్చే పరిస్థితి పున్చుది. మంచి కార్బోక్యూమాలు చేసిన దానికి బాబాగారిని మనస్వార్థిగా అభినందిస్తున్నాను.

గత సంవత్సరం ‘నీరు-మీరు’ కార్బోక్యూమం పెట్టాము. అదే మాదిరిగా చాలా వరకు బోర్డులు కానీ ఇలా వాటార్ స్నీములు పెట్టాము. పోయిన సంవత్సరం వర్షాలు తక్కువగా పడినా ఇప్పటికి ఫిట్టివరి నెల వచ్చినా పెద్దగా నీటి ఎద్దడి రాలేదు. దానికి కారణం వాటార్ కష్టరేపణ ప్రక్కన పెట్టాము. ఒక ప్రక్క మంచి కార్బోక్యూమాలు తీసుకుని ముందుకు పోతున్నాము. అదే మాదిరిగా పంచాయతీ రాజ్ సెక్స్టార్ ఆర్ అండ్ బిలో రోడ్సుకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేసి పిఎంజిఎస్‌సై క్రింద చాలా గ్రామాలను కవర్ చేయడం కోసం 2900 కోట్ల రూపాయలతో 10,634 రోడ్లు చేయడం కోసం 2007వ సంవత్సరానికి సూర్యి చేయాలని ఒక కార్బోక్యూమాన్సి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తయారు చేసుకున్నాము. అదే మాదిరిగా ఆర్ అండ్ బి రోడ్లు మనం చూశాము. ఒకప్పటికి, ఇప్పటికి చాలా వరకు మెరుగ్గా చేసుకోగిలిగాము. ఈ రోజు తడ నుంచి ఇచ్చాపురం వరకు నేపణల్ హవే రోడ్లు ఫోర్మెన్ రోడ్లు వచ్చే పరిస్థితి పున్చుది. వనులు కూడా చురుగ్గా జరుగుతున్నాయి. ఇది నేపణల్ గుర్తుమొంట్ వాజ్పాయ్గారి నాయకత్వంలో ఇస్నీ డిస్ట్రిక్టు చేశారు. దీని వలన మనకు చాలా వరకు ఉపయోగ పడే పరిస్థితి వస్తుందని తెలియజేసుకుంటున్నాము. ఇవే గాకుండా ఆర్ అండ్ బి టేక్న ఓపర్ రోడ్లు ఒక సమస్యగా పున్చుది. పంచాయతీ రాజ్ డబ్బులు పున్నాయి. అదే మాదిరిగా ఆర్ అండ్ బికి మిగిలిన వాటికి పున్నాయి కానీ టేక్న ఓపర్ రోడ్లుకు సమస్య వచ్చింది. ఏ విధంగా దీనిని పరిష్కారం చేయాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్చుది. అందుకనే ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు అప్పుడే ద్వాసి పెట్టుకున్నారు. ఆ సమస్య కూడా మా దృష్టిలో పున్చుది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:- అడుగుదామని అనుకుంటూ వుంటే తమరే చెప్పారు కాబట్టి కొట్టి చేసుకున్నాము.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- దీనిని ప్రత్యేకంగా ఆలోచిస్తున్నాము. అవసరమైతే నాచార్ ద్వారా డబ్బులు కానీ, మన డబ్బులు కానీ ఖర్చు పెట్టి దీనిని ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం పున్చుది. నేనైతే నాగశ్వరరావుగారికి స్వప్తంగా చెప్పాము. పుడ్డంధర్ వర్క్ క్రింద తీసుకుని కనీసం గుంటలన్నీ పూడ్చివేసి గ్రావెల్ వేసుకోగిలిగితే దానిపైన ఈబీగా మెటల్ వేసి తరువాత బి.టి. వేసుకునే అవకాశం వుంటుంది. ఆ విధంగా చేయమని చెప్పాము. దీనికి ప్రత్యేకంగా ఆలోచిస్తున్నాము. ఏ విధంగా అయినా ఆదుకోవడం కోసం ముందుకు వెడతామని తెలియజేసుకుంటున్నాము.

ఈ రోజు వెలోఫీర్ కార్బోక్యూమంలో మనం చాలా వరకు ముందుకు పోవాలని అనేక విధాలుగా ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ రోజు ఎన్.సి. ఎన్.టి.ల కోసం మార్కుల్ బడ్జెట్లో చాలా వరకు డబ్బులు ఖర్చు పెట్టాము. ఈ రోజు 107 స్కూ రెసిడెన్షన్యల్ ఇన్స్టిట్యూట్స్ 5 సంవత్సరాలలో ఓపర్ చేశాము. 113 రెసిడెన్షన్యల్ స్కూల్స్ జూనియర్ కాలేజీలుగా మార్కుము. 1994వసంవత్సరంలో 37 శాతం ఎన్వెన్సి రిజల్ట్స్ వస్తే 2001 నాటికి 66.6 శాతం రిజల్ట్స్ వస్తున్నాయి. అదే మాదిరిగా ఈ రోజు 1,39,000 మందికి ప్రీ మెట్రికో స్కూడెంట్స్ కు స్కూలర్సిప్స్ ఇస్తున్నాము. అదే గాకుండా ఈ రోజు కొంత మంది చెప్పిసట్లు ఆదరణ కార్బోక్యూమం కానీ సిఎసై కార్బోక్యూమాలు ఆగడం లేదు. ఇంకా స్ట్రీమ్లైన్ చేస్తున్నాం, గైడ్లైన్ కూడా మార్కుం, పక్షుందీగా చేయడం కోసం ముందుకు పోతున్నాం. ఈ రోజు గురుకుల స్టోర్స్ కింద 271 స్కూల్ కాంప్లక్స్ లను మనం ఎస్టాబిల్ చేసుకున్నాం. కాఫీ ప్లాంట్స్ ప్రోజెక్ట్ కు 50వేల ఎకరాల కోసం పాడేరు కాని రంపదోడువరంలోగాని ఐటిడిఎస్ క్రింద టేక్న చేసే

పరిష్కారికి వచ్చిం . నెల్లారు కాని చిత్తూరు ప్రాంతాలలో పుండే యానాదుల కోసం ఐటిడిఎఫ్ ప్రాజెక్టును ప్రత్యేకంగా నెల్లారు హాడ్క్వార్టర్స్గా పెడుతున్నాం .

సా..6.30

27 రెసిడెంషన్లు స్కూల్స్‌ను రెసిడెంషన్లు జూనియర్ కాలేజీలుగా మార్చాము. ఈవిధంగా గురుకుల పారశాలల్లో మంచి రిజిస్ట్ర్స్ వస్తున్నాయి. మైనారిటీల కోసం కూడా ఎన్నో కార్బూక్సమాలను చేపట్టాము. కాని మైనారిటీ కార్బూక్సమాల గురించి తెలుసుకోవడానికి పాపం ఒకైసి గారు లేరు. వారు ఈమధ్యసు కొత్తగా కాంగ్రెస్ వారితో జత కట్టారు కాబట్టి వారితో పాటు వాకోల్ చేసి వెళ్లిపోయారు. దీన్నిబట్టి చూస్తే వారికి మైనారిటీల మీద ఎంత ప్రేమ ఉందో స్పష్టముపుతుంది. ఈ రోజున మైనారిటీల కోసం మొట్టమొదటిసారిగా 1633 ఉర్దూ టీచర్లను నియమించాము. 4 ఉర్దూ రెసిడెంషన్లు స్కూల్స్‌ను, మూడు ఐ.టి.ఐ.లను, మూడు ఉర్దూ పాలిటెక్నిక్లను, 335 ఉర్దూ గర్జీ స్కూల్స్‌ను శాంక్షన్ చేశాము.హాజీ హాస్‌ను ఇక్కడే ప్రారంభించాము. నాల్గైదు వేల మస్సిదులకు ఆర్థిక సహాయం చేశాము. ఈవిధంగా మైనారిటీల కోసం బడ్జెట్ బాగా పెంచాము. మైనారిటీలలో చదువుకోనివారు ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల వారిలో అమాయకత్వం కూడా ఎక్కువగా ఉంది. అందుకే వారిలో లిటర్సీ రేటును పెంచి వారిలో అమాయకత్వం పేదరికం తొలగించడానికి కృషి చేస్తున్నాము. అదేవిధంగా మెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారికి ఆదరణ కార్బూక్సమాన్ని కొసాగించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. గొల్రెల కాపరుల కోసం డి.వార్కింగ్ కొసాగించవలసిన అవసరముంది కాబట్టి ఆ మనులు చేయించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము.కో-ఆపరేటివ్ సాసైటీల పనితీరును ప్రీమ్లైన్ చేసి వారికి ఆర్థిక సహకారమందించి ఆదుకోవడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. వీపర్స్కు పవర్ లూమ్స్ కొరకు గతంలో ఖదు హాచ.పి.కి రు.1.74 పైసలుకాగా దానిని 50 శాతం తగ్గించి అనగా కేవలం 87 పైసలకే ఇప్పడానికి గాను జి.బి.ఇస్సా చేము. అదేవిధంగా ఫిపర్స్ మెన్ తదితర వృత్తిపరమైన మెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారందరిస్త ఏవిధంగా ఆదుకోవాలో ఆవిధంగా ఆదుకోవడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. ఇక హాసింగ్‌ను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రయారిటీగా తీసుకుంది అయితే దానిలో కొన్ని ఇబ్బందులు తలెత్తుతున్నాయి. భారత దేశం మొత్తంలో ఎన్ని ఇళ్లు కట్టారో అన్ని ఇళ్లు క్లవలం అంధ రాష్ట్రంలోనే కట్టాము. ఈ విషయంలో మీరు మ్యాక్సిమమ్ వినియోగించుకున్నారు. ఇక మీకు మేము డబ్బు ఇవ్వలేమని హడ్డెన్ వళ్లు అంటే హాసింగ్ పెడరేస్ ద్వారా డబ్బు తెచ్చి దానికి మనం మ్యాచింగ్ డబ్బు ఇచ్చి ఇళ్లు కట్టడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. అదేవిధంగా ఇటీపల ప్రధానమంత్రి మన రాష్ట్రంలో పర్యాటించిన సందర్భంలో వాల్ట్కీ ఆవాస్ యోజన క్రింద 50 వేళ ఇళ్లను పట్టాణాంత ప్రజల కొరకు అలాట్ చేయడం జరిగింది. ఇది చాలా మంచి స్కూల్స్. దీని క్రింద రు.60 వేలతో ఇంటి నిర్మాణం చేపడతారు. అందులో రు.30 వేలు సభ్యుడీగానుమిగతా రు.30 వేలు లోనుగాను ఇస్తారు. ఆవసరమైతే ఇంకా ఎక్కువ పెంచుకునే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈ హాసింగ్ స్కూల్స్ ఇంకా ప్రీమ్లైన్ చేసుకుని ముందుకుసోతున్నాము. మనం జన్మభూమి కార్బూక్సమాన్ని ఒక స్కూల్స్ తీసుకుందాం. ఇప్పటివరకు 16సార్లు జన్మభూమి కార్బూక్సమాన్ని నిర్వహించుకున్నాము. అయితే ఎన్నడూ లేనివిధంగా ఈసారి జన్మభూమిలో అటెండెన్స్ 52% ఉంది. ఈసారి జన్మభూమిలో హల్ట్ క్వాంప్స్, వెటర్స్ క్వాంప్స్, ఎయిష్ట్ ఎవర్నెస్ మొదలైన కార్బూక్సమాలు నిర్వహించాము. 12,37,000 మందికి పెష్టన్ ఇచ్చాము. 7,43,000 ఇండివిడ్యువల్ ఫ్యామిలీ నీడ్స్ అనగా ప్యాక్జీత అవసరాల నిమిత్తం అప్లికేషన్్ వచ్చాయి. 22,856 నాన్ పైనాష్టియల్ రైట్స్ క్రింద పిటిషన్్ వచ్చాయి. 69,934 పనులను రూ.1,135 కోట్లతో చేయవలసి ఉంది. అందులో చాలావరకు మనం పుడ్ ఫర్ హర్స్ క్రింద కంప్లీట్ చేశాము. ఇంకా మిగిలిన కార్బూక్సమాలను కూడా కంప్లీట్ చేస్తున్నాము. ఇంకా ఏమేమి చేయాలో వాటిని జూన్లో రాబోయే జన్మభూమిలో చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ కార్బూక్సమాలను ఇంత పెద్దయెత్తున చేసినా ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ చాలా ముఖ్యం. ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ రాకపోతే ఇండప్టీ రాదు. ఇండప్టీ రాకపోతే అభివృద్ధి జరగదు. అవిధంగా ఇండప్టీని దృష్టిలో పెట్టుకుని పవర్ సెక్టర్సు రిఫామ్స్ ద్వారా చాలావరకు ప్రీమ్లైన్ చేయగలిగాము. అయినప్పటికీ కరెంట్ ఉచితంగా ఇప్పండిన కొంతమంది, ఇంకా ఎక్కువ ఇప్పమని కొంతమంది అడుగుతున్నారు. ఇందులో ఉన్న ఇబ్బందులగురించి అందరూ ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఈ సెక్టర్సు రైట్ చేయటం కోసం చాలా ప్రయత్నాలు చేశాము. గతంలో ఎంత ఇబ్బందికరమైన పరిష్కారములు ఉండేవో మీత్రులు

చంద్రశేఖరరావుగారికి కూడా తెలుసు. అప్పుడు మెదక్ జిల్లాలో కరెంట్ లేక రైతులు ఎన్నో ఇబ్బందులుపడి ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న సందర్భంలో ఎంత బాధపడ్డమో అందరికీ తెలుసు. అయితే ఇప్పుడు రిఫామ్స్ ఫలితంగా అటువంటి ఇబ్బందులనుండి గట్టిక్కాము. పవర్ షార్ట్‌బెంక్‌సుండిగట్టెక్కి ఈరోజున 9 గంటలపాటు నికరంగా క్వాలిటీ కరెంట్‌ను రైతులకు ఇవ్వగలుగుతున్నాము. ఏ గ్రామానికి వెళ్లినా ఈరోజు కరెంట్ రాలేదని చేపే పరిస్థితి లేదు. ఈరోజున ప్రొదరాబాదులో 24 గంటలపాటు కరెంట్ ఇవ్వగలుగుతున్నపుటికీ గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని ప్రజలకు ఆ పరిస్థితి లేదు. అక్కడి నిద్యార్థులు చదువుకోవటానికిగాని, ఆడపడుచులు టి.వి.లు చూడటానికిగాని అవస్థపడే పరిస్థితి ఇంకా ఉంది. అయితే 6 గంటలనుండి 9 గంటలు వ్యవసాయానికి కరెంట్ ఇవ్వగలిగే పరిస్థితికి ఇప్పుడు వచ్చాము కాబట్టి వచ్చే ఆగ్స్ట్ మేయరటి తారీఖునుండి 24 గంటలపాటు కరెంట్ ఇవ్వటానికి ఏర్పాట్లుచేశాము. దీనికొరకు మీటింగ్ పెడుతున్నాము. దీనిపల్ల చాలావరకు సమస్యలు తగ్గిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది. 2,434 మెగావాట్ల కరెంట్‌ను పెంచాము. భారతదేశంలో ఇటీవలి కాలంలో ఇంత పెద్దయెత్తున జనరేషన్ పెంచబడునేది ఒక్క ఆంధ్రప్రదీపిలోనే జరిగింది. పి.ఎల్.ఎఫ్. చూస్తే కంట్రీలో హాయ్స్ట్ మనమే ఉన్నాము. రేపు 22వ తారీఖున ఎన్.టి.పి.సి. వెయ్య మెగావాట్లు అదనంగా మన రాష్ట్రానికి ఇవ్వబోతోంది. అంతేకాకుండా బి.ఎస్. ఇ.ఎస్. గసుక వస్తే యూనిట్ రూ.1.70 ప్రెసలకు వస్తుంది. దీనికొరకు 150 మెగావాట్లు సింక్రోజ్ చేసే ఏర్పాట్లు చేసున్నాము 19639 న్యా సబ్సైపన్స్, 79,419 న్యా డిప్లిబ్యాప్స్ ట్రాన్స్ఫార్మర్ల్ ఇవ్వటం జరిగింది. 2,52,000 అనాఫ్రైజ్ కనెక్షన్స్ కు కండిషనల్ కరెంట్ ఇచ్చాము. 20 లక్షల అనాఫ్రైజ్ డోమెస్టిక్ కనెక్షన్స్ ను రెగ్యులేట్ చేశాము. ట్రాన్స్ఫార్మర్ కొరకు రూ.10 కోట్లు భర్యుపెట్టాము. అనేక రిఫామ్స్ తీసుకువచ్చాము. ఇప్పుడు స్టోర్ బిల్లింగ్ ఏర్పాటుచేశాము. కంజ్యాముర్ కేర సంటర్ కూడా ఏర్పాటుచేశాము. చాలామంది చాలా విషయాలు చెప్పారు. పవర్ విషయంలో ఆంధ్రప్రదీపం ఏవిధంగా ఉందో మిగిలిన రాష్ట్రాలు ఏవిధంగా ఉన్నాయో చూస్తే మీకే అర్థవోతుంది. కర్రాటుకలో వ్యవసాయానికి 6 గంటలు కూడా కరెంట్ ఇవ్వటంలేదు. ఆంధ్రప్రదీపంలో 50 మిలియన్ యూనిట్లు వ్యవసాయానికి ఇస్తుండగా కర్రాటుక రాష్ట్రంలో 21 మిలియన్ యూనిట్లు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. రాజస్థాన్లో 28 మిలియన్ యూనిట్లు, వెస్ట్ బెంగాల్లో 6 మిలియన్ మూనిట్లు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. వారు అప్పులు విపరీతంగా తెచ్చి అప్పుల ఊచిలో కూరుకుపోయారు. వారికి కరెంట్ సమస్య లేకున్న వేరే సమస్యలు ఉన్నాయి. ఒరిస్సా 1.24 మిలియన్ యూనిట్లు ఇచ్చారు. కాంగ్రెస్ నాయకులు ఉచిత విద్యుత్ ఇవ్వమని పదేవడే మాటల్లడుతున్నారు. చంద్రశేఖరరావుగారు కూడా ఒకసారి ఆలోచించారి. ప్రకృతే ఉన్న కర్రాటుకలో ఇంటిమెంట్స్ ప్రెస్ ఆఫ్ మానిటరింగ్ పాల్సీ ప్రోగ్రామ్ ఆఫ్ హండ్రెడ్ పర్సనలేజ్ మీటరింగ్ ఆన్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీసెస్ అనే ఒక జి.ఎ ఇస్ట్ చేశారు. ఆవిధంగా అగ్రికల్చరల్ సర్వీసెస్ పై కూడా మీటర్లు పెట్టటానికి ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఈరోజున వారు 6 గంటలు కూడా కరెంట్ ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. మనం కూడా అటువంటి పరిస్థితినుంచి దూరధ్యమితో ఆలోచించి కనీసం 9 గంటలు కరెంట్ ఇవ్వగలుగుతున్నాము, పంటలు కాపాడుకోగలుగుతున్నాము.

సౌ 6.40

ఒక రాష్ట్రం అని కాదు, అన్ని రాష్ట్రాలలో రీఫార్మ్స్ కు పోతే ఇబ్బందులు వస్తాయని చాలా మంది అంటున్నారు. ఈరోజు మనకు డబ్బులు కావాలి, జీతాలకు కూడా డబ్బులు లేని పరిస్థితి కి వచ్చాము. ఎక్కడో ఒకబోట అరుపు తీసుకొన్నాము. అప్పు తేవాలంటే మనం రీఫార్మ్స్ కు వెళ్లి తిరిగి కట్టేలా పరిస్థితి పుంటే తప్ప డబ్బులు ఇచ్చేలా లేదు. M.P. to introduce reforms in power sector, రాష్ట్రానికి విద్యుత్ సంస్కరణలు అనివార్యమని మధ్యపదేశ్ చీఫ్ మినిషర్ అంటున్నారు. ఈవెన్ వెస్ట్ బెంగాల్లో కూడా ఇక లాభం లేదని వారు కూడా రహస్యంగా రీఫార్మ్స్ కు పోతున్నారని “బిబెనెస్ లైన్” లో ఒక ఆర్డికిల్ వ్రాచారు. మహరాష్ట్రలో అయితే విద్యుత్ బోర్డుమ మూడు భాగాలు చేసి రీఫార్మ్స్ కు పోతున్నామన్నారు. ఈవిధంగా దేశంలో ప్రతి ఒక్కరూ కూడా రీఫార్మ్స్ కు పోతే తప్ప పుండే కరెంటును కూడా ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. రీఫార్మ్స్ అంటే ఎఫీపియస్సి ను పెంచుకోవడం. ఈరోజు మనకు కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. రైతాంగానికి కూడా చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. రైతులు పెట్టే పంపు

సెట్లను చూస్తే, వాళ్లు స్థాండర్డ్ పంపు సెట్లను పెట్టడం లేదు, ఐఎస్‌బి కు పోవడం లేదు, దాని వల్ల మామూలు కరెంటు కన్నా విపరీతంగా కరెంటు ఖర్చు అవుతోంది. కెపాసిటర్స్ పెట్టుకోకుంటే కరెంటు వినియోగం పెరిగే పరిస్థితి వుంది.

కరెంటు విషయం ఆలోచ్చే, ఈరోజు మనకు ఎన్టపేసి నుంచి వచ్చే యూనిట్ చూస్తే, రూ.2.20 పైనలకు యూనిట్ వస్తోంది. అక్కడ నుంచి కన్నామర్ కు వెళ్లే సరికి త్రాన్స్‌మిషన్ లాన్, డిప్రైబ్యాప్స్ లాన్, పైనల్గా థైప్ అన్న కలుపుకుంటే మరొక రూపాయి యాడ్ అవుతుంది, అంటే చివరికి యూనిట్ మూడు రూపాయలు పడుతుంది. వస్తుండు వందల మెగావాట్లను ఈసంవత్సరం అదనంగా గ్రిడ్లోకి తీసుకొస్తున్నాం . రాష్ట్రంలో సంవత్సరం సంవత్సరం నాలుగు శాతం ఇన్ఫ్రాస్ట్రోక్యూల్ పుంటుంది. దీన్ని ప్రభుత్వం అయినా ఇవ్వాలి, లేదా కన్నామర్ అయినా పే చేయాలి, ఈ రెండూ లేకపోతే ఏమీ చేయలేమని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఇవ్వాలంటే ఒక సెక్టార్యులై అంత డబ్బులు ఖర్చు పెడితే మిగిలిన సెక్టార్లు ఏమైపోతాయా ఆలోచించుకుని రేపస్ట్రోజ్ చేసుకోవలసిన అవసరం పుంది. మన దగ్గర పుస్త డబ్బును ఏవిధంగా రేపస్ట్రోజ్ చేసుకోవాలో, ఏవిధంగా ముందుకు పోవాలనే విషయంపై ఇంకా మనం నిర్దయం తీసుకోలేదు. రెగ్యులేటర్ కమిషన్ పుంది, మొత్తం చర్చించబోతున్నారు. మన ఆర్గ్యూమెంట్సు అక్కడ పెట్టపచ్చు, వాటిని విసు తర్వాత పైనల్గా ప్రభుత్వాన్ని మీరు ఎంత సభ్యుడీ ఇస్తారని అడిగితే ఎంత ఇవ్వగలిగితే అంత ఇచ్చిన తర్వాత మిగతాది కన్నామర్ మీద ఎంత వేయాలో, ఎఫీపియస్సి ఏవిధంగా పెంచుకోవాలో నిర్దయించుకోవలసి పుంది. నేనైతే అధికార యంత్రాంగాన్ని చాలా వరకు అప్రమత్తం చేస్తున్నాను. ప్రతి వారమూ మానీటర్ చేస్తున్నాం, రానురాను పవర్ వినియోగం పెంచి కొంత వరకు బెట్టర్ క్వాలిటీ ఆఫ్ పవర్సు ఇష్టగలిగాము. క్వాంటిటీ ఆఫ్ పవర్ పెరిగింది. సెక్షన్ 308 క్రింద ఎవరైతే దొంగ కరెంటును వాడుతున్నారో వాళ్ళ ఇళ్ళ మీద రెయిండ్ చేస్తే, ఎలా చేస్తారని అడిగిన పరిస్థితులున్నాయి. ఎక్కడైతే చౌర్యం జరుగుతోందో దాన్ని అపోజిషన్ పార్టీల వారు ఖండించకుండా సమర్థిస్తుంటే ఇక ఏవిధంగా దాన్ని కంట్రోలు చేయగలుగుతామో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు థైప్ కంట్రోల్ చేయాలి. అధికారులు ఇన్వాల్వ్ అయినా, సిబ్బుంది ఇన్వాల్వ్ అయినా, ఎవరు ఇన్వాల్వ్ అయినా పూర్తిగా కంట్రోల్ చేస్తే తప్ప అసలైన వినియోగదారులు బాగు పడురని తెలియజేస్తున్నాను.

పోర్చులన్నింటినీ ప్రైవేట్‌జెక్ చేయడం కోసం ఒక పద్ధతి ప్రకారం పోతున్నాం . ఎయిర్‌పోర్చును అన్నింటినీ ప్రైవేట్‌జెక్ చేస్తున్నాం . ఇంటర్‌ఫెస్‌ల్ ఎయిర్‌పోర్చు ప్రౌదరాబాదుకు వచ్చేలా చూస్తున్నాం . ఈరోజు నాకు ఎంతో ఆనందంగా పుంది. ప్రౌదరాబాదు ఇంటర్‌ఫెస్‌ల్ ఎయిర్ పోర్చు పని తొందరలోనే ప్రారంభం అయ్యే అవకాశం వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా దీనికి ఒప్పుకుంది. ఆవిధంగా మనకు కన్నెప్పు ఇస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను.

ఈక ఇండస్ట్రీల్ గురించి చాలా మంది చాలా మాటల్లాడారు. ఈరోజు ఇండస్ట్రీల్ ఇన్వెష్టమెంటుల్ మహారాష్ట్ర,, గుజరాత్ల తర్వాత మనం పున్నాము. 1991 నుంచి సెప్టెంబర్ 2001 వరకు ఈ ఫిగర్స్ ఇచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్కు రూ.1.24,727 కోట్లు వర్షా, గుజరాత్కు రూ.1.25,605 కోట్లు, మహారాష్ట్రకు రూ.2.15,744కోట్లు వచ్చింది. ఇప్పటి కూడా లిబరలైజేషన్ తర్వాత వచ్చిన దాంట్లో మనం మూడవ స్థానంలో పున్నాం . ఈరోజు మన వాళ్లు ఎక్కుడిక్కుడ కన్వీనియంగ్కా ఫిగర్స్ మార్కెట్టున్నారు. ఎక్కడ, ఎప్పుడు ఏ ఫిగర్స్ ద్వారా అయితే ప్రభుత్వాన్ని ఎక్కుపోజ్ చేయడానికి వీలుంటుందో ఆ ఫిగర్స్ మాటల్లాడుతున్నారు తప్ప వాస్తవాలు మాటల్లాడడం లేదు. 2001లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇండస్ట్రీల్ ఇన్వెష్టమెంటుల్ మొదటి స్థానంలో వుంది. రూ.45674కోట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్కు వచ్చాయి. గుజరాత్కు రూ.10079 కోట్లు, మహారాష్ట్రకు రూ.5188కోట్లు వచ్చింది. ఇండిస్ట్రీల్ తమిళనాడు తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ వుంది. ఆ తర్వాత గుజరాతు వుంది. తమిళనాడుకు రూ.9978కోట్లు వర్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్కు రూ.9594కోట్లు, గుజరాత్కు రూ. 8356కోట్లు వచ్చాయి. ఈసిధంగా ఓపర్ ఆర్గా చూస్తే మనం చాలా వరకు ఇన్వెష్టమెంట్ క్లేమేట్ క్రియేట్ చేయగలిగాము. అయినప్పటికీ ఇంకా కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. వాటిని అధిగమించి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్, లేబర్ లాస్, అదే విధంగా ప్రొడక్షనిటీని పెంచుకోవడానికి ఎన్నొరాన్మెంట్ క్రియేట్ చేసుకుంటే చాలా వరకు మన

రాష్ట్రానికి ఇండస్ట్రీల వచ్చే అవకాశాలున్నాయి. అదేవిధంగా పట్టిక సెక్టార్ ఎంటర్ప్రైజెస్‌లో బాగా నష్టాలు వస్తున్న వాటి ని ఏవిధంగా వాటిని రైవై చేయాలని అలోచన చేస్తున్నాం . కొత్తకొత్త అనుమాలు రేకెట్టుతున్నాయి, ఇప్పుడు కూడా చంద్రశేఖరరావు గారు చెప్పారు. మేము సింగరేణి కాలరీస్‌ను ప్రైవేట్‌జెచ్ చేయడం లేదు, నేను చాలా సందర్భాలలో చాలా స్ఫ్ట్‌మాన్ ఈ విషయం చెప్పాను. ఎందుకు ఈ అనుమాలు వస్తున్నాయో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇప్పుడు మళ్ళీ చెబుతున్నాను, ఆ సంస్కరు ప్రైవేట్‌జెచ్ చేయడం లేదు, చేయబోమని కూడా తెలియజేసుకుంటున్నాను. సుమారు పెయ్యే కోట్ల రూపాయల నష్టాలతో నడుస్తున్న ఈ సంస్కరో, గర్యంగా చెబుతున్నాము, ఈరోజు నష్టాలు తగ్గించి కేంద్రంతో గట్టిగా మాట్లాడి రూ.630కోట్లు పది సంవత్సరాలు రీపెడ్యూల్ క్రింద, పది సంవత్సరాలు ఇంట్రిస్ ప్రీ లోసు క్రింద దానికి శాంక్షన్ చేయించాం . ఈరోజు సంస్కరు మేనేజ్‌మెంటు కూడా బాగా పని చేస్తోంది. ఆవిధంగా పని చేయడం వల్ల ఈ సంవత్సరం రూ.350కోట్లు ప్రైఫిట్ రావడంతో రూ.300 కోట్లు లన్ తగ్గి పరిస్థితి పుంది. రాబోయే రెండు సంవత్సరాలలో సింగరేణి కాలరీస్ తప్పకుండా లాభాలలో సడిచే సంస్కరగా తయారపుతుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇది మనకందరికి గర్వ కారణం, తెలంగాణాలో అది పెద్ద సంస్కరు, అందునా కోల్ పుండే సంస్కరు. దీన్ని డెవలప్ చేసుకుంటే అనుబంధ సంస్కరు వచ్చే అవకాశం పుంటుంది. దీన్ని ఆ లైన్‌లో డెవలప్ చేస్తున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈరోజు మనమంతా కూడా పీఎస్ అండ్ హోర్స్‌ఐ గురించి అలోచించవలసిన అవసరం పుంది. ఎన్ని కార్బ్రూక్మాలు చేసినా, ఎంత ప్రాస్‌పరిటీ వచ్చినా, ఎంత అభివృద్ధి జరిగినా, పేదరిక నిర్మాలన జరిగినా ఈరోజు రాష్ట్రంలో పీఎస్ పుండవలసిన అవసరం పుంది. అదేవిధంగా మతసామరస్యం కూడా పుండవలసిన అవసరం పుంది. అందుకే కమ్మాస్‌ల్ వాయిలెన్స్‌ను పూర్తిగా కంట్లోల్ చేస్తూ ముందుకు పోతున్నాం . హైదరాబాదు నగరంలో 1990 డిసెంబర్‌లో కాంగ్రెస్ హాయాంలో ఒకేసారి 42 రోజుల పాటు కర్మాన్వయిస్ పెట్టారు. ఈవిధంగా 42రోజులు ఖర్మాన్వయిస్ పెడితే ఇక్కడ పుండే పేదవాళ్ల ఏమైపోతారు, వాళ్ల తిండి, ఎకనామిక్ యూక్‌విటీస్ ఏమైపోతాయో అలోచించవలసిన అవసరం పుంది. వ్యాపారం గాని, కూరీ పసులు గాని పూర్తిగా స్థంభించిపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఇప్పుడు హైదరాబాదులో కమ్మాస్‌ల్ వాయిలెన్స్ పుండే పరిస్థితే లేదు. మతసామరస్యాన్ని కాపాడుతున్నాం, కర్మాన్వయిలు లేకుండా శాంతి పథంలో ముందుకు పోతున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మరొక విషయం ఎక్స్‌ట్రీమిజమ్. దీని గురించి చర్చిస్తున్నాం, ఈ సమస్యకు కూడా పుల్ స్టోర్ పెట్టావలసిన అవసరం పుంది. తీవ్ర వాద సమస్య పూర్తిగా ఈ రాష్ట్రంలో పోతే తప్ప రాష్ట్రం అభివృద్ధి జరిగే పరిస్థితి లేదు. అదే విధంగా మరో సమస్య ఫ్యాక్షన్ పొలిటిక్‌న్. ఇది కూడా పూర్తిగా పోవాలి. ఫ్యాక్షన్ వాయిలెన్స్ పుస్త ప్రాంతాలలో పనరులున్నాయి గాని ఈ సమస్య వల్ల చాలా వరకు దెబ్బతినే పరిస్థితులున్నాయి దీన్ని కూడా పూర్తిగా కంట్లోల్ చేయాలనే ధృడ సంకల్పంతో ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. 5600 మైల్ కమిటీలు ఏర్పాటు చేశాం, చాలా వరకు పోలీసులను మార్పాలని కొత్త పోలీసు మాన్యవల్సు తీసుకొచ్చాం . అయినప్పటికీ ప్రభుత్వానికి చిన్న చిన్న బాధలు వస్తున్నాయి. ఇటీవల పోలీసులు కొన్ని చోట్ల అతిగా ప్రవర్తించి ప్రభుత్వానికి చెడ్డపేరు తెచ్చేలా చేశారు. పోలీసు వ్యవస్థలో కూడా చాలా కంట్లోల్ పుండవలసిన అవసరం పుంది. ఎవరైనా రెచ్చగొట్టినా, సమాజంలో ఎవరైనా ఇది చేసినా, పోలీసు వ్యవస్థలో పుండే వ్యక్తులు చాలా జాగ్రత్తగా పని చేస్తే తప్ప ప్రజల మనులను మనం పొందలేమని తెలియజేసుకుంటున్నాను. మొస్త కూడా ఈ పోలీసు వ్యవస్థలోని వ్యక్తులు తప్పులు చేస్తే, ఎవ్వరినీ ఉప్పేక్షించమని చెబుతూ చాలా స్ఫ్ట్‌ఫోన్ సంకేతాలు పంచించాం, అదే విధంగా ఇక ముందు కూడా పుంచాం . హైదరాబాదులో గాని ఈరోజు గూండాయిజం, రౌడీయిజం లేకుండా కంట్లోల్ చేస్తున్నాం .

అధ్యక్షా, మనం ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో మనం కొంత వరకు ముందుకు పోతున్నాం . ఆరు సంవత్సరాల క్రితం ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీని ఎవరూ గుర్తించని పరిస్థితి పుంటే, ఈరోజు ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీకి సంబంధించి నాలుగైదు డెస్టినేషన్‌లో

ఈ రోజు ప్రపంచం మొత్తం ఎవరేది మాటల్లాడినా పైదరాబాదు, బెంగుళూరు ప్రదేశాలు ముందుంటాయి. ఫిల్మీ, ముంబాయిలలో లోకేషన్ అడ్వాంటేజ్ ఉన్నా హ్యామున్ రీసోర్సెస్‌లో మనం ముందున్నాము. ఏ మాత్రం అనుమానం లేదు. ఇస్టర్సేప్స్ టెక్నాలజీలో భారతదేశం రెండు, మూడు ప్రదేశాలలో పైదరాబాదు సిటీ ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాము. ఐటిని పేదవాళ్ల దగ్గరకు తీసుకువెళ్లాలని కార్డ్ , ఈ -సేవ, ఫాస్ట్, అప్స్స్ లాంటి ప్రాజెక్టుని చాలావరకు తీసుకొచ్చాము. అవి కంప్యూట్ చేస్తున్నాము. ఈసేవ ద్వారా కేంద్రం కాని రాష్ట్రం కాని ముప్పై డిపార్ట్మెంట్స్, ప్రయువేటు సర్వీసెస్ ఇంటిగ్రేట్ చేశాము. ఆ విధంగా ముందుకు పోతున్నాము. రాబోయే ఆరు నెలల్లో అన్ని మునిపాలిటీలలో ఈ-సేవ సెంటర్స్ రావాలని, అన్ని గ్రామాలకు వాటి ద్వారా అన్ని సేవలు ఇవ్వాలని ఆ కార్య క్రమం చేస్తున్నాము.

రిక్రూట్మెంట్ గురించి చంద్రశేఖర్ గారు, ఇంకొంతమంది చెప్పారు. అంతకుముందు లోకల్, నాన్ లోకల్ 70:30 ఉందని మా నుంతుల ద్వారా తెలిస్తే , అడ్వానినీ కలిసి ఒక నెలలోపు 80:20 చేసి ఆర్డర్సు తెప్పించానని తెలియజేస్తున్నాము. చాలావరకు లోకలకు న్యాయం జరిగింది. రిక్రూట్మెంట్ ట్రాన్స్ఫర్స్‌లో కూడా స్పష్టంగా ఉండాలని, క్యాబినెట్లో నిర్ణయం తీసుకొని, చేసిన ట్రాన్స్ఫర్స్‌ను ఒకటి, రెండు ప్రాంతాలలో క్యాబిన్లో చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా వారిని బ్యాక్కు పంపమని స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చాము. ఎవరికీ అన్యాయం జరిగే సమయ లేదు. నల్గొండ, మెదక్, రాయలసీమ ఏ ప్రాంతంలో ఉండే వార్కెన్స్ 80:20 వర్తిస్తుంది. సిక్కు పాయింట్ ఫార్ములాను వంద శాతం ఇంప్లిమెంట్ చేస్తాము. అదే విధంగా సిక్కు పాయింట్ఫార్ములా అమలుకు సంబంధించి హౌస్ కమిటీ వేశాము. మీరంతా దాని ప్రకారం ఎక్కడ అన్యాయం ఉందో చెప్పండి. అవన్నీ సరి చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మరొక సారి ఈ సభ ద్వారా తెలియ చేస్తున్నాము. మంచి పాలన ఉంటే పని కాదని, సెంటర్ ఫర్ గుడ్ గపర్చేస్తును మరి చెన్నారెడ్డి ఇస్టిట్యూట్లో రు.50కోట్లతో డిఎఫ్‌పాడి సహకారంతో పెట్టాము. మన గపర్చెంట్ ద్వారా త్రైయినిగ్ ఇస్టిట్యూట్స్ బాగా ప్రోటోటోర్ చేసి ముందుకు పోతున్నాము. కొంతమంది విజన్ 2020ని క్రిటిక్యూజ్ చేస్తున్నారు. ఒక మనిషికి దూరచ్ఛి లేకపోతే అయిన జీవితంలో ఏమి సాధించలేదు. దేనినైనా క్రిటిక్యూజ్ చేసి అలవాటు వస్తుంది.

షైనా మనకు ఆదర్శం . గడవిన 15, 20 సంవత్సరాలుగా వారు రిఫార్మ్స్ కు వెళ్లి, విజన్ 2020 డాక్యుమెంట్స్ చేసుకుంటూ బ్రహ్మండంగా ముందుకు పోతున్నారు. ఆ విధంగా టార్గెట్స్ ఫిక్స్ చేసుకొని అచీవ్ చేశారు.

ఐర్లాండ్ బ్రిటిష్ పాలనలో ఉండేది. వారికి 1922లో మనకంటే ముందు స్వాతంత్యం వచ్చింది. ఐర్లాండ్, సింగపూర్, ఫిన్లాండ్ దేశాల వారు ఒక పద్ధతిలో ముందుకు పోతున్నారు. షైనా పెద్ద దేశమైనా ముందుకు వెళ్లే పరిస్థితి ఉంది. ఐర్లాండులో స్వాతంత్యం రాకముందు 8 మిలియన్ల జనాభా ఉండేది. బ్రిటిష్ వారి కాలంలో కరువు వచ్చినపుడు 6 మిలియన్ల పాపులేస్ వేరే దగ్గరకు వెళ్లగా, కొంతమంది చనిపోగా రెండు మిలియన్ల జనాభా మిగిలింది. ఇప్పుడు ఆ దేశంలో 3 మిలియన్ల జనాభా ఉంది. 1922 నుండి 1987 వరకు మన మాదిరిగా ఆలోచించి డెట్ ఎవిధంగా కంట్రోల్ చేయాలని, ఉపాధి ఎలా కల్పించాలని ఏ విధంగా విద్య అందించాలని మంచి పాలసీలు తెచ్చారు. 1990 నుండి 2002 వరకు 9 నుండి 10 శాతం గ్రోట్ రేట్ ఉంటే ఇప్పుడు 12 శాతానికి వచ్చింది. వారు ఒక డిటర్క్సైప్స్ టో ఎన్విరాన్మెంట్ క్రియేట్ చేసుకొని ప్రాడక్టీవిటీ పెంచుకున్నారు. లేబర్ లాస్ తెచ్చుకున్నారు. యూరప్ లో ఉండే కార్బోరేట్ ఆఫీసులు ఐర్లాండులో కూడా వచ్చాయి. ఈ విధంగా చేస్తే ఏ షైనా సాధిస్తామనే ప్రగాడ విశ్వాసం నాకు ఉంది. డిటర్క్సైప్స్ టో కావాలి, కష్టపడి వసి చేసే మనస్తత్వం కావాలి. పేదరికాన్ని నిర్మాలించాలని మాటలలో చెబితే కాదు. అందరం కష్టపడి ప్రజలందరిని ప్రైవేటం చేసి వారిని ముందుకు తీసుకుపోతే తప్ప ఇది సాధ్యం కాదు.

ప్రభుత్వం విజన్ 2020 ద్వారా ప్రజలలో హోప్ క్రియేట్ చేసి, సంసీద్ధులను కమ్మంటున్నాము. మీకు కావలసిన పనులన్నీ మేము చేస్తాము. మిమ్మల్ని ప్రోత్సహిస్తాము. మీకు అన్ని వసతులు కల్పిస్తాము. మీరు కష్టపడి ముందుకు వెళ్లమని పదే పదే చెబుతున్నాము. ఒకప్పటి కంటే ఇప్పుడు చాలా ముందుకు పోతున్నాము. మన రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ హాయాంలో 2.8 లేక 3 శాతం పర్ క్యాపిటా ఇన్కమ్ ఉంటే ఇప్పుడు 5.7 శాతానికి పెరిగే పరిస్థితి వచ్చింది. దానికి కారణం పాపులేషన్ ను కంటోల్ చేసి, గ్రోట్ పెంచితే ఈ రిజల్టుని వచ్చాయి. కొన్ని ఫౌండేషన్సు వేశాము, స్కూల్స్, కాలేజీలు, హస్పిటల్సు పెట్టాము. ఇరిగేషన్ మిద కాన్సంట్రైషన్ చేస్తున్నాము. రోడ్లు వేస్తున్నాము. పోర్ట్స్ ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు చేసిన కార్బూక్మాల వల్ల రాబోయే నాలుగైదు సంవత్సరాలలో మంచి రిజల్టుని వచ్చే అవకాశం ఉంది.

ఈరోజు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో చేరిన వారు బయటికి రావాలంటే నాలుగుస్వర సంవత్సరాలు, మెడికల్ కాలేజీలో చదువుకున్న వారికి ఐదు సంవత్సరాలు పడుతుంది. వాటి ఫలితాలు కూడా అప్పుడే వస్తాయి. కాంగ్రెసు పార్టీని చూసినట్లయితే, వారు ఏ కార్బూక్మాలు చేయనిచ్చే వారు కాదు. నాకు బాగా గుర్తు. కర్నాటక, మహారాష్ట్రలో ప్రయోగిస్తున్న ఇంజనీరింగ్ మెడికల్ కాలేజీలు పెట్టడం వల్ల మన కంటే పది సంవత్సరాల క్రితమే వారు ముందుకు వెళ్లగలిగారు. గుంటూరు, నిజయవాడలో బ్రహ్మండమైన మెడికల్ కాలేజీ ఉంటే గట్టిగా ప్రైట్ చేసి గపర్చమెంట్ తీసుకునే పరిస్థితికి ఆ రోజు తెచ్చాము. కాంగ్రెసు హాయాంలో మెడికల్ కాలేజి పెడతామంటే, ఆరోజు 12 కాలేజీలు పెట్టి, కొన్ని కాలేజీలు ఆ రోజున్న ముఖ్యమంత్రి తీసుకునే పరిస్థితి వస్తే కోర్టులో ప్రైక్స్ పాస్ ఆ కాలేజీలు పోయిన విషయం మరచి పోలేదు. నేను మెడికల్ కాలేజి పెడతానంటే కాంగ్రెసు పార్టీ అపోజ్ చేసింది. అనంతపూర్ లో నో ట్రస్ట్ క్రింద, నోలోన్, నో ప్రోఫీట్ క్రింద కాలేజి పెట్టాము. అది పని చేయలేదు. ఇప్పుడు పెట్టిన మెడికల్, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల వల్ల రాబోయే సంవత్సరాలలో భారత దేశంలోనే ఎక్కువ మంది టెక్నికల్ మరియు మెడికల్ గ్రాండ్యూయీట్సు మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోనే రాబోతున్నారు. ఇలాంటి కార్బూక్మాలు చేస్తే విజన్ 2020 సాధించటం పెద్ద కష్టం కాదు. విజన్ 2020ని ఎప్పటికప్పుడు రిషైజ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. □ టెక్నాలజీ మారుతుంది. బెస్ట్ ప్రోఫీసన్ మున్నాయి.

1990 నుండి 2000 వరకు ఐటి రంగం బ్రహ్మండంగా ముందుకు పోయింది. ఈ రోజు 2000 సంవత్సరం నుండి బయో టెక్నాలజీ గురించి ప్రపంచం మొత్తం మాటల్లాడుతున్నారు. అది క్లింట్ అయితే చాలా వరకు రెవల్యూషన్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. దాని ఫలితంగా హెల్ప్ లో, అగ్రికల్చర్ లో, ఇండస్ట్రీస్లో బ్రహ్మండమైన పెను మార్పులు వచ్చే అవకాశం ఉంది. అందుకని ప్రభుత్వం విజన్ 2020 ఒకటి అలోచిస్తున్నాము. ఆ విధంగా కొన్ని ఫిగర్స్ చూస్తే కొన్ని అభివృద్ధి కార్బూక్మాలు జరిగాయి. ఇటీవల కొన్ని జిల్లాలలో నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా చూస్తే మంచి గ్రోట్ వచ్చింది.

రా.7.00

ఆ విధంగా 5, 6 సంవత్సరాల కంపారిజన్ ఒకసారి చూస్తే 1994–95 నుంచి 1998–99 వరకు 5 సంవత్సరాలు కంపోర్ చేశాము. ఈ కంపీర్ చేసింది యావరేజ్ గ్రోట్ రేటు చూస్తే తెలంగాణా ప్రాంతం 6.90 ఉంది. అదే మాదిరిగా రాయలసీమ 4.69 ఉంది. కోస్ట్ లో ఆంధ్ర 4.54 శాతం ఉంది. అంటే ఆ బేస్ గ్రోట్ రేట్ నుంచి ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నాయో చూస్తే ఎక్కడ వెనుకబడిన జిల్లాలు ఉన్నాయో ఆ జిల్లాలు పికప్ అయ్యె పరిస్థితి వచ్చింది. అయితే ఇంకా కొన్ని డిఫరెన్సెన్ ఉన్నాయి. హిస్టోరికల్ రీజన్స్ ఉన్నాయి. నేను అందుకే ఆలోచన చేస్తున్నాము. కొన్ని కొన్ని జిల్లాల్లో కొన్ని వసరులు ఉన్నాయి. కొన్ని కొన్ని ప్రైంగ్లు ఉన్నాయి. ఈ రోజు మనం చూస్తే కరీంపగర్ జిల్లాలో 7.34 శాతం గడచిన 5 సంవత్సరాలలో గ్రోట్ రేట్ వచ్చింది. అంటే ఈ రోజు ఏపి-3 వస్తే అగ్రికల్చర్ ఒక పక్కన, ఇండస్ట్రీ ఒక పక్కన, పవర్ జనరేషన్ ఒక పక్కన వస్తే రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లల కంటే ఈ జిల్లా ప్రధమ స్థానంలో వచ్చే అవకాశం వస్తుంది. దానికి తార్కాణం ఇదే అని చెప్పితెలియజీసుకుంటున్నాను.

ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లా బాగా ట్రెడిషనల్గా వ్యవసాయంలో ముందుకు పోయిన జిల్లా. అయితే 6.71 శాతం ఉంది. ఈ 6 సంవత్సరాలలో కరీంనగర్ 7.34 పర్సింట్ ఉంది. ఈ విధంగా అక్కడ కొన్ని వనరులు ఉన్నాయి. అదే విధంగా ఇంకో పక్క వరంగల్ చూస్తే నాకు ఎంతో ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. అంతకు ముందు పేదరికం ఉంది కాని ఇటీవల బాగా పికవ్ అవుతున్నది. 9.59 శాతం ఈ 5 సంవత్సరాలలో గ్రోత్ రేటు పెరిగింది. అంతకు ముందు బేస్ తక్కువగా ఉంది. దాని మీద కంట్రిబ్యూషన్ 3.19 శాతం ఉంబే జివెస్ డిపి కంట్రిబ్యూషన్ జిల్లాల వారిగా గ్రోత్ రేట్ బాగా పెరిగింది. ఆ విధంగా వేరియన్ జిల్లాల్లో చాలా వరకు నా దగ్గర ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంది. అవసరం అయితే చర్చించుకుండాము. చాలా జిల్లాల్లో వనరులు ఉన్నాయి. ఆ జిల్లాల్లో కొన్ని ప్రైంగ్లు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కసుక ఉపయోగించుకుంటే పేదరిక నిర్మాలన సాధ్యం అవుతుంది. దీని కోసం నేను ఆలోచించి డిఫ్రైష్ ప్లానింగ్ బోర్డులో తయారు చేయమంటున్నాను. ఆ జిల్లాల్లో పర్ క్యాపిటా ఇన్కమ్ ఎట్లా ఉంది, ఆ జిల్లాల్లో లిటర్స్ ప్రోగ్రామ్ ఎట్లా ఉంది ఆ జిల్లాల్లో జివెస్ డిపి కంట్రిబ్యూషన్ ఎట్లా ఉంది గ్రోత్ రేట్ ఎట్లా ఉంది అని ఎనలైజ్ చేసుకుని దాని ప్రకారం ప్రణాళిక తయారు చేశాము. ఎక్కడ తప్పు చేసినా కరక్కు చేసుకుంటూ ఎక్కడికక్కడ ఇసైషన్ పెట్టుకుంటే మనం అనుకున్న లక్ష్య సాధన ఈస్ట్ అవుతుంది. చాలా వరకు అన్ని జిల్లాలు మనం అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇవ్వాళ మనం ప్రాదురూపం చూస్తే 7.20 శాతం ఈ 5 సంవత్సరాలలో గ్రోత్ రేటు ఉంది. మిగిలిన జిల్లాలు దీని కంటే ఇంకా ఎక్కువ రావలసిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఆదిలాబాదు జిల్లా చాలా వెనుకబడి ఉంది. రిమోట్ ఏరియా కావడం వర్ల 2.49 శాతం ఉంది. అదే మాదిరిగా కడప 2.63 శాతం, విజయనగరం 3.68 శాతం ఉంది. ఇలాంటి కొన్ని జిల్లాలు వెనుకబడి ఉన్నాయి. ఈ జిల్లాలు అభివృద్ధి చెందవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా మనం అభివృద్ధి చేసుకోగలుగుతాము. సెల్లూరు 3.55 శాతం వచ్చింది. గుంటూరు 3.18 వచ్చింది. ఆ జిల్లాలో వనరులు ఉన్నా కొన్ని ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఇవన్నీ కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఏ జిల్లాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయి, బేస్ ఏ విధంగా పెంచాలి, ఏ విధంగా గ్రోత్ ఇంప్రొవ్ చేయాలి అని జిల్లా ప్రణాళికలు తయారు చేయాలని చెప్పి మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇవన్నీ చూసినప్పుడు మన అందరి ధ్యేయం ఒక్కటి. ఈ రాష్ట్రంలో పేదరికం పోవాలి. సంపద రావాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలి. అందరిని అభివృద్ధి చేయాలి. రాష్ట్రాన్ని సమగ్రంగా ముందుకు తీసుకు పోవాలి. అన్ని రంగాలలో ఎప్పటికేనా ముందుకు తేవడం కోసం ముందు ఉన్నామని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. స్వామి వివేకానంద కోబేషన్ ఒకటి మీకు చదివి వినిపిస్తాను. ఇది ఎక్కువగా కరక్కు అవుతుంది. పోయిన వారు రాలేదు. కనీసం టివిలలో చూస్తుంటారు. కనీసం వారు పోలో అయితే చాలావరకు వారికి మంచి జరుగుతుంది. రాష్ట్రానికి మంచి జరుగుతుంది. అందుకే వారు చాలా స్వప్సంగా చెప్పారు. “we are responsible for what we are and whatever we wish ourselves to be we have the power to make ourselves. If what we are now has been the result of our past action. It certainly follows whatever we wish to be in future can be produced by our present action. So, we have to know how to act.” అంటే ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా కానీ సమాజంలో మన పెద్ద వారు ఏదైతే చేశారో దాని ఫలితం మనం అనుభవిస్తున్నాము. ఈ రోజు మనకు శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్నాయి. మనం కూడా అవన్నీ తెలుసుకుని ఆ విధంగా ప్రారంభిస్తే, ఆ విధంగా ప్రవర్తిస్తే దాని ఫలితాలు రాబోయే వారు భవిష్యత్తులో అనుభవిస్తారు. మనం అందరమూ కలసి ఆ విధంగా ముందుకు పోవాలి. రాబోయే తరాలకు ఆ విధంగా ఉపయోగపడుతుంది. ఆ విధంగా ప్రణాళిక తయారు చేసి దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తే చాలావరకు బాగుపడతామని చెప్పి స్వప్సంగా చెప్పడం జరిగింది. మన మీద మన భవిష్యత్తు ఆధారపడి ఉంది. కాబట్టి మనం అందరమూ కూడా ఆ యాంగిల్లో ముందుకు పోవాలని కోరుకుంటూ మరొకసారి మీరు అందరూ కూడా ఈ గన్నరూ యొక్క తీర్మానాన్ని పూర్తిగా బలపరుస్తూ, ఇంకా మీరు మంచి సజీపత్వ ఇస్తే తీసుకుంటామని చెప్పి తెలియజేస్తూ, సెలను తీసుకుంటున్నాను.

(టిడిపి సభ్యుల మంచి చప్పట్లు)

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రజీనా రెడ్డి:- అధ్యక్ష, నేను నొ ప్రసంగంలో రెండు, మూడు విషయాలు పేర్కొన్నాను. వాటికి క్లారిఫికేషన్ వస్తుందని చెప్పి ఎక్స్పెషన్ చేశాను. ఒకటి. మన రాష్ట్రంలో స్కూల్ స్కూల్ ఇండప్రైస్, సిక్ ఇండప్రైస్ చాలా ఉన్నాయి. వీటి విషయంలో

ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నది? అదే రకంగా అగ్రికల్చర్ ల్యాండ్ విషయంలో కొన్ని పెరిగాయని చెప్పారు కానీ మనకు ఉన్నటువంటి ఏ.పి స్టోట్స్పీక్స్ లో ఓవరాల్గా ఇరిగేషన్ ల్యాండ్ తగ్గింది. ప్రాడక్షన్ కూడా తగ్గింది. అదే రకంగా రైతులు వారికి సంబంధించి ఏ పంట వేయాలి, ఆ పంట వేయడానికి విత్తనాలు ఎక్కడ నుంచి తీసుకు రావాలి ఏది ఎంత ప్రాక్యార్ చేయాలి అను దానిలో వారిని ఎట్లా ఎడ్యుకేట్ చేయాలి అను విషయాన్ని యాస్యాయల్ ప్లాన్ అన్నది మన ప్రభుత్వం పట్టిష్ట చేస్తున్నాము. కానీ చాలా సందర్భాలలో అగ్నస్టో వస్తున్నది. మార్పిలో రైతులు చేసుకునే ప్లాన్ అన్ని రకాలుగా వేసుకుంటున్నప్పుడు ఇది ఎందుకు ఇన్ఫ్రామ్ లో రావడం లేదు? ట్రైమ్లో రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? దేవాదుల ప్రాజెక్టు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామన్నారు. ప్రాజెక్టు డీటెయిల్ రిపోర్టుకు కన్సల్టెన్స్ ను వేయడానికి 8 నెలలు తీసుకుంటే ఎప్పటికి దానిని పూర్తి చేస్తారు? ఏ రకంగా యాక్షన్ తీసుకుంటారు?

స్పెషల్ టీచర్ అపొయింట్మెంట్ విషయంలో చాలామంది హైకోర్సు ఆర్డర్స్ పుల్ఫైర్ చేశారు. ఇంకో బ్యాంకు కూడా హైకోర్సు ఆర్డర్స్ వచ్చాయి. ఆ ఒక్కబ్యాంకు కూడా పుల్ఫైర్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాము. కాలేజెస్కు ఎడ్యుకేషన్కు సంబంధించి పిజి కాలేజీలలోనిట్లు పెరగలేదు. మెడికల్ అండ్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజెస్లో కావలసిన ఫ్యాక్ట్రీస్ లేవు. ప్రాఫార్మ లేరు. ఇంజనీరింగ్ చదివిన వారే ఇంజనీరింగ్కు టీచ్ చేస్తున్నారు. కాబట్టి దాని వల్ల క్వాలిటీ అఫ్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా పోతుందని చెప్పిన దాని విషయంలో కూడా చెప్పాలి.

అదే విధంగా టాక్స్ కలక్షన్ రెవెన్యూ పెంచుతామన్నారు. కానీ ఏ రకంగా పెంచుతామన్నది క్లారిటీ రాలేదు. చివరిగా జన్మభూమి విషయంలో 30 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ అని చెప్పారు. కొన్ని స్టోనెస్లో మంచి నీటి కొరకు 50 శాతం కట్టడానికి మేము తయారుగా ఉన్నామని చెప్పినా కానీ ప్రభుత్వం నుంచి క్లియరెన్స్ ఇప్పండి. కాబట్టి ఎవరైతే, ఎక్కుడైతే 50 శాతం డబ్బు కట్టడానికి తయారుగా ఉన్నారో మంచినిటి కొరకు వారికి ఇప్పండి. వారు చేసిన దానిలో కొంత బెనిఫిట్ తీసుకోవడం కాదు. డిడెలు ఇచ్చిన సందర్భంలో మీరు దానిని పెంటనే యాకైష్ట్ చేసి పట్టికును ఎంకరేజ్ చేయమని కోరుతున్నాము.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర రాపు:- అధ్యక్షా, రెండు విషయాలకు సంబంధించి నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని అభినందిస్తున్నాను. సింగరేణీ కాలరీన్ ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ప్రైవేట్ జేషన్ చేయమని చెప్పిన దానికి అదే విధంగా 6 పాయింట్ ఫౌర్సులా నూరు శాతం చిత్తశుద్ధితో అమలు చేస్తామని మళ్ళీ రీశ్టరేట్ చేయడమే కాకుండా గతంలో జరిగిన మిస్ట్రీస్ ను రెక్కిపై చేయడానికి హామీ ఇచ్చినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. అదే విధంగా ఎన్సెఅర్ఎస్ పికి సంబంధించి 15 లక్షల ఎకరాలకు ఇవ్వాలని గుర్తుమొంట్ ఇదివరకుచెప్పారు. దీనిలో రాజకీయాల కోసమో మరో ఉద్దేశ్యంతోనో చెప్పడం లేదు. *With clean heart I am telling. This has to be ensured.* ఎన్మూర్ చేయాలంటే దానిలో రెండు ఎనామలీన్ ఉన్నాయి. ఎనామలీన్ సెంబర్ వన్ *Unless we supplement water irrigation of 15 lakh acres cannot be ensured.* సప్లైమెంటేషన్ అవసరం ఉంది. రెండవది - కెనాల్ క్యారీయింగ్ కెపాసిటీ శ్రీరాంపాగర్కు ఎల్లోమ్ డిసి కి మధ్య ఉన్న క్యారీయింగ్ *It is originally designed for 7009 cusecs.* కానీ యాక్యూపల్గా రియలైజేషన్ వస్తున్నది 6000 క్యాసెక్స్ ఉంది. నేను గతంలో మినిస్టర్గా పని చేసినప్పుడు సిఇగారితో మాటలాడాను. నా నియోజక వర్గంలో మంచి నీటి కోసం ఎల్లోమ్ డి లెవల్సు రెయిజ్ చేయాలని ఫ్యాఫ్గా రావాలని అడిగితే అప్పుడు మారుతే గారు ఉన్నారు. బహుళ ఇప్పుడు కూడా వారే ఉన్నారనుకుంటున్నాను. వారు కరక్కు చెప్పింది ఏమంటే 6000 క్యాసెక్స్ కంటే మించి కెపాసిటీ లేదు దానిలో ఏ ఒక్క పండ క్యాసెక్స్ ఎక్కువ పదిలినా కాలువ బద్దలపుతుందని చెప్పడం జరిగింది. *With my personal experience I am telling. Nothing politics. This needs to be looked at very seriously.* అక్కడ 6 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్ ఉంది. దాని తరువాత ఇంకా క్రిందకు వెళుతే ఫర్మర్గా ఇంకో రెండు, మూడు జిల్లాలు వెళుతే ఎల్లోమ్ డి నుంచి చేసిన డిజైన్ చేసింది ఏర్పైతే ఉన్నదో *that is designed for 8006 cusecs.*

రా.7.10

యక్కాయల్గా ఎంత వస్తుందో తెలియదు. అనలు హాడాఫ్ గవర్న్మెంట్ ముఖ్యమంత్రి గారు రెప్యూ చేస్తే తప్ప అది ఎన్నమ్ముగు కాదు అని చెబుతున్నాను. దీని పైన ప్రభుత్వం దృష్టి సారించాలని రిక్వెష్ట్ చేస్తున్నాను. తెలుగు పండిట్ తెలంగాణా పది జిల్లాల్లో ఆగిపోయింది. వారికి ఏజ్ లిమిట్ అయిపోయే సమయ వస్తున్నది. మొన్సుటికి బారియర్గా ఉన్నటువంటి హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ కూడా ఇచ్చింది. వారు కొంత మంది సష్టపోయే ప్రమాదం ఉంది. హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ పచ్చింది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రి గారు కలుగజేసుకుని తెలుగు పండిట్కు వీలయినంత త్వరలో ఆర్డర్ అయిపోతే ఏజ్ బార్ కాకుండా కొంతమందికి న్యాయం జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. తెలంగాణాలో పది జిల్లాలు సఫర్ అవుతున్నాయి కాబట్టి దాని మీద ఇమీడియట్గా య్యాక్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

దాని తరువాత బచావత్ అవ్వార్డ్ గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. బచావత్ అవ్వార్డ్ ఇచ్చేది ఇంటర్వెస్ట్ డిన్పుయ్యు బచావత్ వారు సిటీల్ చేస్తారు. The Bachawat Award has very clearly stated in its Tribunal Award that within the State allocation స్టేట్ గవర్న్మెంట్కు పసర్ట్ లేవని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు అంగీకరిస్తున్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతానికి చేస్తాము అన్నారు. దాని కోసం నేను కృష్ణాలో ఎంత ఫీర్ తెలంగాణాకు కేటాయిస్తారో ఒకసారి చెబితే ప్రజలకు విశ్వసనీయత వస్తుంది. ప్రాజెక్టు ఏ పద్ధతిలో అన్నది లిష్ట్ గ్రావిటీనా అన్నది ఆలోచన చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి దాని మీద కూడా లైట్ ఫోకస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

దాని తరువాత ఎక్స్‌ట్రీమిజమ్ గురించి. ఎరాడికేట్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. డెఫినిట్గా నాకు ఉన్న పరిజ్ఞానం ప్రకారం ఈ రోజు ఎక్స్‌ట్రీమిస్టులు గా పని చేసే వారు ఎవరూ కూడా ఎక్స్‌ట్రీమిస్టులుగా కంటిన్యూ కావాలని ఎవరూ కోరుకోరు. మానవ వైజం కాదు. కొన్ని పరిస్థితుల వల్ల ప్రోద్భుతం వల్ల రకరకాల పరిణామ క్రమాల వల్ల ఎక్స్‌ట్రీమిజమ్ వస్తుంది తప్ప ఇంకోకటి కాదు. గ్లోబ్ వ్యాప్తంగా ఉండే ఎక్స్‌ట్రీమిస్టులు కూడా బేస్ ఆన్ వేరియన్ రీజన్స్ ఉండవచ్చు. మన దగ్గర ఉన్న ఎక్స్‌ట్రీమిజమ్ కూడా కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో పచ్చింది. దాని నివారణ మీరు చాలా యంచిపియస్గా చెప్పారు. Unless we ensure peace by whatever way it is, your goals cannot be achieved. It is impossible. Next to impossible. వచ్చే ఇష్టెష్ట్మెంట్ కూడా రాదు. We cannot attract investments. ఈ రోజున నక్కలైట్లు వారంతట వారు ముందుకు పచ్చి తప్పకుండా పీన్ రావలసిన అవసరం ఉంది. At any cost we have to maintain peace. అందుకోసం మీరు కూడా స్వందించి అభిల పశ్చ సమావేశం పెట్టారు. నా రిక్వెష్ట్ గవర్న్మెంట్ యాజిమాన్య బాధ్యత కాబట్టి రక్తపాతం బంద్ కావాలి. గవర్న్మెంట్ వైపు నుంచి కాల్ ఇవ్వండి. From whatever and whichever side it isుమాగ్యానిమన్గా మీరు ఏదైతే గవర్న్మెంట్ ఉంచి జరుగుతున్నదని భావిస్తున్నారో దానిని అపు చేస్తామని చెప్పండి. At the same time, we are appealing to you. రక్తపాతం అపమని, కిల్లింగ్స్ బంద్ చేయమని అపీల్ చేయండి. వారు రెస్పాండ్ కాకపోతే సమాజమే వారిని చూస్తుంది. They will be taken to task by the society. కాబట్టి మాగ్యానిమన్గా ప్రభుత్వ పరంగానే ఒక కాల్ ఇచ్చే ప్రయత్నం చేసి చ్చులు జరపడానికి కన్జెనియల్ అల్ఫాస్ట్పియర్ క్లియెంట్ చేయగలిగితే డెఫినిట్గా కొంత ఘరితం వస్తుందని బయట అనుకుంటున్నారు. ఆ దిశగా హోం మినిస్టర్ గారు, ముఖ్యమంత్రి గారు లోతుగా ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. రక్తపాతం స్టేషన్ చేయడానికి, లైఫ్ సేవ్ చేయడానికి అటువంటి చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

కరెంటు బిల్లుల గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు కర్రాటుకతో కంపేర్ చేశారు. అక్కడ మీటర్ వ్యవసాయ కనెక్షన్స్ పెట్టుకోమని చెప్పారు. ఈ రోజు పరిస్థితి ఎట్లా పోతుంది అంటే I think the Chief Minister will definitely agree with me. తెలంగాణా ప్రాంతంలో రెగ్యులేషన్ ఆఫ్ కనెక్షన్స్ చేస్తాము అంటే ముందు ఒక జమానాలో హాచ్చి కి రు. 500 లు

ఉండేది. దాని తరువాత హాచీపికి రు.1000 లు అన్నారు. ఆ హాచీపికి రు.1000 లు కట్టేదానికి దళిత రైతులకు స్క్యూల్ అండ్ మార్కీసల్ ఫార్మస్కు , బసి రైతులకు, బసి రైతులకు కాని ప్రాబ్లమ్ ఉంది. ఈ రోజు ట్రాన్స్కో వారు గైడ్లైన్ ఇస్యూ చేసి లైన్ కాస్ట్ బేర్ చేయమంటున్నారు. తెలంగాణ రైతులకు 30, 40 వేలు బావి తప్పడానికి అవుతుంది. హాచీపికి రు.1000 లు కట్టాలి. లైన్ కాస్ట్ ఎంత బేర్ చేయాలి? రైతులకు ఈ కెపాసిటీ ఉందా? Let us be practical. బయట జరుగుతున్నది ఏమంటే దానిని బట్టి ఏదైతే వ్యవసాయ కనెక్షన్ ఇస్ట్రేమని చెబుతున్నారో మీకు ఇచ్చే ఇష్టం లేదు. You are not interested in extending agricultural connections. 40, 50, 60 వేలు కట్టాలంటే పెద్ద రైతులే కడతారు. Once again, I am requesting, as a special case, till you achieve projects for Telangana area ఈ లైన్ కాస్ట్ తీసివేయండి. రైతుకు పాత పద్ధతిలో కరింటు ఇష్టండి. శ్రీ పవర్ ఇష్టమని చెప్పి మరొకసారి కోరుతున్నాను.

డా. ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి(అలంపూర్):- అధ్యక్షు, అనంతపురం తరువాత మహబూబ్ నగర్ దరిద్ర జిల్లా అని దత్తత తీసుకున్న ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలుసు. పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల విషయంలో గతంలో వారు ఒక హామీ ఇచ్చారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద పూర్తి చేస్తాము అన్నారు. గతంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడక ముందు గద్వాల అలంపూర్ ప్రాంతం అంతా రాయచూర్ జిల్లాలో ఉన్నాయి. రాయచూర్ జిల్లాలో ఉన్నప్పుడు తుంగభద్రా డ్యూమ్ నుంచి రెండు లక్షల ఎకరాలకు గద్వాల్, అలంపూర్ లకు వాటర్ రావాలని కాంటెంప్లీట్ చేశారు. అప్పర్ కృష్ణా నుంచి 2.50 లక్షల ఎకరాలకు రావాలి. నెట్టంపాడు ప్రాజెక్టు నుంచి రెండు లక్షల ఎకరాలకు, బీమా ప్రాజెక్టు నుంచి రెండు లక్షల ఎకరాలకు ఈ విధంగా 1956 కి ముందు 10 లక్షల ఎకరాలకు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు వచ్చేది. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఈ 10 లక్షల ఎకరాలు పూర్తిగా పోయాయి. కాలువలు బోర్డర్ దగ్గర ఆగిపోయాయి. రెండు భాషలు కన్నడ, తెలుగు మాటల్డాడేవారు. ఈ రోజు కన్నడ మర్మిపోయారు. ఒక్క తెలుగు భాష, మాటల్డాడుతున్నారు. నీరు పోయింది. రెండవ భాష పోయింది. చంద్రబాబు నాయడు గారు దీని పైన చాలా ప్రత్యేకమైన ప్రైమ చూపిస్తే కానీ డెవలప్ కాదు. ఆర్డిఎస్ కెనాల్ విషయంలో గతంలో నేను ఒక విషయం చెప్పాను. ఆర్డిఎస్ డిఫెక్షన్ డిజైన్ వల్ రావలసిన 169 టిఎమ్సిలు ఈనాడు రియలైజ్ కావడం లేదు. 770 క్యాసెన్స్ కు గాను 480 క్యాసెన్స్ ఈ రోజు రియలైజ్ అవుతున్నాయి. దాని వల్ 87 వేల ఎకరాలకు గాను 40 వేల ఎకరాలు సాగుబడి క్రిందకు వచ్చింది.

(ఒల్)

నేను చర్చలో పాల్గొనలేదు. క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను.

మేడమ్ స్పీకర్:- చర్చలో పాల్గొనలేదని చర్చ చేస్తాను అంటే ఎలా? క్లారిఫికేషన్ అడగండి.

డా. ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి:- ఆర్డిఎస్ దానిని పూర్తిగా గద్వాల్ అలంపూర్ లకు రియలైజ్ కావడానికి 16.9 టిఎమ్సిలు రావడానికి కాలువ వెడల్పు చేయడం అవసరం. దానికి ల్యాండ్ అక్విజషన్ అవసరం లేదు. ల్యాండ్ ఉంది. కాలువ వెడల్పు చేస్తే 770 క్యాసెన్స్ రావడానికి పూర్తి అవకాశం ఉంది. కనుక ముఖ్యమంత్రి గారు రు.32 కోట్లలో కాలువ వెడల్పు చేయించినట్లయితే రావలసిన వాటర్ వస్తుంది. 87 వేల ఎకరాలు సాగుబడి క్రిందకు వస్తుంది.

అధ్యక్షు, ముఖ్యమంత్రి గారు జారాల కెనాల్, ఆర్డిఎస్ కెనాల్ సంధానం చేస్తూ లింక్ ఛానల్కు ఫోండెషన్ స్టోన్ వేశారు. దానికి డబ్బు రిలీజ్ చేశారు. పూర్తి కావచ్చింది. కానీ రీగ్రడేషన్ కాకపోవడం వల్ జారాల నీరు ఆర్డిఎస్కు ఎక్కుడా కలిసే ప్రస్తుతి

ఉండదు. కాబట్టి రు.12 కోట్లు అయితే అది పూర్తి అవుతుంది. ఈ నాడు రు.4.00 కోట్లు ఇచ్చి అది రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామంటే 4 సంవత్సరాలు దాటి 5 వ సంవత్సరం ఎంటర్ అవుతున్నాము. ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు? రు.12 కోట్లు ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులోనైనా ఇరిగేషన్ బడ్జెటులో మినిషర్ గారు పెడతారా? అదే విధంగా ముఖ్యమంత్రి గారు చీరవ తీసుకుంటారా?

మేడమ్ స్పీకర్:- మీరు క్లారిఫికేషన్ అడిగితే బాగుంటుంది.

డా. ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి:- ముఖ్యమైన పాయింట్ చెబుతున్నాము. నేను ముందే చెప్పాను. డిబీటో పాల్గొనలేదు. This is a burning issue. మీరు కొంచెన మాతో సహకరించాలి. బర్బుగ్ ఇస్రాయిల్ ప్రాభుత్వమై ఉన్న డిఫ్రెక్షన్. అనంతపురం తరువాత మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా. ముఖ్యమంత్రి గారి దత్తత జిల్లా. అందుకే కల్వకుర్తి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్కు ఫౌండేషన్ వేశారు. కాని డబ్బులు కేటాయింపులు సరిగా లేదు. అదే విధంగా లేట్స్ట్ టెక్నులజీ వచ్చింది. పుట్టంగండి పోయి చూశాము. చాలా చక్కటి టెక్నులజీ వచ్చింది. త్వరగా రెండు, మూడు లిఫ్ట్లలతో వాటర్ ఇష్టడానికి అవకాశం ఉంది. కనుక ఆ టెక్నులజీ వాడి పుట్టంగండి తరహాలో ఈ కల్వకుర్తికి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ చేయాలని మనని చేస్తున్నాము. వాల్క్షికి అంబేడ్కర్ ఆహజ్ యోజన ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. మునిసిపాలిటీలకు ఇవ్వాలని. నగర పంచాయతీలకు వాటిని వర్తింప చేస్తారా?

రా. 7-20

బ్రోక్కు తాలూకాకు ఒక నగర పంచాయతీగా గుర్తింపు వున్నది. తెలంగాణా జిల్లాలో 20 వేల బోర్డెన్స్కు గాను సుమారుగా 14,000 బోర్డెన్స్ వున్నాయి. వారు చెప్పినట్లు పెట్టుబడి పెట్టి వాటర్ లిఫ్ట్ చేస్తే ఇన్పుట్ కాస్ట్ పెరిగిసోతుంది. మినిమమ్ సపోర్ట్ ప్రైయిన్ రైతుకు రావడం లేదు. దీని పలన మిగతా ప్రాంతాల రైతులతో పోల్చుకున్నప్పుడు తెలంగాణా రైతు బాగు పడడం లేదు. తెలంగాణా రైతుకు క్రాప్ సబ్సిడీ ఇష్టడానికి, బోర్డెన్స్కు కరెంట్ ప్రీగా ఇష్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకుంటుందా? గ్రోత్ రేటు విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు స్టోట్సీస్క్స్ చెప్పారు. తెలంగాణా ప్రాంతం ఈనాడు అభివృద్ధి జరుగుతుంది మిగతా ప్రాంతాలతో పోల్చిసప్పుడు ఈసెన్ కోస్ట్ ప్రాంతం అన్నప్పుడు వారు ఏ దానిలో సుంచి ఆ గ్రోత్ రేటు కోట్ చేశారో తెలియదు కానీ వరంగల్ తరువాత కరీంనగర్ మిగతాది అదిలాబాద్ లాస్ట్ అన్నారు. ఈ స్టోట్సీస్క్స్ ఎలా పుంచాయంటే ఎవరి కన్ఫీడన్యంగ్ వారికి పుంచాయి. They compared stastistics. Whatever rainfall stated is suggestive. Whatever conceded is secretive. కనుక మనకు తోచినట్లు స్టోట్సీస్క్స్ ఇష్టడం మనం ఏర్పాటు చేసుకుంటాము. ఆ విధంగా గాకుండా రియల్ గ్రోత్ వున్నదా, లేదా అనేది వారు చెప్పాలి.

డా. కె. లక్ష్మీ(ముఖ్యమంత్రి):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు పర్సిక్యులర్గా అర్బ్స్ హాసింగ్ విషయం ప్రస్తావించినప్పుడు ఈ సంవత్సరం 50 వేల ఇళ్లు వస్తున్నాయనే విషయం తెలియజేశారు. అంతేగాకుండా మిగతా పున్న ఇభ్యందులు స్థలాభావం పలన పట్టణాలలో ఈ హాసింగ్ టీక్స్ చేయడం లేదనే విషయాన్ని వారు ప్రస్తావించారు. ఈ మూడు యాస్ట్రిక్షన్లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విధాన నిర్ణయం తీసుకున్నట్లుయితే తప్పకుండా హాసింగ్ యాక్ట్ విలీ పెరగడమే గాకుండా రెవిన్యూన్ కూడా పెరిగే అవకాశం వున్నది. వారి దృష్టిలో పున్నది కాబట్టి మరొకసారి దీని మీద నిర్ణయం తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఇది అర్బ్స్ ల్యాండ్ సీలింగ్. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ పాటికి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది. మిగతా రాష్ట్రాలు కూడా ముందుకు వస్తున్నాయి. కాబట్టి మన ప్రభుత్వం కూడా అమెండ్మెంట్ కానీ లేకపోతే పూర్తిగా ఎత్తి వేసి నిర్ణయం ఏదైనా తీసుకున్నట్లుయితే హాసింగ్ యాక్ట్ విలీ పెరిగే అవకాశం వున్నది.

సేపన్ వైట్ డ్యూక్ స్టోట్ డ్యూక్ 14 శాతం పుంటే అదే ఈ రోజు ఇక్కడ రాష్ట్రాలో కొనసాగుతున్నది. రిజిస్ట్రేషన్ వ్యాల్యూ ల్యాండ్ వ్యాల్యూ పెరగడం పలన విపరీతంగా స్టోట్ డ్యూక్ చెల్లించలేకుండా బినామీ ట్రాష్ట్ క్లాస్స్ జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ఈ

రోజు అన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా యాపరేజ్ 4 నుంచి 5 శాతం స్టోర్ దూటీ తగ్గించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా దీని మీద ఆలోచన చేసినట్లయితే రెవిస్యూ బాగా పెరిగే అవకాశం పున్చుది. బినామీ ట్రాన్స్ఫోర్మేషన్ తగ్గి అవకాశాలు పున్చుయి. అదే విధంగా ఎస్సుడు బోట్ డేటెడ్ అయినా ఈ రెంట్ కంట్రోల్ యాస్ట్ కూడా ఈ రోజు ముఖ్యంగా సిటీస్ లో, ప్రైవేట్ కంగా సంవత్సరాల తరబడి కోర్టులలో కేసులు, వివాదాలు కొనసాగుతున్నాయి. అది కూడా ఎత్తి వేసి రెంట్ కంట్రోల్ ఎత్తి వేస్తే భాగుంటుంది.

కాలేజీ విషయం ప్రస్తావించారు. కాలేజీలకు గైడ్లైన్స్ ఇచ్చి ఏ విధంగా చేస్తున్నారో అలాగే ఈ ఆయుర్వేదిక్ మెడికల్ కాలేజీల విషయంలో మొన్న ప్రభుత్వం ఆడ్వట్టెజ్మెంట్ ఇచ్చినపుటికి కూడా రంగారట్టి డిస్ట్రిక్ట్, పరంగల్, తిరుపతి, వైజుగల్లలో అస్ట్రికేషన్ కాల్ఫార్ చేస్తే ఈ మారుతీ కమిటీ గైడ్లైన్స్ వల్ల చాలామంది ముందుకు రాకపోవడం, కేవలం ఇద్దరు మాత్రమే ధరఖాస్తు పెట్టడం, ఒక నెల ఎక్స్టెండ్ చేసినా కానీ ఎప్పురు ముందుకు రాలేదు. కాబట్టి దీనిని కూడా ఎంకరేజ్ చేయాలంటే మిగతా రాష్ట్రాలలో ఏదైతే ఈ సెంట్రల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా మెడిసిన్స్ వారి యొక్క గైడ్లైన్స్ పున్చాయా దాని ప్రకారం నెఛినట్లయితే దానిని కూడా మనం ఈ కాలేజీలకు ఎంకరేజ్ చేసిన వాళ్ళం అస్తుతాము. ముఖ్యమంత్రిగారు దీని మీద సృందించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గుమ్మడి నరసయ్య:- అధ్యక్షుడు, గవర్నర్ ప్రసంగం మీద ముఖ్యమంత్రిగారి సమాధానం చాలా బాగా అనిపించినా అందులో కొన్ని విషయాలు అవాస్తవాలు అని నాకనిపిస్తున్నది. 9 గంటలు కరెంటు ఇస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కానీ వల్లె గ్రామాలలో రాత్రి కరెంట్ పుంటే పగలు పుండరు. పగలు కరెంట్ పుంటే రాత్రి పుండరు. నా నియోజక వర్గం పూర్తిగా అటవీ ప్రాంతం . వారానికి రెండు రోజులు ఆ ప్రాంతంలో కరెంటు పుంటే చాలా సంతోషం . ఆవిషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారికి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఉద్యోగాల విషయానికి సంబంధించి చాలా మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చామని, ఇంకా ఇవ్వవలసిని పున్చాయాన్నారు, చాలా సంతోషం . కాని ఎస్.ఎస్., ఎస్.టి. లకు సంబంధించిన 2500 బ్యాక్లర్గ్ పోస్టులు భారీగా పున్చాయి. వాటి భర్తీ విషయం ఏమీ చెప్పాలేదు. అలాగే సిగరేణి కాలరీస్ ను ప్రైవేట్ చేయడం లేదని చెప్పారు, చాలా సంతోషం . కాని ఇప్పటికే ఆరు జోన్సు ప్రైవేట్ చేశారు. ఇప్పుడు కొత్తగా ప్రారంభం చేయబోయే ప్రాజెక్టులను ప్రైవేటువాళ్ళకు ఇచ్చారు. ఉదాహరణకు వాయుగుండం ప్రాజెక్టును ప్రైవేటువాళ్ళకు ఇచ్చారు.

శ్రీ రెడ్డి సత్యనారాయణః అధ్యక్షుడు, చాలా ముఖ్యమైన విషయం . పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించి అందరికీ తెలుసు . కీర్తి శేషులు టంగుటూరి ప్రకాశం సంతులుగారు మధ్రాసులో ముఖ్యమంత్రిగా పున్చుపుడు తోంటి రామమూర్తిగారిని స్పెషల్ అడ్వయిజర్గా వేసి రూ.200 కోట్లతో రామపాస్కుల్ అనే ఒక ప్రణాళిక మొట్టమొదట తయారు చేయబడింది. తర్వాత అది పోలవరం ప్రాజెక్టుగా మార్పబడింది. అయిదారు జిల్లాలకు ఎంతో ఉపయోగపడే ప్రాజెక్టు ఇది. దానిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం టీక్స్ చేయాలంటే సాధ్యం కాదేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను. అందుచేత నేపథ్య ప్రాజెక్టుగా దీన్ని తీసుకుని అత్యంత ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి(మండలింగం): అనంతపురం జిల్లాను కరువు జిల్లాగా గుర్తించి, అక్కడి ప్రజలను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఒక ప్రత్యేకమైన ప్యాకేజీ ప్రకటించినందుకు జిల్లా తరఫున వారికి హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. వారు చాలాసార్లు మాకు సహాయం చేశారు. అయితే మరీ మూడు, నాలుగు కోర్టులు మాత్రమే పున్చాయి, దయచేసి వాటిని సెరవేర్పువలసిందిగా కోరుతున్నాను. కదిరి తాలూకాలో ఈస్ట్,

వెష్ట్ రెండు రెస్ట్రోల్యూన్స్ యాయి. అవి విపరీతమైన నష్టాలలో రన్ అవుతున్నాయి. మాకు వది మండలాలున్నాయి. అయితే అక్కడ ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ గాని వైరల్ గాని లేక ప్రజలు ఇఖ్యంది పడుతున్నారు. దయచేసి మా రెస్ట్రోలను ట్రాన్స్ఫోర్మర్ లో విలీనమైనా చేయండి, లేదా 20 ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ అయినా బాకీ ఇచ్చి ఆదుకోవసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

పుడ్ ఫర్ హర్స్ వల్ల అనంతపురం జిల్లాలో చాలా మంది వలస పోకుండా వున్నారు. ఈ కార్బోకమం క్రింద ఇంకా 50వేలో, లక్ష క్వింటాల్లో బియ్యం అదనంగా ఇచ్చి ఈ జిల్లాను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ప్రివేటు ట్యాంక్సును దయచేసి రిపీరీకి అనుమతిస్తే జిల్లా సస్యశాఖామంలం అవుతుందని తమరిని హృదయపూర్వకంగా కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. నెంకట రమణారెడ్డి (మెట్సల్): అధ్యక్షా, గతంలో వీకర్ సెక్షన్స్ హాసింగ్ ప్రోగ్రాం క్రింద ఇష్టు కట్టుకోవడానికి చాలామంది ముందుకు వచ్చే వారు. ఇప్పుడు ఇచ్చే రూ. 17500 లు వారికి సరిపోవడం లేదు. దానికి అదనంగా ఇచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద వుందా? గతంలో వున్న డార్స్ ఏరియాస్ కాక ఇప్పుడు ఇంకా అదనంగా మరికొన్ని మండలాలను డార్స్ ఏరియాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. వీటికి సంబంధించి ప్రత్యేకంగా సాగునీటి, త్రాగునీటి వసతుల కోసం ఏదైనా ప్రతిపాదన వుందా? ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ విషయంలో మా కరీంనగర్ జిల్లాలో రూ.20వేల వరకు రైతులు భర్యు పెడుతున్నారు, అధికారులు వారిని దోషకుంటున్నారు. కనుక ఈవిధంగా జరగకుండా ప్రభుత్వం ఏవైనా చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుందా?

శ్రీ ఆర్. పాపారావు(సిరిసిల్లా): అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రసంగంలో అపారోల్ పారుగులు ఎక్కడెక్కడ ఏర్పాటు చేయుట గురించి చెప్పడం జరిగింది. నేను జ్ఞాపకం చేసిన తరువాత దానిని సిరిసిల్లాలో కుడా ఏర్పాటు చేయు విషయంలో హామీ ఇచ్చినందులకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. సిరిసిల్లాలో ఏర్పాటు చేసే విషయం అఖరుకు చెప్పారు, అలా కాకుండా మొట్టమొదటిగా లిస్ట్లో సిరిసిల్లాను చేర్చి తప్పకుండా అపారోల్ పార్సు ఇస్తారనే విషయం వారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

డా. ఎం . పెదరత్తయ్య(ప్రత్యేకిపాడు): అధ్యక్షా, పులిచింతల ప్రాజెక్టు విషయంలో కొన్ని వర్గాలలో వేరే అభిప్రాయం వున్నది. ఎందుకంటే కృష్ణా డెల్టా కాకుండా పులిచింతల బ్యాలేన్సింగ్ రిజర్వాయర్ నిర్మిస్తే, ఆ క్యాచ్మెంట్ ఏరియాలో వుండే నీరు వచ్చి ఆ రిజర్వాయర్లో చేరడం వల్ల కొంత ఎస్యూర్డ్ వాటర్ సేవ్ కావడానికి స్నోప్ వుంది. ఆ ఎస్యూర్డ్ వాటర్ తో ఎన్వెసపి, శ్రీశైలం ఇలాంటి వాటికి ఎక్కడ అవసరముంటే అక్కడ సర్వబాటు చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. కాబట్టి ఇది ఏదో ఒక ప్రాంతానికి నష్టం, మరొక ప్రాంతానికి లాభం అనేది లేదు. ఎస్యూర్డ్ వాటర్తోబాటు పవర్ జనరేషన్కు కూడా స్నోప్ వున్నది. కాబట్టి దీనిని ఆలోచించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

రా.7.30

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇంప్రైనారెడ్డిగారు మరల స్కోల్ స్కూల్ ఇండస్ట్రీస్ గురించి మాట్లాడారు. స్కోల్ స్కూల్ ఇండస్ట్రీస్ ను కూడా మనం రక్షించుకోవసిన అవసరం వున్నది. స్కోల్ స్కూల్ ఇండస్ట్రీస్ ను పెద్దవెత్తున మనం కాపాడుకుంటే తప్ప ఎంప్లాయ్ మొంటు జనరేషన్ వుండదు. దీనికి కూడా కమిటీ వేళాము. కాన్సంబ్లేషన్ చేస్తున్నాం, ఆవిధంగా ఎప్పటికప్పుడు స్టడీ చేసుకుని స్కోల్ స్కూల్ ఇండస్ట్రీస్ ను రివైవ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అగ్రికల్చర్ ల్యాండు గురించి, ప్రాడక్షన్ వీలీ గురించి, క్రోప్ పర్టిక్యూలర్ గురించి, ప్లానింగ్ గురించి చెప్పారు. అందుకుని కేబినెట్ సబ్కమిటీ చాలా థోరోగ్ స్టడీ చేస్తున్నది. ఎప్పటికప్పుడు పంటలు మార్కులోగడం, ఏ పంటలు పేస్టే గిట్టుబాటు ధరలు వస్తాయి, అదే మాదిరిగా కాస్ట్ తగ్గించుకోవాలి, ట్రైయినింగ్ ఎలా ఇవ్వాలి, ప్రాడక్షన్ వీలీ ఎలా పెంచాలి, సాయిల్ టెస్టింగ్ మొదలైనవన్నీ కూడా ఇంటిగేట్

చేయబోతున్నాం . దీనికి సంబం ధించి అందరి నజెపన్న తీసుకుని పైనలైజ్ చేస్తాం . ప్రతి సంవత్సరం వంటలు వేసే ముందు కావు అడవ్వుగా ఈ విషయాలన్నీ ఎనోస్ చేస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

దేవాదుల ప్రాజెక్టు చాలా క్లియర్ కటగా పుంది. నేను శ్రీహరిగారికి కూడా చెప్పాను. చంద్రశేఖర్ గారు చెప్పినట్లు ఫ్లో కెనాలు వల్ల కొన్ని లాభాలున్నా, అల్సిమేట్గా దేవాదుల వాటర్ డిపెండబిలిటీ ఎక్కువగా పుంటుంది దీన్ని ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరం పుస్తది. అందువల్ల దేవాదుల విషయంలో కమిటీమెంట్లో పున్నాం . దీనికి సంబంధించిన విషయాలన్నింటినీ వీలైనంత త్వరగా ఇంప్లిమెంట్ చేసేలా మానీటర్ చేస్తున్నాను. ఆవిధంగా టార్డెట్ పెట్టుకుని, ఆ టార్డెట్కు అటో ఇటో చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం .

ఈరోజు పి.జి. కాలేజీలలో సీట్లు విషయం మాట్లాడారు. టీచర్స్ పైకోర్సు ఆర్డర్ గురించి మాట్లాడారు. ఎప్పటికపుడు మెడికల్ మరియు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలోని సీట్లను స్థీమ్లైన్ చేస్తున్నాం . ఈరోజు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో ఫ్యాక్టీని బాగా పెట్టి పి.జి. సీట్లను పెంచుతున్నాము. మెడికల్ కాలేజీ పి.జి. సీట్లను కూడా పెంచుతున్నాం . మంచి స్టోడెంట్ పస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు ఐ.టి. కి సంబంధించి విదేశాలకు వెళ్లిన వారు ఈనాడు మన రాష్ట్రానికి తిరిగి వచ్చే పరిస్థితి పస్తున్నది.

పుడ్ ఫర్ పర్క్ వల్ల కొన్ని కొన్ని నియోజకవర్గాలలో బాగా డబ్బులు ఖర్చు చేయడం వల్ల అసెట్ వచ్చే అవకాశం పుంది. రిప్లైజ్ గైడ్ లైన్ ఇష్ట్యా చేశాం . ప్రతి నియోజకవర్గానికి ఒక కోటి రూపాయల విలువ చేసే పనులు టీక్ప్ చేయమని, రూ.35 లక్షలు అక్కడ ఖర్చు పెడితే, రూ.35 లక్షల డబ్బు, రూ.35 లక్షల విలువ చేసే బియ్యం ఇస్తామని పనులు ఇమ్మిడియెట్ అంతటా యూనిఫార్మ్స్గా జరగాలని ఒక వేళ ఒకటి, రెండు నియోజకవర్గాలలో చేయకపోతే వాళ్ళ జిల్లాలో అడ్షన్ చేసుకోమని, ఆవిధంగా ఆ జిల్లా మంత్రిగారికి అధికారాలు ఇస్తున్నాం . దీని వల్ల యూనిఫార్మ్స్గా డెవలప్మెంటు అపుతుంది. ఇంద్రజిత్ గార్డ్ గారు మాట్లాడిన దానిపై కొంత డబ్బు ఎగ్జాప్ట్ అయిన తర్వాత మళ్ళీ ఏవిధంగా చేయాలో ఆలోచన చేస్తాం . ముత్యంరెడ్డి గారి నియోజకవర్గంలో రూ.5.70కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. పనులు బాగా జరుగువచ్చేమో గాని ఒక నియోజకవర్గంలో అన్ని పనులు చేసినా మిగిలినని బ్యాలెన్స్ కావలసిన అవసరం పుస్తది.

ట్యూన్స్, నాన్ ట్యూన్స్ రెవెన్యూస్లలో రాబోయే సంవత్సరాలలో ప్లాన్ చేస్తున్నామని అంటున్నారు, ఏవిధంగా పెంచుతారని వారు అడిగారు. హిస్టోరికల్ ట్రైండ్స్ పున్నాయి, వాటిని బేసిక్గా పెట్టుకుని అడిపసల్ ట్యూన్స్ ప్రోట్ రేటు తీసుకున్నాం . సేల్స్ ట్యూన్స్ విషయంలో 11 నుంచి 15 శాతం 2002-2007 వరకు తీసుకునాసం . ఎప్పైజ్ విషయంపలో పది నుంచి పదిహేను శాతం, మోటార్ వెహికల్ ట్యూన్స్ పదకొండు నుంచి పదమూడు శాతం, స్టోర్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ విషయంలో పది నుంచి పస్సెండు శాతం తీసుకున్నాం . ఈవిధంగా నేపసల్ గ్రోత్ రేటు తీసుకుని ఎక్కుడా కూడా పిల్సరేజ్ లేకుండా, ఎవేప్స్ లేకుంపదా ఇప్సీన్ ఆలోచన చేస్తున్నాం . ఈరోజు చెక్సోస్టులలో నీడియో కెమెరాలను పెట్టి, డైరెక్ట్గా అక్కడ నుంచి మానీటరింగ్ చేసే పరిస్థితి పచ్చాం . దీనివల్ల చాలా పరకు కంట్రోల్ అయ్యే పరిస్థితి పస్తునది. ఈరోజు చంద్రశేఖర్ రాపు గారు ఎన్ఱార్ఎన్సి గురించి మాట్లాడారు. కాకలీయ కెనాల్కు సంబంధించి 8600 క్రూసెస్క్స్ పెట్టాము, బిలో ఎల్విండి 8500 క్రూసెస్క్స్ ప్రకారం పంద కోట్లు ఎపి-3లో పెట్టాం . అవసరమైన వారిచ్చిన నజెపన్సును ఎగ్గామిన్ చేస్తాం . ఏవిధంగా ప్రికాప్స్ తీసుకోవాలో ఆలోచిస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. తెలుగు పండిట్ గురించి చెప్పారు, ఆ విషయం గురించి నాకు ఐడియా లేదు. పైకోర్సు విషయం కూడా చెప్పారు. దాన్ని ఏవిధంగా చేయాలో ఆలోచించి, న్యాయంగా పుంటే తప్పకుండా చేస్తాం . అదే ఏధంగా ఎక్కుమిస్ట్సుకు సంబంధించి కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. అని కూడా ఆలోచిస్తామని. మొన్సు ఆల్ పార్టీ మీటింగులో కూడా డిస్కస్ చేశాం, మరొకసారి ఆల్ పార్టీ మీటింగు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం . ఇది ఒక ఒక సున్నితమైన సమస్య కాబట్టి దాన్ని పరిపూర్ణం

చేసుకోవలసిన అవసరం పున్నది. దీని పరిష్కారం కోసం ఆల్ పొర్ట్లేల వారిని కాప్సిడెస్ట్లోకి తీసుకుని, వాళ్ళ ఇచ్చే సూచనలను పరిగణలోకి తీసుకుంటాం .

శార్క్స్ కు సంబంధించి పవర్ సప్లై గురించి మాట్లాడారు. ఈరోజు ఆ విషయం గురించి మనమంతా ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరం పున్నది. ఎక్కుడైతే వెనుకబడిన ప్రాంతాలున్నాయా అక్కడే మనం ఈరోజు ఎక్కువ పవర్ వాడుతున్నాం . ఈరోజు రాయల్సీమ బాగా వెనుకబడి పున్నది.. 4500 పంపు సెట్లు అక్కడ పున్నాయి. తెలంగాణా కూడా వెనుకబడి పున్నది. ఇక్కడ 11.96 లక్షల పంపు సెట్లు, అంటే దాదాపు పన్నండు లక్షల పంపుసెట్లు పున్నాయి. అంధ్రా ఏరియాలో 5.18లక్షల పంపుసెట్లున్నాయి. ఈ వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి తొమ్మిది గంటల పొటు పవర్ ఇప్పకపోతే చాలా సమస్యలు ఉత్పన్నమయ్యే పరిస్థితి పున్నది. ఈరోజు ఏదైనా రేట్లు పెంచామంటే, చాలా నామినల్గా కలెక్ట్ చేస్తున్నాం తప్ప ఇది ఎక్కువ కాదు. ఆల్ ఇండియా లెపెల్లో టార్ఫ్ పెంచలేమని రెగ్యులేటరీ కమిషన్కు స్పెషాలింగా పెంచాం . చాలా పరకు అడ్జస్ట్ చేస్తున్నాం. వెయ్యి రూపాయలు కట్టరు, కానీ లైను కౌస్ట్ మనం కట్టమనలేదు. అవన్నీ టెంపరరీగా వాళ్ళకే పదలి పెట్టాం . వాళ్ళకుండే లైను ఉపయోగించుకుంటున్నారు. ఎక్కుడైనా దూరంగా పుంటే టెంపరరీగా వారినే ఏనిధంగా వేసుకోవాలో ఆవిధంగా వేసుకోమన్నాం . వారు వేసుకుంటే సంతోషం, లేకపోతే ఏమి చేయాలో భవిష్యత్తులో ఆలోచిస్తాం . ఎక్కుడపడితే అక్కడ ఎవరంటే వాళ్ళ కరెంటు తీగలకు వైరల్ తగిలించి అక్కమంగా పవర్ను వాడుకుంటున్నారు. ఇది పెద్ద సమస్యగా పున్నది. ఈరోజు రాష్ట్రం మొత్తం మీద పున్న అగ్రికల్చర్ సర్వీసులను రెగ్యులరైజ్ చేసి థైర్యోను కంట్రోల్ చేస్తే తప్ప నిజమైన వినియోగదారులు బాగుపడే పరిస్థితి పుండదు. అందుకని ఇల్లీగల్ కనెక్షన్స్ డిస్కార్డేజ్ చేస్తున్నాం. ఒక పద్ధతి ప్రకారం ప్రతి సంపత్తురం యాభై వేల కనెక్షన్స్ ఇస్తున్నాం . దీన్ని ఇంకా ఎంకరేజ్ చేస్తాం .

వాటర్ విషయం గురించి మాట్లాడారు. దీనిపై నేను ఎన్నో సార్లు చెప్పాను. ఈ రోజు ఎలోకెట్ అయిన వాటర్ను ఏవిధంగా చేయాలో ఆలోచించామో తప్ప నీటి విషయంలో ఇక్కడే నిర్లయం తీసుకోవడం సాధ్యం కాదు. భీమా, సెట్టింపాడుకు సంబంధించి వాటర్ ఎలోకెషన్ లేని పరిస్థితి పున్నది. కోయిల్ సాగర్ ప్రాజెక్టుక్కు వాటర్ ఎలోకెషన్ పున్నది. కల్వకుర్తి లో వాటర్ లేకపోయిన లిఫ్ట్ ద్వారా నీళ్ళ తెచ్చుకుంటే తప్ప ఇక్కడే సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఈరోజు ఎస్ఎల్బిసి గాని, తెలుగుగంగ గాని ఆరోజు నీరు లేకపోయినా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు నీరు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రాజెక్టులను మొదలు పెట్టాం, ఆవిధంగా నీరు ఇస్తున్నాం. ఈరోజు నల్గొండ జిల్లాకు నీరు వచ్చాయంటే గడిచిన అయిదారు సంపత్తురాలలో నాలుగు వందల కోట్లు మనం ఖర్చు పెట్టాం కాబట్టి ఆ నీరు నల్గొండకు వచ్చాయని నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. (క)

రా.7.40

అదే మాదిరిగా ఈ రోజు తెలుగుగంగ విషయానికి హస్తి, సెల్లూరు, కడప జిల్లాల్లో చాలా పరకు పనులు పూర్తయ్యాయి. ఇంకా కొన్ని పనులు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ బడ్జెట్లో వాటికి ప్రాధాన్యత ఇప్పమని చెప్పాం . కడపలో ఎక్కువ పనులు చేయమన్నాం . అదే విధంగా సెల్లూరు, కర్నూలుకు కూడా ఇస్తున్నాం .

రహింద్రనాథ్ రెడ్డిగారు జూరాల, భీమా, సెట్టింపాడు గురించి చెప్పారు. ఈ ఉదయమే మా ఎం.ఎల్.ఎల్.లు కూడ చెప్పారు. నేను మినిషన్ గారికి చెప్పాను. ఈ మహబూబ్ సాగర్ జిల్లాను అభివృద్ధి చేయడానికి ఏ విధమైన కార్బూక్మాలు తీసుకోవాలో చేయమని చెప్పాను. వాటన్నింటన్ని ఎపబీపిలో పెట్టేందుకు కూడ ఆలోచిస్తున్నామని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అదే విధంగా ఆర్.డి.ఎస్. లింక్ కెనాల్ గురించి చెప్పారు. ఎస్టమేట్ వేయమన్నాం . పనులన్ని చేయించి, త్వరలోనే పూర్తి చేయస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. అదే విధంగా వాల్క్రీకీ అంబేద్కర్ ఆవాస్ యోజన

కార్యక్రమాన్ని నగర పంచాయితీల్లో కూడ అమలు చేయమన్నారు. అయితే గపర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఈ కార్యక్రమాన్ని కేవలం మునిపాలీల్లోనూ, కార్బోరేషన్లోనూ మాత్రమే ఇస్తున్నది.

స్టోబిస్ట్ గురించి మాటలాడారు. స్టోబిస్ట్ మనం తయారుచేసుకొనేవి కావు. ప్రపంచ మొత్తం గణాంక వివరాలను తీసుకొనే చేస్తారు. యావరేజ్ కాంట్రిబ్యూషన్ టు జిఎస్డిపి., ఎస్.డి.పి., యావరేజ్ గ్రోత్ రేటును కూడ ఆల్ ఇండియా లెపల్లో ఒక ప్యాట్లన్ పెట్టుకుని, వర్ల్ ప్రైండ్ నార్ట్సు పెట్టుకుని, ఆ విధంగా మానిటర్ చేస్తారు తప్ప, ఎవరికి కన్వినెంట్స్ వారు చేయరు.

అదే విధంగా అన్ని జిల్లాలను చూస్తే, బేస్ తక్కుపుగా ఉన్న ఈ రోజు తెలంగాణ ఏరియాలో గ్రోత్ బాగా ఉంది. దాని ఇండికేషన్ ఒకసారి మీరు ఆలోచిస్తే, ఇక్కడ ఇండప్రైస్, అగ్రికల్చర్ సెక్యూరిటీల్ మిగిలిన ప్రాంతాలతో సమసంగా కొంత మేరకు పసులు జరుగుతున్నాయి. అందువల్ల ఇక్కడ గ్రోత్ బాగా ఉంది. అదే మాదిరిగా కొన్ని ప్రాంతాల్లో ట్రైడిషనల్గా గ్రోత్ రేటు ఎక్కుపుగా ఉంది, బేస్ ఎక్కుపుగా -ఉంది, గ్రోత్ మాత్రం తక్కువ వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. వాటన్నింటనీ అసలైజ్ చేసుకొని మండలాల వారీగా, జిల్లాల వారీగా స్టోబిస్ట్ తయారుచేసుకొని, ఏ జిల్లాలో ఎంత ఘ్రంథి ఉందో దానిని ఆధారంగా చేసుకొని ఉపాధి కల్పించడం, వెల్ క్రియేట్ చేయడం, జిఎస్డిపి., పార్ క్యాపిటా ఇన్కమ్ పెంచడానికి అవకాశాలుంటాయి. ఆ విధంగా ఆ జిల్లాలు బాగుపడతాయి.

మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా చాల పేదరికంతో ఉన్న జిల్లా . అటువంటి జిల్లాలో ఈనాడు ఏడనిమిది ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కాలేజీలు వచ్చాయి. ఎకనామిక్ యాక్ట్ విటీ స్టార్ అయింది. జడ్పుర్ పద్ధ ఇండప్రైస్ ఎస్టేట్ రాగలిగితే, అపెరల్ పార్క్ వస్తే, ఆటోమేటిక్ గా ఆ జిల్లా ఇన్కమ్ బాగా పెరిగే అవకాశం ఉంది. వాటల్ సమస్య కూడ అక్కడ పెద్దగా లేదు. అదే విధంగా శంఖాబాద్ లో ఇంటర్వెషనల్ ఏయిర్ పోర్ట్ రాబోతున్నది. అది వస్తే, దాని ప్రక్కనే ఇంటప్రైస్ ఎస్టేట్ పడితే, థిల్లీలోని గురగావ్ మాదిరిగా గంటలోనే పోయి రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విధంగా అనేక రకాల అప్రోచన్ తీసుకొని మనం డెవలప్ చేయాలనుకొంటున్నాం. ఈ రోజు సరసింహాయ్గారు అర్థన్ ల్యాండ్ విషయం గురించి చెప్పారు. దానిని కూడ సీరియస్ గా తీసుకొంటున్నాం . తొందరలోనే ఒక అమెండ్ మెంట్ తీసుకొని రావాలని ఒక పాల్సీని కూడ రెడీ చేశాం . అతి కొద్ది రోజుల్లోనే అనోన్స్ చేస్తామని కూడ మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

మెడికల్ కాలేజీల ఏర్పాటు గురించి మారుతి గైడ్లైన్స్, గపర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా గైడ్లైన్స్ రెఫర్ చేశారు. వాటిని కూడ ఎగ్జమీన్ చేయస్తాను.

అదే విధంగా సర్పయ్యగారు మాటలాడుతూ, స్టీవ్ అంతా బాగానే ఉంది కాని ఫిగర్స్ మీదే నాకు అనుమసంగా ఉందన్నారు. వాస్తవాలు ఎప్పటికీ వాస్తవలే. ఒక్కొక్కసారి వాస్తవాల్సి మీరు పట్టించుకోకపోవడం వల్ల ఇటువంటి అనుమానాలు వస్తాయి. మీకు ఎటువంటి అనుమానాలు ఉన్న వాటిని తీర్చడానికి నేను సిధ్ధంగా ఉన్నానని కూడ మీకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. అదే మాదిరిగా పార్ విషయం చెప్పారు. ఏ ప్రాంతంలో తొమ్మిది గంటల కరెంట్ రాలేదో మీరు నిర్దిష్టంగా చెపితే, నేను వెరిపై చేయస్తాను. అవసరం అయితే మీ నియోజకవర్గంలోని అన్ని సబ్ స్టేషన్సుకు మీటర్లు పెట్టిస్తాను. మీరు మానిటర్ చేసుకోవచ్చు . ఆ విధంగా మానిటరింగ్ చేసి మినిట్స్ ను నాకు, డిపార్ట్మెంట్కు పంపిస్తే, తప్పకుండా చర్యలు తీసుకొంటాం . గౌరవ శాసనసభలు కూడ ఒక విషయాన్ని ఆలోచించాలి. మీ మీ నియోజకవర్గాల్లో కరెంట్ రావడమే కాదు, ఎక్కుప్పొన్ననే కాదు, వచ్చిన కరెంట్కు డబ్బుల్ని కట్టించే మార్గం కూడ మీరు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నా. అది చేయగల్లితే చాల సమస్యలు పరిప్పురమపుతాయి అని మీకు తెలియచేసుకోపంటున్నాను.

అదే విధంగా వారు బ్యాక్టోల్గ్ వేకస్సిల గురించి చెప్పారు. ఎస్.ఎస్., ఎస్.టి. లకు చెందిన 20,826 బ్యాక్టోల్గ్ వేకస్సిలుంటే, అందులో 12,312 ఫిల్ అవ్ చేశాం . ఇంకా 8514 బ్యాక్టోల్గ్ వేకస్సిలను మూడునెలల్లో భర్తీ చేయబోతున్నాం . నిర్దిష్టమైన టైమ్ పెట్టుకుని ముందుకు పోతున్నామని కూడ మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

రెడ్డి సత్యారాయణగారు పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు. నేను చాలసార్లు చెప్పాను పోలవరం, ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టులు ఇంటర్ స్టేట్ డివెలపర్సన్లు కలిగి ఉన్నాయి అని. ఒకసారి పోలవరం కనుక మనం స్టాట్ చేస్తే, ఆటోమ్యాటిక్ గా మనం కర్రాటుకు నీళ్లు ఇవ్వవలసి వస్తుంది. ఆ విధంగా ప్రాజెక్టు లేకపోయినా, వాళ్లకు వాటర్ ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి వస్తుంది. కాబట్టి ఏ విధంగా మనం లాభం పొందాలో ఆలోచన చేస్తామని కూడ తెలియజేసుకొంటున్నాను.

రఘునాథరెడ్డిగారు రెస్ట్రో విషయం గురించి చెప్పారు. దానిని కూడ సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తున్నాం . రెస్ట్రోను ట్రావ్స్‌కోలో నిలీనం చేయడం కోసం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం . అదే విధంగా ప్రయాస్‌ల బ్రీఫ్ ట్యాంకులు గురించి చెప్పారు. వాటన్నింటికి రిపేర్లు చేయించడానికి ఆలోచిస్తామని కూడ తెలియజేసుకొంటున్నాను.

వెంకటరమణరెడ్డిగారు హాజింగ్ స్క్రీమ్ గురించి చెప్పారు, ఇప్పుడిన్నతిన్న రూ.17,500 సరిపోదు, ఇంకా పెంచమన్నారు. దానిని కూడ మనం ఆలోచన చేధ్వాం . డార్క్ ఏరియాల గురించి అడుగుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం డార్క్ ఏరియాలను అనోన్స్ చేస్తున్నాం . ఎందుకంటే ప్రతి సంవత్సరం గ్రౌండ్ వాటర్ వేరియబుల్‌గా ఉంటుంది. ఒకసారి పెరుగుతుంది, మరొకసారి తగ్గుతూ ఉంటుంది. ఆ విధంగా వాటర్ అవేలబిలిటీని బట్టి , వాటర్ కంజంప్స్‌ను బట్టి డార్క్ ఏరియాలను అనోన్స్ చేయడం జరుగుతున్నది.

అదే విధంగా పాపారావుగారు అపెరల్ పార్క్ ఏర్పాటు గురించి చెప్పారు. అపెరల్ పార్క్ ఏర్పాటు చేసే ఎంటర్ ప్రైస్‌యామ్‌కు పైయిట్ కన్వినెన్స్ ఉండాలి. వారు సిరిసిల్లలో ఏర్పాటు చేయమంటున్నారు. ప్రైదరాబాద్, దాని చుట్టూప్రకృతి అయితే ఇంటర్వెషన్‌ల ఏయిర్ పోర్టు వస్తున్నది కాబట్టి వారికి ఈజీగ్ ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఇక్కడ ఎక్కువుగా పెడుతున్నాం . అయితే వారు చెప్పిన దానిని కూడ ఎగ్గామిన్ చేస్తామని కూడ మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను. ఐ ఏల్ పర్క్ అప్పట్ ఇట్. ఏ మాత్రం అవకాశం ఉన్న స్టాట్ చేధ్వాం . వీ ఏల్ ట్రింగ్ నో ప్రాభ్లమ్. అదే మాదిరిగా ఇప్పటికే ఏడు అపెరల్ పార్కులను ఏర్పాటు చేధ్వమనుకొన్నాం . నీటికి సంబంధించి ట్యాక్స్ తగ్గించమని గపర్చుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాతో చర్చలు జరుపుతున్నాం . ఈ రోజున ఎక్కువ ఎంప్లాయిమెంట్ రావాలంటే, అందులోనూ, విపర్స్‌కు రావాలంటే, మహిళలకు రావాలంటే, అపెరల్ పార్కుల ఏర్పాటు ఎంతైన అవసరం అని మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

అదే విధంగా పులిచింతల ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు. దాని గురించి అందరితో మాట్లాడవలసిన అవసరం ఉంది. దీంట్లో ఇఖ్యంది లేకపోయినా, అందరి సలహాలను తీసుకొని, అందరి అవగాహనతో ముందుకు పోవాలనుకొంటున్నాం .

ఈ రోజున నేను ఒకే ఒక్కటి కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర సమస్యల గురించి ఆలోచన చేస్తున్నాం . రాబోయే రోజుల్లో రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి, అన్ని ప్రాంతాలు, అన్ని వర్గాలను, అందరిని సమానంగా చూడాలనే దృక్కథంతో ముందుకు పోతున్నాం . అదే విధంగా ఎక్కడయితే వెనుకబడిన వర్గాలు ఉన్నాయో, ఎక్కడయితే వెనుకబడిన ప్రాంతాలున్నాయో, వాటన్నింటిని సమానంగా అభివృద్ధి చేయాలని అనేక కార్యక్రమాలు తయారుచేసుకొంటున్నాం . ఒక విజన్‌ను పెట్టుకొని, దూరదృష్టి ఆలోచన చేస్తున్నాం . దాని కొరకు రాబోయే రోజుల్లో ఒక డిట్ల్యూప్‌ప్లాన్ తయారుచేయబోతున్నాం . అన్ని విధాలుగా రాష్ట్రాన్ని

అభివృద్ధి చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తామని తెలియజేసుకొంటూ, ప్రతి ఒక్క సభ్యుడు గవర్నర్గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు లీసుకొంటున్నాను.

SRI N. NARSIMHAIAH: Madam, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that while the Governor's address mentions the competitive pressures of liberalization of WTO regime, it does not mention extension of protective measures to the vulnerable sectors of the economy, specially agriculture, rural artisans, small scale and medium domestic industrial sector, unemployed youth etc., to the extent permissible under WTO."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that while the Governor's address mentions the competitive pressures of liberalization of WTO regime, it does not mention extension of protective measures to the vulnerable sectors of the economy, specially agriculture, rural artisans, small scale and medium domestic industrial sector, unemployed youth etc., to the extent permissible under WTO."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It it, however, regretted that no mention has been made in the address about the effects of second structural adjustment loan being sought from the World Bank and regarding seeking peoples consent for availing the loan through a referendum, to be in consonance with democratic norms and traditions. Similarly, it does not also mention laying of agreements/availment of loan papers on the Table of the House specifying the attached conditionalites for the loan in spite of professing transparency in policy formulation."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It it, however, regretted that no mention has been made in the address about the effects of second structural adjustment loan being sought from the World Bank and regarding seeking peoples consent for availing the loan through a referendum, to be in consonance with democratic norms and traditions. Similarly, it does not also mention laying of agreements/availment of loan papers on the

Table of the House specifying the attached conditionalites for the loan in spite of professing transparency in policy formulation."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

SRI N. NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the impending abolition of administered price mechanism for petroleum products by the Centre and its consequential effects on the rise of fuel rates for the gas based power plants in the State, casting huge burden on the State's economy and leading eventually to further enhancement of power rates."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the impending abolition of administered price mechanism for petroleum products by the Centre and its consequential effects on the rise of fuel rates for the gas based power plants in the State, casting huge burden on the State's economy and leading eventually to further enhancement of power rates."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

SRI N. NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the move to abolish FCI and serious curtailment of minimum support operations and its effects on the State's economy and on the people but mentions only the procurement operations carried under the old policy, which is being reversed."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the move to abolish FCI and serious curtailment of minimum support operations and its effects on the State's economy and on the people but mentions only the procurement operations carried under the old policy, which is being reversed."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the continuing suicides of farmers due to distress conditions, appointment of a State Commission of experts to study their problems in depth and to take administrative measures to alleviate the sufferings of the affected families and punishment to perpetrators of the crime."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the continuing suicides of farmers due to distress conditions, appointment of a State Commission of experts to study their problems in depth and to take administrative measures to alleviate the sufferings of the affected families and punishment to perpetrators of the crime."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention is made in the address regarding the steps contemplated for enforcing the ceiling on land holdings limit in the wet areas under major irrigation projects including Nagarjunasagar, Sreeramsagar etc., to amend the Land Ceiling Act to plug the loopholes as pointed by the Supreme Court years back, and for the effective implementation of the provisions of the Land Ceiling Act in the State."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention is made in the address regarding the steps contemplated for enforcing the ceiling on land holdings limit in the wet areas under major irrigation projects including Nagarjunasagar, Sreeramsagar etc., to amend the Land Ceiling Act to plug the loopholes as pointed by the Supreme Court years back, and for the effective implementation of the provisions of the Land Ceiling Act in the State."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the impending enhancement of power tariff by AP TRANSCO and pressures being brought by the World Bank to privatise DISCOMS in the State disregarding the ill-effects of similar privatisation in Orissa."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the impending enhancement of power tariff by AP TRANSCO and pressures being brought by the World Bank to privatise DISCOMS in the State disregarding the ill-effects of similar privatisation in Orissa."

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that the Governor's address does not mention about the failure of the Government to implement social reservations while filling up of the posts of Panchayat Secretaries in the Village Secretariats."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that the Governor's address does not mention about the failure of the Government to implement social reservations while filling up of the posts of Panchayat Secretaries in the Village Secretariats."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the continuing atrocities on Dalits and other Weaker Sections even after acceptance of the recommendations of Sri Justice Dr.K.Punnaiah Commission by the Government."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the continuing atrocities on Dalits and other Weaker Sections even after acceptance of the recommendations of Sri Justice Dr.K.Punnaiah Commission by the Government."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that the address does not mention the sufferings of the common man in the State due to economic reform policies of State and Central Governments and their inability to alleviate their sufferings."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that the address does no mention the sufferings of the common man in the State due to economic reform policies of State and Central Governments and their inability to alleviate their sufferings."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the introduction of user and service charges in several Government Departments casting huge burden on the poor and middle-class people in the State."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the introduction of user and service charges in several Government Departments casting huge burden on the poor and middle-class people in the State."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about any special package for the development of under-developed regions in the State."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about any special package for the development of under-developed regions in the State."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the measures proposed to curb the prevailing corruption in programmes like food for work programme and in the execution of various developmental projects/programmes."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the measures proposed to curb the prevailing corruption in programmes like food for work programme and in the execution of various developmental projects/programmes."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the increasing white collar crimes and failures to curb cheating of depositors to the tune of crores of rupees by the so-called urban cooperative banks like Krishi, Sravya Bank and other banks, formed under Mutually Aided Cooperative Societies Act."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the increasing white collar crimes and failures to curb cheating of depositors to the tune of crores of rupees by the so-called urban cooperative banks like Krishi, Sravya Bank and other banks, formed under Mutually Aided Cooperative Societies Act."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the declining law and order situation and excesses of law enforcing machinery making the life of common man with problems miserable."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the declining law and order situation and excesses of law enforcing machinery making the life of common man with problems miserable."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

SRI N.NARSIMHAIAH: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the declining and precarious financial position of the State due to its present and earlier policies."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that no mention has been made in the address about the declining and precarious financial position of the State due to its present and earlier policies."

(Pause)

The motion was negatived and the amendment was lost.

SRI K. R. SURESH REDDY: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that the Government failed to assure all the educated unemployed youth of providing job opportunities in Government, private or under self-employment schemes."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that the Government failed to assure all the educated unemployed youth of providing job opportunities in Government, private or under self-employment schemes."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI K. R. SURESH REDDY: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

It is, however, regretted that no mention was made about a Special Cell under the Chairmanship of the Chief Secretary is constituted for ensuring the innovating schemes for SC, STs, BCs and minorities, reach the targeted groups. The schemes are continued and the Budget allocated will be spent for the purpose for which it has been allocated in the current financial year."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

It is, however, regretted that no mention was made about a Special Cell under the Chairmanship of the Chief Secretary is constituted for ensuring the innovating schemes for SC, STs, BCs and minorities reach the targeted groups. The schemes are continued and the Budget allocated will be spent for the purpose for which it has been allocated in the current financial year."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI K. R. SURESH REDDY: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is regretted that no mention is made in the address about the completion of the mentioned projects within a period of three years and also to ensure that the ayacut will be created."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is regretted that no mention is made in the address about the completion of the mentioned projects within a period of three years and also to ensure that the ayacut will be created."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

SRI K. R. SURESH REDDY: Madam Speaker, I beg to move:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that there is no mention in the Governor's address about the constitution of Regional Development Boards covering all the three Regions of the State and they will function to see that the Budgetary allocations are spent for the areas for which they are allotted."

MADAM SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That add the following at the end:

"It is, however, regretted that there is no mention in the Governor's address about the constitution of Regional Development Boards covering all the three Regions of the State and they will function to see that the Budgetary allocations are spent for the areas for which they are allotted."

(Pause)

The motion was negated and the amendment was lost.

MADAM SPEAKER: The question is:

"That an address be presented to the Governor as follows:

"That the members of the XI Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Seventh Session are deeply grateful to the Governor for the address which he has been pleased to deliver to the Legislative Assembly on 15.2.2002."

(Pause)

The motion was adopted.

MADAM SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow, the 21st February, 2002.

(The House was adjourned at 7.49 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Thursday, the 21st day of February, 2002)